

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2012–2013)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2013

Statsbudsjettet

Innhold

1	Hovedtrekk i budsjettpolitikken	7	3.14	Miljøverndepartementet	43
1.1	Den økonomiske politikken	7	3.15	Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet	44
1.2	Budsjettpolitikken	8	3.16	Finansdepartementet	46
1.2.1	Hovedelementene i budsjett- politikken	8	3.17	Forsvarsdepartementet	47
1.2.2	Bruken av petroleumsinntekter i budsjettpolitikken	9	3.18	Olje- og energidepartementet	48
1.2.3	Veksten i statsbudsjettets utgifter .	10	3.19	Ymse utgifter og inntekter	49
1.2.4	Lånetransaksjoner og finansieringsbehov	11	4	Oversikt over budsjettets utgifter og inntekter	50
1.2.5	Skatter og avgifter	11	4.1	Innledning	50
1.2.6	Kommuneøkonomien	12	4.2	Oversikt over statsbudsjettets utgifter	50
1.3	Forslag til vedtak	12	4.2.1	Oversikt over statsbudsjettets samlede utgifter	50
1.4	Sammendrag av statsbudsjettet	12	4.2.2	Driftsutgifter (postene 1-29)	51
2	Hovedprioriteringer i statsbudsjettet	18	4.2.3	Nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)	53
2.1	Innledning	18	4.2.4	Overføringer til andre (postene 50-89)	54
2.2	Kommuneøkonomi	19	4.2.5	Utlån, statsgjeld mv. (postene 90-99)	55
2.3	Helse og omsorg	20	4.3	Oversikt over statsbudsjettets inntekter	56
2.4	Barn og unge	20	4.3.1	Oversikt over statsbudsjettets samlede inntekter	56
2.5	Samfunnssikkerhet og beredskap	21	4.3.2	Statsbudsjettets driftsinntekter (postene 1-29)	56
2.6	Samferdsel	22	4.3.3	Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)	58
2.7	Forskning og høyere utdanning ...	23	4.3.4	Overføringer fra andre (postene 50-89)	59
2.8	Et arbeidsliv for alle	23	4.3.5	Tilbakebetalinger mv. (postene 90-99)	61
2.9	Klima og miljø	24	4.4	Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter	62
2.10	Bistand	24	4.4.1	Oversikt over petroleums- virksomhetens utgifter og inntekter	62
2.11	Oppfølging av Kulturløftet	25	4.4.2	Statens pensjonsfond	63
2.12	En mer effektiv stat	25	4.5	Oppsummering. Saldering av statsbudsjettet og finansieringsbehov	64
3	Oversikt over utgifter under de ulike departementene	27	5	Folketrygdens utgifter og inntekter	66
3.1	Innledning	27	5.1	Folketrygdens utgifter	66
3.2	Utenriksdepartementet	27	5.2	Folketrygdens finansieringsbehov.	72
3.3	Kunnskapsdepartementet	29			
3.4	Kulturdepartementet	31			
3.5	Justis- og beredskaps- departementet	32			
3.6	Kommunal- og regionaldepartementet	33			
3.7	Arbeidsdepartementet	34			
3.8	Helse- og omsorgsdepartementet .	36			
3.9	Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	38			
3.10	Nærings- og handelsdepartementet	39			
3.11	Fiskeri- og kystdepartementet	40			
3.12	Landbruks- og matdepartementet .	41			
3.13	Samferdselsdepartementet	42			

6	Bestillingsfullmakt, tilsagnsfullmakt og garantifullmakt	73
6.1	Bestillings- og tilsagnsfullmakter ..	73
6.2	Statlige garantier	77
7	Gjennomføringen av inneværende års budsjett	78
7.1	Anslag på regnskap 2012	78
7.1.1	Statsbudsjettets utgifter	78
7.1.2	Statsbudsjettets inntekter	79
7.1.3	Folketrygdens utgifter, inntekter og finansieringsbehov	80
7.1.4	Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter	80
7.1.5	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	82
7.2	Statsregnskapet medregnet folketrygden for første halvår 2012	83
7.2.1	Statsbudsjettets utgifter og inntekter	83
7.2.2	Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter	83
7.2.3	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	84
8	Utviklingstrekk på statsbudsjettets utgiftsside i perioden 2004-2012	85
8.1	Innledning	85
8.2	Utgiftsveksten i perioden 2004-2012 fordelt på formål	86
9	Økonomistyring i staten	93
9.1	Regelverket for økonomistyring i staten	93
9.2	Direktoratet for økonomistyring ...	93
9.3	Etatsstyring	93
9.4	Statens konsernsystemer	93
9.5	Videreutvikling av regelverket	95
9.6	Grunnlag for gode beslutninger ...	96
10	Flerårige budsjettkonsekvenser 2014-2016	98
10.1	Bakgrunn	98
10.2	Grunnlaget for beregning av flerårige budsjettkonsekvenser	98
10.3	Nærmere om ulike bevilgningstyper	98
10.4	Budsjettkonsekvenser 2014-2016 ..	99
10.5	Større planer og satsinger mv. som ikke inngår i budsjettframskrivingene	108

Forslag til vedtak om statsbudsjettet for budsjettåret 2013	111
Det kongelige hus	114
Regjering	114
Stortinget og underliggende institusjoner	114
Høyesterett	116
Utenriksdepartementet	116
Kunnskapsdepartementet	118
Kulturdepartementet	122
Justis- og politidepartementet	125
Kommunal- og regionaldepartementet	128
Arbeidsdepartementet	130
Helse- og omsorgsdepartementet	132
Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet	136
Nærings- og handelsdepartementet	139
Fiskeri- og kystdepartementet	141
Landbruks- og matdepartementet	142
Samferdselsdepartementet	144
Miljøverndepartementet	146
Fornings-, administrasjons- og kirke departementet	149
Finansdepartementet	152
Forsvarsdepartementet	154
Olje- og energidepartementet	155
Ymse utgifter	157
Statsbankene	157
Statlig petroleumsvirksomhet	158
Statens forretningsdrift	158
Folketrygden	159
Statens pensjonsfond utland	161
Inntekter under departementene	162
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	173
Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.	173
Skatter og avgifter	174
Renter og utbytte mv.	176
Folketrygden	177
Statens pensjonsfond utland	177
Statslånemidler	178

Vedlegg 1

Statsbudsjettet	216
-----------------------	-----

Vedlegg 2

Bevilgningsregnskapet	226
-----------------------------	-----

Vedlegg 3

Virksomheter med særskilte fullmakter (nettobudsjetterte forvaltningsorganer	230
--	-----

Tabelloversikt

Tabell 1.1	Statsbudsjettets inntekter og utgifter utenom lånetransaksjoner	10	Tabell 7.3	Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten	81
Tabell 1.2	Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov eksklusiv petroleumsvirksomheten	11	Tabell 7.4	Statens pensjonsfond. Inntekter og utgifter 2012	82
Tabell 1.3	Artsgruppering av statsbudsjettet	13	Tabell 7.5	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	82
Tabell 4.1	Statsbudsjettets utgifter	51	Tabell 7.6	Statsbudsjettets utgifter	83
Tabell 4.2	Driftsutgifter (postene 1-29)	52	Tabell 7.7	Statsbudsjettets inntekter	83
Tabell 4.3	Nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)	53	Tabell 7.8	Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten	84
Tabell 4.4	Overføringer til andre (postene 50-89)	54	Tabell 7.9	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	84
Tabell 4.5	Utlån, statsgjeld mv. (postene 90-99)	55	Tabell 8.1	Bevilgninger over statsbudsjettet i mrd. kroner fordelt på politikkområder i faste 2012-priser (2004, 2008 og 2012) og gjennomsnittlig årlig realvekst 2004-2012 i prosent	87
Tabell 4.6	Statsbudsjettets inntekter	56	Tabell 10.1	Flerårige budsjettkonsekvenser, endringer i forhold til Gul bok 2013, utgifter	99
Tabell 4.7	Driftsinntekter (postene 1-29)	57	Tabell 10.2	Flerårige budsjettkonsekvenser etter utgiftsart 2014-2016, ekskl. petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2013	100
Tabell 4.8	Renter, avskrivninger og avsetninger til investeringsformål i 2013 for statens forretningsdrift .	58	Tabell 10.3	Flerårige budsjettkonsekvenser, utgifter 2014-2016, ekskl. petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2013	101
Tabell 4.9	Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)	58	Tabell 10.4	Flerårige budsjettkonsekvenser, inntekter 2014-2016, ekskl. skatter og avgifter, petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2013	107
Tabell 4.10	Overføringer fra andre (postene 50-89)	59			
Tabell 4.11	Utbytte fra statlig eide selskaper	61			
Tabell 4.12	Tilbakebetalinger mv., utenom petroleumsvirksomheten (postene 90-99)	61			
Tabell 4.13	Utgifter til petroleumsvirksomheten	62			
Tabell 4.14	Inntekter fra petroleumsvirksomheten	62			
Tabell 4.15	Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten	63			
Tabell 4.16	Statens pensjonsfond. Inntekter og utgifter 2012-2013 ..	64			
Tabell 4.17	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	65			
Tabell 5.1	Folketrygdens utgifter	66			
Tabell 5.2	Utviklingen i folketrygdens utgifter etter stønadstype 2006-2013.	70			
Tabell 6.1	Oversikt over bestillingsfullmakter og tilsagnsfullmakter	73			
Tabell 7.1	Statsbudsjettets utgifter	79			
Tabell 7.2	Statsbudsjettets inntekter	80			

Vedlegg 1

Tabell 1.1	Hovedtallene i statsbudsjettet for perioden 2007-2013	216
Tabell 1.2	Samlede utgifter etter departement 2007-2013	217
Tabell 1.3	Driftsutgifter (postene 1-29) etter departement 2007-2013	218
Tabell 1.4	Nybygg, anlegg m.v. (postene 30-49) etter departement 2007-2013	219

Tabell 1.5	Overføringer til andre (postene 50-89) etter departement 2007-2013	220
Tabell 1.6	Utlån, gjeldsavdrag m.v. (postene 90-99) etter departement 2007-2013	221
Tabell 1.7	Skatter og avgifter i perioden 2007-2013	222
Tabell 1.8	Samlede inntekter i perioden 2007-2013	223
Tabell 1.9	Saldert budsjett 2012, utgifter fordelt etter departement og grupper av postnummer	224

Vedlegg 2

Tabell 1.10	Forslag for 2013, utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer	225
-------------	---	-----

Tabell 2.1	Utgifter og inntekter i bevilgningsregnskapet pr. 1. halvår 2012	226
Tabell 2.2	Bevilgningsregnskapet for 1. halvår 2011 og 2012	228

Vedlegg 3

Tabell 3.1	Utgifter og inntekter fordelt etter art	230
Tabell 3.2	Inntekter etter inntektskilde	232
Tabell 3.3	Forholdet mellom kontantbeholdning, påløpte kostnader og avsetninger pr. 31.12	233
Tabell 3.4	Oversikt over nettobudsjetterte virksomheter	235

Figuroversikt

Figur 5.1	Antall mottakere av helserelevante trykdeytelser og mottakere av disse ytelsene som andel av befolkningen i alderen 18-66 år, justert for dobbelttelling. Tall ved utgangen av året 2001-2011.	67
-----------	---	----

Figur 8.1	Reell, underliggende utgiftsvekst på statsbudsjettet og BNP-vekst for Fastlands-Norge. Regnskap 2004-2011. Anslag på regnskap 2012	85
Figur 8.2	Årlig realvekst fordelt på politikkområder i perioden 2004-2012	89
Figur 8.3	Statsbudsjettets utgifter i 2012	90

Oversikt over bokser

Boks 4.1	Statsbudsjettets inndeling	50
----------	----------------------------------	----

Boks 8.1	Datagrunnlaget for beregningene .	85
----------	-----------------------------------	----

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2012–2013)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2013

Statsbudsjettet

*Tilråding fra Finansdepartementet 28. september 2012,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Hovedtrekk i budsjettpolitikken

1.1 Den økonomiske politikken

Regjeringen fører en politikk som bygger på rettferdighet og felleskap. Regjeringen vil fornye og utvikle de offentlige velferdsordningene og bidra til en mer rettferdig fordeling og et arbeidsliv der alle kan delta. Regjeringen vil legge til rette for økt verdiskaping og utvikling i hele landet, innenfor rammer som sikrer kommende generasjoners muligheter til å dekke sine behov. Dette krever en ansvarlig politikk med vekt på natur- og miljøhensyn, en langsiktig forvaltning av nasjonalformuen, et opprettholdbart pensjonssystem, et velfungerende næringsliv og en sterk offentlig sektor.

Arbeidskraften er vår viktigste ressurs. Grunnlaget for velferden legges gjennom befolkningens arbeid, og det må derfor legges til rette for høy yrkesdeltaking. Veksten i fastlandsøkonomien betyr mest for velferdsutviklingen i Norge. Petroleumsinntektene setter Norge i en gunstigere situasjon enn mange andre land. Disse inntektene kan imidlertid kun gi et begrenset bidrag til vår samlede velferd. I den økonomiske politikken er det derfor avgjørende å fremme verdiskaping og produktivitet i fastlandsøkonomien, og både i offentlig

og privat sektor. Regjeringen vil bygge videre på den norske samfunnsmodellen, med godt utbygd og universelle velferdsordninger, nært samarbeid med partene i arbeidslivet og en velfungerende privat sektor. Det inntektspolitiske samarbeidet er en sentral del av den økonomiske politikken i Norge. En koordinert lønnsdannelse skal bidra til at lønnsutviklingen holdes innenfor rammer som sikrer en tilstrekkelig størrelse på konkurranseutsatt virksomhet over tid.

Den økonomiske politikken skal legge til rette for en stabil økonomisk utvikling både på kort og lang sikt. Regjeringen følger handlingsregelen for en forsvarlig, gradvis innfasing av petroleumsinntektene i norsk økonomi. Slik sørger vi for at petroleumsformuen kan bli til glede for både nåværende og framtidige generasjoner. Retningslinjene for pengepolitikken innebærer at Norges Banks rentesetting skal rettes inn mot lav og stabil inflasjon. På kort og mellomlang sikt skal hensynet til lav og stabil inflasjon veies opp mot hensynet til stabilitet i produksjon og sysselsetting. Budsjett- og pengepolitikken må virke sammen for å bidra til en stabil utvikling i norsk økonomi.

1.2 Budsjettpolitikken

1.2.1 Hovedelementene i budsjettpolitikken

Regjeringen legger handlingsregelen til grunn for budsjettpolitikken. Handlingsregelen er en plan for jevn og gradvis økning i bruken av oljeinntekter, om lag i takt med utviklingen i forventet realavkastning av Statens pensjonsfond utland, anslått til 4 pst. av fondskapitalen. Løpende innbetalinger fra oljevirkksomheten overføres i sin helhet til utlandsdelen av Statens pensjonsfond, mens uttaket over tid bestemmes av handlingsregelen. På kort sikt skjermer handlingsregelen statsbudsjettet og fastlandsøkonomien fra svingninger i oljeprisen. På lang sikt innebærer den at statens utgifter holdes innenfor de rammene skatte- og formuesinntektene setter.

En stabil utvikling i økonomien er vesentlig for å sikre lav arbeidsledighet og en god utnyttelse av våre samlede ressurser. Ved å legge til rette for en jevn og gradvis økning i bruken av petroleumsinntekter over statsbudsjettet kan handlingsregelen bidra til en stabil utvikling i produksjon og sysselsetting. Handlingsregelen åpner for å bruke mer enn forventet fondsavkastning i år med tilbakeslag, og mindre i år med høy aktivitet og press i økonomien. Denne handlefriheten ble benyttet i 2009 til å dempe virkningene av finanskrisen på sysselsetting og arbeidsledighet. I 2011 og 2012 er igjen bruken lavere enn forventet realavkastning av fondet.

Olje og gass er ikke-fornybare ressurser. En vesentlig del av de løpende innbetalingene fra petroleumsvirksomheten kan ikke betraktes som inntekter i vanlig forstand, men innebærer en omplassering av olje- og gassressursene til finansiell formue i Statens pensjonsfond utland. Innbetalingene til staten motsvares dermed langt på vei av reduserte petroleumsressurser. Skal vi ha glede av petroleumsinntektene på varig basis, må bruken av inntektene frikoples fra de løpende innbetalingene til staten. Retningslinjene for budsjettpolitikken ivaretar dette hensynet.

Veksten blant våre handelspartnere er beskjeden og usikkerheten stor. Norsk økonomi preges derimot av markert oppgang. For 2012 og 2013 sett under ett anslås veksten i fastlandsøkonomien nå å bli høyere enn lagt til grunn i Revidert nasjonalbudsjett 2012 i mai i år. Utenom produksjonen av elektrisitet anslås aktiviteten i fastlandsøkonomien å øke med 3,4 pst. i år og 3,0 pst. neste år. Medregnet kraftproduksjonen ligger det an til enda sterkere vekst i inneværende år på 3,7 pst. og 2,9 pst. neste år.

Økonomien går inn i 2013 med mindre ledig kapasitet enn det så ut til for et halvt år siden. Oppgangen understøttes av høy oljepris og lav rente. Sysselsettingen har vokst raskere enn ventet, og arbeidsledigheten er gått mer ned. Det ser nå ut til at lønnsveksten kan bli over 4 pst. i år, godt over lønnsveksten hos våre handelspartnere. Samtidig er prisstigningen lav, noe som trekker kjøpekraften opp. Lave renter og bedring i kjøpekraften bidrar til økt etterspørsel fra husholdningene. Både privat forbruk og boligpriser øker. I tillegg understøttes veksten av høy etterspørsel fra petroleumsnæringen.

En sterk kronekurs bidrar i noen grad til å dempe presset i økonomien. Men mens det er husholdningene og bedrifter i skjermet sektor som først og fremst nyter godt av det lave rentenivået, er det konkurranseutsatte næringer som rammes av den sterke kronen. Et høyt kostnadsnivå i Norge gjør konkurranseutsatte virksomheter mer utsatte for svakere vekst internasjonalt, fall i eksportprisene og en sterkere krone.

Både kortsiktige og langsiktige hensyn taler for at vi nå går forsiktig fram i budsjettpolitikken:

- Vi har tidligere brukt budsjettpolitikken for å motvirke tilbakeslag i norsk økonomi. I en situasjon med høy kapasitetsutnyttelse og økende press i økonomien er det i tråd med retningslinjene for budsjettpolitikken å holde igjen i budsjettet, også når bruken av oljeinntekter ligger under 4-prosentbanen.
- Mange eksportbedrifter sliter nå med svak etterspørsel, lavere priser, høye lønnskostnader og en sterk krone. Ved å holde igjen i budsjettpolitikken kan vi bidra til å lette presset på konkurranseutsatt sektor.
- En aldrende befolkning gir store langsiktige utfordringer i form av høyere utgifter til pensjoner, omsorg og helse.
- Ved å gå forsiktig fram i budsjettpolitikken bygger vi opp sikkerhetsmarginer til å kunne møte vanskeligere tider.

Regjeringens vurdering er at budsjettpolitikken ikke må forsterke presset i økonomien ytterligere og gjøre det enda vanskeligere for konkurranseutsatte næringer. Økt press gir også fare for at lønnsveksten og stigningen i bolig- og eiendomspriser skyter fart.

Regjeringen foreslår derfor et budsjett som virker om lag nøytralt på etterspørselen etter varer og tjenester i 2013. Skatte- og avgiftsnivået holdes uendret.

1.2.2 Bruken av petroleumsinntekter i budsjettpolitikken

Det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet

Retningslinjene for budsjettpolitikken innebærer at bruken av petroleumsinntekter, målt ved det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet, over tid skal være lik forventet realavkastning av Statens pensjonsfond utland, anslått til 4 pst. av fondskapitalen.

Regjeringen legger opp til en økning i bruken av oljeinntekter fra 2012 til 2013 som følger veksten i trend-BNP for Fastlands-Norge. Forslaget innebærer et strukturelt, oljekorrigeret budsjettunderskudd på 125,3 mrd. kroner, som er 26,4 mrd. kroner under 4-prosentbanen. Målt som andel av anslått kapital i Statens pensjonsfond utland ved inngangen til 2013 utgjør underskuddet 3,3 pst. Avstanden til 4-prosentbanen er litt mindre enn i 2011, men større enn anslått for 2012. Målt i faste priser øker bruken av oljeinntekter med 5,3 mrd. kroner fra 2012.

Det oljekorrigerede budsjettunderskuddet.
Statens pensjonsfond

Statsbudsjettets oljekorrigerede underskudd i 2013 anslås til 123,7 mrd. kroner. Det oljekorrigerede

budsjettunderskuddet tilsvarer den faktiske bruken av petroleumsinntekter og dekkes ved en tilsvarende overføring fra Statens pensjonsfond utland.

Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten anslås i 2013 til 373 mrd. kroner. Anslaget er blant annet basert på en gjennomsnittlig oljepris i 2013 på 625 kroner per fat. Netto avsetning til Statens pensjonsfond utland, der overføringen for å dekke det oljekorrigerede underskuddet på statsbudsjettet på 124 mrd. kroner er trukket fra, anslås dermed til 250 mrd. kroner i 2013. I tillegg kommer renter og utbytte på kapitalen i Statens pensjonsfond på 131 mrd. kroner, hvorav 124 mrd. kroner fra utenlandsdelen av fondet. Det samlede overskuddet på statsbudsjettet og i Statens pensjonsfond anslås dermed til 380 mrd. kroner i 2013. Det tilsvarer 12,7 pst. av BNP.

Den samlede kapitalen i Statens pensjonsfond ved utgangen av 2013 anslås til 4 426 mrd. kroner. Av dette er 4 281 mrd. kroner i Statens pensjonsfond utland. Utenlandsdelen av fondet anslås dermed å øke med 488 mrd. kroner, fra en anslått kapital på 3 793 mrd. kroner ved utgangen av 2012.

Tabell 1.1 Statsbudsjettets inntekter og utgifter utenom lånetransaksjoner

		Mrd. kroner		
		Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
1.	<i>Statsbudsjettets stilling</i>			
A	Statsbudsjettets inntekter i alt	1 237,5	1 278,0	1 314,4
A.1	Inntekter fra petroleumsvirksomhet	376,7	412,8	401,2
A.2	Inntekter utenom petroleumsvirksomhet	860,8	865,2	913,2
B	Statsbudsjettets utgifter i alt	1 006,1	1 002,6	1 064,9
B.1	Utgifter til petroleumsvirksomhet	25,0	26,0	28,0
B.2	Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	981,1	976,6	1 036,9
	Statsbudsjettets oljekorrigererte overskudd (A.2-B.2)	-120,2	-111,3	-123,7
	+ Overført fra Statens pensjonsfond utland	120,2	111,3	123,7
	= Statsbudsjettets overskudd før lånetransaksjoner	0	0	0
2.	<i>Statens pensjonsfond</i>			
	Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet (A.1-B.1), overføres til Statens pensjonsfond utland	351,7	386,8	373,2
	- Overført til statsbudsjettet	120,2	111,3	123,7
	+ Renteinntekter og utbytte i Statens pensjonsfond	114,3	108,8	130,6
	= Overskudd i Statens pensjonsfond	345,7	384,2	380,1
3.	<i>Statsbudsjettet og Statens pensjonsfond samlet</i>			
	Overskudd	345,7	384,2	380,1

Kilde: Finansdepartementet

1.2.3 Veksten i statsbudsjettets utgifter

Utviklingen i statsbudsjettets utgifter fra et år til et annet kan beskrives ved den underliggende utgiftsveksten. Ved beregningen av den underliggende utgiftsveksten korrigeres de faktiske utgiftene for utgifter til statlig petroleumsvirksomhet, dagpenger og renter. I tillegg korrigeres det for enkelte regnskapsmessige forhold og ekstraordinære endringer. I beregningene for 2013 er det således korrigerert for økte offentlige utgifter til veg mv. som følger av oppheving av momsritak ved bygging og vedlikehold av offentlige veganlegg.

Deler av utgiftene til flyktninger i Norge er godkjent som offisiell utviklingshjelp (ODA), og utgiftsføres over Utenriksdepartementets budsjett. Det faktiske ansvaret for disse tiltakene ligger imidlertid hos andre departementer (Justis- og beredskapsdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsde-

partementet). Utgiftene føres derfor også under disse departementenes kapitler. Samtidig inntektsføres en tilsvarende overføring fra Utenriksdepartementet. Det korrigeres for denne dobbeltføringen av utgifter ved beregningen av den underliggende utgiftsveksten.

Ved beregning av den reelle, underliggende utgiftsveksten er den nominelle verdiutviklingen i utgiftene dekomponert i en pris- og en volumendring. Den nominelle veksten i statsbudsjettets underliggende utgifter er anslått til 5,7 pst., mens prisveksten er beregnet til 3,3 pst. Den reelle, underliggende utgiftsveksten fra 2012 til 2013 anslås dermed til 2,4 pst. regnet i forhold til anslag på regnskap for 2012. Det tilsvarer om lag 23 mrd. kroner målt i 2013-priser. I forhold til Saldert budsjett 2012 anslås den reelle, underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter til 2,3 pst.

1.2.4 Låntransaksjoner og finansieringsbehov

Statsbudsjettet gjøres opp i balanse med en tilbakeføring fra Statens pensjonsfond utland. Tilbakeføringen fra utenlandsdelen av fondet til statsbudsjettet anslås til 124 mrd. kroner i 2013, som svarer til det oljekorrigerede budsjettunderskuddet. Det innebærer at staten ikke lånefinansierer utgifter til drift, investeringer og overføringer. Statsbudsjettets netto finansieringsbehov tilsvarende derfor netto utlån mv. over statsbudsjettet som anslås til 58,2 mrd. kroner. I statsbudsjettets brutto finansieringsbehov inngår også gjeldsavdrag som i 2013 anslås til 66,5 mrd. kroner. Statens brutto finansieringsbehov i 2013 anslås dermed til 124,7 mrd. kroner.

Låntransaksjoner består i hovedsak av utlån fra og avdrag på lån i Statens lånekasse for utdanning, Husbanken, Innovasjon Norge og boliglansordningen i Statens pensjonskasse.

Økningen i utlån mv. fra Saldert budsjett 2012 til Gul bok 2013 skyldes i stor grad økte utlån i boliglansordningen i Statens pensjonskasse med 5,8 mrd. kroner og utlån på 28,5 mrd. kroner under eksportfinansieringsordningen som forvaltes av Eksportkreditt Norge AS. Reduksjonen i tilbakebetalinger fra Saldert budsjett 2012 til Gul bok 2013 skyldes i hovedsak at Fondet for forskning og nyskaping ble avvirket og gjort om til ordinær utgiftsbevilgning i 2012. Det foreslås ikke låntransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten i 2013.

Tabell 1.2 Statsbudsjettets låntransaksjoner og finansieringsbehov eksklusiv petroleumsvirksomheten

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
<i>Låntransaksjoner utenom petroleumsvirksomhet</i>			
Utlån, aksjetegning mv.	95,5	108,2	143,1
- Tilbakebetalinger	153,4	155,4	84,9
- Statsbudsjettets overskudd	0	0	0
= Netto finansieringsbehov	-57,9	-47,1	58,2
+ Gjeldsavdrag	0	0	66,5
= Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov	-57,9	-47,1	124,7

Kilde: Finansdepartementet

1.2.5 Skatter og avgifter

Skatte- og avgiftsanslagene for 2013 tar utgangspunkt i reviderte anslag for 2012, hvor bl.a. ny informasjon om utviklingen i innbetalte skatter og avgifter er innarbeidet. I tillegg er skatte- og avgiftsanslagene basert på de vekstforutsetninger for bl.a. sysselsetting, etterspørsel, lønninger og priser som er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2013. Det er også tatt hensyn til virkningene av forslaget til skatte- og avgiftsopplegg og forslaget til kommunale og fylkeskommunale skattører.

Samlede skatter og avgifter til statskassen fra Fastlands-Norge anslås å utgjøre 856 mrd. kroner i 2013, som er en økning på 48 mrd. kroner, eller 5,9 pst., fra anslag på regnskap 2012.

Skatter på inntekt og formue er anslått til 252 mrd. kroner i 2013, som er en økning på 14 mrd. kroner, eller 5,9 pst., fra anslag på regnskap 2012.

Trygdeavgift og arbeidsgiveravgift til folketrygden i 2013 er samlet anslått til 265 mrd. kroner. Det er en økning på 14 mrd. kroner, eller 5,4 pst., fra anslag på regnskap 2012. Inntektene fra merverdiavgiften anslås til 236 mrd. kroner i 2013. Det tilsvarer en økning på 17 mrd. kroner, eller 7,7 pst., fra anslag på regnskap 2012. Deler av økningen i statens inntekter fra merverdiavgiften er knyttet til utviklingen av fritak for omsetning av tjenester til offentlige veg- og baneanlegg. Statens inntekter fra merverdiavgiften anslås å øke med 6 mrd. kroner i 2013 som følge av utviklingen av vegfritaket. Øvrige særavgifter medregnet tollinntekter, er samlet anslått til 102 mrd. kroner i 2013 som er en økning på 4 mrd. kroner, eller 3,6 pst., fra anslag på regnskap 2012.

Skatte- og avgiftsopplegget for 2013 er nærmere omtalt i Prop. 1 LS (2012-2013) *Skatter, avgifter og toll 2013*.

1.2.6 Kommuneøkonomien

Kommunesektoren har det overordnede ansvaret for sentrale velferdstjenester og skal levere tjenester av høy kvalitet, tilpasset innbyggernes og lokalmiljøets behov. Kommunesektorens aktiviteter finansieres i hovedsak med skatteinntekter og rammeoverføringer fra staten. Sektoren mottar også øremerkede tilskudd over statsbudsjettet, og har i tillegg inntekter fra blant annet gebyrer og statlige tilskudd under momskompensasjonsordningen. Kommunesektorens inntekter utgjør om lag 18 pst. av BNP for Fastlands-Norge.

Regjeringens budsjettforslag for 2013 innebærer en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter på 6,8 mrd. kroner i 2013, eller 1,8 pst. Av den samlede veksten er 5 mrd. kroner frie inntekter. Dette tilsvarer en realvekst i frie inntekter på 1,7 pst. Veksten er regnet fra anslått inntektsnivå for kommunesektoren i 2012 i Revidert nasjonalbudsjett 2012. Regjeringens budsjettforslag legger til rette for fortsatt vekst i det kommunale tjenestetilbudet.

I tillegg til tjenestetilbudet som veksten i frie inntekter gir grunnlag for, foreslås det enkelte særskilt prioriterte tiltak innenfor barnehage, barnevern, transport, skole, helse og omsorg.

1.3 Forslag til vedtak

De forslag til vedtak som legges fram i denne proposisjonen, er i de fleste tilfeller nærmere omtalt i Prop. 1 S for de enkelte departementene.

Enkelte bevilgninger blir bare omtalt i denne proposisjonen. Det gjelder blant annet bevilgningene til kap. 2309 Tilfeldige utgifter og kap. 5309 Tilfeldige inntekter, som omtales i avsnitt 3.19. Renter og avskrivninger fra statens forretningsdrift under kapitlene 5491 og 5603 omtales i avsnitt 4.3. Overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland fastsettes slik at netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten i sin helhet overføres til fondet, og at statsbudsjettet gjøres opp i balanse (utenom lånetransaksjoner) etter tilbakeføringen fra fondet. Overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland, som er bevilget på kapitlene 2800 og 5800 i statsbudsjettet, omtales i avsnitt 4.4.

Statsbudsjettets finansieringsbehov dekkes gjennom lån bevilget på kap. 5999, jf. avsnitt 4.5.

Folketrygdens finansieringsbehov er nærmere omtalt i avsnitt 5.2.

1.4 Sammendrag av statsbudsjettet

Tabell 1.3 gir et sammendrag av Saldert budsjett 2012, anslag på regnskap 2012 og Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2013. Tabellen viser statsbudsjettets inntekter, utgifter og lånetransaksjoner. Hver del av budsjettet er inndelt i kategorier etter bevilgningsreglementets postinndeling. Statsbudsjettets inntekter er gruppert i fem kategorier, der skatter og avgifter fra Fastlands-Norge og petroleumsinntekter er de største. Utgiftene er inndelt i seks kategorier. De største utgiftskategoriene er overføringer til private, overføringer til kommunesektoren og driftsutgifter.

Bevilgningstallene i tabell 1.3 er gruppert etter utgiftsart. Bevilgningene til de enkelte formålene kan derfor være fordelt på driftsutgifter, investeringer eller overføringer. For eksempel er ikke utgifter til administrasjon av bistand inkludert i posten bistand under utgiftsarten overføringer til private, men under driftsutgifter. På samme måte er utgifter til formål som veg eller jernbane fordelt mellom flere utgiftsarter. De ulike bevilgningene som er fordelt på forskjellige utgiftsarter, må derfor sees i sammenheng med bevilgninger til samme formål under andre utgiftsarter. Motsatt er det slik at tilskudd til statlige virksomheter på 50- og 70-poster budsjetteres som overføringer, selv om de benyttes til å finansiere statlige drifts- og investeringsutgifter.

Tallene vil ikke alltid være direkte sammenlignbare mellom år. For eksempel vil utgiftene til kap. 2309 Tilfeldige utgifter reduseres i anslag på regnskap 2012 blant annet som følge av tilleggsbevilgninger til reguleringen av grunnbeløpet i folketrygden fra 1. mai 2012. Bevilgningene på andre områder er økt, og bevilgningen på kap. 2309 reduseres tilsvarende.

Tallene i tabell 1.3 er nærmere forklart i kapittel 4. I tillegg er anslagene for renteutgifter og dagpenger oppdatert etter Revidert nasjonalbudsjett 2012. Renteutgiftene anslås nå å bli 0,5 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i Revidert nasjonalbudsjett 2012, mens dagpengene anslås å gå ned med 0,2 mrd. kroner. Utover dette er det i anslag på regnskap 2012 lagt til grunn at tilleggsbevilgninger som fremmes i andre halvår og som isolert sett bidrar til å svekke budsjettbalansen, dekkes ved tilsvarende nedsettelse av bevilgningen til tilfeldige utgifter.

Tabell 1.3 Artsgruppering av statsbudsjettet

Mill. kroner			
Inntekter			
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge			
Skatt på formue og inntekt	228 850	238 435	252 485
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	246 700	251 600	265 200
Merverdiavgift	222 300	219 200	236 000
Tobakksavgift	8 220	7 430	7 650
Avgift på bil, bensin mv.	50 792	49 298	50 780
Avgift på alkohol	12 450	11 750	12 450
Elektrisitetsavgift	7 850	6 800	7 050
Avgift på mineralolje og mineralske produkter	6 560	5 847	6 126
Tollinntekter	2 395	2 945	2 760
Dokumentavgift	6 800	7 500	8 000
Andre avgifter	7 450	7 082	7 405
Sum skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	800 457	807 887	855 906
Inntekter av statens forretningsdrift			
Renter av statens kapital	84	85	106
Avskrivninger	846	783	827
Tilbakeføring av midler fra GIEK	19	21	11
Salg av eiendom og utstyr mv.	1	1	1
Avsetning til investeringsformål	943	943	943
Sum statens forretningsdrift	1 892	1 832	1 888
Renter og aksjeutbytte			
Renter fra statsbankene	9 696	8 373	8 414
Renter av kontantbeholdningen og andre fordringer	7 489	6 685	5 682
Andre renteinntekter	2 454	1 956	1 969
Aksjeutbytte, ekskl. utbytte fra Statoil ASA	14 274	13 219	14 838
Sum renter og aksjeutbytte	33 912	30 232	30 902
Andre inntekter			
Spilleoverskudd Norsk Tipping AS	770	770	605
Rettsgebyr	167	167	188
Inntekter under folketrygden	1 932	1 929	2 135

Tabell 1.3 fortsetter

Mill. kroner			
Inntekter			
Brønnøysundregistrene	495	545	553
Statens innkrevingsentral	1 770	1 770	1 846
Øvrige direktorater mv.	6 304	6 950	6 108
Tilfeldige inntekter	50	50	50
Andre inntekter under departementene	13 057	13 094	13 024
Sum andre inntekter	24 546	25 276	24 508
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Petroleumsinntekter			
SDØE, driftsresultat	111 400	144 700	129 000
SDØE, andre inntekter	24 200	25 200	28 400
SDØE, overføringer fra Statens petroleumsforsikringsfond	0	0	0
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	227 740	229 005	229 900
Aksjeutbytte fra Statoil ASA	13 353	13 887	13 887
Sum petroleumsinntekter	376 693	412 792	401 187
Statsbudsjettets inntekter (utenom overføring fra Statens pensjonsfond utland og lånetransaksjoner)	1 237 501	1 278 019	1 314 391
Mill. kroner			
Utgifter			
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Driftsutgifter (postene 01-29)			
Forsvaret	29 560	30 130	30 463
Statens pensjonskasse mv.	10 632	10 528	9 902
Departementene og Statsministerens kontor	6 523	6 595	6 817
Barne- og ungdomstiltak	5 404	5 467	5 647
Rettsvesen	2 245	2 368	2 316
Kriminalomsorg	3 632	3 635	3 788
Utlendingsdirektoratet	2 585	2 509	2 389
Politi og påtalemyndighet	12 790	12 926	13 468
Arbeids- og velferdsetaten	10 085	10 084	10 480
Statens vegvesen	7 883	7 941	9 271
Jernbaneverket og Statens jernbanetilsyn	5 353	5 553	5 358
Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon	6 050	6 099	6 392
Øvrige direktorater m.m.	14 481	14 700	15 387
Statens forretningsdrift	-382	56	-21

Tabell 1.3 fortsetter

			Mill. kroner
Utgifter			
Tilfeldige utgifter, inkludert statlig lønnsoppgjør mv.	11 254	3 790	14 600
Andre driftsutgifter	20 618	22 247	21 565
Sum driftsutgifter	148 713	144 627	157 822
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Investeringer (postene 30-49)			
Statens petroleumsvirksomhet	25 000	26 000	28 000
Forsvaret	10 009	10 895	10 781
Riksveganlegg	7 167	7 237	10 560
Jernbaneverket	4 671	4 797	6 088
Statsbygg	2 523	2 650	1 817
Bygg utenfor husleieordningen	549	599	478
Øvrige direktorater mv.	3 288	2 289	2 717
Andre investeringsbevilgninger	952	998	2 108
Sum investeringer	54 159	55 466	62 548
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Overføringer til andre statsregnskap (postene 50-59)			
Høyere utdanning	25 103	25 103	26 452
Forskning	7 010	7 041	7 294
Avsetning til utdanningsstøtte	5 036	5 113	5 411
Fond innen kultur, media, billedkunst	983	983	1 045
Overføring til Energifondet	1 016	1 016	1 016
Jordbruksavtalen og Reindrifftsavtalen, fond	1 071	1 193	1 468
Andre overføringer	2 165	2 445	2 245
Sum overføring til andre statsregnskap	42 385	42 895	44 930
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Overføringer til kommunesektoren (postene 60-69)			
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner	138 166	138 433	143 467
Bosetting av flyktninger, tiltak for innvandrere mv.	7 633	7 934	8 698
Ressurskrevende tjenester	5 350	5 350	5 850
Tilskudd til nye omsorgsboliger, sykehjemsplasser og omsorgstjenester	3 852	3 548	3 470
Tilskudd til regional utvikling	2 130	2 180	2 084
Kompensasjon for merverdiavgift	15 400	15 400	18 500
Andre tilskudd	5 761	5 577	6 071
Sum overføring til kommunesektoren	178 292	178 422	188 139

Tabell 1.3 fortsetter

Mill. kroner

Utgifter			
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Overføringer til private (postene 70-89)			
Folketrygden, sykepenger	37 516	34 891	37 660
Folketrygden, alderspensjoner	146 027	150 704	162 208
Folketrygdens øvrige sosiale formål	113 192	112 726	113 958
Folketrygden, helsetjenester	23 844	23 494	25 086
Folketrygden, arbeidsliv	12 168	11 044	12 070
Folketrygden, foreldrepenger	16 465	17 225	18 063
Andre pensjoner	3 336	3 367	3 111
Regionale helseforetak	106 192	106 822	111 951
Barnetrygd	15 030	14 960	14 985
Kontantstøtte	1 223	1 200	878
Jordbruksavtalen	12 720	12 609	12 774
Utviklingshjelp	23 924	24 031	26 312
Kulturformål	5 929	5 923	6 586
Syssesettingstiltak	8 875	8 717	8 961
Utdanningsstøtte	5 650	5 467	5 247
Forskning	3 326	2 725	4 451
Bolig, bomiljø og bygg	4 306	4 306	4 115
Private skoler, folkehøgskoler og høyskoler	4 823	4 844	5 191
Kjøp av transporttjenester	4 453	4 423	4 893
EØS-finansieringsordningene	1 126	1 126	1 897
Renter, innenlandsk statsgjeld	14 888	12 521	12 800
Andre overføringer	17 497	18 039	18 233
Sum overføring til private	582 509	581 165	611 430
Statsbudsjettets utgifter (utenom overføring til Statens pensjonsfond utland og lånetransaksjoner)	1 006 058	1 002 574	1 064 870

Tabell 1.3 fortsetter

Mill. kroner

Lånetransaksjoner			
Tilbakebetalinger	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Statsbankene	64 820	66 357	66 890
Salg av aksjer	25	25	25
Andre tilbakebetalinger	88 557	88 994	18 020
Sum tilbakebetalinger	153 402	155 375	84 935
Utlån og avdrag	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Avdrag innenlandsk statsgjeld	-	-	66 544
Lån mv. til statsbankene	79 542	90 782	111 213
Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse, utlån	15 200	16 600	21 000
Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging	-	-	10 000
Andre lånetransaksjoner	797	847	899
Sum utlån og avdrag	95 539	108 229	209 656
Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov	-57 863	-47 146	124 721

Kilde: Finansdepartementet

2 Hovedprioriteringer i statsbudsjettet

2.1 Innledning

Hovedmålet for Regjeringens økonomiske politikk er arbeid for alle og en rettferdig fordeling av goder og byrder. Budsjettforslaget for 2013 bidrar til å videreutvikle de offentlige velferdsordningene, og til et arbeidsliv der alle kan delta. Samfunnssikkerhet og beredskap prioriteres innenfor flere sektorer. Det legges til rette for et velfungerende næringsliv og økt verdiskaping i hele landet. Den betydelige satsingen på klima- og miljøtiltak føres videre.

En sterk og sunn kommuneøkonomi er en forutsetning for et godt velferdstilbud i hele landet. Kommunesektoren har fått et betydelig økonomisk løft de senere årene. Fra 2005 til 2012 har inntektene i sektoren økt reelt med 61 mrd. kroner, eller 2,7 pst. per år. Halvparten av inntektsveksten har kommet som frie inntekter. Det legges opp til en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter på 6,8 mrd. kroner i 2013, eller 1,8 pst. Dette er høyere enn intervallet som ble varslet i Kommuneproposisjonen 2013. Av den samlede veksten er 5 mrd. kroner frie inntekter.

Regjeringen prioriterer et godt helsetilbud og omsorg for eldre. Sykehusenes økonomi foreslås styrket. Flere pasienter skal få behandling, og ventetidene skal reduseres. Arbeidet med å heve kvaliteten og sikkerheten for pasientene føres videre. Budsjettforslaget legger til rette for en vekst i behandlingen av pasienter på vel 2 pst. neste år. Innen utgangen av 2015 skal 12 000 heldøgns omsorgsplasser bygges eller fornyes. For 2013 foreslås det tilsagn til 1 750 nye heldøgns plasser. Regjeringen følger opp satsingen på dagtilbud til personer med demens.

En trygg oppvekst og et godt utdanningstilbud er viktige mål for den norske velferdsstaten. Det foreslås økte bevilgninger til flere stillinger og økt kvalitet i det kommunale barnevernet. Regjeringen vil bidra til at det etableres god kontakt mellom far og barn i første leveår, og foreslår at fedrekvoten utvides med to uker til 14 uker fra 1. juli 2013. Den samlede foreldrepengerperioden utvides like mye. Regjeringen vil fortsette satsingen på barnehager og foreslår å styrke barnehagesektoren med 764 mill. kroner i 2013. Dette

inkluderer nominelt uendret maksimalpris, økt minimumstilskudd til ikke-kommunale barnehager og kompetansehevende tiltak for ansatte i barnehagene. Grunnopplæringen foreslås styrket med til sammen 483 mill. kroner. Regjeringen foreslår en forsøksordning for å få flere lærere på ungdomstrinnet, samt å innføre valgfag på 9. trinn.

Landets samfunnssikkerhet og beredskap skal bli bedre. 22. juli-kommisjonens rapport er viktig i Regjeringens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap og Regjeringen vil legge fram en stortingsmelding med en helhetlig oppfølging av denne. Budsjettforslaget for 2013 inneholder tiltak som kan knyttes til anbefalingene fra 22. juli-kommisjonen. Det legges opp til å etablere en prosjektorganisasjon i Politidirektoratet som skal følge opp de anbefalingene som gjelder politiet. Det foreslås bevilgninger til å oppgradere og vedlikeholde politihelikopteret og til planlegging av et beredskaps-senter for politiet. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Justis- og beredskapsdepartementet foreslås styrket. Regjeringen vil legge til rette for at nye redningshelikoptre skal kunne leveres som planlagt i perioden 2016-2020, med kontraktsinngåelse i 2013. Vedlikehold av dagens redningshelikoptre styrkes og det foreslås bygging av ny helikopterhangar på Svalbard. Regjeringen vil også videreføre igangsatte tiltak og foreslår betydelige bevilgninger til arbeid med beredskap, særlig under Justis- og beredskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Forsvarsdepartementet.

Samferdselspolitikken skal gi et effektivt, tilgjengelig, sikkert og miljøvennlig transportsystem. Nasjonal transportplan 2010-2019 (NTP) har en samlet planramme i perioden som er 100 mrd. kroner høyere enn i den forrige planen. Bevilgningene til veg-, jernbane- og kystformål under NTP foreslås økt med 3,4 mrd. kroner i 2013. Dermed overoppfylles de økonomiske planrammene i NTP for perioden 2010-2013 både for veg og jernbane. Samlet bevilges 1,5 mrd. kroner mer i perioden enn planlagt.

Regjeringen viderefører den betydelige satsingen på klima- og miljøtiltak. Den nasjonale virkemiddelbruken forsterkes som varslet i klimamel-

dingen. Blant tiltakene som foreslås er et nytt fond for klima og energi, CO₂-håndtering, økt CO₂-avgift for petroleumsnæringen, omlegging av bilavgifter, styrket kollektivtrafikk og jernbaneutbygging, tiltak mot avskoging i utviklingsland og sikring av naturmangfoldet.

Regjeringen gjennomfører Kulturløftet med sikte på å nå målet om at 1 pst. av statsbudsjettets utgifter skal benyttes til kulturformål innen 2014.

Høye boligpriser har gjort det vanskelig for mange å komme inn i boligmarkedet. I den nylig framlagte bygningsmeldingen ble det varslet forenklinger i regelverket for å fremme en mer effektiv byggeprosess. Regjeringen vil legge fram en egen proposisjon med forslag om å øke Husbankens låneramme fra 15 til 20 mrd. kroner i 2012. Dette høye nivået videreføres i 2013.

Regjeringens hovedprioriteringer i forslaget til statsbudsjett for 2013 er:

- kommuneøkonomi
- helse og omsorg
- barn og unge
- samfunnssikkerhet og beredskap
- samferdsel
- forskning og høyere utdanning
- et arbeidsliv for alle
- klima og miljø
- bistand
- kulturløftet
- en mer effektiv stat

2.2 Kommuneøkonomi

Kommunesektoren har fått et betydelig økonomisk løft under denne Regjeringen. Fra 2005 til 2012 anslås realveksten i de samlede inntektene til kommunesektoren til om lag 61 mrd. kroner. Det tilsvarer en årlig gjennomsnittlig realvekst på 2,7 pst. Om lag halvparten av inntektsveksten har kommet som frie inntekter.

Inntektsveksten har vært en forutsetning for utbygging av det kommunale tjenestetilbudet. Den gjennomsnittlige aktivitetsveksten i kommunesektoren i perioden 2005-2011 var på 2,8 pst. per år. I denne perioden økte sysselsettingen i kommunesektoren med nesten 64 000 personer. Parallelt med sysselsettingsveksten har det vært en betydelig vekst i kommunesektorens investeringer.

Kommunesektoren forvalter en betydelig del av samfunnets ressurser. De samlede inntektene utgjør om lag 18 pst. av BNP for Fastlands-Norge. Rundt 19 pst. av de sysselsatte i landet er ansatt i kommunal sektor. For at innbyggerne skal kunne tilbys tjenester av høy kvalitet, er det viktig at kommunesektoren forvalter ressursene på best mulig

måte. Arbeidet med omstilling og effektivisering av den kommunale virksomheten må fortsatt prioriteres. Kommuner og fylkeskommuner må ha god økonomistyring og tilpasse sitt aktivitetsnivå til inntektsrammene.

I Kommuneproposisjonen 2013 ble det signalisert en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter fra 2012 til 2013 på mellom 5¼ og 6 mrd. kroner. Det ble lagt opp til at mellom 4¾ og 5 mrd. kroner av denne veksten skulle komme som frie inntekter. Regjeringen legger opp til en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter på 6,8 mrd. kroner i 2013, tilsvarende en realvekst på 1,8 pst. Regjeringens budsjettforslag innebærer dermed en realvekst i samlede inntekter som er høyere enn varslet i Kommuneproposisjonen 2013. Av den samlede veksten er 5 mrd. kroner frie inntekter, tilsvarende en realvekst på 1,7 pst. Veksten er regnet fra anslått inntektsnivå for kommunesektoren i 2012 i Revidert nasjonalbudsjett 2012. Regjeringens budsjettforslag legger til rette for en fortsatt vekst i det kommunale tjenestetilbudet.

I tillegg til tjenestetilbudet som veksten i frie inntekter gir grunnlag for, foreslås det enkelte særskilt prioriterte tiltak. Følgende kan tjene som eksempler.

Regjeringen foreslår å øke rammetilskuddet til kommunene med til sammen 435 mill. kroner for å dekke kommunenes merutgifter til nominell videreføring av maksimalpris i barnehage og til opptrapping av minimumstilskuddet til ikke-kommunale barnehager.

Øremerkede midler til det kommunale barnevernet foreslås økt med 205 mill. kroner i 2013, i hovedsak til opprettelse av nye stillinger.

Innen skolesektoren foreslår Regjeringen 157 mill. kroner til en fireårig tilskuddsordning som et forsøk med flere lærere på ungdomstrinnet. Videre foreslås kommunenes rammetilskudd økt med 72 mill. kroner til kulturskole i skolefritidsordningen og 66 mill. kroner til valgfag for elever på 9. trinn. Regjeringen foreslår at det innenfor rentekompensasjonsordningene for skole- og svømmeanlegg og transporttiltak i fylkene kan gis tilsagn om kompensasjon for renteutgifter knyttet til investeringer på hhv. 1 og 2 mrd. kroner i 2013.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i byområdene med 262 mill. kroner.

Innenfor helse- og omsorgssektoren foreslår Regjeringen blant annet ytterligere 270 mill. kroner til videre oppbygging av et øyeblikkelig hjelp-tilbud i kommunal regi, å øke tilskuddet til dagaktivitetstilbud for personer med demens med 100

mill. kroner og å gi investeringstilskudd til ytterligere 1 750 omsorgsboliger og sykehjemsplasser.

2.3 Helse og omsorg

Regjeringen vil styrke sykehusenes økonomi slik at flere pasienter får behandling. Krav om reduksjon i ventetider videreføres, og arbeidet med kvalitet og pasientsikkerhet prioriteres. Budsjettforslaget legger til rette for en vekst i pasientbehandlingen på vel 2 pst. neste år. Samlet foreslås det 1 950 mill. kroner mer til drift sammenlignet med Saldert budsjett 2012, herunder 100 mill. kroner til særskilt innsats for pasienter som venter på brystrekonstruksjon. Det foreslås i tillegg 40 mill. kroner i investeringslån til nytt sykehus ved Helse Finnmark, Kirkenes.

Regjeringen vil gi tilskudd til bygging og fornying av 12 000 heldøgns omsorgsplasser innen utgangen av 2015. For 2013 foreslås det 88 mill. kroner til 1 750 nye heldøgns plasser, samtidig som det foreslås å øke maksimal anleggskostnad. Samlet øker tilsagnsrammen med 1 715 mill. kroner. Det foreslås å øke tilskuddet til kommunene for etablering av dagtilbud til personer med demens med 100 mill. kroner.

Samhandlingsreformen ble satt i verk 1. januar 2012 med et nytt lovverk og økonomiske virkemidler. Den nye fastlegeforskriften skal tre i kraft 1. januar 2013. Regjeringen foreslår en bevilgningsøkning på 50 mill. kroner til flere legeårsværk i den kommunale allmennelegetjenesten og til å finansiere nye oppgaver og økt aktivitet som følger av forskriften. Bevilgningene til elektronisk samhandling foreslås økt med 90 mill. kroner. Til sammen foreslås det dermed å bevilge 140 mill. kroner mer til oppfølging av samhandlingsreformen.

Regjeringen foreslår å bevilge 86 mill. kroner til forhåndsgodkjent refusjon for en gruppe blodfortynnende legemidler som reduserer risikoen for hjerneslag. Regjeringen la i juni fram Meld. St. 30 (2011–2012) *Se meg! En helhetlig rusmiddelpolitikk*. Som en oppfølging av stortingsmeldingen foreslår Regjeringen å bevilge 45 mill. kroner mer til forebyggingstiltak, kunnskapsutvikling, reduksjon av overdoser og økt innsats for barn og pårørende. Regjeringen foreslår også en bevilgningsøkning på 40 mill. kroner til tilbud om tannhelsekontroll hvert annet år for eldre over 75 år. Tiltaket skal tre i kraft fra 1. juli 2013.

2.4 Barn og unge

Barn skal vokse opp i trygge omgivelser og ha tilgang til et godt utdanningstilbud. Regjeringen prioriterer det kommunale barnevernet og fylkes-

nemndene for barnevern og sosiale saker. Det foreslås å øremerke ytterligere 205 mill. kroner til det kommunale barnevernet. Midlene skal i hovedsak brukes til stillinger i kommuner med særskilte behov og vil medvirke til å gi utsatte barn og unge riktig hjelp til riktig tid. For å redusere saksbehandlingstiden foreslås det å øke bevilgningen til fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker med 20 mill. kroner. Flere behandlede saker i fylkesnemndene medfører økte utgifter til fri retts hjelp. Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningen til fri rettshjelp med 20 mill. kroner.

Regjeringen vil bidra til at det etableres god kontakt mellom far og barn i første leveår, og foreslår at fedrekvoten utvides med to uker til 14 uker fra 1. juli 2013. Den samlede foreldrepengeperioden utvides like mye.

Regjeringen vil fortsette satsingen på barnehager og foreslår en samlet styrking av barnehage-sektoren på 764 mill. kroner i 2013. Regjeringen har som mål at maksimal foreldrebetaling for en barnehageplass skal være 1 750 2005-kroner, og vil videreføre maksimalprisen nominelt til dette målet er nådd. Nominell videreføring av maksimalprisen fra høsten 2013 fører til økte utgifter på 273 mill. kroner. I tillegg kommer 63 mill. kroner til helårsvirkningen av nominell videreføring av maksimalprisen i 2012.

De ikke-kommunale barnehagene skal ha gode driftsvilkår. Fra 2010 til 2012 har Regjeringen økt minimumstilskuddet til ikke-kommunale barnehager fra 85 pst. til 92 pst. av det kommunale barnehager mottar. Andelen foreslås nå økt ytterligere til 94 pst. Inkludert helårseffekten av opptrappingen av minimumstilskuddet i 2012, tilsvarer dette en bevilgningsøkning på 99 mill. kroner.

For å dekke helårsvirkningen av den økte etterspørselen etter flere barnehageplasser som følge av omleggingen av kontantstøtten fra 1. august 2012, foreslår Regjeringen en bevilgningsøkning på 309 mill. kroner i 2013. I tillegg foreslår Regjeringen en bevilgningsøkning på 20 mill. kroner for å øke kompetansen til tilsatte i barnehagene.

Regjeringen arbeider for en grunnopplæring av høy kvalitet, og foreslår en samlet styrking av grunnopplæringen på 483 mill. kroner. For at flere barn skal få et kulturskoletilbud, foreslås en bevilgning på 74 mill. kroner til innføring av én uketime med kulturskoleaktiviteter i SFO-tiden på barnetrinnet (1.-4. trinn) fra høsten 2013.

For å gi god og tilpasset opplæring, mer praktisk og variert undervisning, samt å styrke de grunnleggende ferdighetene, foreslår Regjeringen å bevilge 157 mill. kroner til en fireårig tilskuddsordning som et forsøk med flere lærere på ung-

domstrinnet fra skoleåret 2013/2014. Tilskuddsordningen skal skaffe erfaring og kunnskap om effekten av økte lærerressurser, og kan være et grunnlag for eventuelt senere å forskriftsfeste forholdstall mellom antall lærere og elever.

Regjeringen ønsker at opplæringen på ungdomstrinnet skal bli mer praktisk, variert og utfordrende, i tråd med Meld. St. 22 (2010–2011) *Motivasjon – Mestring – Muligheter*. Høsten 2012 ble det innført valgfag på 8. trinn i grunnskolen. Det foreslås nå 68 mill. kroner til valgfag på 9. trinn fra høsten 2013. I tillegg foreslås en bevilgningsøkning på 30 mill. kroner til en egen strategi for ungdomstrinnet for bedre klasseledelse og bedre grunnleggende ferdigheter hos elevene i lesing, regning og skriving.

For å øke gjennomføringen i videregående opplæring, spesielt innenfor fag- og yrkesopplæringen, foreslår Regjeringen en bevilgningsøkning på 20 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å bevilge 30 mill. kroner til Arbeids- og velferdsetatens arbeid med oppfølging av ungdom som faller utenfor arbeid og utdanning. Ved å etablere egne kontaktpersoner for dette arbeidet ved de største NAV-kontorene, vil kontorene få bedre mulighet til å tilby koordinert innsats for ungdom med sammensatte behov. Det foreslås også å endre innretningen av garantiordningene for ungdom i alderen 20–24 år slik at ungdom som har behov for bistand for å komme i arbeid, skal få bistand tilpasset den enkeltes behov.

I statsbudsjettet for 2009 ble rentekompensasjonsordningen for rehabilitering av skole- og svømmeanlegg utvidet. Det ble tatt sikte på å fase inn en investeringsramme på 15 mrd. kroner over en åtteårsperiode. Regjeringen foreslår å fase inn ytterligere 1 mrd. kroner av investeringsrammen i 2013. Fra 2009 til og med 2013 vil dermed en investeringsramme på 10 mrd. kroner være faset inn i budsjettet.

2.5 Samfunnssikkerhet og beredskap

Anbefalingene fra 22. juli-kommisjonen er viktige i Regjeringens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Regjeringen vil legge fram en stortingsmelding med en helhetlig oppfølging av 22. juli-kommisjonens rapport.

Det legges opp til å etablere en prosjektorganisasjon i Politidirektoratet som skal følge opp de delene av 22. juli-kommisjonens rapport som gjelder politiet. Regjeringen foreslår at det bevilges 25,5 mill. kroner til dette formålet. Regjeringen foreslår dessuten 10 mill. kroner til planlegging av nytt beredskapsenter for politiet og 10 mill. kro-

ner til oppgradering og vedlikehold av utstyr i politihelikoptret.

Regjeringen foreslår å bevilge 8 mill. kroner til Luftforsvaret til å utvide helikopterberedskapen på Rygge for å kunne yte håndhevelsesbistand til politiet.

Etter 22. juli 2011 har Justis- og beredskapsdepartementet fått et tydeligere og utvidet ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap. Bevilgningen til departementets arbeid på dette område foreslås økt med 40 mill. kroner. For å øke evnen til krisehåndtering er det opprettet et sivilt situasjonsenter med døgnkontinuerlig beredskap under Krisestøtteenheten. Regjeringen foreslår at det bevilges 6 mill. kroner til drift av senteret i 2013. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap er sentral i utøvelsen av Justis- og beredskapsdepartementets ansvar for samordning og tilsyn. Regjeringen foreslår at bevilgningen til direktoratet økes med 45 mill. kroner til øvelser, tilsyn og øvrig beredskapsarbeid.

Angrepene 22. juli 2011 har bidratt til å synliggjøre behovet for forskning på samfunnssikkerhet og beredskap. Regjeringen foreslår at det bevilges 20 mill. kroner til et forskningsprogram innenfor samfunnssikkerhet og beredskap i regi av Norges Forskningsråd.

Arbeidet med anskaffelsen av nye redningshelikoptre videreføres, og det tas sikte på å inngå kontrakt om nye helikoptre i 2013. Regjeringen foreslår å bevilge nær 74 mill. kroner til prosjektorganisasjonen for anskaffelsen. Videre foreslås bevilgningen til vedlikehold av dagens redningshelikoptre økt med 300 mill. kroner slik at beredskapen kan opprettholdes fram til nye redningshelikoptre er på plass. Helikopterberedskapen på Svalbard skal fra 2014 bestå av to store helikoptre. Økt beredskap skaper behov for utvidet hangarkapasitet. Regjeringens budsjettforslag legger til rette for at det kan bygges ny hangar for helikoptrene.

Regjeringen foreslår 150 mill. kroner til økt bemanning i politiet og legger således til rette for at politiet kan utføre sine oppgaver på en bedre måte. Forslaget innebærer at politiet kan ansette nyutdannede fra Politihøgskolen i 2013. Det foreslås også 93 mill. kroner til å dekke helårsvirkningen av å ansette nyutdannede sommeren 2012. Opptaket på 720 studenter ved Politihøgskolen i 2013 foreslås videreført. I tillegg foreslås det 30 mill. kroner til bemanning, investeringer og drift i Politiets sikkerhetstjeneste.

Regjeringen foreslår økte bevilgninger til IKT-sikkerhet. NorCERT er en sentral aktør for å videreutvikle Norges evne til å håndtere trusler og angrep mot samfunnskritiske IKT-systemer. Det foreslås å øke bevilgningen til NorCERT med 33

mill. kroner. Videre foreslås 12 mill. kroner til Direktoratet for forvaltning og IKTs (Difi) arbeid med IKT-sikkerhet i statlig sektor, samt 40 mill. kroner til forbedring av IKT-sikkerheten i Utenriksdepartementet og i utenriktjenesten. Det foreslås også tiltak for å bedre IKT-sikkerheten i Justis- og beredskapsdepartementet.

Etter angrepene 22. juli 2011 har det vært behov for økte bevilgninger til erstatningslokaler og til ivaretagelse av sikkerheten i departementene og ved Statsministerens kontor. Det foreslås å bevilge til sammen 681 mill. kroner til leie og sikring av lokaler for departementene og Statsministerens kontor, samt til sikringstiltak i regjeringskvartalet. I tillegg foreslås det å øke bevilgningen til Departementenes servicesenter med 85 mill. kroner til blant annet vakhold og andre sikringstiltak.

Også andre tiltak i Regjeringens budsjettfor- slag vil bidra til bedre samfunnssikkerhet og beredskap. En værradar på Helgelandskysten vil være av stor betydning for arbeidet med sikkerhet og beredskap ved ekstremvær i området. Det foreslås 13 mill. kroner til dette formålet i 2013. Videre foreslår Regjeringen økte bevilgninger på 54 mill. kroner til arbeidet med å forebygge flom og skred, hvorav 9 mill. kroner foreslås til skredvarsling.

2.6 Samferdsel

Det overordnede målet for Regjeringens transportpolitikk er å tilby et effektivt, tilgjengelig, sikkert og miljøvennlig transportsystem. Samlet foreslår Regjeringen å bevilge 38,9 mrd. kroner på Samferdselsdepartementets budsjett. Sett bort fra tekniske omlegginger er det 3,9 mrd. kroner mer enn i Saldert budsjett 2012.

Hovedprioriteringene for samferdselspolitikken er forankret i St.meld. nr. 16 (2008-2009) *Nasjonal transportplan 2010-2019*. I gjeldende transportplan er det lagt til grunn en samlet planramme som er om lag 100 mrd. 2009-kroner høyere enn planrammen for forrige tiårsperiode. Rammen til vegformål omfatter også midler som senere er overført til rammetilskuddet til fylkeskommunene ved overdragelsen av øvrige riksveger og ferjesamband til fylkeskommunene fra 2010.

Inneværende fireårsperiode under Nasjonal transportplan avsluttes med 2013. Regjeringen foreslår å bevilge til sammen 30,3 mrd. kroner til NTP-formål for veg, jernbane og kyst i 2013. I dette beløpet er bevilgningene knyttet til opphevelse av

merverdiavgiftstaket holdt utenom. Med Regjeringens budsjettfor- slag er den samlede økonomiske planrammen oppfylt med 101,4 pst. for fireårsperioden 2010-2013. For Jernbaneverket er den foreslåtte bevilgningen 1 394 mill. kroner høyere enn beløpet som er lagt til grunn i planrammene, mens den tilsvarende forskjellen for Statens vegvesen er 180 mill. kroner.

Det foreslås bevilgninger til vegformål under Statens vegvesen på 21 mrd. kroner. Når bevilgningen knyttet til opphevelsen av fritaket for merverdiavgift holdes utenom, utgjør forslaget om bevilgninger 17,8 mrd. kroner. Dette tilsvarer en økning på 1,6 mrd. kroner, eller 9,7 pst. Med budsjettfor- slaget legges det opp til at alle riksvegprosjekter som er prioritert i Statens vegvesens handlingsprogram 2010-2013 og hvor det foreligger nødvendig avklaring, kan startes opp med statlige midler og/ eller bompenger. Også rassikring av veger priorite- res høyt i Regjeringens budsjettfor- slag.

Det foreslås 673 mill. kroner til belønningsord- ningen for bedre kollektivtransport og mindre bil- bruk i byområdene. Det er 262 mill. kroner mer enn i 2012. Forslaget følger opp Stortingets vedtak om bevilgningsøkninger til belønningsordningen i 2013 i forbindelse med behandlingen av klimamel- dingen.

Til jernbaneformål foreslås det til sammen 14,4 mrd. kroner. Bevilgningene økes dermed med 1,8 mrd. kroner, eller 14,6 pst., fra Saldert budsjett 2012. Til drift, vedlikehold og investeringer under Jernbaneverket foreslås det 11,4 mrd. kroner. Store deler av dette er tiltenkt prosjekter i Inter- City-triangelen, inkludert planlegging av nytt dob- belspor Oslo-Ski. Regjeringen foreslår videre å øke utgiftene til kjøp av persontransport med tog med om lag 405 mill. kroner, eller 16,1 pst., fra Sal- dert budsjett 2012. det skal blant annet benyttes til å forberede ny grunnrutemodell på Østlandet.

På Fiskeri- og kystdepartementets budsjett foreslår Regjeringen å øke bevilgningene med 141 mill. kroner til oppfølging av Nasjonal transport- plan 2010-2013. Dette innebærer at planrammene til NTP-formål under Kystverket er oppfylt med 99,3 pst. Det foreslås å øke bevilgningene til utbyg- ging av fiskerihavner, vedlikehold av navigasjons- installasjoner og bygging av fartøy for Kystverket. Det foreslår også økte bevilgninger til oppfølging av Regjeringens nærskipfartsstrategi og fors- kning, utredning og utvikling på sjøtransportområ- det, samt økte bevilgninger til BarentsWatch. Regjeringen foreslår å avvikle kystavgiften i 2013.

2.7 Forskning og høyere utdanning

Innsatsen til forskning og utvikling i Regjeringens budsjettforslag for 2013 er foreløpig anslått til om lag 27 mrd. kroner, inkludert Skattefunn. Dette er en økning på 1,4 mrd. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2012. Foreløpig anslått realvekst fra 2012 til 2013 er 2,2 pst. inkludert Skattefunn. Under denne Regjeringen har det totalt vært en realvekst i bevilgningene til forskning og utvikling over statsbudsjettet på 32,1 pst. Siste tilgjengelige statistikk viser at Norge var det landet i OECD som har nest mest offentlig finansiert FoU per innbygger i 2009.

Regjeringen ønsker en bred satsing på klimaforskning for å få økt kunnskap om og innsikt i klimaendringene. Det foreslås derfor 42 mill. kroner til en satsing på klimaforskningen gjennom Norges forskningsråd. I tillegg foreslås det å øke tildelingen til Senter for klimadynamikk ved Bjerknessen-teret for klimaforskning med 5 mill. kroner.

Regjeringen vil bidra til økt forskningsinnsats i polarområdene og foreslår derfor 75 mill. kroner i startbevilgning til et isgående forskningsfartøy og 10 mill. kroner til Nordområdesenteret ved Universitetet i Nordland. Det foreslås 114 mill. kroner til deltagelse i de nye programmene til den europeiske romorganisasjonen ESA. Norge har siden 1994 deltatt fullt ut i EUs rammeprogram for forskning. 2013 er det siste programåret for syvende rammeprogram. Norges kontingent er beregnet til å bli om lag 1,7 mrd. kroner. Det er en økning på 318 mill. kroner fra Saldert budsjett 2012.

Regjeringen har økt utdanningskapasiteten for å møte økningen i ungdomskullene i årene framover. For å videreføre studieplassene som ble opprettet i 2009, 2011 og i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2012, foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til universiteter og høyskoler med 294 mill. kroner. Dette legger til rette for å opprette 3 250 flere studieplasser i 2013. Som følge av at antall avlagte studiepoeng går opp, økes den resultatbaserte uttellingen til universiteter og høyskoler med om lag 260 mill. kroner. Regjeringen foreslår dessuten å bevilge 250 mill. kroner i tilskudd til bygging av 1 000 nye studentboliger.

Formålstjenlige bygg og oppdatert infrastruktur er en forutsetning for forskning og utdanning av høy kvalitet. Regjeringen foreslår å bevilge 19 mill. kroner i startbevilgning i 2013 til rehabilitering av Urbygningen ved Universitetet for miljø- og biovitenskap. I tillegg foreslås det 940 mill. kroner til igangsatte byggeprosjekter i universitets- og høyskolesektoren og 148 mill. kroner til utstyr og inventar for tre igangsatte byggeprosjekter i Bergen, Tromsø og Oslo. Det foreslås også en bevilg-

ning på 30 mill. kroner over tre år for å sikre viktigsamlingene ved Kulturhistorisk museum ved Universitetet i Oslo.

2.8 Et arbeidsliv for alle

Det er et sentralt mål for Regjeringen å legge til rette for et inkluderende arbeidsliv der alle kan delta. Arbeid gir den enkelte økonomisk selvstendighet og er det viktigste virkemiddelet for å motvirke fattigdom, utjevne sosiale forskjeller og oppnå likestilling. Regjeringen arbeider målrettet med sikte på at flere skal komme i arbeid.

Regjeringen legger opp til å videreføre et høyt tiltaksnivå i 2013. Bevilgningen til arbeidsmarkeds-tiltak gir rom for å gjennomføre om lag 70 700 plasser i gjennomsnitt i 2013, hvorav 16 000 plasser for ledige og 54 700 plasser for personer med nedsatt arbeidsevne.

Jobbstrategien for personer med nedsatt funksjonsevne videreføres i 2013. Målgruppen er personer med nedsatt funksjonsevne under 30 år som har behov for arbeidsrettet bistand for å komme i jobb. Det foreslås at 900 tiltaksplasser knyttes til jobbstrategien i 2013. Det er 400 flere plasser enn i 2012. For å sikre et godt arbeidsrettet tilbud til en sårbar gruppe på arbeidsmarkedet knyttes 100 flere tiltaksplasser til varig tilrettelagt arbeid.

Regjeringen vil i tillegg sette i gang et forsøk med lønnstilskudd til arbeidsgivere som ansetter personer som mottar arbeidsavklaringspenger. Den foreslåtte bevilgningen gir rom for 150 plasser til dette forsøket i gjennomsnitt i 2013. Unge mottakere av arbeidsavklaringspenger vil bli prioritert i forsøket. Det er et mål at dette tiltaket, sammen med jobbstrategien for personer med nedsatt funksjonsevne, skal bidra til at flere unge får forankring i arbeidslivet.

Det foreslås 30 mill. kroner til økt oppfølging av ungdom som faller utenfor arbeid og utdanning. Dette innebærer etablering av egne kontaktpersoner for dette arbeidet ved de største NAV-kontorene og endret innretning av garantiordningene for ungdom i alderen 20-24 år.

Regjeringen vil innføre Jobbsjansen fra sommeren 2013. Det foreslås å bevilge 30 mill. kroner til formålet. Tiltaket skal bidra til å øke sysselsettingen blant innvandrere som står langt fra arbeidsmarkedet, og som ikke fanges opp av andre ordninger. Jobbsjansen retter seg spesielt mot hjemmeverende kvinner som ikke deltar i opplærings- eller kvalifiseringstiltak, og som ikke får sosialhjelp. Dagens forsøksordning Ny sjanse blir fra sommeren 2013 en del av Jobbsjansen.

Arbeidslivet og arbeidsmiljøet i Norge er i hovedsak godt og velfungerende. Samtidig er det

fortsatt utfordringer knyttet til arbeidsforhold, arbeidsmiljø og helse innenfor en del næringer og yrker. Regjeringen foreslår derfor å øke driftsbevilgningen til Arbeidstilsynet med 10 mill. kroner til mer tilsyn i forbindelse med de risikobaserte kampanjene og tilsynssatsingene som skal gjennomføres, og for fortsatt videreutvikling av gode og tilpassede metoder for tilsynsoppfølging.

2.9 Klima og miljø

Regjeringen viderefører den betydelige satsingen på klima- og miljøtiltak. Klimameldingen foreslås fulgt opp gjennom flere konkrete tiltak. Den nasjonale virkemiddelbruken forsterkes.

Det er opprettet et nytt fond for klima, fornybar energi og energiomlegging. Kapitalen fra grunnfondet for fornybar energi og energieffektivisering skal inngå i det nye fondet. I tillegg foreslås en bevilgning på 10 mrd. kroner, slik at samlet fondskapital blir 35 mrd. kroner. Dette vil gi økt årlig bevilgning til Energifondet fra 2014. De samlede inntektene til Energifondet, som forvaltes av Enova, anslås til 1 836 mill. kroner i 2013. Midlene brukes til å fremme en miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon og utvikling av energi- og klimateknologi. Teknologisatsingen har som mål å redusere klimagassutslipp og gi varige energibesparelser i industrien gjennom å utvikle og ta i bruk nye teknologier.

Regjeringen vil bidra til teknologiutvikling og reduserte kostnader for CO₂-håndtering gjennom prosjekter for fangst, transport og lagring av CO₂. Det foreslås totalt bevilget 3,4 mrd. kroner til videre arbeid med CO₂-håndtering i 2013. Dette omfatter 1 095 mill. kroner til planlegging og forbedelse av fullskala fangst, transport og lagringsløsninger for CO₂ fra Mongstad, samt 1 955 mill. kroner til teknologisenteret for CO₂-fangst på Mongstad. Regjeringen foreslår også at det bevilges 42 mill. kroner til videre arbeid med å kartlegge mulighetsrommet for realisering av fullskala CO₂-håndtering utover prosjektet på Mongstad.

Som oppfølging av klimameldingen foreslås det å øke CO₂-avgiften for petroleumssektoren på norsk kontinentalsokkel med 200 kroner per tonn CO₂. Det foreslås også at fiske og fangst ilegges en CO₂-avgift tilsvarende 50 kroner per tonn CO₂. Omlegging av bilavgiftene i mer miljøvennlig retning videreføres ved at både CO₂- og NO_x-elementet i engangsavgiften styrkes. I tillegg foreslås det å øke vrakpanten med 500 kroner til 2 500 kroner. Forslagene er nærmere omtalt i Prop. 1 LS (2012-2013) *Skatter, avgifter og toll 2013*.

Regjeringen prioriterer å styrke kollektivtransport og andre miljøvennlige transportløsninger.

Til investeringer, vedlikehold og drift av jernbanelinjen foreslås det bevilget 11,4 mrd. kroner. Det er en økning på 1,4 mrd. kroner eller 14,3 pst. fra Saldert budsjett 2012. Belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i byområdene foreslås økt med 262 mill. kroner, til totalt 673 mill. kroner i 2013.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til tiltak mot avskoging og skogferringelse i utviklingsland til om lag 3 mrd. kroner i 2013. Det er om lag 400 mill. kroner mer enn i Saldert budsjett 2012. Videre foreslår Regjeringen en bevilgning på 630 mill. kroner til kjøp av klimakvoter.

Veksten i Miljøverndepartementets budsjett fortsetter i 2013 med en økning på 560 mill. kroner, eller 11,4 pst. Det foreslås bevilget 1,8 mrd. kroner til tiltak for naturmangfold og friluftsliv. Dette er en økning på 218 mill. kroner og omfatter nytt skogvern og gjennomføring av nasjonalparkplanen. Regjeringen vil foreslå å etablere en CO₂-kompensasjonsordning for industrien. Formålet er å oppnå større globale utslippsreduksjoner ved å hindre karbonlekkasje fra industrien i Europa til land med mindre stram klimapolitikk. Det foreslås en bevilgning på 20 mill. kroner til dekning av administrative utgifter til etablering og forvaltning av ordningen i 2013.

2.10 Bistand

Regjeringen foreslår å videreføre det høye nivået på bistanden med 1 pst. av anslått bruttonasjonalinntekt også i 2013. Det innebærer en økning av bistandsbudsjettet på 2,4 mrd. kroner, til 30,2 mrd. kroner.

Innenfor bistandsbudsjettet prioriteres klima- og skoginitiativet, fornybar energi, globale helse- og vaksineinitiativ og utdanning.

Regjeringen foreslår å bevilge om lag 3 mrd. kroner til klima- og skoginitiativet. Bevilgningsforslaget er i tråd med målet fra klimaforliket i Stortinget. Videre foreslår Regjeringen 2 mrd. kroner til fornybar energi i utviklingsland. Utbygging og tilgang til fornybar energi kan føre til fattigdomsreduksjon samtidig som det er god klimapolitikk. Regjeringen foreslår også økt bistand til matsikkerhet, blant annet som tilpasning til klimaendringer. Klimarobust landbruk og fiskeri er sentrale satsingsområder.

Som en oppfølging av Meld. St. 11 (2011-2012) *Global helse i utenriks- og utviklingspolitikken* foreslår Regjeringen å styrke arbeidet for bedre mødre- og barnehelse. Dette inkluderer fortsatt opptrapping av vaksineinnsatsen gjennom Den globale vaksinealliansen (GAVI) og økt støtte til familieplanlegging.

Norge er en stor og stabil bidragsyter til den globale satsingen på utdanning. Regjeringen foreslår å øke innsatsen til utdanning til 1,6 mrd. kroner. Utdanning i konflikt- og katastrofeområder og utdanning for jenter vil fremdeles være et prioritert område.

2.11 Oppfølging av Kulturløftet

Regjeringen gjennomfører Kulturløftet med sikte på å nå målet om at 1 pst. av statsbudsjettets utgifter skal benyttes til kulturformål innen 2014. I statsbudsjettet for 2013 foreslås det å øke bevilgningene til oppfølging av Kulturløftet med nær 900 mill. kroner. Medregnet økte utgifter i 2006 er dermed bevilgningene til kulturformål nominelt økt med om lag 4,9 mrd. kroner. Gjennom Kulturløftet bidrar Regjeringen til at kunst og kultur blir tilgjengelig for stadig flere, både som deltakere og publikum, i alle deler av landet.

Rammen for merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner foreslås økt med 320 mill. kroner, og vil med en slik økning komme opp i 948 mill. kroner. For frivillig sektor betyr dette mer penger til å drive viktig og samfunnsnyttig virksomhet. Det foreslås også økte bevilgninger til blant annet scenekunst, musikk, visuell kunst, biblioteker og museer. Videre foreslås det å øke tilskuddene til aviser, utvikling av dataspill, produksjon av fjernsynsdrama og norsk film.

Spilleoverskuddet fra Norsk Tipping AS som fordeles over tippenøkkelen, er en viktig inntektskilde for mange ideelle organisasjoner. I statsbudsjettet for 2013 legges det opp til å øke den direkte fordelingen av spilleoverskuddet både til kultur- og idrettsformål. Målsettingen er at tippenøkkelen, med virkning fra 2015, skal endres slik at andelen som fordeles til idrettsformål øker fra 45,5 pst. til 64 pst, mens kulturformål og samfunnsnyttige eller humanitære organisasjoner tildeles en andel på 18 pst. hver.

2.12 En mer effektiv stat

Digitale tjenester og digital samhandling kan bidra til bedre kvalitet på tjenestene, og at saksbehandling, rapportering og dataregistrering går raskere og mer effektivt. Samtidig kan digitalisering av offentlige tjenester bidra til å frigjøre ressurser. Regjeringens digitaliseringsprogram *På nett med innbyggerne* ble lansert i april 2012. Programmet er en strategisk tilnærming til mulighetene og utfordringene som økt digitalisering av forvaltningen medfører. Regjeringen har som mål at forvaltningens kommunikasjon med

innbyggere og næringsliv som hovedregel skal skje digitalt.

I budsjettforslaget for 2013 legger Regjeringen opp til å øke bevilgningene til IKT- og digitaliseringstiltak på en rekke områder. Dette omfatter både allerede igangsatte prosjekter og nye tiltak.

Regjeringen vil etablere en digital postkasse. I denne skal innbyggerne på en sikker måte kunne motta brev og meldinger fra hele forvaltningen. Innbyggerne vil få mulighet til å reservere seg mot digital post, mens det legges opp til en obligatorisk ordning for næringslivet. For 2013 foreslår Regjeringen å bruke 30 mill. kroner på en plattform for digital kommunikasjon, herunder den digitale postkassen og tilhørende reservasjonsløsning.

Altinn er en felles teknisk plattform for offentlige digitale tjenester og en nettportal for næringslivet. Regjeringen foreslår en bevilgning på om lag 259 mill. kroner til Altinn, som er en økning på om lag 90 mill. kroner fra 2012. I 2013 skal det prioriteres å forbedre testregime, bygge opp kompetanse og justere løsningen for å sørge for stabilitet og robusthet.

Gjennom programmet EDAG (Elektronisk Dialog med Arbeidsgiver) vil Regjeringen bidra til forenkling for arbeidsgivere. EDAG er en felles ordning for arbeidsgiveres innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold mv. Programmet er et samarbeid mellom Skatteetaten, Arbeids- og velferdsetaten, Statistisk sentralbyrå og Altinn i Brønnøysundregistrene. Det er beregnet å gi arbeidsgiverne årlige besparelser på om lag 500 mill. kroner fra ikrafttredelse. Regjeringen foreslår å bevilge 154 mill. kroner til EDAG i 2013.

I Arbeids- og velferdsetaten gjennomføres det et omfattende IKT-moderniseringsprogram. Moderniseringen vil blant annet omfatte selvbetjeningsløsninger, økt automatisering av vedtaksbehandling og elektronisk samhandling med samarbeidsparter. Programmet er planlagt gjennomført over seks år inndelt i tre prosjekter. For 2013 foreslår Regjeringen å bevilge 736 mill. kroner til Prosjekt 1 i programmet.

For 2013 foreslår Regjeringen å øke bevilgningene til elektronisk samhandling innenfor helse- og omsorgssektoren med 90 mill. kroner. Formålet er å forbedre samhandlingen internt i sektoren, men også å forenkle kontakten mellom innbyggerne og helsevesenet. Bevilgningene gjelder blant annet en ny elektronisk plattform i Helsedirektoratet/Helfo og selvbetjeningsløsninger i den nasjonale helseportalen (www.helsenorge.no).

Økt bruk av IKT gjør at samfunnet blir mer sårbart. God forebyggende informasjonssikkerhet

blir derfor stadig viktigere for samfunnssikkerheten. NorCERT er et operativt nasjonalt senter for koordinering og håndtering av trusler og angrep på kritiske IKT-systemer. NorCERT tilgodeses

med 32,6 mill. kroner i 2013. Videre foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til Difi med 12 mill. kroner til arbeidet med styrket IKT-sikkerhet i statlig sektor.

3 Oversikt over utgifter under de ulike departementene

3.1 Innledning

Kapitlet omtaler hovedtrekkene i utgiftene per departement, samt ymse utgifter og inntekter. I omtalen av utgiftene under de enkelte departementene er det tatt inn en tabell som viser utgiftene etter programområde og programkategori i Saldert budsjett 2012 og forslag til statsbudsjett for 2013. Budsjetttrammene for de to årene er ikke fullt ut sammenlignbare. Det er blant annet ikke tatt hensyn til overføring av oppgaver mellom departementene, med tilsvarende overføring av bevilgninger. Slike overføringer vil framstå som en endring i bevilgningsrammene, uten at dette er uttrykk for en reell omprioritering mellom formål.

I tabellen oppgis Saldert budsjett 2012. Tilleggsbevilgninger i første halvår er derfor ikke inkludert i tallene for 2012. I den grad tilleggsbevilgninger i første halvår er ført videre i 2013-budsjettet, vil tabellen vise en økt bevilgning fra 2012 til 2013 som ikke uttrykker den faktiske bevilgningsendringen. Det vil for eksempel gjelde virkningen av trygdeoppjøret og lønnsoppjøret i staten våren 2012, som ikke var fordelt til departementene i Saldert budsjett 2012. Helårsvirkningen av trygdeoppjøret og lønnsoppjøret i staten i 2012 er imidlertid innarbeidet i forslaget til budsjett for 2013.

3.2 Utenriksdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst.
<i>Programområde 02 Utenriksforvaltning</i>			
02.00 Administrasjon av utenriksstjenesten	1 852,0	2 072,2	11,9
02.10 Utenriksformål	2 945,6	3 687,2	25,2
Sum før lånetransaksjoner	4 797,6	5 759,4	20,0
Lånetransaksjoner	0,4	0,4	0,0
Sum Utenriksforvaltning	4 798,0	5 759,8	20,0
<i>Programområde 03 Internasjonal bistand</i>			
03.00 Administrasjon av utviklingshjelpen	1 368,5	1 454,9	6,3
03.10 Bilateral bistand	4 325,3	3 838,3	-11,3
03.20 Globale ordninger	14 724,6	17 101,0	16,1
03.30 Multilateral bistand	6 629,0	6 916,5	4,3
Sum før lånetransaksjoner	27 047,4	29 310,7	8,4
Lånetransaksjoner	787,5	897,5	14,0
Sum Internasjonal bistand	27 834,9	30 208,2	8,5
Sum Utenriksdepartementet	32 632,9	35 968,0	10,2

For 2013 foreslår Regjeringen samlede utgifter på 35 968 mill. kroner under Utenriksdepartementet. Dette er en nominell økning på 3 335,1 mill. kroner, eller 10,2 pst. fra Saldert budsjett 2012.

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for 2013 er:

- Videreføre et høyt nivå på internasjonal bistand.

- Klima og skogsatsingen og satsingen på fornybar energi.
- Helse- og vaksinetiltak.
- Utdanning.

Utenriksforvaltning

Programområde 02 Utenriksforvaltning omfatter blant annet administrasjon av utenriktjenesten, deltaking i internasjonale organisasjoner, EØS-finansieringsordningene og tiltak i nordområdene. Bevilgningsforslaget under programområdet utgjør til sammen 5 759,8 mill. kroner, som er en økning på 20 pst. fra Saldert budsjett 2012. Endringen skyldes hovedsakelig økte utbetalinger under EØS-finansieringsordningene.

Gjennom EØS-finansieringsordningene bidrar Norge til sosial og økonomisk utjevning i det utvidede EØS. I 2010 ble det inngått avtaler om EØS-finansieringsordninger for perioden 2009-2014. Avtalene innebærer at EØS/EFTA-landene forplikter seg til å stille til disposisjon til sammen 1 788,5 mill. euro i femårsperioden. Av de samlede forpliktelsene utgjør Norges andel om lag 97 pst. EØS-finansieringsordningene for perioden 2009-2014 skal også bidra til å styrke det bilaterale samarbeidet mellom mottakerlandene og EØS/EFTA-landene. For 2013 foreslår Regjeringen at det bevilges til sammen 1 897,0 mill. kroner til ordningene.

Internasjonal bistand

Programområde 03 Internasjonal bistand omfatter bilateral og multilateral bistand, deltaking i globale bistandsordninger og administrasjon av utviklingshjelpen. Bevilgningsforslaget for 2013 under programområdet utgjør 30 208,2 mill. kroner. Dette er en nominell økning på 2 373 mill. kroner fra Saldert budsjett 2012. Bevilgningsforslaget tilsvarer 1 pst. av anslått bruttonasjonalinntekt for 2013.

Regjeringen fører en offensiv utviklingspolitikk, der det overordnede målet er fattigdomsbekjempelse og rettferdig fordeling innen rammene av bærekraftig utvikling. På tross av at mange utviklingsland har hatt betydelig økonomisk vekst siden årtusenskiftet, har denne veksten i mange land kommet en liten del av befolkningen til gode. Regjeringen legger vekt på tiltak for å oppnå en mer rettferdig fordeling i utviklingsland gjennom bistand til bedret skatteadministrasjon, forvaltning av naturressurser, styrking av fagbevegelse og sivilt samfunn.

Regjeringen viderefører også satsingsområdene fra 2012, og forsterker innsatsen for blant annet helse, klima- og skoginitiativet, fornybar energi og utdanning.

Regjeringen foreslår at det i 2013 bevilges 2,4 mrd. kroner til ordninger for bedre helse i utviklingsland, som er en økning på 650 mill. kroner fra Saldert budsjett 2012. Det foreslås økte bidrag til tiltak gjennom Den globale vaksinealliansen (GAVI) og til tiltak innen familieplanlegging.

Klima- og skogsatsingen har som mål å gjøre det mer lønnsomt å bevare naturskog. Regjeringen legger blant annet opp til at Norge skal være en aktiv pådriver for vern av viktige skogområder i Amazonas, Kongobassenget og Sørøst-Asia. For 2013 foreslår Regjeringen en bevilgning på om lag 3 mrd. kroner til klima- og skoginitiativet, som er en økning på om lag 400 mill. kroner fra Saldert budsjett 2012.

Regjeringen har som et viktig utviklingspolitisk mål å bidra til bedre tilgang til fornybar energi for innbyggerne i utviklingsland. Bevilgningene til formålet foreslås økt med 250 mill. kroner til 2 mrd. kroner.

Regjeringen foreslår også å øke innsatsen til utdanning i utviklingsland til 1,6 mrd. kroner.

3.3 Kunnskapsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst.
<i>Programområde 07 Kunnskapsdepartementet</i>			
07.10 Administrasjon	257,4	265,0	2,9
07.20 Grunnopplæringen	6 801,5	7 276,4	7,0
07.30 Barnehager	342,2	331,3	-3,2
07.50 Voksenopplæring m.m.	1 378,4	1 458,6	5,8
07.60 Høyere utdanning og fagskoleutdanning	27 202,8	28 707,5	5,5
07.70 Forskning	5 120,8	5 549,2	8,4
07.80 Utdanningsstøtte	11 146,8	11 172,5	0,2
Sum før lånetransaksjoner	52 249,9	54 760,5	4,8
Lånetransaksjoner	19 695,1	20 230,0	2,7
Sum Kunnskapsdepartementet	71 945,0	74 990,5	4,2

Det samlede budsjettforslaget for 2013 under Kunnskapsdepartementet er på 74 990,5 mrd. kroner. Regjeringen har prioritert følgende:

- Barnehager.
- Grunnopplæring.
- Skolebygg og bygg i UH-sektoren.
- Klimaforskning.
- Studentboliger.

Regjeringen vil fortsette satsingen på barnehager og foreslår samlet sett en styrking av barnehage-sektoren på 764 mill. kroner i 2013. Regjeringen ønsker at foreldrebetalingen skal være så lav at alle som ønsker det skal ha råd til å betale for en barnehageplass. Målet er å videreføre maksimalprisen på samme nominelle nivå til en maksimalgrense på 1 750 kroner (2005-kroner) er oppnådd. Regjeringen foreslår derfor en bevilgning på 273 mill. kroner til nominell videreføring av maksimalprisen fra høsten 2013. I tillegg foreslås en bevilgning på 63 mill. kroner til helårseffekten av nominell videreføring av maksimalprisen i 2012.

Regjeringen vil sikre de ikke-kommunale barnehagene gode driftsvilkår. Regjeringen foreslår derfor å øke minimumstilskuddet til ikke-kommunale barnehager fra 92 til 94 pst. av gjennomsnittlig offentlig finansiering av kommunale barnehager fra 1. august 2013. Inkludert helårseffekten av opptrappingen av minimumstilskuddet i 2012, foreslår Regjeringen økte bevilgninger til ikke-kommunale barnehager på 99 mill. kroner.

For å dekke den økte etterspørselen etter flere barnehageplasser som følge av omleggingen av kontantstøtten 1. august 2012, foreslår Regjeringen

økte bevilgninger på 309 mill. kroner i 2013. I tillegg foreslår Regjeringen ytterligere 20 mill. kroner for å øke kompetansen til ansatte i barnehagene.

I statsbudsjettet for 2013 foreslår Regjeringen økte bevilgninger på 483 mill. kroner for å styrke grunnopplæringen. Regjeringen vil at flere barn skal få et kulturskoletilbud, og foreslår derfor 74 mill. kroner til innføring av én uketime med kulturskoleaktiviteter i SFO-tiden på barnetrinnet (1.-4. trinn) fra høsten 2013.

Regjeringen vil opprette en fireårig tilskuddsordning som et forsøk for å få flere lærere på ungdomstrinnet. Tilskuddordningen skal skaffe erfaring og kunnskap om effekten av økte lærerressurser, og kan være et grunnlag for eventuelt senere å forskriftsfeste forholdstall mellom antall lærere og elever. Det foreslås en bevilgning på 157 mill. kroner i 2013.

Opplæringen på ungdomstrinnet skal bli mer praktisk, variert og utfordrende, jf. Meld. St. 22 (2010–2011) *Motivasjon – Mestring – Muligheter*. Høsten 2012 ble det derfor innført valgfag på 8. trinn i grunnskolen. Regjeringen foreslår å bevilge 68,4 mill. kroner til innføring av valgfag på 9. trinn fra 1. august 2013. I tillegg foreslår Regjeringen ytterligere 30 mill. kroner til en egen strategi for ungdomstrinnet for bedre klasseledelse og til å bedre grunnleggende ferdigheter hos elevene i lesing, regning og skrivning.

For å øke gjennomføringen i videregående opplæring, spesielt innenfor fag- og yrkesopplæringen, foreslår Regjeringen å øke bevilgningen med 20 mill. kroner.

I statsbudsjettet for 2009 ble rentekompensasjonsordningen for rehabilitering i skole- og svømmeanlegg utvidet, med sikte på å fase inn en investeringsramme på 15 mrd. kroner over en åtteårsperiode. Regjeringen foreslår å øke rammen med ytterligere 1 mrd. kroner i 2013. I årene 2009 til og med 2013 er dermed investeringsrammen økt med til sammen 10 mrd. kroner.

Regjeringen foreslår å bevilge 30 mill. kroner til utvikling av kompetanse i opplæring av minoritetsspråklige barn, unge og voksne i hele utdanningsløpet fra barnehage til høyere utdanning.

Utdanningskapasiteten er økt for å møte veksten i ungdomskullene i årene fremover. Studieplasser opprettet i 2009, 2011 og i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2012 videreføres. Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningen til universiteter og høyskoler med 294 mill. kroner. Dette legger til rette for å opprette om lag 3 250 flere studieplasser i 2013. Som følge av at antall avlagte studiepoeng går opp, økes den resultatbaserte uttellingen til universiteter og høyskoler med 260 mill. kroner. Regjeringen er også opptatt av at kvaliteten i høyere utdanning skal være god. Det foreslås å øke bevilgningen til Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (NOKUT) med 10 mill. kroner.

Studentboliger er viktig for å gi studenter tilbud om et rimelig sted å bo under utdanningen. Regjeringen foreslår å bevilge 250,2 mill. kroner i tilskudd til bygging av om lag 1 000 nye studentboliger.

Formålstjenlige bygg, god og effektiv infrastruktur og tilgang til vitenskapelig utstyr er viktig for forskning og utdanning av høy kvalitet. Regjeringen foreslår å bevilge 18,5 mill. kroner i startbevilgning til rehabilitering av Urbygningen ved Universitetet for miljø- og biovitenskap, med en samlet

kostnadsramme på 368,6 mill. kroner. Bygget vil primært benyttes til utdanningsvirksomhet. I tillegg foreslår Regjeringen 940 mill. kroner til videreføring av seks igangsatte byggeprosjekter i universitets- og høyskolesektoren, samt 147,5 mill. kroner til utstyr og inventar for tre av disse byggeprosjektene. Regjeringen foreslår også en bevilgning på 30 mill. kroner over tre år for å sikre vikingsamlingene ved Kulturhistorisk museum ved Universitetet i Oslo.

Regjeringen foreslår å bygge en værradar på Helgelandskysten i Nordland. Kostnaden er beregnet til 25 mill. kroner over to år, og det foreslås å bevilge 12,5 mill. kroner til Meteorologisk institutt i 2013 til formålet. Når radaren kommer i drift vil hele den norske kysten være dekket av værradarnettet. Dette vil bedre varslingen av farlig vær langs kysten, og medvirke til økt sikkerhet for ferdsel til havs og i luften.

Regjeringen ønsker en bred satsing på klimaforskning. Det foreslås en satsing på klimaforskning på til sammen 47 mill. kroner. 30 mill. kroner av dette blir bevilget over Kunnskapsdepartementets budsjett, hvorav 5 mill. kroner går til Senter for klimadynamikk ved Bjerknessenteret i Bergen. Kavli Institute for Systems Neuroscience (KISN) ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet i Trondheim er et av de fremste forskningsmiljøene i Norge. Regjeringen foreslår at det blir satt av 12,5 mill. kroner til senteret i statsbudsjettet for 2013.

Norge har siden 1994 deltatt fullt ut i EUs rammeprogram for forskning. 2013 er det siste programåret for syvende rammeprogram. Norges kontingent er beregnet til å bli om lag 1,7 mrd. kroner. Dette er en økning på 318 mill. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2012.

3.4 Kulturdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst.
<i>Programområde 08 Kulturformål</i>			
08.10 Administrasjon	115,1	120,1	4,4
08.15 Samfunns- og frivillighetsformål	1 127,3	1 538,3	36,5
08.20 Kulturformål	6 478,9	6 850,0	5,7
08.30 Medieformål	1 146,6	1 207,0	5,3
Sum Kulturdepartementet	8 867,9	9 715,4	9,6

For 2013 foreslår Regjeringen samlede bevilgninger under Kulturdepartementet på 9 715 mill. kroner. Dette er en nominell økning på 847,6 mill. kroner, eller 9,6 pst., fra Saldert budsjett 2012.

Regjeringen gjennomfører Kulturløftet med sikte på å nå målet om at 1 pst. av statsbudsjettets utgifter skal benyttes til kulturformål innen 2014. Gjennom målrettede tiltak er bevilgningene til kultur-, medie- og frivillighetsformål økt kraftig siden 2005.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til tiltak som inngår i Kulturløftet med til sammen 889,3 mill. kroner, hvorav 792 mill. kroner på Kulturdepartementets budsjett. Regjeringens hovedprioriteringer i budsjettforslaget er:

- Samfunns- og frivillighetsformål.
- Kulturformål.
- Medieformål.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til samfunns- og frivillighetsformål med 410,9 mill. kro-

ner, tilsvarende en nominell økning på 36,5 pst. fra Saldert budsjett 2012. Av dette utgjør økningen til merverdiavgiftskompensasjon til frivillig sektor 320 mill. kroner. Det foreslås også økte bevilgninger til kultur- og næringsprosjekter, samt til livssynsnytrale seremonirom. Videre foreslås det bevilgninger til planlegging av ungdoms-OL på Lillehammer i 2016 og til sjakk-OL i Tromsø i 2014.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til kulturformål med 371,1 mill. kroner, tilsvarende en nominell økning på 5,7 pst. fra Saldert budsjett 2012. Det foreslås økte bevilgninger til blant annet scenekunstmrådet, musikk, visuell kunst, bibliotek, museer og Arkivverket.

Bevilgningen til medieformål foreslås økt med 60,4 mill. kroner, tilsvarende en nominell økning på 5,3 pst. fra Saldert budsjett 2012. Bevilgningsøkningen vil blant annet gi rom for økt produksjons-tilskudd til aviser, økte tilskudd til utvikling av data-spill, produksjon av fjernsynsdrama og norsk film.

3.5 Justis- og beredskapsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst.
<i>Programområde 06 Justissektoren</i>			
06.10 Administrasjon	350,1	420,4	20,1
06.20 Rettsvesen	2 244,6	2 316,1	3,2
06.30 Kriminalomsorg	3 747,9	3 937,0	5,0
06.40 Politi og påtalemyndighet	12 859,4	13 581,9	5,6
06.50 Redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap	3 526,9	3 249,9	-7,9
06.60 Andre virksomheter	1 096,6	1 223,3	11,6
06.70 Fri rettshjelp, erstatninger, konfliktråd m.m.	1 442,1	1 485,4	3,0
06.80 Svalbardbudsjettet	120,7	145,7	20,7
06.90 Beskyttelse og innvandring	3 845,7	3 552,9	-7,6
Sum Justis- og beredskapsdepartementet	29 234,0	29 912,7	2,3

Regjeringen foreslår at det i 2013 bevilges til sammen 29 912,7 mill. kroner under Justis- og beredskapsdepartementet. Utgiftene er særlig knyttet til virksomhetene i straffesakskjeden, det vil si politi, påtalemyndighet, domstoler, konflikt-håndtering og kriminalomsorg. I tillegg ligger sentrale oppgaver og virksomheter innenfor samfunnssikkerhet og beredskap og innvandringsområdet under Justis- og beredskapsdepartementets ansvarsområde.

Regjeringens hovedprioriteringer i budsjettforslaget for 2013 er:

- Samfunnssikkerhet og beredskap.
- Økt bemanning i politiet.
- Iverksettelse av ny vergemålsordning.
- Kriminalomsorgen.

Styrking av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap er prioritert i forslaget til budsjett under Justis- og beredskapsdepartementet. Flere av tiltakene kan knyttes til oppfølging av 22. juli-kommisjonens anbefalinger. Det legges opp til å etablere en prosjektorganisasjon i Politidirektoratet som skal følge opp de delene av 22. juli-kommisjonens rapport som gjelder politiet. Regjeringen foreslår at det bevilges 25,5 mill. kroner til dette formålet. Justis- og beredskapsdepartementets ansvar for samfunnssikkerhet og beredskap er tydeliggjort og styrket etter 22. juli 2011. Dette medfører nye oppgaver for departementet. Regjeringen foreslår at Justis- og beredskapsdepartementets bevilgning økes med 40 mill. kroner til departementets arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Bevilgnin-

gen til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap foreslås økt med 45 mill. kroner til øvelser, tilsyn og øvrig beredskapsarbeid. Videre foreslår Regjeringen å bevilge 10 mill. kroner til planlegging av nytt beredskapscenter for politiet og 10 mill. kroner til oppgradering og vedlikehold av utstyr i politihelikopteret.

Regjeringen foreslår 150 mill. kroner til økt bemanning i politiet og legger således til rette for at politiet kan utføre sine oppgaver på en bedre måte. Forslaget innebærer at politiet kan ansette nyutdannede fra Politihøgskolen i 2013. Det foreslås også 93 mill. kroner til å dekke ansettelsen av nyutdannede fra Politihøgskolen sommeren 2012. Regjeringen foreslår å videreføre opptaket på 720 studenter ved Politihøgskolen i 2013.

Regjeringen foreslår også at bevilgningen til Politiets sikkerhetstjeneste økes med 30 mill. kroner til bemanning, drift og investeringer. Arbeidet med IKT i politiet fortsetter. Regjeringen foreslår at det bevilges 30 mill. kroner til arbeidet med nye straffesakssystemer i politiet i 2013.

Bevilgningen til redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap foreslås netto redusert sammenlignet med Saldert budsjett 2012. Utbyggingstiden for Nødnett er forlenget og bevilgningsbehovet i 2013 er derfor betydelig lavere enn det som var lagt til grunn i Saldert budsjett 2012. Arbeidet med anskaffelse av nye redningshelikoptre videreføres, og det tas sikte på å inngå kontrakt i 2013. I budsjettforslaget for 2013 er det tatt høyde for utgifter til delbetaling ved kontraktsinngåelse om anskaffelse av nye redningshelikoptre. Av hen-

syn til forhandlingene er bevilgningen foreslått på kap. 2309 Tilfeldige utgifter, jf. kap. 3.19 Ymse utgifter og inntekter.

Regjeringen foreslår at det bevilges 56,8 mill. kroner under Justis- og beredskapsdepartementet til prosjektorganisasjonen for anskaffelse av nye redningshelikoptre. Det er behov for styrket vedlikehold av dagens redningshelikoptre for å kunne opprettholde en forsvarlig beredskap fram til nye redningshelikoptre er på plass. Regjeringen foreslår derfor at bevilgningen til vedlikehold av dagens redningshelikoptre økes med 300 mill. kroner. Det er besluttet å utvide helikopterberedskapen på Svalbard til to store helikoptre. Regjerin-

gens budsjettforslag legger til rette for at det kan bygges ny hangar for helikoptrene.

Stortinget vedtok 11. mars 2010 ny vergemålslov, jf. Ot.prp. nr. 110 (2008-2009) og Innst. 154 L (2009-2010). Regjeringen vil legge til rette for at ny vergemålslov og representantordning for enslige, mindreårige asylsøkere kan tre i kraft fra 1. juli 2013 og foreslår at det bevilges 176,6 mill. kroner til formålet.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til kriminalomsorgen med 36,5 mill. kroner til utvidet kapasitet for straffegjennomføring med elektronisk kontroll, økt opptak ved Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS) i 2013, samt til rasjonell drift.

3.6 Kommunal- og regionaldepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst.
<i>Programområde 13 Kommunal- og regionaldepartementet</i>			
13.10 Administrasjon m.m.	177,9	186,9	5,1
13.50 Distrikts- og regionalpolitikk	2 686,4	2 680,1	-0,2
13.70 Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	143 544,9	149 384,0	4,1
13.80 Bolig, bomiljø og bygg	7 932,4	6 961,5	-12,2
Sum før lånetransaksjoner	154 341,6	159 212,4	3,2
Lånetransaksjoner	16 192,0	19 543,0	20,7
Sum Kommunal- og regionaldepartementet	170 533,6	178 755,4	4,8

Regjeringen foreslår at det bevilges 178,8 mrd. kroner på Kommunal- og regionaldepartementets budsjett i 2013. Dette er en økning på 4,8 pst. i forhold til Saldert budsjett 2012. Overføringene til kommunesektoren øker med 4,1 pst. Lånetransaksjonene øker med om lag 3,4 mrd. kroner, hovedsakelig på grunn av en økning av Husbankens låneramme med 5 mrd. kroner i 2013.

Regjeringens hovedprioriteringer er:

- Lokal og regional utvikling.
- Kommuneøkonomien og det kommunale velferdstilbudet.
- Forebygging og bekjempelse av boligsosiale problemer.

Regjeringen vil legge til rette for økt verdiskaping og lokal og regional vekst i hele landet. For 2013 foreslår Regjeringen å styrke arbeidet med SIVAs næringshager og inkubasjon. Forskningsrådets satsing på regional forskning og innovasjon (VRI) og Forskningsløft i nord foreslås styrket. I regi av Innovasjon Norge foreslås det å starte programmet

Norsk næringsliv i bioøkonomien. Regjeringen foreslår et utviklingsprogram for små og mellomstore byer som regional utviklingskraft.

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2013 legger til rette for fortsatt vekst i tjenestetilbudet i kommuner og fylkeskommuner. Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2013 på 6,8 mrd. kroner, tilsvarende 1,8 pst. Av veksten er 5 mrd. kroner frie inntekter. Det tilsvarer en realvekst på 1,7 pst. Veksten er regnet fra anslått inntektsnivå i 2012 i Revidert nasjonalbudsjett 2012.

Ut over realveksten i frie inntekter foreslår Regjeringen økning i rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner til særskilte tiltak innenfor flere kommunale tjenesteområder:

- Nominell videreføring av maksimalpris i barnehage.
- Opptrapping av minimumstilskuddet til ikke-kommunale barnehager med 2 prosentpoeng.
- Kulturskoletilbud i skolefritidsordningen.

- Valgfag på ungdomstrinnet.
- Sikring av barn i skolebuss.

Det foreslås en investeringsramme på 1 mrd. kroner i rentekompensasjonsordningen for investeringer i og rehabilitering av skole- og svømmeanlegg i 2013. Innenfor ordningen med statlig investerings-tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser foreslår Regjeringen at det kan gis tilsagn om tilskudd til ytterligere 1 750 enheter i 2013 og at den maksimale anleggskostnaden heves fra 2,3 mill. kroner til 2,8 mill. kroner.

Våren 2012 la Regjeringen fram Meld. St. 28 (2011–2012) *Gode bygg for eit betre samfunn* for Stortinget. Regjeringen foreslår at det bevilges 20

mill. kroner til Direktoratet for byggkvalitet for å følge opp tiltak som beskrives i meldingen.

Regjeringen foreslår en låneramme for Husbanken på 20 mrd. kroner i 2013. Dette vil legge til rette for at det kan bygges enda flere boliger og gis flere startlån. For å hjelpe vanskeligstilte til å etablere seg i egen bolig og bidra til flere egnede utleieboliger foreslås det å øke tilskuddet til etablering i egen bolig med 30 mill. kroner og en heving av tilsagnsrammen for tilskudd til utleieboliger med 44,4 mill. kroner. Regjeringen ønsker at eldre og personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne bo lenger hjemme i egen bolig, og foreslår derfor å øke tilskuddet til tilpasning av bolig med 47,5 mill. kroner.

3.7 Arbeidsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst
<i>Programområde 09 Arbeid og sosiale formål</i>			
09.00 Administrasjon	408,2	428,0	4,8
09.10 Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken	10 808,0	11 731,9	8,5
09.20 Tiltak for bedre levekår mv.	287,4	290,7	1,1
09.30 Arbeidsmarked	7 523,3	7 575,6	0,7
09.40 Arbeidsmiljø og sikkerhet	829,3	882,6	6,4
09.50 Pensjoner mv. under Statens pensjonskasse	10 830,3	10 055,4	-7,2
09.60 Kontantytelser	3 229,7	3 015,6	-6,6
Sum før lånetransaksjoner	33 916,2	33 979,8	0,2
Lånetransaksjoner	15 200,0	21 000,0	38,2
Sum Arbeid og sosiale formål	49 116,2	54 979,8	11,9
<i>Programområde 29 Sosiale formål, folketrygden</i>			
29.20 Enslige forsørgere	3 802,2	3 638,3	-4,3
29.50 Inntektssikring ved sykdom, arbeidsavklaring og uførhet	134 968,6	136 009,0	0,8
29.60 Kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne mv.	8 852,5	9 031,6	2,0
29.70 Alderdom	146 027,0	162 208,0	11,1
29.80 Forsørgertap mv.	2 704,5	2 479,5	-8,3
29.90 Diverse utgifter	380,0	460,0	21,1
Sum Sosiale formål, folketrygden	296 734,8	313 826,4	5,8
<i>Programområde 33 Arbeidsliv, folketrygden</i>			
33.30 Arbeidsliv	12 124,0	12 005,0	-1,0
Sum Arbeidsliv, folketrygden	12 124,0	12 005,0	-1,0
Sum Arbeidsdepartementet	357 975,0	380 811,2	6,4

Regjeringens samlede budsjettforslag for Arbeidsdepartementet i 2013 er på 380,8 mrd. kroner, hvorav 325,8 mrd. kroner er utgifter under folketrygden. Budsjettforslaget innebærer en samlet vekst i utgiftene på 22,8 mrd. kroner, eller 6,4 pst., sammenlignet med Saldert budsjett 2012.

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for 2013 er:

- En aktiv arbeidsmarkedspolitikk.
- En Arbeids- og velferdsforvaltning som skal bygge opp under de langsiktige målene for NAV-reformen og pensjonsreformen.
- Tiltak for et mer rettferdig og inkluderende arbeidsliv.

Deltakelse i arbeidslivet er viktig for den enkeltes inntekt og for muligheten til å utnytte egne evner og ressurser. Sysselsettingen har økt i første halvår 2012, mens ledigheten har vært relativt stabil og noe lavere enn året før. Arbeidsmarkedspolitikken skal bidra til høy yrkesdeltakelse og lav arbeidsledighet. Innenfor bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak kan Arbeids- og velferdsetaten benytte et bredt spekter av tiltak tilpasset den enkeltes behov. Bevilgningsforslaget gir rom for å gjennomføre om lag 70 700 plasser i gjennomsnitt i 2013, hvorav 16 000 plasser for ledige og 54 700 plasser for personer med nedsatt arbeidsevne.

Målet om at flere med nedsatt funksjonsevne skal komme i ordinært lønnet arbeid krever en langsiktig innsats. Regjeringen foreslår derfor at jobbstrategien for personer med nedsatt funksjonsevne videreføres i 2013. 400 flere tiltaksplasser knyttes til jobbstrategien i 2013. Det foreslås også å gjøre forsøksordningen med arbeids- og utdanningsreiser for personer med nedsatt funksjonsevne til en permanent og landsdekkende ordning fra 2013.

Regjeringen foreslår å skille ut tiltakene varig tilrettelagt arbeid (VTA) og produksjonsverksted på egen budsjettpost. Det legges opp til noen flere VTA-plasser i 2013 enn i 2012.

Videre foreslår Regjeringen at det bevilges 30 mill. kroner til økt oppfølging av ungdom utenfor arbeid og utdanning i 2013. Dette innebærer etablering av egne kontaktpersoner for arbeidet med oppfølging av ungdom ved de største NAV-kontorene, og endret innretning av garantiordningene for ungdom i alderen 20-24 år.

IKT-moderniseringen i Arbeids- og velferdsetaten skal bidra til bedre tjenester for brukerne. Programmet vil blant annet omfatte nye løsninger for uføretrygd og sykepenges, selvbetjeningsløsninger, økt automatisering av vedtaksbehandling og elektronisk samhandling med samarbeidsparter. Programmet er planlagt gjennomført over seks år

inndelt i tre prosjekter. Prosjekt 1 skal levere systemløsninger blant annet for ny uføreordning, innsyn i egen sak, ressursplanlegging og vesentlige deler av nødvendige systemløsninger for å etterleve økonomireglementet. Stortinget har gitt sin tilslutning til at Arbeidsdepartementet i 2012 kan starte opp Prosjekt 1 i IKT-moderniseringsprogrammet med en kostnadsramme på 1 750 mill. kroner (2012-kroner). Prosjekt 1 startet opp i august 2012 og planlegges gjennomført over to og et halvt år. For 2013 foreslås det å bevilge 736 mill. kroner til prosjektet.

Innsatsen mot trygdemisbruk har et bredt og helhetlig perspektiv. Regjeringen vil øke innsatsen mot trygdemisbruk i 2013.

Regjeringen foreslår at bevilgningen til Arbeidstilsynet økes med 10 mill. kroner til mer tilsyn med virksomhetene. En mest mulig effektiv ressursbruk for Arbeidstilsynet innebærer at tilsynsinnsatsen må rettes mot de områder der risiko for ulykker, skader eller sykdom er størst. Flerårige satsinger, rettet mot utvalgte bransjer og tema, er godt egnet til å skape varige arbeidsmiljøforbedringer.

Utviklingen i petroleumsnæringen tilsier etter Regjeringens vurdering behov for et høyere aktivitetsnivå i Petroleumstilsynet. Regjeringen foreslår en økning på 20 mill. kroner til Petroleumstilsynets oppfølging av helse, miljø og sikkerhet i petroleumssektoren. Midlene vil bli brukt til å øke etatens bemanning for å sikre tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å møte utfordringene.

Regjeringen foreslår også å endre finansieringssystemet for Petroleumstilsynet fra dagens refusjonsordning til en ordning med gebyr- og sektoravgift. Tradisjonelt har tilsyn vært det viktigste utadrettede virkemiddelet for å sikre at virksomhetene etterlever regelverket. En stadig større del av Petroleumstilsynets virksomhet er ikke tradisjonelt tilsynsarbeid. Dermed kan det ikke kreves refusjon fra næringen etter dagens ordning. Regjeringens forslag innebærer at prinsippet om at næringen skal betale for tilsynets utgifter til oppfølging overfor virksomhetene opprettholdes. Endringen av finansieringssystemet og aktivitetsøkningen innebærer økte sektoravgifter for petroleumsnæringen på 34 mill. kroner i 2013 og 45 mill. kroner i helårseffekt.

Det foreslås å endre lønnsgarantiregelverket slik at det i større grad sikrer at arbeidstakere med utestående lønnskrav kan få dekket disse. Forslaget innebærer å gi dekning for lønnskrav som har forfalt de siste tolv månedene før fristdagen, mot fire måneder etter dagens regelverk. Regjeringens forslag til utvidelse av lønnsgarantiregelverket vil virke forenkende. Det vil også kunne dempe virk-

ningene av sosial dumping ettersom det ofte er utenlandske arbeidstakere som blir rammet av dagens tidsfrist. Utvidelsen anslås å medføre økte utgifter på om lag 5 mill. kroner årlig fra 2013.

For å sikre at pensjonssystemet er bærekraftig også i framtiden er folketrygdens alderspensjon reformert. Fra 1. januar 2011 er det innført levealdersjustering og fleksibelt uttak av alderspensjon fra 62 år. Nøytrale uttaksregler innebærer at jo lenger en venter med å ta ut pensjon, desto høyere blir den årlige pensjonen. Alderspensjon kan fritt kombineres med arbeid uten at pensjonen avkor-

tes. Fleksibelt uttak av alderspensjon fra 62 år har bidratt til en sterk økning i antall alderspensjonister i 2011 og 2012, og utgiftene til alderspensjon har økt betydelig blant annet som følge av dette. Utgiftene til alderspensjon over tid er imidlertid i mindre grad påvirket av fleksibel alderspensjon, siden tidlig uttak gir en lavere årlig pensjon for den enkelte. Selv om mange tar ut alderspensjon, fortsetter yrkesaktiviteten å øke i aldersgruppen over 60 år. Mange kombinerer arbeid og uttak av alderspensjon.

3.8 Helse- og omsorgsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst.
<i>Programområde 10 Helse og omsorg</i>			
10.00 Helse- og omsorgsdepartementet mv.	289,5	294,3	1,7
10.10 Folkehelse	1 697,4	1 790,7	5,5
10.20 Helseforvaltning	1 619,9	1 904,6	17,6
10.30 Spesialisthelsetjenester	106 542,0	112 266,9	5,4
10.50 Legemidler	293,6	303,0	3,2
10.60 Helse- og omsorgstjenester i kommunene	3 828,8	3 838,8	0,3
10.70 Tannhelsetjenester	129,2	163,5	26,5
10.80 Kunnskap og kompetanse	667,7	751,1	12,5
Sum før lånetransaksjoner	115 068,0	121 313,0	5,4
Lånetransaksjoner	9,0	1,5	-83,3
Sum Helse og omsorg	115 077,0	121 314,5	5,4
<i>Programområde 30 Stønad ved helsetjenester</i>			
30.10 Spesialisthelsetjenester mv.	3 730,0	4 328,5	16,0
30.50 Legehjelp, legemidler mv.	20 149,3	20 817,7	3,3
30.90 Andre helsetiltak	229,8	230,0	0,1
Sum Stønad ved helsetjenester	24 109,1	25 376,2	5,3
Sum Helse- og omsorgsdepartementet	139 186,2	146 690,7	5,4

Det samlede budsjettforslaget for 2013 under Helse- og omsorgsdepartementet er på 146,7 mrd. kroner. Samlet foreslås det å øke bevilgningen med om lag 7,5 mrd. kroner, eller 5,4 pst., sammenlignet med Saldert budsjett 2012. Budsjettforslaget tar høyde for pris- og kostnadsvekst, herunder økte pensjonskostnader for regionale helseforetak, samt virkning av takstoppgjøret for leger, psykologer og fysioterapeuter. Sett bort fra disse forholdene, samt overføring av enkelte oppgaver mellom departementene, innebærer budsjettforslaget en

reell økning på 3,1 mrd. kroner, eller 2,2 pst. sammenlignet med Saldert budsjett 2012.

Regjeringen har særlig prioritert følgende formål:

- Økt pasientbehandling.
- Omsorgstjenester.
- Samhandling og IKT.

Regjeringen vil styrke sykehusenes økonomi slik at flere pasienter får behandling. Krav om reduksjon i ventetider videreføres og arbeidet med kvalitet og pasientsikkerhet prioriteres. Det foreslås

reelt 1 950 mill. kroner mer til drift sammenlignet med Saldert budsjett 2012. Beløpet omfatter behandling innen somatikk, psykisk helsevern, rus og rehabilitering. Dette gjelder 206 mill. kroner til videreføring av høyere aktivitetsnivå i 2012 enn forutsatt i Saldert budsjett 2012, 1 609 mill. kroner til økt pasientbehandling, 100 mill. kroner til særskilt innsats for pasienter som venter på brystrekonstruksjon og 35 mill. kroner til nasjonale tiltak mot kreft. Budsjettforslaget legger til rette for en vekst i pasientbehandlingen på vel 2 pst. neste år. I tillegg foreslår Regjeringen 40 mill. kroner i investeringslån til nytt sykehus ved Helse Finnmark, Kirkenes.

Antall krefttilfeller øker. Tidlig diagnose og bedre behandlingsmetoder har bidratt til økt overlevelse og bedre livskvalitet for kreftpasienter. Regjeringen ønsker å bedre kreftbehandlingen og foreslår 35 mill. kroner til nasjonale tiltak mot kreft. Midlene foreslås blant annet benyttet til planlegging av et anlegg for partikkelterapi og etablering av system for innføring av ny teknologi til kreftbehandling i spesialisthelsetjenesten.

Tidlig i 2012 forelå det informasjon som tilsa vesentlig større pensjonskostnader for regionale helseforetak i 2012 enn det som ble lagt til grunn i Saldert budsjett 2012. I forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 111 S (2011–2012), jf. Innst. 375 S (2011–2012), ble det i tråd med etablert opplegg for håndtering av pensjonskostnader vedtatt å øke basisbevilgningen til de regionale helseforetakene med 2,1 mrd. kroner. Driftskreditrammen ble samtidig redusert tilsvarende. I tillegg ble det vedtatt å øke basisbevilgningen med 200 mill. kroner for å sette de regionale helseforetakene i stand til å håndtere økte pensjonskostnader for private helseinstitusjoner som de har avtale med. Endringene er videreført i budsjettforslaget for 2013.

Regjeringen legger vekt på å sikre et tilstrekkelig og forsvarlig omsorgstilbud. Regjeringen opprettet i 2012 et stimuleringsstilskudd for etablering av kommunalt dagtilbud til mennesker med demens. Målet er å innføre en lovfestet plikt for kommunene til å tilby dagaktivitetstilbud til personer med demens når tilbudet er bygget videre ut. Det foreslås å øke tilskuddet med 100 mill. kroner i 2013. Nødvendig opptrapping av årsverk knyttet til dagaktivitetsplassene er dekket innenfor veksten i

frie inntekter, og er innenfor måltallet på 12 000 årsverk innen 2015. Regjeringen vil gi tilskudd til bygging og fornying av 12 000 heldøgns omsorgsplasser i perioden 2008–2015. For 2013 foreslås det 87,5 mill. kroner til 1 750 nye heldøgns plasser, samtidig som det foreslås å øke den maksimale anleggskostnaden. Samlet øker tilsagnsrammen med 1,7 mrd. kroner. For å øke kvaliteten i omsorgstjenestene ønsker Regjeringen å styrke kompetansen i legemiddelhåndtering og satse på økt kvalifisering av fremmedspråklige til helsearbeiderfaget. Det foreslås til sammen 5 mill. kroner til disse formålene.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til oppfølging av samhandlingsreformen med til sammen 140 mill. kroner. Samhandlingsreformen ble satt i verk 1. januar 2012 med et nytt lovverk og innføring av blant annet kommunal medfinansiering og betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter. Ny fastlegeforskrift skal tre i kraft 1. januar 2013. I 2012 er det bevilget 50 mill. kroner til oppfølging av ny fastlegeforskrift. I 2013 foreslår Regjeringen å øke bevilgningen med ytterligere 50 mill. kroner. Midlene benyttes til flere legeårsverk i den kommunale allmennlegetjenesten og til nye oppgaver og økt aktivitet som følger av forskriften. Bevilgningene til elektronisk samhandling foreslås økt med 90 mill. kroner. Samhandlingsreformen vektlegger informasjons- og kommunikasjonsteknologi som virkemidler for å yte gode og effektive tjenester i hele pasientforløpet. Det er et mål at slike elektroniske verktøy skal bidra til mer effektiv samhandling, bedre ressursutnyttelse, kvalitetsheving i alle deler av behandlingsskjeden og økt pasientsikkerhet.

Regjeringen foreslår å bevilge 86 mill. kroner til forhåndsgodkjent refusjon for en gruppe blodfortynnende legemidler som reduserer risikoen for hjerneslag. Regjeringen la i juni fram Meld. St. 30 (2011–2012) *Se meg! En helhetlig rusmiddelpolitikk*. Som en oppfølging av stortingsmeldingen foreslår Regjeringen å bevilge 45 mill. kroner mer til forebyggingstiltak, kunnskapsutvikling, tiltak for reduksjon av overdoser og økt innsats for barn og pårørende. Regjeringen foreslår også å bevilge 40 mill. kroner til tilbud om tannhelsekontroll hvert annet år for eldre over 75 år, med virkning fra 1. juli 2013.

3.9 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst.
<i>Programområde 11 Barn, likestilling og inkludering</i>			
11.00 Administrasjon	163,5	168,6	3,2
11.05 Integrering og mangfold	7 039,0	7 574,4	7,6
11.10 Tiltak for familie, likestilling og ikke-diskriminering	17 090,8	16 734,2	-2,1
11.20 Tiltak for barn og ungdom	7 215,2	8 229,0	14,1
11.30 Forbrukerpolitikk	191,7	199,2	3,9
Sum	31 700,2	32 905,4	3,8
Sum Barn, likestilling og inkludering	31 700,2	32 905,4	3,8
<i>Programområde 28 Foreldrepenger</i>			
28.50 Stønad ved fødsel og adopsjon	16 464,7	18 063,2	9,7
Sum	16 464,7	18 063,2	9,7
Sum Foreldrepenger	16 464,7	18 063,2	9,7
Sum Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	48 164,9	50 968,6	5,8

For 2013 foreslås det samlede utgifter på 50 968,6 mill. kroner under Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Det tilsvarer en økning på 5,8 pst. fra Saldert budsjett 2012. Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for 2013 er:

- Innføring av Jobbsjansen for å øke sysselsettingen blant innvandrere.
- Utvidelse av foreldrepengeperioden med 2 uker til far.
- Det kommunale barnevernet.
- Redusert saksbehandlingstid i fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker.

Regjeringen vil presentere en helhetlig integreringspolitikk i melding til Stortinget høsten 2012. Hovedmålet i meldingen vil være å styrke arbeidslinjen og målrette integreringspolitikken. Meldingen følger blant annet opp NOU 2011:7 *Velferd og migrasjon* og NOU 2011:14 *Bedre integrering*. Regjeringen foreslår at det bevilges 30 mill. kroner til å innføre Jobbsjansen fra sommeren 2013. Formålet med tiltaket er å øke sysselsettingen blant innvandrere som står langt fra arbeidsmarkedet og som ikke fanges opp av andre ordninger. For å bidra til god kvalifisering av nyankomne innvandrere vil Regjeringen omprioritere 30 mill. kroner til tiltak for å bedre kvaliteten og resultatene i introduksjonsprogrammet og opplæringen i norsk og samfunnskunnskap.

Fedres deltakelse i omsorgen for barnet i dets første leveår er viktig for tidlig å etablere god kontakt mellom far og barn. Økt fedreuttak av foreldrepenger kan også skape et godt grunnlag for foreldrenes omsorgsdeling når barnet blir eldre, og bidrar til økt yrkesaktivitet blant mødre. Fedrekvoten er et av de viktigste tiltakene for å øke fedrenes uttak av foreldrepenger. Regjeringen foreslår derfor å øke fedrekvoten med to uker fra 12 til 14 uker fra 1. juli 2013. Regjeringen foreslår samtidig å øke den totale stønadperioden tilsvarende. Foreldrepengeperioden blir etter utvidelsen på 49 uker med 100 pst. kompensasjon eller 59 uker med 80 pst. kompensasjon.

Stortinget har vedtatt en tydeligere tredeling av foreldrepengeperioden fra 1. juli 2013, med like lange kvoter til hver av foreldrene og en noe lengre valgfri fellesdel. Ovennevnte utvidelse av foreldrepengeperioden og fedrekvoten innebærer en kvote til hver av foreldrene på 14 uker i en tredelt foreldrepengeordning. Perioden som er til valgfri fordeling vil bli på 18 uker hvis foreldrene har valgt en kompensasjon på 100 pst. og 28 uker hvis foreldrene har valgt 80 pst. kompensasjon.

I 2013 er det 100 år siden allmenn stemmerett (kvinnestemmeretten) ble innført i Norge. Det er oppnevnt en komité som arbeider med ulike arrangementer og tiltak lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Målet er en feiring for og med alle, med spesiell vekt på demokratiske verdier som stemmerett,

likestilling, representasjon og deltakelse. Regjeringen foreslår å bevilge 8 mill. kroner til Stemmerettsjubileet i 2013.

Regjeringen prioriterer det kommunale barnevernet og fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker. Det foreslås å øremerke ytterligere 205 mill. kroner til det kommunale barnevernet, slik at samlet bevilgning blir om lag 500 mill. kroner i 2013. Midlene vil i hovedsak bli benyttet til stillinger i kommuner med særskilte behov. I tillegg vil deler av midlene blant annet finansiere kompetansehevingstiltak i det kommunale barnevernet og

forbedret tilsyn. Dette vil medvirke til å gi utsatte barn og unge riktig hjelp til riktig tid. Det foreslås videre å øke bevilgningen til fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker, som blant annet avgjør saker om omsorgsovertakelse, med 20 mill. kroner. Det skal bidra til at saksbehandlingstiden kan reduseres. Når det blir behandlet flere saker i fylkesnemndene, fører dette med seg økte utgifter til fri rettshjelp. Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningen til fri rettshjelp på Justis- og beredskapsdepartementets budsjett med 20 mill. kroner.

3.10 Nærings- og handelsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst.
<i>Programområde 17 Nærings- og handelsformål</i>			
17.00 Administrasjon	288,8	299,6	3,8
17.10 Infrastruktur og rammebetingelser	3 125,0	3 240,3	3,7
17.20 Forskning, innovasjon og internasjonalisering	4 077,2	4 362,6	7,0
17.30 Statlig eierskap	51,4	61,4	19,5
Sum før lånetransaksjoner	7 542,3	7 963,9	5,6
Lånetransaksjoner	43 655,0	71 440,0	63,6
Sum Nærings- og handelsformål	51 197,3	79 403,9	55,1
Sum Nærings- og handelsdepartementet	51 197,3	79 403,9	55,1

Regjeringen foreslår en samlet bevilgning på 79 403,9 mill. kroner under Nærings- og handelsdepartementet. Utenom lånetransaksjoner foreslås en bevilgning på 7 963,9 mill. kroner. Hovedprioriteringene under Nærings- og handelsdepartementets budsjett for 2013 er:

- Økt satsing på SIVA og Innovasjon Norge for å følge opp stortingsmeldingen om selskapene.
- Økte bevilgninger til næringsrelevant forskning, bl.a. innen nanoteknologi, bioteknologi og romfart.
- Satsing på eksportindustrien gjennom det nyopprettede selskapet Eksportkreditt Norge AS og økt ramme for GIEKs Alminnelig garantiordning.
- Oppfølging av Regjeringens strategier og meldinger for reiseliv, mineralnæringen, SMB, immaterielle rettigheter og eierskapsforvaltning.
- Økte bevilgninger til Altinn for økt stabilitet og robusthet.

Som oppfølging av Meld. St. 22 (2011-2012) *Verktøy for vekst – om Innovasjon Norge og SIVA SF*, foreslår Regjeringen å øke egenkapitalen til SIVA med

250 mill. kroner. Formålet er at selskapet bedre skal kunne ivareta større prosjekter i sin eidsvirksomhet. Videre ønsker Regjeringen å etablere en ordning for å ivareta henvendelser fra utenlandske aktører som vurderer å legge nærings- og FoU-aktivitet til Norge, kalt Invest in Norway, styrke ordningen med etablerertilskudd og øke den internasjonale satsing i Innovasjon Norge. Totalt foreslår Regjeringen å bevilge 1 527 mill. kroner til Innovasjon Norge utenom lånetransaksjoner. Dette er en økning på 52 mill. kroner i forhold til Saldert budsjett 2012. Utlånsrammene til Innovasjon Norges lavrisiko- og innovasjonslån foreslås videreført på samme nivå i 2013 som i 2012, på henholdsvis 2,5 og 0,5 mrd. kroner.

Regjeringen foreslår å øke tilskuddet til Norges forskningsråd med 54 mill. kroner, til 1 414 mill. kroner. Bevilgningen til brukerstyrt innovasjonsarena foreslås økt med 9,4 mill. kroner. Det foreslås også å øke bevilgningen til nanoteknologi og bioteknologi. Videre foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til forskning og utvikling innenfor romfart med 88 mill. kroner, til 698 mill. kroner. Økningen har blant annet sammenheng med norsk

deltakelse i innledende driftsfase av EUs miljøovervåkingsprogram GMES.

Det statlige selskapet Eksporthkreditt Norge AS ble etablert 1. juli 2012. Selskapet skal forvalte den statlige ordningen for finanstjenester til norsk eksport av kapitalvarer og tjenester. Regjeringen foreslår en bevilgning til utlån under ordningen på 28,5 mrd. kroner. Videre foreslår Regjeringen å øke Garanti-instituttet for eksportkredits (GIEKs) garantiramme for Alminnelig garantiordning med 15 mrd. kroner, til 135 mrd. kroner. GIEKs øvrige ordninger foreslås videreført på samme nivå som i 2012.

Regjeringen foreslår økte bevilgninger for å følge opp flere strategier for næringslivet. Som oppfølging av den nye strategien for reiseliv, Destinasjon Norge, foreslår Regjeringen en bevilgning

på 15 mill. kroner til en incentivordning for å restrukturere og effektivisere reisemåsselskapene i Norge. Det foreslås også økte bevilgninger til å følge opp Regjeringens nylig fremlagte SMB-strategi, samt en planlagt strategi for mineralnæringen og stortingsmelding om immaterielle rettigheter.

Det foreslås en bevilgning på 258,5 mill. kroner til Altinn. Det er en økning på om lag 90 mill. kroner i forhold til 2012. I 2013 vil forbedring av testregime, kompetanseoppbygging og justering av lønningen for å sørge for stabilitet og robusthet bli prioritert. Videre foreslås det å bevilge 182,6 mill. kroner til maritim forskning og utvikling og 1 600 mill. kroner til tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk.

3.11 Fiskeri- og kystdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst.
Programområde 16 Fiskeri-, havbruks- og kystforvaltning			
16.10 Administrasjon	141,3	187,8	33,0
16.20 Forskning og innovasjon	1 573,2	1 689,0	7,4
16.30 Fiskeri- og havbruksforvaltning	423,0	445,0	5,2
16.60 Kystforvaltning	2 413,2	2 542,2	5,3
Sum Fiskeri-, havbruks- og kystforvaltning	4 550,7	4 864,0	6,9
Programområde 33 Arbeidsliv, Folketrygden			
33.40 Arbeidsliv – Folketrygden	43,8	65,0	48,4
Sum Arbeidsliv – Folketrygden	43,8	65,0	48,4
Sum Fiskeri- og kystdepartementet	4 594,5	4 929,0	7,3

Fiskeri- og kystdepartementets budsjettforslag for 2013 har en utgiftsramme på 4 929 mill. kroner. Dette innebærer en økning på 334,5 mill. kroner, eller 7,3 prosent, sammenlignet med Saldert budsjett 2012.

I forslaget til budsjett for Fiskeri- og kystdepartementet for 2013 er følgende områder prioritert:

- Oppfølging av Regjeringens nordområdestrategi ved bygging av nytt isgående forskningsfartøy og videre utvikling av BarentsWatch.
- Oppfølging av Nasjonal transportplan på kystområdet ved å satse på maritim infrastruktur og konkurransevne for sjøtransporten.
- Styrking av havbrukstilsynet for å legge til rette for en bærekraftig havbruksnæring.

Bevilgningene til forskning foreslås økt med 115,8 mill. kroner, eller 7,4 prosent, sammenlignet med Saldert budsjett 2012. Det foreslås en startbevilgning i 2013 på 75 mill. kroner til bygging av et nytt isgående forskningsfartøy. Fartøyet vil ha hjemmehavn i Tromsø, og vil være viktig for polar- og miljøforskningen samt ressurskartlegging i nordområdene. Samlet kostnadsramme for prosjektet er 1,4 mrd. kroner. Fartøyet forventes ferdigstilt i 2015.

Nasjonal transportplan 2010–2019 varslet en stor satsing på sjøtransporten i tiårsperioden. Med budsjettforslaget for 2013 er oppfølgingsgraden for første fireårsperiode 99,3 prosent. Bevilgningene til kystområdet i Nasjonal transportplan foreslås økt med 141 mill. kroner. Satsingen går til utbygging av fiskerihavner, vedlikehold av navigasjons-

installasjoner og bygging av fartøy for Kystverket. Regjeringen foreslår også økte bevilgninger til oppfølging av Regjeringens nærskipfartsstrategi og forskning, utredning og utvikling på sjøtransportområdet.

Bevilgningen til BarentsWatch foreslås økt med 16,7 mill. kroner, til 46,7 mill. kroner i 2013. BarentsWatch er et helhetlig informasjonssystem for norske kyst- og havområder. I perioden 2011–2013 utgjør de samlede bevilgningene til BarentsWatch dermed 96,7 mill. kroner.

Kystavgiften beregnes som en andel av Kystverkets utgifter til farleistiltak, drift og vedlikehold av navigasjonshjelpemidler. Kystavgiften var 34 prosent fram til 2010, og har deretter gradvis blitt

redusert i påfølgende budsjetter. Regjeringen foreslår å avvikle kystavgiften i 2013. Det innebærer en avgiftsreduksjon for næringen på 32,9 mill. kroner.

Det foreslås å øke bevilgningen til Fiskeridirektoratet med 10 mill. kroner for å styrke havbruks-tilsynet. Tilsyns- og kontrollavgiften for akvakultur foreslås økt tilsvarende. Fiskeridirektoratets operative og risikobaserte tilsyn foreslås styrket, særlig på områdene biomassekontroll og rømming.

Kontrollavgiften for fiskeflåten foreslås avvirket. Dette gir en avgiftsreduksjon for næringen på 32,7 mill. kroner. Avviklingen må ses i sammenheng med at fiske og fangst ikke lenger får full refusjon av CO₂-avgiften, jf. omtale i Prop. 1 LS (2012-2013) *Skatter, avgifter og toll 2013*.

3.12 Landbruks- og matdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst.
<i>Programområde 15 Landbruk og mat</i>			
15.00 Administrasjon m.m.	148,0	147,7	-0,2
15.10 Matpolitikk	1 341,7	1 377,7	2,7
15.20 Forsking og innovasjon	409,5	425,9	4,0
15.30 Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak	14 708,0	15 149,9	3,0
Sum før lånetransaksjoner	16 607,2	17 101,2	3,0
Lånetransaksjoner	0	0	0
Sum Landbruks- og matdepartementet	16 607,2	17 101,2	3,0

Regjeringen foreslår å bevilge 17,1 mrd. kroner på Landbruks- og matdepartementets budsjett. Det er en økning på 494 mill. kroner, eller 3 pst., fra Saldert budsjett 2012. Bevilgninger til næringsavtalene for jordbruk og reindrift utgjør 14,3 mrd. kroner, eller 83,6 pst. av budsjettforslaget.

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for Landbruks- og matdepartementet i 2013 er følgende:

- Økte bevilgninger over jordbruksavtalen for å legge til rette for investeringer, økt produksjon og inntektsløft for bøndene.
- Økt satsing på forskning og innovasjon i landbruks- og matsektoren.
- Fortsette arbeidet for trygg mat i hele matproduksjonskjeden.

Regjeringen foreslår bevilgninger til næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak på om lag 15,1 mrd. kroner. Dette tilsvarer en økning på 441,9 mill. kroner fra Saldert budsjett 2012. Årets jordbruksavtale har en ramme på 900 mill. kroner, og prioriterer storfekjøtt og grøntsektoren. Avtalen

innebærer økte bevilgninger på 454 mill. kroner i 2013. Det omfatter 275 mill. kroner til styrking av Landbrukets utviklingsfond i 2013 for å legge til rette for økte investeringer. Det foreslås også å innføre tilskudd til grøfting på 100 mill. kroner. Jordbruksavtalen gir næringen et betydelig inntektsløft. Samtidig styrkes distriktsprofilen.

Regjeringen foreslår bevilgninger på 425,9 mill. kroner til forskning og innovasjon. Det er en økning på 16,4 mill. kroner, eller 4 pst. Regjeringen foreslår økte utgifter til klimatilpasset matproduksjon og forskning som fremmer bærekraftig produksjon av mat og biomasse i landbruket. Regjeringen foreslår å videreføre satsingen på næringsrettet forskning på matområdet og forskning på fornybar energi og klima.

Regjeringen foreslår bevilgninger til matpolitikk på 1 377,7 mill. kroner. Dette er en økning på 36 mill. kroner. Arbeidet med å sikre trygg mat i hele matproduksjonskjeden fortsetter. Det forutsettes at det løpende arbeidet med effektivisering, omstilling og forenkling videreføres.

3.13 Samferdselsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst.
<i>Programområde 21 Innenlands transport</i>			
21.10 Administrasjon m.m.	447,5	442,7	-1,1
21.20 Luftfartsformål	977,5	956,2	-2,2
21.30 Vegformål	16 255,2	21 047,3	29,5
21.40 Særskilte transporttiltak	1 231,6	1 532,8	24,5
21.50 Jernbaneformål	12 540,5	14 367,7	14,6
Sum Innenlands transport	31 452,3	38 346,7	21,9
21.30 Vegformål ekskl.kompensasjon for opphevelse av veifritaket	16 255,2	17 838,6	9,7
<i>Programområde 22 Post og telekommunikasjoner</i>			
22.10 Post og telekommunikasjoner	297,8	555,3	86,5
Sum Post og telekommunikasjoner	297,8	555,3	86,5
Sum Samferdselsdepartementet	31 750,1	38 902,0	22,5

Regjeringen foreslår å bevilge 38,9 mrd. kroner på Samferdselsdepartementets budsjett. Dette er en økning på 7,1 mrd. kroner, eller 22,5 pst. sammenlignet med Saldert budsjett 2012. Regjeringen foreslår å oppheve fritaket i merverdiavgiftsloven for omsetning av tjenester som gjelder offentlig veg- og baneanlegg fra 1. januar 2013, jf. Prop. 1 LS (2012-2013). Av det samlede bevilgningsforslaget utgjør 3,2 mrd. kroner kompensasjon på Statens vegvesens budsjett knyttet til dette forslaget. Uten disse midlene er bevilgningsforslaget for 2013 på 35,7 mrd. kroner. Det tilsvarer en økning på 3,9 mrd. kroner eller 12,4 pst. fra Saldert budsjett 2012.

Regjeringens hovedprioriteringer er:

- Oppfølging av Nasjonal transportplan 2010-2013, jf. St.meld. nr.16 (2008-2009) *Nasjonal transportplan 2010-2019*.
- Økte bevilgninger til belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i byområdene.

Med budsjettforslaget for 2013 vil Statens vegvesens og Jernbaneverkets økonomiske planrammer for inneværende fireårsperiode under NTP overoppfylles med henholdsvis 180 mill. kroner og 1 394 mill. kroner.

Til vegformål foreslås det et samlet budsjett på 21 mrd. kroner. Det innebærer en økning på 4,8 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2012. 3,2 mrd. kroner gjelder kompensasjon for opphevelsen av fritaket i merverdiavgiftsloven for omsetning av tjenes-

ter som gjelder offentlig veg og baneanlegg. Uten denne kompensasjonen utgjør bevilgningsforslaget til vegformål 17,8 mrd. kroner. Dette er en økning på 1,6 mrd. kroner, eller 9,7 pst. fra Saldert budsjett 2012. Regjeringen foreslår at bevilningene til drift og vedlikehold økes med 1, 4 mrd. kroner. Regjeringen foreslår bevilgninger til veginvesteringer på til sammen 11,1 mrd. kroner. Raskring prioriteres. Det foreslås 1,4 mrd. kroner til formålet. Regjeringen foreslår videre at det innenfor rentekompensasjonsordningen for transporttiltak i fylkene i 2013 kan gis tilsagn tilsvarende en investeringsramme på 2 mrd. kroner.

Til særskilte transporttiltak foreslår Regjeringen en bevilgning på 1 532,8 mill. kroner. Forslaget inkluderer 673,1 mill. kroner til belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i byområdene. Dette er en økning på 262,1 mill. kroner, eller 63,8 pst. fra Saldert budsjett 2012. Stortingets behandling av Meld. St. 21 (2011-2012) *Norsk klimapolitikk* følges opp. Det foreslås bevilget 773,9 mill. kroner til kjøp av sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes.

Til jernbaneformål foreslås det et budsjett på 14,4 mrd. kroner. Det tilsvarer en økning på om lag 1,8 mrd. kroner, eller 14,6 pst. fra Saldert budsjett 2012. Til drift, vedlikehold og investeringer under Jernbaneverket foreslår Regjeringen bevilgninger på 11,4 mrd. kroner. Bevilgningen til kjøp av persontransport med tog foreslås økt med 404,6 mill. kroner til 2 921,3 mill. kroner, blant annet for å fase inn ny grunnrutemodell på Østlandet.

Regjeringen foreslår en bevilgning til post og telekommunikasjoner på 555,3 mill. kroner, en økning på 257,5 mill. kroner fra Saldert budsjett

2012. Økningen skyldes i hovedsak et betydelig høyere behov for statlig kjøp av ulønnsomme post- og banktjenester.

3.14 Miljøverndepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst.
<i>Programområde 12 Miljøvern og regional planlegging</i>			
12.10 Fellesoppgaver, regional planlegging, forskning, internasjonalt arbeid m.m.	1 123,8	1 218,6	8,4
12.20 Naturens mangfold og friluftsliv	1 590,8	1 809,1	13,7
12.30 Kulturminner og kulturmiljøer	508,4	570,5	12,2
12.40 Klima og forurensing	732,4	815,6	11,4
12.50 Kart, geodata og eiendomsinformasjon	642,9	733,0	14,0
12.60 Nord- og polarområdene	295,2	306,9	4,0
Sum før lånetransaksjoner	4 893,5	5 453,7	11,4
Lånetransaksjoner	0	0	0
Sum Miljøvern og regional planlegging	4 893,5	5 453,7	11,4
Sum Miljøverndepartementet	4 893,5	5 453,7	11,4

Forslaget til budsjett for Miljøverndepartementet i 2013 har en utgiftsramme på 5 453,7 mill. kroner. Dette er en økning på om lag 560 mill. kroner, eller 11,4 prosent, sammenlignet med Saldert budsjett 2012.

I forslaget til budsjett for Miljøverndepartementet prioriteres følgende områder:

- Sikring av naturmangfoldet gjennom økt skogvern, gjennomføring av nasjonalparkplanen og styrket forvaltning av verneområder.
- Økt satsing på tekniske og industrielle kulturminner og andre fredede kulturminner og kulturmiljøer.
- Økte bevilgninger til Statens kartverk til fornyelse av jordobservatoriet og drift av tinglysings-systemet, samt betydelig reduserte gebyrer for tinglysing i fast eiendom.

Regjeringen foreslår bevilgninger på 1 809,1 mill. kroner til programområdet Naturens mangfold og friluftsliv. Dette er en økning på 218,3 mill. kroner, eller 13,7 pst. sammenlignet med Saldert budsjett 2012. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til nytt skogvern med 111,1 mill. kroner, til 231,1 mill. kroner. Det innebærer at det kan fattes vernevedtak for flere områder der det er inngått avtaler om frivillig vern. Bevilgningen til gjennomføring av nasjonalparkplanen foreslås økt med 67,9 mill. kro-

ner. Dette gjelder i hovedsak erstatninger for skog i verneområdene. I tillegg foreslår Regjeringen at bevilgningene til lokal forvaltning i verneområdene økes med 14 mill. kroner.

Videre foreslår Regjeringen å bevilge 20 mill. kroner til en styrket satsing på friluftsliv og folkehelse. Et viktig mål er å aktivisere barn og ungdom og tilrettelegge bedre for befolkningsgrupper som ikke allerede er aktive deltakere i friluftsliv. Det foreslås også økte utgifter til oppfølging av rovviltforliket med 22 mill. kroner. Midlene skal blant annet gå til Statens naturoppsyns arbeid ved felling av rovvilt, økt kompensasjon for kommunale fellingslag, rovviltovervåking gjennom Rovdata og til en beredskapsordning hos fylkesmennene for å redusere responstiden ved behandling av rovvilt saker.

Regjeringen foreslår en ny satsing på 30 mill. kroner som skal bidra til framtidig byplanlegging, bedre bymiljø og tilrettelegging for økt boligbygging. Regjeringen foreslår også økte bevilgninger til miljøforskning og miljøovervåking.

Regjeringen ønsker å øke innsatsen på programområdet Kulturminner og kulturmiljøer til 570,5 mill. kroner i 2013. Dette er en økning på om lag 62 mill. kroner, eller 12,2 pst. fra 2012. Det foreslås en økning på 18 mill. kroner til tekniske og industrielle kulturminner som omfatter Odda,

Atlungstad Brenneri og Haldenkanalen. Det er i tillegg foreslått en økning på 22 mill. kroner til vern og sikring av fredede kulturminner og kulturmiljøer.

Regjeringen vil foreslå å etablere en CO₂-kompensasjonsordning for industrien. Formålet er å oppnå større globale utslippsreduksjoner ved å hindre karbonlekkasje fra industrien i Europa til land med mindre stram klimapolitikk. Det foreslås 20 mill. kroner under Klima- og forurensningsdirektoratet til dekning av administrative utgifter til etablering og forvaltning av ordningen. Bevilgningen til vrakpantordningen foreslås økt med 60 mill.

kroner, til 281 mill. kroner neste år. Vrakpanten kan dermed økes med 500 kroner, til 2 500 kroner.

Til området Kart, geodata og eiendomsinformasjon foreslår Regjeringen bevilgninger på 733 mill. kroner i 2013. Dette er en økning på 90 mill. kroner, eller om lag 14 pst., fra 2012. Regjeringen foreslår en bevilgning på 45,6 mill. kroner til fornyelse av jordobservatoriet i Ny-Ålesund. Videre foreslås en bevilgning på 25,8 mill. kroner til drift av tinglysningssystemet Regina. Gebyrene ved ulike former for tinglysning er samlet sett sterkt overpriset. Regjeringen foreslår derfor å redusere tinglysingsgebyrer for fast eiendom, slik at inntektene reduseres med 385 mill. kroner, til 604 mill. kroner.

3.15 Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst.
<i>Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner</i>			
00.10 Det kongelige hus	190,6	194,2	1,9
Sum før lånetransaksjoner	190,6	194,2	1,9
Lånetransaksjoner	0	0	0
Sum Konstitusjonelle institusjoner	190,6	194,2	1,9
<i>Programområde 01 Fellesadministrasjon</i>			
01.00 Administrasjon mv.	375,6	407,4	8,5
01.10 Fylkesmannsembetene	1 513,3	1 596,6	5,5
01.20 Fellestjenester i regjeringskvartalet m.m.	624,4	792,4	26,9
01.30 Partistøtte	366,2	378,2	3,3
01.33 Samiske formål	262,3	286,2	9,1
01.40 Nasjonale minoriteter	15,6	17,1	9,8
01.50 Konkurransopolitikk	90,9	96,0	5,6
01.60 Forvaltningsutvikling og IKT-politikk	357,3	416,3	16,5
01.70 Personvern	36,8	39,6	7,6
01.80 Bygge- og eiendomspolitikk	2 744,8	2 369,5	-13,7
01.90 Den norske kirke	1 577,4	1 657,2	5,1
Sum før lånetransaksjoner	7 964,6	8 056,4	1,2
Lånetransaksjoner	0	0	0
Sum Fellesadministrasjon	7 964,6	8 056,4	1,2
Sum Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet	8 155,2	8 250,6	1,2

Regjeringen foreslår å bevilge 8 250,6 mill. kroner under Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjett. Dette tilsvarer en økning på 95,4 mill. kroner, eller 1,2 pst., fra Saldert budsjett 2012.

Hovedprioriteringer på Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjett er:

- Sikkerhet for departementene.
- Planlegging av gjenoppbyggingen av regjeringskvartalet.
- Digitalisering av forvaltningen.
- Samiske kultur- og språktiltak.
- Videreføring av trosopplæringsreformen i Den norske kirke.

Til administrasjon mv. foreslås bevilgningene økt med 31,8 mill. kroner, tilsvarende 8,5 pst. fra Saldert budsjett 2012. Økningen gjelder i hovedsak bevilgninger til kompetanseutvikling, samt til opplæring og utvikling av tillitsvalgte, jf. Prop. 128 S (2011-2012).

Bevilgningene til fellestjenester i regjeringskvartalet foreslås økt med 168,0 mill. kroner, tilsvarende 26,9 pst. Av den samlede økningen gjelder 72 mill. kroner økte driftsutgifter for Departementenes servicesenter som følge av angrepet på regjeringskvartalet 22. juli 2011. Det foreslås også økt bevilgning til planlegging og prosjektering av ny IKT-løsning for departementene og Statsministerens kontor.

Til samiske formål foreslås utgiftene økt med 23,9 mill. kroner, tilsvarende 9,1 pst. Regjeringen foreslår blant annet en økning på 10 mill. kroner til

samisk språk og kultur. Videre foreslås 4,1 mill. kroner til å utvide forvaltningsområdet for samisk språk til å omfatte Røyrvik kommune.

Bevilgningene til forvaltningsutvikling og IKT-politikk forelås økt med 59 mill. kroner, tilsvarende 16,5 pst. Av den samlede økningen gjelder 30 mill. kroner utvikling og drift av en felles infrastruktur for elektronisk ID og digital postkasse for offentlig sektor. Videre foreslås en økning på 12 mill. kroner til arbeidet med IKT-sikkerhet i offentlig sektor og 3,5 mill. kroner til etablering av tilsyn for universell utforming av IKT-løsninger.

De samlede bevilgningene til bygge- og eiendomsformål foreslås redusert med 375,3 mill. kroner, tilsvarende 13,7 pst. Bevilgningene til Statsbygg foreslås redusert med 310 mill. kroner. Reduksjonen skyldes blant annet at nytt regjeringsbygg R6 ferdigstilles i 2012. I tillegg er flere av de pågående byggeprosjektene i 2013 inne i en avslutningsfase med et lavt bevilgningsbehov. Bevilgningen til byggeprosjekter utenfor husleieordningen foreslås redusert med 71 mill. kroner. Det skyldes i hovedsak at innredningsprosjektet for nytt regjeringsbygg R6 avsluttes i 2012. Bevilgningen til eiendommer utenfor husleieordningen foreslås økt med 15,4 mill. kroner. Det gir rom for å utbedre taket på Håkonshallen i Bergen.

Bevilgningen under Den norske kirke foreslås økt med 79,8 mill. kroner, tilsvarende 5,1 pst. Til videre gjennomføring av trosopplæringsreformen i Den norske kirke foreslås det en bevilgningsøkning på 31,2 mill. kroner, til 234,2 mill. kroner i 2013.

3.16 Finansdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst.
<i>Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner</i>			
00.30 Regjering	310,2	311,0	0,2
00.40 Stortinget og underliggende institusjoner	1 626,4	1 684,6	3,6
Sum Konstitusjonelle institusjoner	1 936,6	1 995,5	3,0
<i>Programområde 23 Finansadministrasjon</i>			
23.10 Finansadministrasjon	1 063,2	1 106,5	4,1
23.20 Skatte- og avgiftsadministrasjon	6 212,9	6 542,8	5,3
23.30 Offisiell statistikk	706,8	732,8	3,7
23.40 Andre formål	17 768,5	21 113,5	18,8
Sum Finansadministrasjon	25 751,4	29 495,6	14,5
<i>Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.</i>			
24.10 Statsgjeld, renter og avdrag mv.	14 924,2	12 836,9	-14,0
Sum før lånetransaksjoner	14 924,2	12 836,9	-14,0
Lånetransaksjoner	0	66 544,0	0
Sum Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.	14 924,2	79 380,9	431,9
Sum Finansdepartementet	42 612,2	110 872,0	160,2

Under Finansdepartementet foreslås det bevilget totalt 110 872 mill. kroner. Dette er en økning på 68 259,8 mill. kroner eller 160,2 pst. i forhold til Saldert budsjett 2012. Økningen skyldes i hovedsak vesentlig høyere lånetransaksjoner ettersom et stort obligasjonslån har forfall i 2013.

I Regjeringens forslag til budsjett for Finansdepartementet er følgende områder særskilt prioritert:

- Arbeidet med finansmarkedene og Statens pensjonsfond.
- Innsats mot skatte- og avgiftsunndragelser og annen økonomisk kriminalitet.
- Handel med klimakvoter i samsvar med Kyotoavtalen.

Konstitusjonelle institusjoner omfatter Regjeringen, Statsministerens kontor, Regjeringsadvokaten og Stortinget med underliggende institusjoner. Bevilgningene foreslås økt med 58,9 mill. kroner. Økningen skyldes blant annet større vedlikeholdsarbeider og sikringstiltak i tilknytning til Stortingets bygningsmasse, samt kompensasjon for pris- og lønnsvekst fra 2012 til 2013.

Regjeringen foreslår at bevilgningene til finansadministrasjon øker med 3 744,2 mill. kroner. Den

største delen av økningen gjelder kompensasjon til merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner som øker med 3 100 mill. kroner til 18 500 mill. kroner. Økningen skyldes i hovedsak en teknisk omlegging i samferdselssektoren, ved at det gis kompensasjon for opphevelsen av fritaket i merverdiavgiftsloven for omsetning av tjenester som gjelder offentlig veg- og baneanlegg. Videre foreslås utgiftene til skatte- og avgiftsadministrasjon (Skatteetaten og Toll- og avgiftsetaten) økt med 329,9 mill. kroner, til 6 542,8 mill. kroner. Det skyldes hovedsakelig kompensasjon for pris- og lønnsvekst fra 2012 til 2013.

Budsjettforslaget innebærer at Skatteetatens og Toll- og avgiftsetatens innsats for å forebygge og avdekke svart økonomi og skatte- og avgiftsunndragelser kan videreføres i 2013. Skatteetaten vil, i samarbeid med Arbeids- og velferdsetaten og Statistisk sentralbyrå, arbeide videre med å innføre en felles ordning (EDAG) for arbeidsgiveres innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. Målet med ordningen er å legge til rette for at arbeidsgivere på en så enkel måte som mulig kan ivareta sin opplysningsplikt. Budsjettforslaget innebærer også at Skatteetaten kan fortsette arbeidet med å utvikle elektroniske skattekort (eSkatte-

kort) som vil gi forenklinger for både arbeidsgivere og lønsmottakere. Skatteetaten vil også arbeide videre med å modernisere etatens systemer for å hente inn grunnlagsdata fra næringslivet og offentlig forvaltning. Dette vil blant annet gi sikrere produksjon av forhåndsutfylt selvangivelser.

Bevilgningen til Toll- og avgiftsetatens grensekontroll foreslås økt. Gebyret for tollkreditt foreslås redusert. Gebyrinntekten skal heretter kun dekke Toll- og avgiftsetatens kostnader ved ordningen og anslås til 20 mill. kroner. Dette er om lag 150 mill. kroner lavere inntekter enn en videreføring av 2012-reglene ville gitt. Forslaget innebærer

reduserte kostnader for de aller fleste av de om lag 23 000 importørene som kan bruke tollkredittordningen.

Utgiftene til renter på innenlandsk statsgjeld anslås å gå ned med 2,1 mrd. kroner, til 12,8 mrd. kroner. Foruten rentenivået påvirkes renteutgiftene blant annet av omfanget av ny opplåning, innfrielse av lån og sammensetningen av låneporteføljen. Utgiftene til avdrag på innenlandsk statsgjeld (lånetransaksjoner) foreslås økt med 66,5 mrd. kroner. Dette skyldes at et stort obligasjonslån har forfall i 2013.

3.17 Forsvarsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst.
<i>Programområde 04 Militært forsvar</i>			
04.10 Militært forsvar mv	40 526,1	42 223,8	4,2
Sum før lånetransaksjoner	40 526,1	42 223,8	4,2
Lånetransaksjoner	0	0	0
Sum Militært forsvar	40 526,1	42 223,8	4,2
Sum Forsvarsdepartementet	40 526,1	42 223,8	4,2

Bevilgningene under Forsvarsdepartementet foreslås økt med 1 697,7 mill. kroner. Utenom lønns-, pris- og soldatkompensasjoner og andre tekniske endringer foreslås utgiftene økt med 300,1 mill. kroner, eller 0,74 pst. I dette inngår bevilgningsøkninger på 191,6 mill. kroner til sikring av Statsministerens kontor og Forsvarsdepartementets lokaler, samt 18,7 mill. kroner til økte driftsutgifter som følge av at Statsministerens kontor har flyttet inn i Forsvarsdepartementets bygning. Videre inngår en økning på 36,6 mill. kroner til Nasjonal sikkerhetsmyndighet. Midlene skal brukes til tiltak for økt beskyttelse mot digitale angrep og til å veilede virksomheter med beskyttelsesverdige objekter. Det foreslås også 8 mill. kroner til å utvide helikopterberedskapen på Rygge til også å omfatte håndhevelsesbistand til politiet, og 45,2 mill. kroner i netto økning av inntekter i Forsvaret mot tilsvarende økning av utgifter.

De viktigste prioriteringene i budsjettforslaget for Forsvarsdepartementet gjelder oppfølging av følgende områder i forsvarssektorens langtidsplan for 2013–2016:

- Starte justeringen av Hærens innretning.
- Videreføre arbeidet med å anskaffe nye kampfly.
- Nedtrappe våre militære bidrag i Afghanistan.

- Styrke evnen til å bistå det sivile samfunnet gjennom løpende dialog og regelmessig øving med andre sektorer og etater.
- Styrke evnen til å møte trusler i det digitale rom, herunder bidra til IKT-sikkerhet på tvers av samfunnssektorene.

I forsvarsbudsjettet for 2013 er det planlagt innsparinger på om lag 165 mill. kroner gjennom struktur- og reformtiltak og ytterligere effektiviseringsarbeid i forsvarssektoren. Videre er det planlagt innsparinger på 103 mill. kroner i utgiftene til utenlandsoperasjoner. De innsparte midlene foreslås i sin helhet brukt til prioritert virksomhet og modernisering av Forsvaret i samsvar med langtidsplanens mål. Dette omfatter blant annet oppstart av justeringene i Hærens innretning, økt seiling av nye fartøyer i Sjøforsvaret, økning av Etterretningstjenestens kompetanse og kapasitet, samt utbetalinger til anskaffelse av fly til treningsformål som en del av kampflyanskaffelsen. Budsjettet legger til rette for økt operativ aktivitet, mer trening og økt beredskap og tilstedeværelse, ikke minst i nordområdene.

Regjeringen tar sikte på å komme tilbake til Stortinget i løpet av 2013 med forslag om å starte første del av hovedanskaffelsen av nye kampfly i 2017.

22. juli-kommisjonen anbefalte å etablere en permanent og utvidet helikopterberedskap til støtte for politiet. Betydningen av Heimevernet som en vital støtteressurs ble understreket. Forsvarets helikopterberedskap på Rygge, som på anmodning kan yte bistand til politiet, ble gjenetablert i september 2011. Fra januar 2013 utvides denne beredskapen til også å omfatte håndhevelsesbistand til politiet. Forsvarets øvrige helikopterressurser vil også kunne benyttes til støtte for sivile myndigheter i en krise. Heimevernets oppgaver knyttet til objektsikring er vektlagt i den nye langtidsplanen for Forsvaret, og det er i 2013 lagt

opp til ytterligere økning av treningen i Heimevernet. I tillegg tydeliggjøres Gardens oppgaver med å sikre objekter og institusjoner i hovedstaden.

Regjeringen foreslår å øke Nasjonal sikkerhetsmyndighets kapasitet til å varsle og koordinere håndteringen av digitale angrep mot viktig infrastruktur gjennom det nasjonale cybersenteret *Norwegian Computer Emergency Response Team* (NorCERT). Videre foreslås det å videreføre NSMs økte kapasitet som rådgiver for ulike virksomheter med beskyttelsesbehov og beskyttelsesverdige objekter.

3.18 Olje- og energidepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Forslag 2013	Endring i pst.
<i>Programområde 18 Olje- og energiformål</i>			
18.00 Administrasjon	239,6	208,9	-12,8
18.10 Petroleum	456,2	446,6	-2,1
18.20 Energi og vannressurser	802,3	869,3	8,4
18.25 Energiomlegging og utvikling av energi- og klimateknologi	1 058,5	1 038,5	-1,9
18.30 Teknologi og internasjonalisering	3 626,5	4 091,5	12,8
18.70 Statlig petroleumsvirksomhet	25 283,5	28 322,5	12,0
Sum før lånetransaksjoner	31 466,5	34 977,3	11,2
Lånetransaksjoner	0	10 000,0	0
Sum Olje- og energiformål	31 466,5	44 977,3	42,9
Sum Olje- og energidepartementet	31 466,5	44 977,3	42,9

Under Olje- og energidepartementet foreslås det bevilget totalt 44 977,3 mill. kroner. Utenom petroleumsvirksomheten og lånetransaksjoner er forslaget på 6 975,5 mill. kroner, inkludert 320,7 mill. kroner til Petoro, som i tabellen er en del av programkategori 18.70 Statlig petroleumsvirksomhet. Dette er en økning på 511,3 mill. kroner, eller om lag 7,9 pst., i forhold til Saldert budsjett 2012.

I Regjeringens forslag til budsjett for Olje- og energidepartementet prioriteres følgende områder:

- Geologisk kartlegging og datainnsamling i de norske havområdene ved Jan Mayen og vest for avgrensninglinjen i Barentshavet.
- Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) arbeid med flom- og skredforebygging.
- Satsing på klimateknologi gjennom Enova.

- Petoros oppfølging av SDØEs interesser i samordningsforhandlingene for Johan Sverdrupfunnet.
- Videreutvikling av teknologisenteret på Mongstad og kartlegging av mulighetsrommet for fullskala CO₂-håndtering i Norge ut over Mongstad.

Regjeringen vil bidra til å utvikle framtidsrettede og effektive teknologier slik at CO₂-håndtering kan realiseres nasjonalt og internasjonalt. Det foreslås totalt bevilget 3 390,8 mill. kroner til videre arbeid med CO₂-håndtering i statsbudsjettet for 2013. Dette omfatter bl.a. 1 095 mill. kroner til planlegging og forberedelse av fullskala fangst, transport og lagringsløsninger for CO₂ fra Mongstad. Videre omfatter det 1 955 mill. kroner til teknologisenteret for CO₂-fangst på Mongstad (TCM). I tillegg foreslås det bevilget 42 mill. kroner til videre arbeid

med å kartlegge mulighetsrommet for realisering av fullskala CO₂-håndtering utover prosjektet på Mongstad. Det foreslås bevilget 93 mill. kroner til administrasjon av Gassnova SF. Til CLIMIT, som er et nasjonalt program for forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologi for fangst og lagring av CO₂, foreslås det bevilget 170,8 mill. kroner i 2013.

Det er besluttet å opprette et nytt fond for klima, fornybar energi og energiomlegging med utgangspunkt i Grunnfond for fornybar energi og energieffektivisering. Regjeringen foreslår å øke det nye fondet med 10 mrd. kroner i 2013. Samlet fondskapital blir da 35 mrd. kroner. Avkastningen fra dette fondet skal bevilges over statsbudsjettet som årlige overføringer til Energifondet. Økt fondskapital i Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging i 2013 vil dermed gi økt årlig bevilgning til Energifondet fra 2014. Midlene fra Energifondet skal benyttes av Enova til å fremme en miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon og utvikling av energi- og klimateknologi. Teknologisatsingen skal ha som mål å redusere klimagassutslipp og gi varige energibesparelser i industrien gjennom å utvikle og ta i bruk nye teknologier som kan bidra til dette. I 2013 foreslår Regjeringen en bevilgning til Energifondet på 1 016 mill. kroner. Midlene kommer i hovedsak fra avkastningen av Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging. I tillegg vil Energifondet motta om lag 720 mill. kroner fra et påslag på nettleien som ikke bevilges over statsbudsjettet. Energifondet har også renteinntekter, som anslås til 100 mill. kroner. De samlede inntektene til Energifondet i 2013 anslås dermed til 1 836 mill. kroner.

Det foreslås bevilget 869,3 mill. kroner til NVEs forvaltning av energi- og vannressurser. Bevilgningene inkluderer blant annet flom- og skredforebygging, som foreslås økt med til sammen 54 mill. kroner i 2013. Videre styrkes NVEs oppfølging av energiområdet, blant annet

gjennom nettanalyser og arbeidet med EUs tredje energipakke.

Det foreslås bevilget til sammen 130 mill. kroner i 2013 til kartlegging, seismikkundersøkelser og andre geologiske datainnsamlinger i regi av Oljedirektoratet. Midlene skal i hovedsak benyttes i de norske havområdene ved Jan Mayen og vest for avgrensningsslinjen i Barentshavet.

Det foreslås bevilget 320,7 mill. kroner til Petero i 2013, hvorav 30 mill. kroner er til oppfølging av samordningsforhandlingene for Johan Sverdrup-funnet. Petero skal fortsette satsingen på økt utvinning fra modne felt som ble påbegynt i 2012. Utgifter til Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE) anslås til om lag 28 000 mill. kroner i 2013. De største investeringene for SDØE i 2013 knytter seg til Troll, Gullfaks, Oseberg og Åsgard.

3.19 Ymse utgifter og inntekter

Under programområde ymse utgifter foreslås det bevilget 14 600 mill. kroner, som i sin helhet er ført under kap. 2309 Tilfeldige utgifter. Bevilgningen står som motpost til tilleggsbevilgninger knyttet til blant annet forhandlinger hvor staten er part, herunder til lønnsoppgjøret for statsansatte, regulering av pensjoner mv. i folketrygden og takstforhandlinger for privatpraktiserende leger, fysioterapeuter og psykologer. Bevilgningen skal også dekke uforutsette utgifter og rettsferdsvederlag. Det er også tatt høyde for delbetaling ved kontraktsinngåelse om anskaffelse av nye redningshelikoptre slik at disse kan fases inn som planlagt i perioden 2016-2020.

På kap. 5309 Tilfeldige inntekter foreslås det bevilget 50 mill. kroner. Dette gjelder enkelte mindre, uforutsette inntekter som ikke inngår på andre inntektskapitler i statsbudsjettet.

4 Oversikt over budsjettets utgifter og inntekter

4.1 Innledning

I dette kapitlet gis det en oversikt over statsbudsjettets utgifter og inntekter, gruppert etter utgiftsart, jf. boks 4.1. Regjeringens politiske prioriterin-

ger i statsbudsjettet for 2013 er beskrevet i kapittel 2. Folketrygdens utgifter er omtalt i kapittel 5. Prop. 1 S for de enkelte departementene gir mer utfyllende og detaljerte framstillinger av Regjeringens budsjettforslag.

Boks 4.1 Statsbudsjettets inndeling

Statsbudsjettet er inndelt i kapitler som igjen er inndelt i poster, jf. § 4 i bevilgningsreglementet. Stortingets bevilgningsvedtak er knyttet til beløpet under den enkelte post. Kapitlene nummereres fortløpende i ulike nummerserier for de ulike departementene, mens nummereringen av postene følger et fastlagt mønster hvor postnummeret brukes som kode for hva slags type utgift eller inntekt det er snakk om. Bevilgningsreglementet krever at de ulike utgiftene og inntektene skal inndeles i fire avdelinger. Dette skjer ved å dele postnummerseriene inn i følgende avdelinger etter art:

Utgifter

1. Statens egne driftsutgifter: Postene 1-29
2. Nybygg, anlegg mv.: Postene 30-49
3. Overføringer til andre: Postene 50-89
4. Utlån, statsgjeld mv.: Postene 90-99

Inntekter

1. Salg av varer og tjenester: Postene 1-29
2. Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.: Postene 30-49
3. Overføringer fra andre: Postene 50-89
4. Tilbakebetalinger mv.: Postene 90-99

4.2 Oversikt over statsbudsjettets utgifter

4.2.1 Oversikt over statsbudsjettets samlede utgifter

Forslaget til utgiftsbevilgninger på statsbudsjettet for 2013 utgjør 1 647,7 mrd. kroner medregnet lånetransaksjoner og overføring til Statens pensjonsfond utland. Sammenlignet med Saldert budsjett 2012 øker de samlede utgiftene med 194,4 mrd. kroner. Det er særlig økt overføring til Statens pensjonsfond utland og økte utgifter under folketrygden som bidrar til utgiftsøkningen. I tillegg øker lånetransaksjonene betydelig, blant annet som følge av at det i 2013 skal betales avdrag på innenlandsk statsgjeld.

Utenom petroleumsvirksomheten, overføring til Statens pensjonsfond utland og lånetransaksjo-

ner, foreslås det utgifter på 1 036,9 mrd. kroner, som er en økning fra Saldert budsjett 2012 på 55,8 mrd. kroner. Av dette utgjør økte overføringer under folketrygden 19,8 mrd. kroner og økte overføringer til kommunesektoren 9,8 mrd. kroner. Videre utgjør økte driftsutgifter 9,1 mrd. kroner og økte utgifter til nybygg, anlegg mv. 5,4 mrd. kroner.

Bevilgninger i utgiftskategorien «overføringer til andre» utgjør 73,9 pst. av de totale bevilgningene på utgiftssiden. Overføringen til Statens pensjonsfond utland og overføringene under folketrygden utgjør hovedvekten av disse bevilgningene.

Endringer fra Saldert budsjett 2012 til anslag på regnskap 2012 er nærmere omtalt i kapittel 7.

Tabell 4.1 Statsbudsjettets utgifter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Driftsutgifter	148 713	144 627	157 822
Nybygg, anlegg mv.	54 159	55 466	62 548
Overføringer til andre	1 154 877	1 189 271	1 217 685
Utlån, gjeldsavdrag mv.	95 539	108 229	209 656
Sum utgifter	1 453 287	1 497 593	1 647 711

Kilde: Finansdepartementet

4.2.2 Driftsutgifter (postene 1-29)

Driftsutgiftene budsjetteres over postene 1-29. Driftsutgiftene omfatter lønn til statsansatte og kjøp av varer og tjenester til statlige virksomheter, i tillegg til statens forretningsdrift. I forslaget til statsbudsjett for 2013 utgjør driftsutgiftene 157,8 mrd. kroner. Det blir ikke bevilget driftsutgifter og driftsinntekter for statsaksjeselskap, statsforetak og statlige virksomheter som er omgjort til stiftelser, ettersom disse ikke er inkludert i statsbudsjettet. Det bevilges heller ikke driftsutgifter på postene 1-29 for statlige nettobudsjetterte virksomheter eller helseforetak.

Tabell 4.2 gir en oversikt over de største utgiftsområdene innenfor statens driftsutgifter. De spesi-

fiserte utgiftsgruppene summerer seg til 136,3 mrd. kroner, tilsvarende 86,3 pst. av driftsutgiftene. Tabellen viser at store underliggende etater som Arbeids- og velferdsetaten, Forsvaret, samferdselsetatene og politi og påtalemyndighet representerer de største driftsutgiftene.

Fra Saldert budsjett 2012 til budsjettforslaget for 2013 øker driftsutgiftene med 6,1 pst. Veksten i driftsutgifter fra Saldert budsjett 2012 til 2013 gjelder i stor grad økte utgifter for å ta høyde for pris- og lønnsvekst fra 2012 til 2013. Videre kan deler av veksten forklares med økte utgifter til drift og vedlikehold av veger og økte utgifter under politi og påtalemyndighet.

Tabell 4.2 Driftsutgifter (postene 1-29)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Forsvaret	29 560	30 130	30 463
Statens pensjonskasse mv.	10 632	10 528	9 902
Departementene og Statsministerens kontor	6 523	6 595	6 817
Barne- og ungdomstiltak	5 404	5 467	5 647
Rettsvesen	2 245	2 368	2 316
Kriminalomsorg	3 632	3 635	3 788
Utlendingsdirektoratet	2 585	2 509	2 389
Politi og påtalemyndighet	12 790	12 926	13 468
Arbeids- og velferdsetaten	10 085	10 084	10 480
Statens vegvesen	7 883	7 941	9 271
Jernbaneverket og Statens jernbanetilsyn	5 353	5 553	5 358
Skatte,- avgifts- og tolladministrasjon	6 050	6 099	6 392
Øvrige direktorater mv.	14 481	14 700	15 387
Statens forretningsdrift	-382	56	-21
Tilfeldige utgifter, inkludert statlig lønnsoppgjør, trygdeoppgjør mv.	11 254	3 790	14 600
Andre driftsutgifter	20 618	22 247	21 565
Sum driftsutgifter	148 713	144 627	157 822

Kilde: Finansdepartementet

I Regjeringens budsjettforslag utgjør Forsvarets driftsutgifter 30,5 mrd. kroner, hvilket tilsvarer 19,3 pst. av de samlede driftsutgiftene. Utgiftene foreslås økt med 0,9 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2012, hovedsakelig for å ta høyde for pris- og lønnsvekst.

Driftsutgiftene til politi og påtalemyndighet foreslås økt med 0,7 mrd. kroner til 13,5 mrd. kroner, og vil med dette utgjøre 8,5 pst. av de samlede driftsutgiftene. Økningen fra Saldert budsjett 2012 inkluderer blant annet økt bemanning i politiet og økte utgifter i Politiets sikkerhetstjeneste.

I Regjeringens budsjettforslag utgjør driftsutgiftene til Statens vegvesen, Jernbaneverket og Statens jernbanetilsyn til sammen 9,3 pst. av de samlede driftsutgiftene. Sammenlignet med Saldert budsjett 2012 foreslås Statens vegvesens driftsutgifter økt med 1,4 mrd. kroner. Av dette er 0,6 mrd. kroner knyttet til opphevelsen av fritaket i merverdiavgiftsloven for omsetning av tjenester som gjelder offentlig veg og baneanlegg.

For gruppen øvrige direktorater mv. er det tatt utgangspunkt i listen over sentraladministrative organer fra forvaltningsdatabasen til Norsk sam-

funnsvitenskapelig datatjeneste per 1. januar 2012. For 2013 utgjør driftsutgiftene for disse virksomhetene til sammen 15,4 mrd. kroner, tilsvarende 9,7 pst. av de samlede driftsutgiftene på statsbudsjettet.

Mesteparten av utgiftene under Statens pensjonskasse mv. i tabellen er utgifter til pensjoner til statsansatte som dekkes etter lov om Statens pensjonskasse. Det resterende omfatter driftsbevilgninger til Statens pensjonskasse, utgifter til pensjoner av statskassen og arbeidsgiveravgift til folketrygden på pensjonsinnskuddet.

Driftsresultatet til statens forretningsdrift består av de ulike forvaltningsbedriftenes driftsinntekter fratrukket driftsutgifter, avskrivninger, renter og eventuelle avsetninger til reguleringsfond. Driftsresultatet skal ifølge bevilgningsreglementet føres opp i statsbudsjettets utgiftsdel. Denne bestemmelsen omfatter forvaltningsbedriftene under budsjettkapitlene 2445-2490. Driftsresultatet føres på post 24. Statsaksjeselskap, statsforetak eller andre statsbedrifter som er organisert som egne rettssubjekter, tas ikke med på statsbudsjettet med brutto inntekter og utgifter.

Brutto driftsinntekter i statens forretningsdrift tas inn i budsjettet på underpost som et negativt beløp, siden de føres på budsjettets utgiftsside. Et negativt tall for statens forretningsdrift i tabell 4.2 betyr dermed at det er et netto driftsoverskudd. Unntaket fra bruttoprinsippet gjelder bare driftsbudsjettet. For investeringsutgifter, tilskudd mv., følges bruttoprinsippet for føringer i statsbudsjettet også for forretningsdriften. Disse beløpene inngår i oversiktene over de ulike utgiftsartene nedenfor.

Selv om alle investeringer i forretningsdriften blir utgiftsført brutto, blir renter beregnet som om statens netto investeringsbidrag skulle være et lån fra statskassen, og det foretas avskrivninger på grunnlag av bokført kapital. Avskrivninger og renter blir ført som underposter på post 24, og det samlede avskrivnings- og rentebeløp for den samlede forretningsdriften tas til inntekt på statsbudsjettets inntektsside, jf. nærmere omtale av forretningsdriften i avsnitt 4.3.2.

For 2013 foreslås det bevilget 14,6 mrd. kroner på kap. 2309 Tilfeldige utgifter, post 01 Driftsutgifter. Denne bevilgningen benyttes blant annet til å dekke utgifter til lønnsoppgjør for statsansatte, regulering av pensjoner mv. i folketrygden, takstforhandlinger for privatpraktiserende leger, fysioterapeuter og psykologer, samt uforutsette utgifter i løpet av det kommende budsjettåret. Videre er det tatt høyde for delbetaling ved kontraktsinngåelse i 2013 om anskaffelse av nye redningshelikop-

tre. På bakgrunn av ovennevnte vil ikke hele det bevilgede beløpet på denne posten bli regnskapsført som driftsutgifter ved regnskapsavslutningen. I anslag på regnskap 2012 er bevilgningsøkningene som følge av trygdeoppgjøret våren 2012 fordelt på ulike overføringsordninger, mens det er lagt til grunn at kap. 2309, post 01 reduseres tilsvarende. Dette bidrar til å forklare hvorfor anslag på regnskap for inneværende år er lavere enn bevilgningen i Saldert budsjett 2012. Forslag om nedsettelse av bevilgningen under kap. 2309, post 01 for inneværende år vil bli fremmet i nysalderingsproposisjonen senere i høst.

4.2.3 Nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)

Utgiftene til investeringer budsjetteres på postene 30-49 og omfatter nybygg og anlegg, vedlikehold, ombygginger og utstyrsanskaffelser som er så betydelige at de har karakter av investering. Bevilgningene på postene 30-49 gir imidlertid ikke et fullstendig uttrykk for statens samlede investeringsaktivitet ettersom blant annet investeringer i helseforetakene finansieres med tilskudd over statsbudsjettet og deler av vegutbyggingene finansieres med bompenger som ikke budsjetteres på statsbudsjettet.

Investeringer i forretningsdriften vil også framkomme i statens balansekonto som fast kapital, mens investeringer i konsumkapital ikke aktiveres.

Tabell 4.3 Nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Statens petroleumsvirksomhet	25 000	26 000	28 000
Forsvaret	10 009	10 895	10 781
Riksveganlegg	7 167	7 237	10 560
Jernbaneverket	4 671	4 797	6 088
Statsbygg	2 523	2 650	1 817
Bygg utenfor husleieordningen	549	599	478
Øvrige direktorater mv.	3 288	2 289	2 717
Andre investeringsbevilgninger	952	998	2 108
Sum investeringer	54 159	55 466	62 548

Kilde: Finansdepartementet

I Regjeringens budsjettforslag for 2013 utgjør bevilgningene på postene 30-49 til sammen 62,5 mrd. kroner. Dette er 8,4 mrd. kroner mer enn

i Saldert budsjett 2012. Størstedelen av statens investeringer foretas innenfor petroleumsvirksomheten, Forsvaret og samferdselssektoren. Utenom

disse investeringsformålene utgjør de statlige byggebevilgningene en stor del av investeringene.

Investeringene innenfor Forsvaret foreslås økt med 0,8 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2012. Økningen skyldes bl.a. anskaffelsen av nye kampfly. Innenfor statens petroleumsvirksomhet foreslås investeringene økt med 3 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2012. Utgiftene utgjør dermed 28 mrd. kroner.

Regjeringen foreslår å bevilge til sammen 16,6 mrd. kroner til investeringer under Statens vegvesen og Jernbaneanlegget. Dette tilsvarer 26,6 pst. av de samlede investeringsutgiftene. Sammenlignet med Saldert budsjett 2012 foreslås investeringene under Statens vegvesen og Jernba-

neverket økt med henholdsvis 3,4 og 1,4 mrd. kroner, totalt 4,8 mrd. kroner. Av økningen under Statens vegvesen er 2,6 mrd. kroner knyttet til opphevelsen av fritaket i merverdiavgiftsloven for omsetning av tjenester som gjelder offentlig veg og baneanlegg.

4.2.4 Overføringer til andre (postene 50-89)

Overføringer til andre budsjetteres på postene 50-89 i statsbudsjettet. Overføringene deles inn i tre faste undergrupper:

- 50-59 Overføringer til andre statsregnskap
- 60-69 Overføringer til kommuneforvaltningen
- 70-89 Andre overføringer

Tabell 4.4 Overføringer til andre (postene 50-89)

	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Mill. kroner Gul bok 2013
<i>Postene 50-59</i>			
Overføring til Statens pensjonsfond utland	351 691	386 790	373 185
Overføring til nettobudsjetterte virksomheter	32 492	32 523	34 094
Øvrige overføringer til andre statsregnskap (fond mv.)	9 893	10 372	10 836
Sum overføringer til andre statsregnskap	394 075	429 684	418 115
<i>Postene 60-69</i>			
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner	138 166	138 433	143 467
Øvrige overføringer til kommuneforvaltningen	40 126	39 989	44 672
Sum overføringer til kommuneforvaltningen	178 292	178 422	188 139
<i>Postene 70-89</i>			
Folketrygden	349 211	350 084	369 046
Øvrige overføringer	223 298	231 081	242 384
Sum andre overføringer	582 509	581 165	611 430
Sum overføringer til andre (postene 50-89)	1 154 877	1 189 271	1 217 685

Kilde: Finansdepartementet

Den største bevilgningen på 50-postene er overføringen fra statsbudsjettet til Statens pensjonsfond utland. Denne overføringen tilsvarer statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten. Fra Saldert budsjett 2012 til budsjettforslaget for 2013 øker overføringene til andre statsregnskap med til sammen 24,0 mrd. kroner. Av dette gjelder 21,5 mrd. kroner økt overføring til Statens pensjonsfond utland.

Postene 50-59 brukes også til overføringer til statlige institusjoner hvor drifts- og investeringsutgifter gis som en netto bevilgning. Slike institusjo-

ner er underlagt departemental instruksjonsmyndighet og defineres ikke som selvstendige rettssubjekter. Blant annet er Norges forskningsråd, universitetene og de statlige høyskolene nettobudsjetterte virksomheter. Samlet foreslås det bevilget 34,1 mrd. kroner til de nettobudsjetterte virksomhetene i 2013. Dette er en økning på 1,6 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2012. Det vises til vedlegg 3 for nærmere oversikt over den samlede aktiviteten i disse virksomhetene og spesifisering av kontantbeholdningen i virksomhetene.

Overføringer til statlige fond eller avsetningskonti i Norges Bank budsjetteres på overføringspostene til andre statsregnskap (postene 50-59). Når Stortinget har vedtatt en bevilgning, overfører det aktuelle departementet midlene til et slikt fond. Utbetaling fra fondene skjer dels i budsjettåret og dels i påfølgende år.

Postene 60-69 omfatter overføring til kommunenes og fylkeskommunenes forvaltningsbudsjetter. Overføringer til kommunesektoren gis dels som rammetilskudd over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett og dels som øremerkede tilskudd som bevilges over flere departementers budsjetter. Kommunesektoren har i tillegg inntekter fra blant annet skatt og gebyrer.

Regjeringen legger opp til fortsatt vekst i kommunesektorens inntekter i 2013. Innenfor det økonomiske opplegget for kommunesektoren legges det opp til en reell vekst i sektorens samlede inntekter i 2013 på 6,8 mrd. kroner, tilsvarende en realvekst på 1,8 pst. Av den samlede veksten er 5,0 mrd. kroner frie inntekter, tilsvarende en realvekst i frie inntekter på 1,7 pst. Veksten i frie inntekter er regnet fra anslått inntektsnivå i 2012 i Revidert nasjonalbudsjett 2012.

Samlet foreslås det rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner på 143,5 mrd. kroner. Dette er en økning på 5,3 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2012. Nivået på rammetilskuddene til kommunesektoren kan variere betydelig fra år til år som følge av tekniske endringer, herunder størrelsen på de kommunale skattørene.

De øremerkede tilskuddene foreslås økt med 4,5 mrd. kroner til 44,7 mrd. kroner. Økningen skyldes blant annet økt kompensasjon for merverdiavgift, økte utgifter til ressurskrevende tjenester, økte utgifter til integreringstilskudd og økt refu-

sjon av kommunale utgifter til barneverntiltak for enslige, mindreårige asylsøkere.

Utgiftspostene 70-89 omfatter overføringer til private, f.eks. husholdninger, organisasjoner, private bedrifter mv. Disse overføringene utgjør til sammen 611,4 mrd. kroner i forslaget til statsbudsjett for 2013. Av dette utgjør utgifter under folketrygden 369,0 mrd. kroner. Postene omfatter også overføringer til statlige foretak som er organisert som selvstendige rettssubjekter. Dette gjelder blant annet tilskudd til de regionale helseforetakene. Det foreslås samlede tilskudd til helseforetakene på 112,0 mrd. kroner i 2013. Dette er en økning på 5,8 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2012.

Overføringer til private utenom folketrygden og helseforetakene utgjør 130,4 mrd. kroner i budsjettforslaget for 2013. Dette er en økning på 3,3 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2012. Disse overføringene inkluderer et bredt spekter av ordninger som er forskjellige med hensyn til målgruppe, formål og bevilgningsstørrelse. Eksempler på tilskudd er barnetrygd, kontantstøtte, tilskudd til internasjonale organisasjoner, bistandsmidler og renter på innenlandsk statsgjeld. Utgiftene til renter på innenlandsk statsgjeld i 2013 anslås å gå ned med 2,1 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2012.

4.2.5 Utlån, statsgjeld mv. (postene 90-99)

Postene 90-99 på statsbudsjettets utgiftsside inneholder bevilgninger som endrer sammensetningen av statens formuesportefølje i kapitalregnskapet. De største postene i 2013 er avdrag på innenlandsk statsgjeld, utlån mv. til statsbankene og utlån i boliglansordningen i Statens pensjonskasse.

Tabell 4.5 Utlån, statsgjeld mv. (postene 90-99)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Avdrag innenlandsk statsgjeld	0	0	66 544
Lån mv. til statsbankene	79 542	90 782	111 213
Boliglansordningen i Statens pensjonskasse	15 200	16 600	21 000
Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging	0	0	10 000
Andre lånetransaksjoner	797	847	899
Sum utlån, statsgjeld mv.	95 539	108 229	209 656

Kilde: Finansdepartementet

Samlet øker utgiftene på postene 90-99 med 114,1 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2012. Av dette utgjør 66,5 mrd. kroner avdrag på innenlandsk statsgjeld. Avdrag på innenlandsk statsgjeld varierer sterkt fra år til år og i 2012 er det ikke lån med forfall. Utenom avdrag på innenlandsk statsgjeld øker samlede utlån mv. med 47,6 mrd. kroner, fra 95,5 mrd. kroner til 143,1 mrd. kroner.

Lån mv. til statsbankene omfatter utlån gjennom Statens lånekasse for utdanning på 20,2 mrd. kroner, utlån gjennom Husbanken på 19,5 mrd. kroner og lån og egenkapital til Innovasjon Norge og SIVA på til sammen 42,9 mrd. kroner. Videre er utlån på 28,5 mrd. kroner under eksportfinansieringsordningen som forvaltes av Eksportkreditt Norge AS, medregnet her.

Til utlån i boliglånsordningen i Statens pensjonskasse foreslås det en bevilgning på 21,0 mrd. kroner i 2013. Dette er en økning på 5,8 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2012. Videre foreslås det bevilget 10,0 mrd. kroner til Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging. Det foreslås ikke lånetransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten i 2013.

4.3 Oversikt over statsbudsjettets inntekter

4.3.1 Oversikt over statsbudsjettets samlede inntekter

De samlede inntektsbevilgningene på statsbudsjettet for 2013 er anslått til 1 523,0 mrd. kroner, medregnet lånetransaksjoner og overføringen fra Statens pensjonsfond utland for å dekke det oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge utgjør 855,9 mrd. kroner, mens de samlede petroleumsinntektene utgjør 401,2 mrd. kroner. Disse inntektene utgjør til sammen 82,5 pst. av de samlede inntektene. Inntekter utenom overføringen fra Statens pensjonsfond utland og tilbakebetalinger av lånetransaksjoner foreslås budsjettert med 1 314,4 mrd. kroner. Dette er en økning fra Saldert budsjett 2012 med 76,9 mrd. kroner, som i hovedsak skyldes økte inntekter fra skatter og avgifter fra Fastlands-Norge og økte inntekter fra petroleumsvirksomheten.

Tabell 4.6 Statsbudsjettets inntekter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Salg av varer og tjenester (driftsinntekter)	128 986	162 954	145 728
Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.	19 360	20 657	24 056
Skatter, avgifter og andre overføringer	1 209 403	1 205 753	1 268 270
Tilbakebetalinger mv.	153 402	155 375	84 935
Sum inntekter	1 511 150	1 544 739	1 522 990

Kilde: Finansdepartementet

4.3.2 Statsbudsjettets driftsinntekter (postene 1-29)

Driftsinntektene foreslås bevilget med 145,7 mrd. kroner i 2013. Driftsinntektene fra petroleumsvir-

somheten utgjør 129,0 mrd. kroner, som er 88,5 pst. av de samlede driftsinntektene.

Tabell 4.7 Driftsinntekter (postene 1-29)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Statens petroleumsvirksomhet	111 400	144 700	129 000
Andre driftsinntekter	17 586	18 254	16 728
Sum driftsinntekter	128 986	162 954	145 728

Kilde: Finansdepartementet

I tillegg til inntekter fra petroleumsvirksomheten nyttes postene 1-29 på statsbudsjettets inntekts-side for inntekter fra salg av varer og tjenester, f.eks.:

- salg av materiell, publikasjoner og andre varer
- utleie av materiell, bygninger og anlegg
- oppdrag
- gebyrer
- tilfeldige inntekter

Statens forretningsdrift

Inntektsbevilgningene under statens forretningsdrift omfatter flere inntektsarter, men omtales samlet nedenfor.

Statens forretningsdrift vil i 2013 bestå av virksomheten under forvaltningsbedriftene Statsbygg, Garanti-instituttet for eksportkreditt (GIEK), Statens kartverk, Statens pensjonskasse og NVE Anlegg.

I 2013 er det budsjettet med 1,9 mrd. kroner i inntekter under statens forretningsdrift.

Det samlede avskrivningsbeløpet for den statlige forretningsdriften føres under kap. 5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift. Avskrivningene beregnes på grunnlag av bokført kapital per 31. desember året før budsjettåret. Det benyttes et lineært avskrivningssystem, der avskrivningstiden for ulike avskrivningsobjekter varierer med forventet levetid. Ved salg av eiendommer i Statsbygg avskrives også bokført verdi av eiendommene. Avskrivningene utgiftføres

under hver enkelt virksomhets driftsbudsjett. Sum avskrivninger i 2013 beløper seg til 827,2 mill. kroner.

Renter av statens kapital i forretningsdriften tas samlet til inntekt under kap. 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift. Grunnlaget for renteberegningen er bedriftenes brutto investeringer fratrukket avskrivninger og bedriftenes egne avsetninger til investeringsformål. Rentesaften for netto investeringsbidraget det enkelte år tilsvarende gjennomsnittlig rente på femårs statsobligasjoner i tolv månedersperioden fram til 30. september året før budsjettåret. Renter av statens kapital i forretningsdriften foreslås budsjettet med 105,9 mill. kroner i 2013.

Avsetning til investeringsformål tas til inntekt under hver enkelt virksomhet som foretar slike avsetninger. Avsetningen utgjør en del av kontantoverskuddet fra driften som benyttes til å finansiere investeringer. Det aktuelle beløpet utgiftføres på driftsbudsjettet under hver enkelt forvaltningsdrift før driftsresultatet fastsettes, og avsetningene må derfor også føres opp på statsbudsjettets inntektsside. Samlede avsetninger til investeringsformål i 2013 er 942,7 mill. kroner.

I tabell 4.8 er inntektene på statsbudsjettet under statens forretningsdrift splittet opp. I tillegg til tallene nevnt i tabellen er det også andre inntekter under forretningsdriften fra tilbakeføring fra gamle ordninger under GIEK og inntekter fra salg av utstyr og eiendom på til sammen 12,0 mill. kroner.

Tabell 4.8 Renter, avskrivninger og avsetninger til investeringsformål i 2013 for statens forretningsdrift

	1 000 kroner		
	Avskrivninger	Renter	Avsetninger til investeringsformål
Statsbygg	692 000	81 300	924 594
Statens kartverk	12 538	2 372	0
Statens pensjonskasse	117 732	21 392	18 070
NVE Anlegg	4 900	800	0
Sum	827 170	105 864	942 664

Kilde: Finansdepartementet

Beregning av rente for mellomværende med statskassen

Forvaltningsbedriftenes mellomværende med statskassen kan betraktes som en bruks- og kassakredittkonto for håndtering av kortsiktige likviditetssvingninger. For samtlige virksomheter under statens forretningsdrift skal det beregnes renter av mellomværende med statskassen. Renten er knyttet opp mot renten på statscertifikater etter en nærmere bestemt beregningsregel, slik at den reflekterer rentenivået i Norge.

Kap. 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift, post 81 Renter av mellomregnskapet, budsjetteres ikke.

4.3.3 Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)

Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. er på 24,1 mrd. kroner i budsjettforslaget for 2013. Det er inntektene i forbindelse med nybygg, anlegg mv. i statens petroleumsvirksomhet som utgjør størstedelen av disse inntektene.

Tabell 4.9 Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30-49)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Statens petroleumsvirksomhet	17 300	18 600	22 000
Andre inntekter ifm. nybygg, anlegg mv.	2 060	2 057	2 056
Sum inntekter ifm. nybygg, anlegg mv.	19 360	20 657	24 056

Kilde: Finansdepartementet

Inntektspostene 30-49 deles i to grupper. Postene fra 30 til 39 inneholder inntektsbevilgninger under statens forretningsdrift, herunder avskrivninger på statens kapital i statens forretningsdrift, avsetninger til investeringsformål, overføringer fra bedriftenes egne fond og andre fond, samt andre inntekter av statens forretningsdrift i forbindelse med bygg og anlegg, jf. omtalen ovenfor. Inntektene fra statens forretningsdrift i forbindelse med nybygg og anlegg mv. utgjør 1 770 mill. kroner. I tillegg til statens forretningsdrift er det inntekter fra Bioforsk på 18,9 mill. kroner på postene 30-39.

Post 30 brukes også for avskrivninger under kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten. Det foreslås inntekter på 22,0 mrd. kroner på denne posten i 2013.

Postene fra 40 til 49 gjelder salg av fast eiendom og tilskudd og refusjoner i forbindelse med statens bygge- og anleggsarbeider fra statlige særregnskap, kommuner og andre. Samlet utgjør disse inntektene 267,8 mill. kroner i 2013. Salg av eiendom fra Forsvaret og inntekter i forbindelse med Forsvarets byggevirksomhet utgjør de største inntekstpostene.

4.3.4 Overføringer fra andre (postene 50-89)

Inntektspostene fra 50 til 89 på statsbudsjettets inntektsside deles inn i følgende undergrupper:

- Postene fra 50 til 59 brukes til overføringer fra andre statsregnskaper, for eksempel statlige fond.
- Postene fra 60 til 69 omfatter overføringer fra kommunesektorens forvaltningsbudsjetter.

- Postene fra 70 til 79 brukes til statskatt på formue og inntekt, avgifter på omsetning, produksjon og driftsmidler, avgifter på arv, dokumenter, spill og andre fiskalavgifter.
- Under postene fra 80 til 84 føres renteinntekter, mens utbytte på aksjer, bøter, erstatninger, tilbakebetaling av gitte tilskudd mv. budsjetteres på postene 85-89.

Tabell 4.10 Overføringer fra andre (postene 50–89)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
<i>Postene 50-59</i>			
Overføring fra Statens pensjonsfond utland	120 247	111 346	123 663
Øvrige overføringer fra andre statsregnskap	324	334	189
Sum overføringer fra andre statsregnskap	120 572	111 679	123 853
<i>Postene 60-69</i>			
Overføringer fra kommunesektoren	900	873	929
<i>Postene 70-79</i>			
Inntekter under postene 70-79	1 029 659	1 038 334	1 087 251
<i>Postene 80-89</i>			
Renter, utbytte mv.	58 271	54 866	56 237
Sum overføringer fra andre (postene 50-89)	1 209 403	1 205 753	1 268 270

Kilde: Finansdepartementet

Overføringen fra Statens pensjonsfond utland for å dekke det oljekorrigerte budsjettunderskuddet øker med 3,4 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2012. Sammenlignet med anslag på regnskap 2012 øker overføringen med 12,3 mrd. kroner. For postene 70-79 øker inntektene med 57,6 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2012 til budsjettforslaget for 2013. Dette skyldes i hovedsak økte skatter og avgifter fra Fastlands-Norge.

Inntektene på postene 80-89 reduseres med 2,0 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2012 til budsjettforslaget for 2013. Dette skyldes blant annet at renter av statens kontantbeholdning reduseres med 1,8 mrd. kroner.

Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge

Skatte- og avgiftsanslagene for 2013 tar utgangspunkt i reviderte anslag for 2012, hvor blant annet ny informasjon om utviklingen i innbetalte skatter og avgifter er innarbeidet. I tillegg er skatte- og

avgiftsanslagene basert på de vekstforutsetninger for blant annet sysselsetting, etterspørsel, lønninger og priser som er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2013. Det er også tatt hensyn til virkningene av forslaget til skatte- og avgiftsopplegg og forslaget til kommunale og fylkeskommunale skattører.

Samlede skatter og avgifter til statskassen fra Fastlands-Norge anslås å utgjøre 856 mrd. kroner i 2013. Dette er en økning på 48 mrd. kroner, eller 5,9 pst., fra anslag på regnskap 2012.

Skatter på inntekt og formue er anslått til 252 mrd. kroner i 2013. Det er en økning på 14 mrd. kroner, eller 5,9 pst., fra anslag på regnskap 2012. Trygdeavgift og arbeidsgiveravgift til folketrygden i 2013 er samlet anslått til 265 mrd. kroner. Det er en økning på 14 mrd. kroner, eller 5,4 pst., fra anslag på regnskap 2012. Inntektene fra merverdiavgiften anslås til 236 mrd. kroner i 2013. Det tilsvarende er en økning på 17 mrd. kroner, eller 7,7 pst., fra anslag på regnskap 2012. Deler av økningen i statens inntekter fra merverdiavgiften er knyttet til avviklingen av fritak for omsetning av

tjenester til offentlige veg- og baneanlegg. Statens inntekter fra merverdiavgiften anslås å øke med 6 mrd. kroner i 2013 som følge av avviklingen av vegfritaket. Øvrige særavgifter medregnet tollinntekter, er samlet anslått til 102 mrd. kroner i 2013. Det er en økning på 4 mrd. kroner, eller 3,6 pst., fra anslag på regnskap 2012.

Skatte- og avgiftsopplegget for 2013 er nærmere omtalt i Prop. 1 LS (2012-2013) *Skatter, avgifter og toll 2013*.

Utbytte

Regjeringen foreslår samlede utbytteinntekter på 28,7 mrd. kroner i 2013. Av dette gjelder 13,9 mrd. kroner utbytte fra Statoil ASA, som inngår i kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten. Regjeringens forslag innebærer en økning i de samlede utbytteinntektene på 1,6 mrd. kroner sammenlignet med anslag på regnskap 2012. Fra Saldert budsjett 2012 foreslås det økte utbyttebetalinger på 1,1 mrd. kroner.

Regjeringen har i tråd med vanlig praksis ikke laget egne anslag på utbytte fra de børsnoterte selskapene i 2013, men teknisk videreført utbetalt utbytte per aksje i 2012. For Statkraft SF foreslås det et utbytte på 85 pst. av utbyttegrunnlaget. Basert på Nærings- og handelsdepartements resultatanslag tilsvare det 5,3 mrd. kroner. Dette er en

økning på 1 mrd. kroner fra anslag på regnskap 2012. For Entra Eiendom AS er det lagt til grunn et utbytte på 50 pst. av utbyttegrunnlaget beregnet med utgangspunkt i forventet årsresultat. Det gir et utbytte på 485 mill. kroner. Dette er en økning på 340 mill. kroner i forhold til anslag på regnskap 2012. Sammenlignet med anslag på regnskap 2012 foreslås det også økt utbytte fra bl.a. Kommunalbanken AS og NSB AS, mens utbytte fra bl.a. Statskog SF, Statnett SF og Posten Norge AS foreslås lavere i 2013 enn anslag på regnskap 2012.

Eksporthfinans ASA, Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS og Secora AS betalte ikke utbytte i 2012. Det budsjetteres heller ikke med utbytte fra disse selskapene i 2013. Det budsjetteres ikke med utbytte fra Electronic Chart Centre AS eller fra Norsk Eiendomsinformasjon AS.

I tråd med statens utbyttepolitikk for aksjeselskaper som forvaltes av Samferdselsdepartementet, foreslås det i 2013 utbytte på 438 mill. kroner fra Avinor AS, 217 mill. kroner fra Posten Norge AS og 176 mill. kroner fra NSB AS. Det foreslås ikke utbytte fra Baneservice AS i 2013.

Den nordiske investeringsbanken betalte ikke utbytte i 2012. Det budsjetteres heller ikke med utbytte i 2013.

Tabellen viser saldert budsjett og anslag på regnskap for utbytte fra de enkelte selskapene i 2012 og forslag i 2013.

Tabell 4.11 Utbytte fra statlig eide selskaper

Kap	Post	Selskap	Mill. kroner		
			Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
5611	85	NSB AS	76	0	176
5616	85	Kommunalbanken AS	194	0	253
5618	85	Posten Norge AS	156	276	217
5622	85	Avinor AS	502	422	438
5623	85	Baneservice AS	5	0	0
5625	85	Innovasjon Norge/Lavrisikordningen	15	16	18
5625	86	Innovasjon Norge/investeringsfond Nord-vest-Russland og Øst-Europa	2	0	1
5631	85/86	AS Vinmonopolet	39	39	39
5651	85	Selskaper under Landbruks- og matdepartementet ¹	5	5	5
5652	85	Statsskog SF	5	40	30
5656	85	Selskaper under Nærings- og handelsdepartementet ²	13 180	12 303	13 623
5680	85	Statnett SF	93	117	38
5685	85	Statoil ASA	13 353	13 887	13 877
5693	85	Folketrygdfondet	1	1	1
Sum utbytte			27 627	27 106	28 725

1 Veterinærmedisinsk oppdragscenter AS og Graminor AS.

2 Norsk Hydro ASA, Telenor ASA, Statkraft SF, Kongsberg Gruppen ASA, DnB NOR ASA, Yara International ASA, Eksportfinans ASA, Entra Eiendom AS, Argentum Fondsinvesteringer AS, Nammo AS, Flytoget AS, Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS, Cermaq ASA, Aker Holding AS, GIEK Kredittforsikring AS, Norsk Eiendomsinformasjon AS, Electronic Chart Centre AS og Mesta AS.

Kilde: Finansdepartementet

4.3.5 Tilbakebetalinger mv. (postene 90-99)

Postene fra 90 til 99 på statsbudsjettets inntekts- side inneholder avdrag på lån fra staten, salg av sta-

tens aksjer og obligasjoner, samt opptak av lån. Postene beskriver endringer i sammensetningen av statens formue som framkommer i statens kapitalregnskap.

Tabell 4.12 Tilbakebetalinger mv., utenom petroleumsvirksomheten (postene 90-99)

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Statsbankene	64 820	66 357	66 890
Andre tilbakebetalinger	88 582	89 019	18 045
Sum tilbakebetalinger	153 402	155 375	84 935

Kilde: Finansdepartementet

Tilbakebetalingene anslås til 84,9 mrd. kroner i 2013. Dette er en reduksjon på 68,5 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2012. Reduksjonen skyldes blant annet at samlet kapital i Fondet for forskning og nyskaping på 80 mrd. kroner ble ført som en tilbakebetaling til statskassen i Saldert budsjett 2012. I motsatt retning trekker blant annet økte tilbakebetalinger fra boliglansordningen i Statens pensjonskasse og tilbakebetaling fra Eksportkreditt Norge AS i 2013.

4.4 Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

4.4.1 Oversikt over petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

Utgiftene til petroleumsvirksomheten består i hovedsak av Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomhetens (SDØEs) andel av investeringene på norsk kontinentalsokkel. Budsjetterte utgifter for 2013 framgår av tabell 4.13.

Tabell 4.13 Utgifter til petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
SDØE - Investeringer	25 000	26 000	28 000
Øvrige utgifter	2	2	2
Sum utgifter til petroleumsvirksomheten	25 002	26 002	28 002

Kilde: Finansdepartementet

SDØEs andel av investeringene på sokkelen i 2013 forventes å bli 28,0 mrd. kroner. Dette er en økning på 3,0 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2012 og en økning på 2,0 mrd. kroner sammenlignet med anslag på regnskap 2012. Av anslaget for 2013 utgjør prosjekter som er besluttet utbygd, 26,4 mrd. kroner. De største investeringene for

SDØE i 2013 knytter seg til Troll, Gullfaks, Oseberg og Åsgard.

Inntektene fra petroleumsvirksomheten omfatter skatt og avgift på utvinning, aksjeutbytte fra Statoil ASA og inntekter fra SDØE. Inntektene fra SDØE omfatter i hovedsak driftsresultat, kalkulatoriske avskrivninger og renter.

Tabell 4.14 Inntekter fra petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
SDØE - Driftsresultat	111 400	144 700	129 000
SDØE - Avskrivninger og renter	24 200	25 200	28 400
Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	227 740	229 005	229 900
Aksjeutbytte fra Statoil ASA	13 353	13 887	13 887
Sum inntekter fra petroleumsvirksomheten	376 693	412 792	401 187

Kilde: Finansdepartementet

Driftsresultat fra SDØE er anslått til 129,0 mrd. kroner for 2013. Det er en økning på 17,6 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2012. Økningen skyldes i

hovedsak endrede prisforutsetninger. Mens det i Saldert budsjett 2012 var lagt til grunn en gjennomsnittlig oljepris på 575 kroner per fat i 2012,

legges det nå til grunn en forventet pris på 637 kroner per fat i 2012 og 625 kroner per fat i 2013 målt i løpende priser.

De kalkulatoriske størrelsene avskrivninger og renter inngår som utgifter ved beregningen av SDØEs driftsresultat, samtidig som de føres som inntekter på egne poster. På denne måten skiller man ut den delen av driftsinntektene som dekker avskrivning av investeringer og finansieringskostnadene ved investeringene.

Betalte skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten anslås til 229,9 mrd. kroner i 2013. Dette er 1,3 mrd. kroner høyere enn anslag på regnskap 2012.

Påløpte skatter og avgifter anslås til 247,8 mrd. kroner i 2012 og 211,7 mrd. kroner i 2013. Forskjel-

len mellom betalte skatter og påløpte skatter har sammenheng med reglene om innbetaling av terminskatt. Disse gjør at det er et etterslep i betalte skatter i forhold til påløpte skatter.

Ettersom det ikke foreligger offentlig informasjon med prognose for Statoil ASAs årsresultat for 2012, legges det i budsjettet for 2013 til grunn en teknisk videreføring av utbyttet fra Statoil ASA i 2012. Dette utgjør 13,9 mrd. kroner. Vedtak om utbytte fattes på Statoil ASAs generalforsamling våren 2013.

Statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten er inntektene fra petroleumsvirksomheten fratrukket utgiftene. Tabell 4.15 viser hvordan netto kontantstrøm framkommer.

Tabell 4.15 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Inntekter SDØE	135 600	169 900	157 400
- Utgifter SDØE	25 002	26 002	28 002
+ Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	227 740	229 005	229 900
+ Aksjeutbytte fra Statoil ASA	13 353	13 887	13 887
= Netto kontantstrøm	351 691	386 790	373 185

Kilde: Finansdepartementet

Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten er anslått til 373,2 mrd. kroner i 2013. Dette er 21,5 mrd. kroner høyere enn i Saldert budsjett 2012, men 13,6 mrd. kroner lavere enn i anslag på regnskap for 2012.

Det budsjetteres ikke med lånetransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten i 2013.

4.4.2 Statens pensjonsfond

Statens pensjonsfond består av Statens pensjonsfond utland og Statens pensjonsfond Norge. Statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres i sin helhet fra statsbudsjettets utgiftsside på kap. 2800 til Statens pensjonsfond utland. Sammen med avkastningen på Statens pensjonsfonds kapital utgjør denne overføringen fondets samlede inntekter.

Den delen av fondets inntekter som forutsettes anvendt over statsbudsjettet til å dekke det oljekorrigerte underskuddet, overføres deretter fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettets inntektsside. Det blir dermed avsatt midler i uten-

landsdelen av Statens pensjonsfond dersom overføringen fra fondet til statsbudsjettet er lavere enn netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten. Det budsjetteres ikke med lånetransaksjoner til kjøp av aksjer eller inntekter fra salg av aksjer innenfor petroleumsvirksomheten i 2013.

Grunnkapitalen i Statens pensjonsfond Norge stammer i hovedsak fra overskudd på trygderegnskapene etter innføringen av folketrygden i 1967 og fram til slutten av 1970-tallet. Avkastningen av midlene i Statens pensjonsfond Norge overføres ikke til statskassen, men legges løpende til denne delen av fondet.

Anslagene på overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland vil bli endret i løpet av budsjettåret, basert på oppdaterte anslag på kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten og statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd. Tilbakeføringen fra fondet for 2013 vil bli endelig fastsatt ut fra anslag på statsregnskapet i forbindelse med nysalderingen av budsjettet i desember 2013. Fondets forskrifter sier at statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten i sin helhet

skal overføres til fondet. Denne overføringen fastlegges dermed endelig ut fra regnskapsførte netto petroleumsinntekter som framkommer først etter terminavslutning. Det innebærer at det vil kunne være avvik mellom den budsjetterte overføringen i nysalderingen og regnskapet.

Verdien i Statens pensjonsfond anslås til 3 931 mrd. kroner ved utgangen av 2012, mens anslaget for verdien ved utgangen av 2013 er på 4 426 mrd. kroner. Utlandsdelen av Statens pensjonsfond anslås til 3 793 mrd. kroner ved utgangen av 2012 og 4 281 mrd. kroner ved utgangen av 2013.

Tabell 4.16 Statens pensjonsfond. Inntekter og utgifter 2012-2013

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet	351 691	386 790	373 185
- Overført til statskassen	120 247	111 346	123 663
+ Renter og utbytte	114 300	108 800	130 600
= Overskudd i Statens pensjonsfond	345 743	384 244	380 122
Memo:			
Anslått kapital i Statens pensjonsfond pr. 31. desember 2013 (målt til markedsverdi)			4 426 mrd. kroner
Hvorav utlandsdelen utgjør			4 281 mrd. kroner

Kilde: Finansdepartementet

4.5 Oppsummering. Saldering av statsbudsjettet og finansieringsbehov

Statsbudsjettet gjøres opp i balanse før lånetransaksjoner. Brutto finansieringsbehov bestemmes derfor av differansen mellom utlån og tilbakebetalinger, og bevilges over kap. 5999 Statslånemidler, post 90. Brutto finansieringsbehov anslås til 124,7 mrd. kroner i 2013. Bevilgningen til statslånemidler er en saldering av statsbudsjettets inntekter og utgifter medregnet lånetransaksjoner. Ved

nysalderingen om høsten gjøres det et endelig vedtak om statslånemidler. Ved årsavslutningen blir statsregnskapet gjort opp, og det blir foretatt en endelig årsavslutningsrapportering slik at kap. 5999 viser bruttofinansieringsbehovet slik det framkommer i regnskapet. Brutto finansieringsbehov vil kunne avvike fra budsjettvedtaket i forbindelse med nysalderingen om høsten som følge av at det endelige regnskapet på de enkelte budsjettpostene vil kunne avvike noe fra de vedtatte bevilgningene.

Tabell 4.17 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

		Mill. kroner		
Inntekter, utgifter og balanse		Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012	Gul bok 2013
1.	Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføringer fra Statens pensjonsfond utland)	1 237 501	1 278 019	1 314 391
2.	Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	1 357 748	1 389 364	1 438 055
3.	Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)	-120 247	-111 346	-123 663
4.	Overføring fra Statens pensjonsfond utland	120 247	111 346	123 663
5.	Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0	0	0
6.	Utlån, gjeldsavdrag mv.	95 539	108 229	209 656
7.	Tilbakebetalinger mv.	153 402	155 375	84 935
8.	Utlån mv., netto (6-7)	-57 863	-47 146	124 721
9.	Samlet finansieringsbehov - av kontantbeholdning og lånemidler (8-5)	-57 863	-47 146	124 721

Kilde: Finansdepartementet

5 Folketrygdens utgifter og inntekter

5.1 Folketrygdens utgifter

Folketrygdens budsjett omfatter utgifter under programområdene 28 Foreldrepenger, 29 Sosiale formål, 30 Stønad ved helsetjenester og 33 Arbeidsliv. Ansvaret for de ulike delene av folketrygden er fordelt mellom fire departementer. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har ansvaret for programområde 28 Foreldrepenger. Arbeidsdepartementet har ansvaret for programområde 29

Sosiale formål og for størstedelen av programområde 33 Arbeidsliv. Helse- og omsorgsdepartementet har ansvaret for programområde 30 Stønad ved helsetjenester. Fiskeri- og kystdepartementet har ansvaret for ett budsjettkapittel under programområde 33 Arbeidsliv.

Regjeringens samlede forslag til utgifter under alle folketrygdens programområder for 2013 er på 369 335,8 mill. kroner. Det er en økning på 19 859,4 mill. kroner i forhold til Saldert budsjett 2012.

Tabell 5.1 Folketrygdens utgifter

Programområde	Saldert budsjett 2012	Oppdaterte anslag for 2012	Gul bok 2013	Mill. kroner
				Endr. Saldert budsjett 2012 til Gul bok 2013
28 Foreldrepenger	16 464,7	16 690,0	18 063,2	9,7 pst.
29 Sosiale formål	296 734,8	298 754,6	313 826,4	5,8 pst.
30 Helsetjenester	24 109,1	23 994,0	25 376,2	5,3 pst.
33 Arbeidsliv	12 167,8	11 266,0	12 070,0	-0,8 pst.
Sum	349 476,5	350 704,6	369 335,8	5,7 pst.

Kilde: Finansdepartementet

Programområde 28 Foreldrepenger

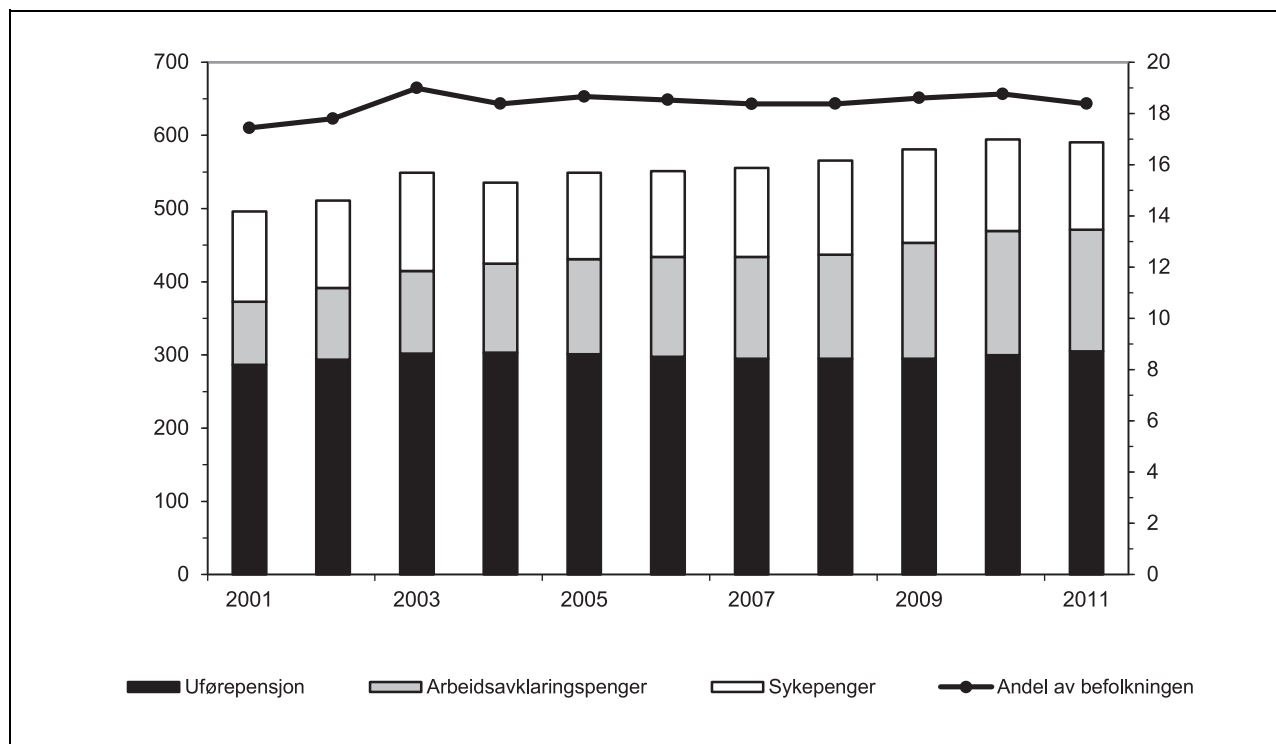
Programområdet omfatter foreldrepenger til yrkesaktive, engangsstønad ved fødsel og adopsjon og feriepenger av foreldrepenger mv. Stønadsordningene under dette programområdet skal kompensere for inntektsbortfall i forbindelse med fødsel og adopsjon og sikre økonomisk støtte til foreldre som ikke har opptjent rett til foreldrepenger.

Det foreslås bevilget 18 063,2 mill. kroner på kap. 2530 Foreldrepenger. Det er en økning fra Saldert budsjett 2012 på 1 598,5 mill. kroner, eller 9,7 pst. Økningen skyldes blant annet utvidelser av foreldrepengeordningen de senere år. Videre anslås utgiftene å øke som følge av forventet vekst i antall

barn i aldersgruppen for foreldrepenger og i utbetalingsgrunnlaget til foreldrene.

Programområde 29 Sosiale formål

Programområdet omfatter ordninger som skal kompensere for inntektsbortfall ved sykdom og uførhet (sykepenger, arbeidsavklaringspenger og uførepensjon), pensjoner (alderspensjon og etterlattepensjon), stønader til enslige forsørgere, stønader og hjelpemidler til personer med nedsatt funksjonsevne og enkelte andre formål. Det foreslås bevilget 313 826,4 mill. kroner i 2013. Det er en økning fra Saldert budsjett 2012 på 17 091,6 mill. kroner, eller 5,8 pst.

Figur 5.1 Antall mottakere av helserelaterte trygdeytelser¹ (venstre akse, i 1 000 personer) og mottakere av disse ytelsene som andel av befolkningen i alderen 18-66 år (høyre akse, i pst.), justert for dobbelttelling. Tall ved utgangen av året 2001–2011.

1 Sykepenger, varig uførepensjon og arbeidsavklaringspenger (attføringspenger, rehabiliteringspenger og tidsbegrenset uførestønning fram til innføringen av arbeidsavklaringspenger 1. mars 2010).

Kilde: Arbeids- og velferdsdirektoratet

Sykepenger

Det foreslås bevilget 37 660,2 mill. kroner på kap. 2650 Sykepenger i 2013. Det er en økning fra Saldert budsjett 2012 på 144,6 mill. kroner, eller 0,4 pst.

I Saldert budsjett 2012 ble det lagt til grunn nullvekst i det trygdefinansierte sykefraværet fra 2011 til 2012. Regnskapstall mv. fra Arbeids- og velferdsdirektoratet viser imidlertid en nedgang i antall erstattede sykepengedager. På bakgrunn av utviklingen hittil i år legges det nå til grunn en reduksjon i det trygdefinansierte sykefraværet per sysselsatt på 4 pst. fra 2011 til 2012. Nedgangen i det trygdefinansierte sykefraværet ser imidlertid ut til å være avtakende, og det forventes at fraværet vil holde seg relativt stabilt framover. Fra 2012 til 2013 legges det til grunn 1 pst. vekst i fraværet per sysselsatt. Sykepengeutgiftene påvirkes også av endringer i sysselsettingen og sykepengegrunnlaget (lønnsnivået for sykmeldte). Sysselsettingen anslås nå å øke med 2,1 pst. og sykepengegrunnlaget med 4,1 pst. i 2012. Dette er en oppjustering fra anslagene som lå til grunn for Saldert budsjett 2012. For 2013 forventes en økning i sysselsettingen på 1,3 pst. og i sykepengegrunnlaget på 4 pst.

IA-avtalen har blant annet som mål å redusere det totale sykefraværet¹ med minst 20 pst. fra nivået i 2. kvartal 2001. Dette innebærer at det totale sykefraværet ikke skal overstige 5,6 pst. Sykefraværet i 2. kvartal 2012 var 6,0 pst. Dette er 14,2 pst. lavere enn i 2001, men fortsatt på et høyere nivå enn målet i IA-avtalen.

Arbeidsavklaringspenger

Det foreslås bevilget 36 979,8 mill. kroner på kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger i 2013. Det er en reduksjon fra Saldert budsjett 2012 på 1 730,2 mill. kroner, eller 4,5 pst.

Gjennomsnittlig antall mottakere av arbeidsavklaringspenger i 2011 var 174 400 personer. Dette er 2 100 færre enn lagt til grunn for Saldert budsjett 2012. Reduksjonen skyldes både lavere tilgang og høyere avgang enn forventet. Basert på utviklingen hittil i år forventes antall mottakere å falle til gjennomsnittlig 169 200 personer i 2012. Det er 11 800 færre enn lagt til grunn i saldert budsjett. Dette

¹ Egenmeldt og legemeldt sykefravær for arbeidstakere, målt som tapte dagsverk i pst. av avtalte dagsverk.

medfører reduserte utgifter både i 2012 og 2013, som bare delvis motsvares av veksten i gjennomsnittlig utbetaling per mottaker som følge av G-reguleringen 1. mai 2012. I 2013 ventes det gjennomsnittlig 171 000 mottakere av arbeidsavklaringspenger.

Uførepensjon

Det foreslås bevilget 61 369 mill. kroner på kap. 2655 Uførhet i 2013. Det er en økning fra Saldert budsjett 2012 på 2 626 mill. kroner, eller 4,5 pst.

Ved utgangen av første halvår 2012 var det registrert 310 400 mottakere av uførepensjon. Det tilsvarer 9,6 pst. av befolkningen i alderen 18-66 år. Det er 7 600 flere personer enn på samme tidspunkt i fjor. Veksten på området skyldes hovedsakelig økt overgang fra arbeidsavklaringspenger som følge av at mange tidligere mottakere av tidsbegrenset uførestønad hadde vedtak om arbeidsavklaringspenger som utløp i desember 2011. Det var ventet at mange av disse ville få innvilget uførepensjon tidlig i 2012. Gjennomsnittlig antall mottakere anslås til 311 000 i 2012 og 312 700 i 2013. Veksten i gjennomsnittlig utbetaling per mottaker som følge av G-reguleringen 1. mai 2012 bidrar også til økte utgifter i 2012 og 2013 sammenlignet med Saldert budsjett 2012. Demografiske endringer i befolkningen tilsier fortsatt noe vekst i antall uførepensjonister i årene framover, men lavere enn de seneste årene.

Alderspensjon

Det foreslås bevilget 162 208 mill. kroner på kap. 2670 Alderdom i 2013. Det er en økning fra Saldert budsjett 2012 på 16 181 mill. kroner, eller 11,1 pst.

De nærmeste årene vil utgiftene til alderspensjoner øke kraftig. Dette skyldes både at antallet alderspensjonister øker og at de nye pensjonistene har høyere opptjent pensjon enn gjennomsnittet for de eksisterende alderspensjonistene. Alderspensjon under utbetaling reguleres årlig med lønnsveksten og fratrekkes deretter 0,75 pst. Det anslås gjennomsnittlig 744 000 alderspensjonister i 2012, tilsvarende en økning på 46 000 personer sammenlignet med 2011. Gjennomsnittlig antall alderspensjonister i 2013 anslås til 786 000 personer. I perioden 2014–2016 anslås gjennomsnittlig antall alderspensjonister å øke med 32 000 personer årlig.

Siden innføringen av fleksibelt uttak av alderspensjon mellom 62 og 75 år i 2011 har mange flere enn ventet valgt å ta ut alderspensjon før fylte 67 år. For 2012 legges det nå til grunn gjennomsnittlig 50 400 alderspensjonister under 67 år. Det er 8 900 flere enn i Saldert budsjett 2012, men 1 400 færre enn anslaget som ble gjort i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2012. For 2013 legges det til

grunn gjennomsnittlig 67 900 alderspensjonister under 67 år. Utgiftene til alderspensjon over tid påvirkes i liten grad av fleksibel alderspensjon, siden tidlig uttak gir en lavere årlig pensjon for den enkelte. Selv om mange tar ut alderspensjon, fortsetter yrkesaktiviteten å øke i aldersgruppen over 60 år, og mange kombinerer arbeid og uttak av alderspensjon.

Stønad til enslige forsørgere

Formålet med stønad til enslig mor eller far (overgangsstønad mv.) er å gi personer med aleneomsorg for barn inntektssikring i en overgangsperiode. Ordningen skal stimulere til arbeid og utdanning slik at mottakerne kan bli i stand til å forsørge seg selv. Det foreslås bevilget 3 638,3 mill. kroner på kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far i 2013. Det er en reduksjon fra Saldert budsjett 2012 på 163,9 mill. kroner, eller 4,3 pst.

Ved utgangen av første halvår 2012 var det 22 200 enslige forsørgere med overgangsstønad. Dette er 3,4 pst. færre enn på samme tidspunkt i 2011. Det legges nå til grunn en nedgang i gjennomsnittlig antall mottakere på 3,5 pst. i 2012 og 2 pst. i 2013. Økt gjennomsnittlig utbetaling per mottaker som følge av G-reguleringen 1. mai 2012 bidrar til økte utgifter.

Etter gjeldende regelverk er en full periode med overgangsstønad tre år. Dersom den enslige forsørgeren tidligere har mottatt en full periode med overgangsstønad, foreslås det at varigheten på nye stønadsperioder fra 1. januar 2013 begrenses til perioden fram til barnet har rett til barnehageplass. For nye tilfeller foreslås det at det fra 1. januar 2013 skal stilles krav om uforskyldt ledighet for rett til overgangsstønad når enslig mor eller far har hatt arbeid umiddelbart før han eller hun ble aleneforsørger.

Programområde 30 Stønad ved helsetjenester

Programområdet omfatter folketrygdens bidrag til finansiering av helsetjenester, bl.a. lege- og psykologhjelp, fysioterapi, legemidler og medisinsk forbruksmateriell på blå resept og reiser i forbindelse med behandling. Det foreslås bevilget 25 376,2 mill. kroner på programområde 30 Stønad ved helsetjenester i 2013. Sammenlignet med Saldert budsjett 2012 er det en økning på 1 267,1 mill. kroner, eller 5,3 pst.

Refusjon av legemidler på blå resept er den største utgiften på stønadsbudsjettet for helsetjenester. Folketrygdens utgifter til refusjon av legemidler forventes å bli om lag 8 mrd. kroner i 2012, mens det forventes at utgiftene vil øke til 8,5 mrd. kroner i 2013. Det er da lagt til grunn en volumvekst på 8 pst. fra 2012 til 2013.

I 2011 ble det utstedt 1,2 mill. frikort under ordningen med utgiftstak for egenandeler ved legehjelp, psykologhjelp, legemidler og medisinsk forbruksmaterieell på blå resept, og pasientreiser mv. (egenandelstak 1). Folketrygdens utgifter til ordningen var 4,1 mrd. kroner i 2011, mens oppdaterte anslag for 2012 tilsier en økning til 4,2 mrd. kroner. I 2013 forventes utgiftene å være på om lag samme nivå som i 2012.

Egenandelene foreslås videreført samlet på samme reelle nivå fra 2012 til 2013. Prismønstret av egenandelstak 1 og egenandelstak 2, samt av egenandelene under takene, svarer i sum til 110 mill. kroner. Egenandelstak 1 foreslås økt med 3 pst. fra 1 980 til 2 040 kroner, mens det foreslås å øke egenandelstak 2 med 2 pst. fra 2 560 til 2 620 kroner. Egenandelene for legehjelp, psykolog- og fysioterapitjenester, poliklinikk, lab/røntgen samt pasientreiser foreslås økt med 2,6 pst. i gjennomsnitt.

Programområde 33 Arbeidsliv

Programområdet omfatter dagpenger ved arbeidsledighet, statsgaranti for lønnskrav ved konkurs og stønad ved arbeidsledighet for fiskere og fangstmenn. Det foreslås bevilget 12 070 mill. kroner på programområde 33 Arbeidsliv i 2013. Det er en reduksjon fra Saldert budsjett 2012 på 97,8 mill. kroner, eller 0,8 pst.

Dagpenger ved arbeidsledighet

Det foreslås bevilget 11 300 mill. kroner på kap. 2541 Dagpenger i 2013. Det er en reduksjon på 240 mill. kroner, eller 2,1 pst. sammenlignet med Saldert budsjett 2012.

I 2011 mottok i gjennomsnitt 60 000 personer dagpenger. I gjennomsnitt var det 57 000 dagpengemottakere i 1. halvår 2012, en nedgang på 7 700 mottakere, eller 12 pst., sammenlignet med samme periode i 2011. Reduksjonen i antall mottakere må blant annet ses i sammenheng med at arbeidsledigheten ventes å avta fra 2011 til 2012. Utbetalingene til dagpenger i 2012 anslås nå til 10,3 mrd. kroner.

Den anslåtte utgiftsøkningen på 1 mrd. kroner fra 2012 til 2013 skyldes i hovedsak vekst i gjennomsnittlig utbetaling som følge av lønnsvekst i 2012 og noe flere ledige. I tillegg antas det at andelen av de registrerte ledige som mottar dagpenger øker noe fra 2012 til 2013.

Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs

Det foreslås bevilget 705 mill. kroner på kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs i 2013. Det er en økning på 121 mill. kroner, tilsvarende 20,7 pst., sammenlignet med Saldert budsjett 2012.

Utbetalingene i lønnsgarantiordningen følger i hovedsak av innkomne saker i utbetalingsåret og foregående år. Utviklingen i antall konkurser var noenlunde stabil fra 2010 til 2011, med en nedgang på 1,8 pst. Nedgangen i antall saker var på 0,8 pst. I 1. kvartal 2012 var det en nedgang på 8,8 pst. i antall konkurser og en nedgang på 4,2 pst. i antall nye saker sammenlignet med tilsvarende periode i 2011.

Utbetalingene i lønnsgarantiordningen i 2012 anslås nå til 750 mill. kroner. Utviklingen i antall konkurser er usikker, og avhenger av utviklingen i norsk og internasjonal økonomi framover. Det forventes en nedgang i antall konkurser, men samtidig legges det opp til en fortsatt nedbygging av restanser i NAV Lønnsgaranti. Anslaget for 2013 er på 700 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å utvide lønnsgarantiordningen til å gjelde dekning av lønnskrav som har forfalt de siste tolv månedene før fristdagen i en konkurs. Etter gjeldende regelverk gis det kun dekning for lønnskrav som har forfalt de siste fire månedene før fristdagen, med mindre kravet er forsøkt inndrevet uten ugrunnet opphold. Tiltaket anslås å medføre utgifter på 5 mill. kroner årlig. Samlede utbetalinger over lønnsgarantiordningen anslås til 705 mill. kroner i 2013.

Utgiftsutviklingen i folketrygden – realvekst

Tabell 5.2 viser realveksten i folketrygdens utgifter i faste 2013-kroner og i pst. Utgiftsformålene er delt inn i forholdsvis ensartede grupper, jf. fotnote til tabellen. Dagpenger mv. er ikke inkludert i tabellen. Beløpene for perioden 2006–2011 er basert på regnskapstall, mens beløpene for 2012 er oppdaterte anslag. For 2013 brukes utgiftsanslag ved uendret regelverk fra 2012 til 2013.

For sykepenger og foreldrepenger framkommer realveksten ved at utgiftene justeres for lønnsutviklingen. Utgiftene til arbeidsavklaringspenger, uførepensjon, alderspensjon, enslige forsørgere og etterlatte justeres for utviklingen i folketrygdens grunnbeløp (G). For de øvrige ytelsene vises det til forklaringer i fotnote til tabellen.

Samlet sett har det vært en realvekst i folketrygdens utgifter hvert år siden 2006. Utgiftsveksten har begrenset handlingsrommet i budsjettpolitikken i betydelig grad, og det forventes at dette vil gjelde også i de kommende årene. Framskrivninger av folketrygdens utgifter utenom dagpenger mv. viser en utgiftsvekst på hhv. 12, 23 og 33 mrd. kroner for årene 2014–2016 sett i forhold til anslagene for 2013, jf. omtale av flerårige budsjett-konsekvenser i kap. 10. Veksten drives hovedsakelig av økte utgifter til alderspensjon.

Tabell 5.2 Utviklingen i folketrygdens utgifter etter stønadstype¹ 2006-2013. Realvekst i mill. 2013-kroner²

Stønadsutgifter:	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<i>Sykepenger</i>	36 430	35 910	37 930	42 190	38 800	37 350	36 590	37 360
vekst i mill. kroner	1 810	-520	2 020	4 260	-3 390	-1 450	-760	770
vekst i pst.	5,2	-1,4	5,6	11,2	-8,0	-3,7	-2,0	2,1
<i>Arbeidsavklaringspenger</i>	30 580	31 040	31 230	34 530	36 960	37 930	36 810	36 660
vekst i mill. kroner	1 300	460	190	3 300	2 430	970	-1 120	-150
vekst i pst.	4,4	1,5	0,6	10,6	7,0	2,6	-3,0	-0,4
<i>Uførepensjon</i>	58 260	57 750	58 150	58 340	59 000	59 520	60 900	61 260
vekst i mill. kroner	-430	-510	400	190	660	520	1 380	360
vekst i pst.	-0,7	-0,9	0,7	0,3	1,1	0,9	2,3	0,6
<i>Alderspensjon</i>	119 800	122 000	125 230	128 700	133 080	142 610	152 560	162 210
vekst i mill. kroner	2 240	2 200	3 230	3 470	4 380	9 530	9 950	9 650
vekst i pst.	1,9	1,8	2,6	2,8	3,4	7,2	7,0	6,3
<i>Enslige forsørgere og etterlatte</i>	7 740	7 200	6 830	6 690	6 500	6 250	5 850	5 630
vekst i mill. kroner	-340	-540	-370	-140	-190	-250	-400	-220
vekst i pst.	-4,2	-7,0	-5,1	-2,0	-2,8	-3,8	-6,4	-3,8
<i>Foreldrepenger</i>	14 220	14 520	15 060	16 200	16 710	17 090	17 360	18 060
vekst i mill. kroner	170	300	540	1 140	510	380	270	710
vekst i pst.	1,2	2,1	3,7	7,6	3,1	2,3	1,6	4,1
<i>Medisiner og hjelpemidler</i>	15 090	15 170	15 430	15 510	16 210	15 760	16 320	17 000
vekst i mill. kroner	-10	80	260	80	700	-450	560	680
vekst i pst.	-0,1	0,5	1,7	0,5	4,5	-2,8	3,6	4,2
<i>Andre helseformål</i>	11 950	12 700	12 640	13 320	13 860	13 960	14 370	14 690
vekst i mill. kroner	-290	750	-60	680	540	100	410	320
vekst i pst.	-2,4	6,3	-0,5	5,4	4,1	0,7	2,9	2,2
<i>Øvrige stønader</i>	3 740	3 810	3 770	3 830	3 790	3 800	3 820	3 820
vekst i mill. kroner	-10	70	-40	60	-40	10	20	0
vekst i pst.	-0,3	1,9	-1,0	1,6	-1,0	0,3	0,5	0,0
<i>Sum:</i>	297 810	300 100	306 270	319 310	324 910	334 270	344 580	356 700
vekst i mill. kroner	4 440	2 290	6 170	13 040	5 600	9 360	10 310	12 120
vekst i pst.	1,5	0,8	2,1	4,3	1,8	2,9	3,1	3,5

¹ Sykepenger omfatter kap. 2650 unntatt tilretteleggingstilskudd. Arbeidsavklaringspenger omfatter kap. 2651 unntatt legeerklæringer, samt kap. 2652 Rehabiliteringspenger, kap. 2653 Attføringspenger og kap. 2655 post 74 Tidsbegrenset uførestønad fram til innføringen av arbeidsavklaringspenger 1. mars 2010. Uførepensjon omfatter kap. 2655 unntatt tidsbegrenset uførestønad og menerstatning ved yrkesskade. Alderspensjon omfatter kap. 2670. Enslige forsørgere og etterlatte omfatter kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far og kap. 2680 Etterlatte. Forskuttering av underholdsbidrag på kap. 2620 post 76 er korrigert for inntekter fra bidragspliktige. Foreldrepenger omfatter kap. 2530. Medisiner og hjelpemidler omfatter kap. 2751 (sykepleieartikler og blåreseptmedisiner), deler av kap. 2752 (refusjon av egenbetaling for blåreseptmedisiner) og de hjelpemiddelrelaterte postene på kap. 2661. Andre helseformål omfatter kap. 2690 og programområde 30 Helsevern, unntatt ovennevnte utgifter under kap. 2751 og kap. 2752. Øvrige stønader omfatter de resterende stønadsordningene under programområde 29 Sosiale formål (bl.a. grunn- og hjelpestønad). Det er korrigert for større tekniske endringer i perioden.

² Utgiftene til arbeidsavklaringspenger, uførepensjon, alderspensjon, enslige forsørgere og etterlatte er omregnet til gjeldende G (per 1.5.2012: 82 122 kroner). For sykepenger og foreldrepenger benyttes gjennomsnittlig årslønnsvekst. Andre helseformål er justert med dels konsumprisindeksen og dels lønnsvekst. For medisiner er det lagt til grunn at den observerte prisstigningen motsvares av en kvalitetsforbedring, slik at de nominelle tallene gir et dekkende uttrykk for realveksten. Hjelpemidler og øvrige stønader er justert med konsumprisindeksen.

Hovedtrekkene i utviklingen som ligger til grunn for tabellen, er:

Sykepenger Det har vært betydelige svingninger i sykefraværet i perioden. Sykefraværet økte fra 2005 til 2006. Gjennom 2007 var sykefraværet relativt stabilt, før det igjen økte i 2008 og spesielt i 2009. I 2010 var det en betydelig nedgang i sykefraværet sammenlignet med året før. Nedgangen fortsatte i 2011 og inn i første halvår 2012. For 2013 legges det til grunn 1 pst. vekst i det trygdefinansierte fraværet per sysselsatt. Realveksten i sykepengeutgiftene påvirkes også av sysselsettingen. I 2012 og 2013 anslås realveksten i folketrygdens sykepengeutgifter til hhv. -2 pst. og 2,1 pst.

Arbeidsavklaringspenger Fra 1. mars 2010 er rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad slått sammen under betegnelsen arbeidsavklaringspenger. Disse ytelsene er derfor gruppert sammen under arbeidsavklaringspenger for hele tidsperioden tabellen dekker. Utgiftene til tidsbegrenset uførestønad økte årlig fram til innføringen av arbeidsavklaringspenger. Utgiftene til attføringspenger falt i perioden 2006-2008, antakelig som følge av lavere sykefravær i årene før 2006. I 2009 økte utgiftene til rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad samlet sett med 3,3 mrd. 2013-kroner, tilsvarende 10,6 pst. Utgiftene til alle tre ordninger økte. Det må ses i sammenheng med utviklingen på arbeidsmarkedet og veksten i sykefraværet. I 2010 økte utgiftene med 7 pst., som antas å være knyttet til overgangen til nytt regelverk. Utgiftene anslås nå å reduseres med 3 pst. reelt i 2012, mens det forventes små endringer fra 2012 til 2013.

Uførepensjon Utgiftene til varig uførepensjon følger i stor grad utviklingen i antall mottakere. Antallet uførepensjonister var relativt stabilt i perioden 2006-2009. Veksten på uføreområdet i denne perioden var hovedsakelig innenfor tidsbegrenset uførestønad. Realveksten i 2010 og 2011 er i tråd med den demografiske utviklingen i befolkningen. I 2012 anslås det en spesielt høy overgang til uførepensjon fra arbeidsavklaringspenger. Det skyldes at vedtakene til mange tidligere mottakere av tidsbegrenset uførestønad opphørte i desember 2011. I 2013 forventes utgiftsveksten på uføreområdet igjen å følge den demografiske utviklingen i befolkningen.

Alderspensjon I perioden 2006-2009 økte antall alderspensjonister relativt svakt, med 4 000 personer i året. Utgiftsveksten i denne perioden skyldtes hovedsakelig økte tilleggs pensjoner og opptrappingen av minstepensjonen i perioden 2008-2010. Fra 2010 har veksten i antall alderspensjonister over 67 år vært økende. Fra 2012 anslås antallet å øke med 20 000 personer årlig. Fra 2010 til 2011 økte utgif-

tene til alderspensjon med vel 9,5 mrd. 2013-kroner, tilsvarende 7,2 pst. Utgiftsveksten skyldes i stor grad flere tidligpensjonister som følge av at det fra 2011 ble mulig å ta ut alderspensjon fra fylte 62 år. Også i 2012 og 2013 forventes det høy realvekst. I årene framover vil utgiftene til alderspensjoner fortsette å øke kraftig. Dette skyldes både at antallet alderspensjonister øker og at de nye pensjonistene har høyere opptjent pensjon enn gjennomsnittet for de eksisterende alderspensjonistene.

Enslige forsørgere og etterlatte Utgiftene til enslige forsørgere og etterlatte har vært reelt avtakende i hele perioden. Fra 2006 til 2008 var det en nedgang i antall mottakere av overgangsstønad. Nedgangen kan knyttes både til den positive utviklingen på arbeidsmarkedet og til den økte barnehagedekningen i denne perioden. Etter noe vekst i 2009 og 2010, falt antall mottakere igjen i 2011. Andelen mottakere med redusert overgangsstønad som følge av høy arbeidsinntekt, har økt gjennom hele perioden. Utgiftene til etterlatte pensjoner har falt, bl.a. som følge av økt yrkesdeltakelse blant kvinner. For 2012 og 2013 anslås en samlet nedgang i folketrygdens utgifter til enslige forsørgere og etterlatte på hhv. 6,4 pst. og 3,8 pst.

Foreldrepenger Det har vært realvekst i utgiftene til foreldrepenger gjennom hele perioden. Dette skyldes blant annet flere utvidelser av foreldrepengeordningen, økt yrkesdeltakelse blant mødre som har ført til at flere har rett til foreldrepenger, og at økt uttak blant fedre har gitt høyere gjennomsnittlig utbetalingsgrunnlag enn tidligere. Det forventes at utgiftene til foreldrepenger vil øke med 4,1 pst. reelt i 2013.

Medisiner og hjelpemidler I 2013 forventes det høyere utgifter også på legemiddelområdet. Dette skyldes først og fremst en forventet volumvekst på 8 pst. Ulike prisregulerende tiltak har imidlertid bidratt til å dempe veksten i utgiftene til legemidler de siste årene. Blant annet har den årlige maksimalprisreguleringen av reseptpliktige legemidler og trinnprismodellen for generiske legemidler gitt betydelige innsparinger. Grunnet raskere oppgjør mellom helsepersonell, apotek og helseøkonomiforvaltningen som følge av innføringen av automatisk frikort, har etterslepet i utgiftene fra 2010 til 2011 blitt redusert. Utgiftsreduksjonen for legemidler og hjelpemidler fra 2010 til 2011 må ses i sammenheng med dette. Fra 2011 til 2012 anslås imidlertid utgiftene til medisiner og hjelpemidler samlet å øke med 3,6 pst. Det anslås at utgiftene øker med ytterligere 4,2 pst. fra 2012 til 2013.

Andre helseformål Utgiftene til andre helseformål anslås å øke reelt med 20 pst. fra 2006 til 2013. Vekstraten har imidlertid variert betydelig. Vek-

sten er særlig knyttet til egenandelstak 1, innføringen av automatisk frikort, refusjon for legetjenester og tannlegehjelp. Det anslås en realvekst på 2,2 pst. i utgiftene til andre helseformål fra 2012 til 2013.

5.2 Folketrygdens finansieringsbehov

Folketrygdens utgifter inngår i budsjettet på linje med andre utgifter, men er på inntektssiden formelt knyttet til de store avgiftsordningene (arbeidsgiveravgift og trygdeavgift) og enkelte gebyrer og refusjoner mv., jf. folketrygdloven 28. februar 1997 nr. 19, del VIII, Finansielle bestemmelser.

Folketrygdens inntekter i 2013 anslås til 267 336,7 mill. kroner, med følgende hovedelementer: Trygdeavgift på 110 700 mill. kroner (jf. kap.

5700, post 71), arbeidsgiveravgift på 154 500 mill. kroner (jf. kap. 5700, post 72), samt enkelte mindre inntekter på til sammen 2 136,7 mill. kroner (vederlag, gebyrer, ulike refusjoner, dividende mv., jf. kapitlene 5701, 5704 og 5705). Utgiftene utgjør som opplyst i avsnitt 5.1, til sammen 369 335,8 mill. kroner.

Differansen mellom folketrygdens utgifter og inntekter innebærer et beregnet finansieringsbehov for folketrygden i 2013 på 101 999,2 mill. kroner. En del av dekningen av folketrygdens utgifter skal skje gjennom tilskudd fra staten, dvs. uten henvisning til de store avgiftsordningene eller andre spesifiserte inntekter, jf. folketrygdloven § 23-10 tredje ledd. Utgiftene som dekkes ved direkte overføringer fra staten er anslått til 16 935,1 mill. kroner for 2013, jf. romertallsvedtak II, Folketrygden.

6 Bestillingsfullmakt, tilsagnsfullmakt og garantifullmakt

6.1 Bestillings- og tilsagnsfullmakter

I statsbudsjettet for 2013 foreslås det bestillings- og tilsagnsfullmakter for i alt 47 626 mill. kroner, mot 48 853 mill. kroner i 2012.

Forslagene til bestillingsfullmakter utgjør i alt 28 326 mill. kroner, mot 25 963 mill. kroner i 2012. Under Forsvarsdepartementet foreslås det bestillingsfullmakter på 26 472 mill. kroner, mot

24 472 mill. kroner i 2012. Det fremmes forslag om tilsagnsfullmakter på i alt 19 300 mill. kroner, mot 22 889 mill. kroner i 2012. Utover fullmaktene i tabell 6.1, foreslås det enkelte tilsagnsfullmakter uten en beløpsramme. Det gjelder blant annet en fullmakt som hjemler at Statens lånekasse for utdanning kan gi tilsagn om støtte for vårhalvåret 2014 etter de samme satser som for høsthalvåret 2013.

Tabell 6.1 Oversikt over bestillingsfullmakter og tilsagnsfullmakter

			1 000 kroner	
Kap	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
117		EØS-finansieringsordningene		
	75	EØS-finansieringsordningen 2009-2014		5 237 300
	76	Den norske finansieringsordningen 2009-2014		4 432 200
161		Næringsutvikling		
	70	Næringsutvikling		350 000
165		Forskning, kompetanseheving og evaluering		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold		392 000
166		Miljø og bærekraftig utvikling mv.		
	73	Klima- og skogsatsingen		632 000
220		Utdanningsdirektoratet		
	70	Tilskudd til læremidler mv.		30 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter		20 000
270		Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter		
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger		184 000
320		Allmenne kulturformål		
	73	Nasjonale kulturbygg		475 300
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom		
	50	Kunst i offentlige rom		40 200
328		Museums- og andre kulturvernformål		
	78	Ymse faste tiltak		7 400

Tabell 6.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten:		
	01	Driftsutgifter	40 000	
490		Utlendingsdirektoratet:		
	71	Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i mottak og informasjon til au pairer		3 000
	72	Retur av asylsøkere med avslag og tilbakevending for flyktninger		50 000
551		Regional utvikling og nyskaping:		
	61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift		100 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak:		
	74	Tilskudd til bolig-, by- og områdeutvikling		19 600
	76	Tilskudd til utleieboliger		366 100
	77	Kompetansetilskudd til bærekraftig bolig- og byggkvalitet		25 300
	78	Boligosialt kompetansetilskudd		98 400
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser		
	64	Investeringsstilskudd		2 671 050
634		Arbeidsmarkedstiltak:		
	76	Tiltak for arbeidssøkere		2 538 800
	77	Varig tilrettelagt arbeid		695 600
710		Nasjonalt folkehelseinstitutt:		
	21	Spesielle driftsutgifter	180 000	
761		Omsorgstjeneste:		
	79	Andre tilskudd		1 000
920		Norges forskningsråd:		
	50	Tilskudd		37 500
1062		Kystverket:		
	30	Nyanlegg og større vedlikehold	588 400	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 000	
	60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg		20 000
1148		Naturskade – erstatninger		
	71	Naturskade, erstatninger		52 000
1350		Jernbaneverket:		
	23, 25 og			
	30	Drift, vedlikehold og investeringer	800 000	
1350	30	Innvesteringer i linje		10 000
1426		Statens naturoppsyn:		
	30	Tiltak i verneområder	7 000	

Tabell 6.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
1427		Direktoratet for naturforvaltning:		
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder		55 000
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner		9 900
	34	Statlige erverv, nasjonalparker		37 000
	35	Statlige erverv, nytt skogvern		116 400
	76	Nasjonalparksentre og andre naturinformasjonssentre		2 000
	79	Kompensasjon ved flytting av oppdrettsanlegg		2 250
1429		Riksantikvaren:		
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer		35 000
	73	Brannsikring og beredskapstiltak		2 000
	74	Fartøyvern		12 000
1465		Statens kartverk		
	30	Geodesiobservatoriet i Ny-Ålesund	150 400	
1602		Finanstilsynet		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	10 000	
1610		Toll- og avgiftsetaten		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	40 000	
1618		Skatteetaten		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	30 000	
1634		Statens innkrevingsentral		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	5 000	
1700		Forsvarsdepartementet:		
	73	Forskning og utvikling		40 000
1720		Felles ledelse og kommandoapparat		
	01	Driftsutgifter	30 000	
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben:		
	01	Driftsutgifter	80 000	
1731		Hæren:		
	01	Driftsutgifter	600 000	
1732		Sjøforsvaret:		
	01	Driftsutgifter	100 000	
1733		Luftforsvaret:		
	01	Driftsutgifter	600 000	
1734		Heimevernet:		
	01	Driftsutgifter	825 000	
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon:		
	01	Driftsutgifter	300 000	

			1 000 kroner	
Kap	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg:		
	01	Driftsutgifter	125 000	
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel	115 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	17 000 000	
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel	165 000	
1761		Nye kampfly med baseløsning		
		Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 500 000	
1790		Kystvakten:		
	01	Driftsutgifter	2 900 000	
1791		Redningshelikoptertjenesten:		
	01	Driftsutgifter	75 000	
1792		Norske styrker i utlandet:		
	01	Driftsutgifter	55 000	
1795		Kulturelle og allmenntilgittige formål		
	01	Driftsutgifter	2 000	
1825		Energiomlegging og utvikling av energi- og klimateknologi:		
	50	Overføring til Energifondet		400 000
2421		Innovasjon Norge:		
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter		100 000

Kilde: Finansdepartementet

6.2 Statlige garantier

For 2013 bes det om fullmakt til å gi nye garantier innenfor følgende totale garantirammer under disse ordningene:

<i>Utenriksdepartementet</i>	
Import fra utviklingsland	50 mill. kroner
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>	
Innovasjon Norge	178 mill. kroner
GIEK	
– Alminnelig garantiordning	135 000 mill. kroner
– Eksport/investering i Utviklingsland	3 150 mill. kroner
– Byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien	5 000 mill. kroner
– Garantiordning for langsiktige kraftavtaler	20 000 mill. kroner
<i>Fiskeri- og kystdepartementet</i>	
Innovasjon Norge	
– Samlet ramme for garantiavtale med Norges Råfiskelag	320 mill.kroner
<i>Finansdepartementet</i>	
Den nordiske investeringsbank	
– Grunnkapital til Den nordiske investeringsbank	1 244 mill. euro
– Prosjektinvesteringslån	341 mill. euro
– Miljølån	64 mill. euro
<i>Olje- og energidepartementet</i>	
Gassco AS	1 000 mill. kroner

Kilde: Finansdepartementet

Det vises for øvrig til spesifisert oversikt over statens garantiansvar og utbetalinger i 2011 i Meld. St.. 3 (2011-2012) Statsrekneskapen 2011, vedlegg 4.

Økonomireglementet for staten med tilhørende utfyllende bestemmelser fastsetter normalvilkår for statlige garantier. Normalvilkårene er basert på tidligere generelle behandlinger i Stortinget av garantisaker, senest på grunnlag av

Dokument nr. 3:6 (1995-96), jf. Innst. S. nr. 218 (1995-96). Stortinget har imidlertid akseptert unntak fra normalvilkårene for flere av de eksisterende ordningene. Det forutsettes at de tidligere godtatte unntakene kan legges til grunn også for garantier som gis i 2013. Vilrårene for de enkelte garantiordningene omtales i departementenes fagproposisjoner.

7 Gjennomføringen av inneværende års budsjett

I dette kapitlet gis det en oversikt over gjennomføringen av inneværende års budsjett basert på anslag på regnskap 2012. I tillegg gis det en oversikt over statsregnskapet per 30. juni 2012.

7.1 Anslag på regnskap 2012

7.1.1 Statsbudsjettets utgifter

Anslag på regnskap for utgiftsbevilgningene i statsbudsjettet utgjør nå 1 497,6 mrd. kroner for 2012. Da er lånetransaksjoner og overføringer til Statens pensjonsfond utland inkludert. Anslaget er 44,3 mrd. kroner høyere enn Saldert budsjett 2012. Den viktigste grunnen til økningen er at overføringen til Statens pensjonsfond utland anslås å øke med 35,1 mrd. kroner, jf. nærmere omtale i pkt. 7.1.4 nedenfor.

Utenom petroleumsvirksomheten, lånetransaksjoner og overføringen til Statens pensjonsfond utland, anslås imidlertid utgiftene å gå ned 4,5 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2012.

Utgiftene ble satt opp med 0,1 mrd. kroner i proposisjoner fremmet før Revidert nasjonalbudsjett 2012. Dette gjaldt blant annet merutgifter til rettsaken etter angrepene 22. juli 2011. I Revidert

nasjonalbudsjett 2012 ble utgiftene dagpenger og renter satt ned med 1 mrd. kroner. De største reduksjonene gjaldt anslagsendringer i folketrygden, Nødnett, tilskudd til Statens pensjonskasse og teknologisenteret på Mongstad. På enkelte områder ble utgiftene økt. Dette gjaldt først og fremst gjenanskaffelse av et Hercules transportfly, sikringstiltak mv. i regjeringskvartalet og ved erstatningslokaler for departementene, pensjonskostnader i private og offentlige helseinstitusjoner og refusjon for barnevernsutgifter. Videre ble utgiftene til dagpenger satt ned med 1 mrd. kroner, mens renteutgiftene ble anslått 2,9 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2012.

I anslag på regnskap 2012 er anslagene for dagpenger og renteutgifter oppdatert. Dagpengene anslås nå å gå ned med ytterligere 200 mill. kroner sammenlignet med Revidert budsjett 2012, eller med vel 1,2 mrd. kroner i forhold til Saldert budsjett 2012. Renteutgiftene går nå ned med 2,4 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2012. Dette skyldes i hovedsak lavere rentenivå. Utover dette er det i anslag på regnskap 2012 lagt til grunn at tilleggsbevilgninger som fremmes i andre halvår, og som isolert sett bidrar til å svekke budsjettbalansen, dekkes ved tilsvarende nedsettelse av tilfeldige utgifter.

Tabell 7.1 Statsbudsjettets utgifter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Endring fra Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012
Driftsutgifter	148 713	-4 085	144 627
Nybygg, anlegg mv.	54 159	1 307	55 466
Overføringer til andre	1 154 877	34 394	1 189 271
Utlån, gjeldsavdrag mv.	95 539	12 690	108 229
Sum utgifter	1 453 287	44 306	1 497 593

Kilde: Finansdepartementet

I Saldert budsjett 2012 ble det bevilget 11,3 mrd. kroner under kap. 2309 Tilfeldige utgifter. I anslag på regnskap er det lagt til grunn at bevilgningene til lønnsoppgjøret i staten og trygdeoppgjøret mv. dekkes ved reduksjon av dette kapitlet. Trygdeoppgjøret mv. er nå gjennomført. De bevilgningsmessige konsekvensene av dette er i anslag på regnskap fordelt på en rekke kapitler og poster. Dette bidrar til å forklare at nivået på driftsutgiftene er redusert i forhold til Saldert budsjett 2012. Kap. 2309 er bevilget som driftsutgifter, mens merutgiftene knyttet til trygdeoppgjøret isolert sett øker overføringene på statsbudsjettet.

I nysalderingsproposisjonen som fremmes senere i høst, vil det bli gjort rede for fordelingen av lønnsoppgjøret på kapittel og post, og fremmet forslag om nedsettelse av bevilgningen på kap. 2309.

7.1.2 Statsbudsjettets inntekter

De samlede inntektene på statsbudsjettet for 2012 anslås nå til 1 544,7 mrd. kroner medregnet låne- og overføringene fra Statens pensjonsfond utland. Dette er en økning på 33,6 mrd.

kroner i forhold til Saldert budsjett 2012. Økningen skyldes i stor grad at anslagene for inntekter fra petroleumsvirksomheten er satt opp med 36,1 mrd. kroner. I tillegg er anslagene for skatte- og avgiftsinntekter fra Fastlands-Norge økt med om lag 7,4 mrd. kroner. I motsatt retning trekker redusert overføring fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettet som følge av at det oljekorrigerede budsjettunderskuddet nå anslås å bli 8,9 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2012.

Inntekter utenom petroleumsinntekter, låne- og overføring fra Statens pensjonsfond utland anslås nå å bli 4,4 mrd. kroner høyere enn i Saldert budsjett 2012. De reviderte tallene for 2012 er basert på en gjennomgang av statistikken for innbetalte skatter og avgifter hittil i år, samt nye anslag for bl.a. sysselsetting, etterspørsel og lønns- og prisvekst. Som nevnt ovenfor utgjør høyere inntekter fra skatter og avgifter fra Fastlands-Norge 7,4 mrd. kroner av dette. Anslaget for direkte skatter og folketrygdavgifter er økt med til sammen 14,5 mrd. kroner. Inntektene fra merverdiavgiften er redusert med 3,1 mrd. kroner, mens øvrige særavgifter og toll samlet sett er satt ned med 4 mrd. kroner.

Tabell 7.2 Statsbudsjettets inntekter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Endring fra Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012
Driftsinntekter	128 986	33 968	162 954
Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.	19 360	1 297	20 657
Skatter, avgifter og andre overføringer	1 209 403	-3 650	1 205 753
Tilbakebetalinger mv.	153 402	1 973	155 375
Sum inntekter	1 511 150	33 589	1 544 739

Kilde: Finansdepartementet

Statens renteinntekter anslås nå 2,6 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2012 som i hovedsak skyldes lavere rentenivå. Inntekter utenom skatter, avgifter og renter anslås nå 0,4 mrd. kroner lavere sammenlignet anslaget fra i fjor. Det er kun små endringer i inntektsanslagene siden Revidert nasjonalbudsjett 2012. Etter at Stortinget vedtok budsjettet for 2012 i fjor høst er utbyttebetalingene utenom Statoil ASA redusert med 1,1 mrd. kroner.

Tilbakebetalinger på lån mv. forventes nå å bli 155,4 mrd. kroner, som er 2,0 mrd. kroner høyere enn i Saldert budsjett 2012. Det gjelder i første rekke tilbakebetalingene fra Eksportkreditt Norge AS på 1,2 mrd. kroner. Tilbakebetalingene innen boliglansordningen i Statens pensjonskasse øker noe.

7.1.3 Folketrygdens utgifter, inntekter og finansieringsbehov

Folketrygdens inntekter og utgifter medregnes i statsbudsjettet. Folketrygdens finansieringsbehov, som framkommer ved at folketrygdens inntekter bare delvis finansierer folketrygdens utgif-

ter, dekkes ved et statstilskudd fastsatt gjennom et eget vedtak. Ved salderingen av statsbudsjettet for 2012 samtykket Stortinget i at finansieringsbehovet ble dekket.

Folketrygdens utgifter anslås å øke med 0,9 mrd. kroner, mens folketrygdens inntekter fra trygdeavgiften og arbeidsgiveravgiften anslås å bli 4,9 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2012.

Folketrygdens finansieringsbehov anslås nå til 96,8 mrd. kroner i 2012. I nysalderingsproposisjonen vil det bli fremmet forslag til vedtak om folketrygdens finansieringsbehov i 2012 basert på anslagsendringer mv. gjennom året.

7.1.4 Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

Oversikt over petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

Petroleumsvirksomhetens inntekter fratrukket utgifter gir netto kontantstrøm fra virksomheten. Hva som inngår i petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter er fastsatt i § 3 i lov om Statens pensjonsfond.

Tabell 7.3 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Endring fra Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012
Inntekter SDØE	135 600	34 300	169 900
- Utgifter SDØE	25 000	1 000	26 000
- Fjerningsutgifter på kontinentalsokkelen	2	-1	2
+ Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	227 740	1 265	229 005
+ Aksjeutbytte fra Statoil ASA	13 353	534	13 887
= Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	351 691	35 100	386 790

Kilde: Finansdepartementet

Petroleumsutgifter

Utgiftene til petroleumsvirksomhet består av andelen av investeringer på sokkelen som dekkes av Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE) og utgifter knyttet til disponering av innretninger på sokkelen.

Utgiftene til petroleumsvirksomheten anslås nå til 26 mrd. kroner i 2012. Dette er 1,0 mrd. kroner høyere enn i Saldert budsjett 2012, og gjelder økte investeringsutgifter under SDØE.

Petroleumsinntekter

Inntektene fra SDØE omfatter i hovedsak driftsresultat, kalkulatoriske avskrivninger og renter. Inntektene anslås til 169,9 mrd. kroner i 2012. I Saldert budsjett 2012 var inntektene fra SDØE anslått til 135,6 mrd. kroner, noe som innebærer at anslaget er økt med 34,3 mrd. kroner. Videre omfatter inntektene fra petroleumsvirksomheten skatt og avgift på utvinning, samt aksjeutbytte fra Statoil ASA. Staten har i 2012 mottatt utbytte på 13,9 mrd. kroner fra Statoil ASA. Dette er 0,5 mrd. kroner høyere enn anslått i Saldert budsjett 2012. Betalte skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten anslås nå til 229,0 mrd. kroner, som er 1,3 mrd. kroner høyere enn anslaget fra Saldert budsjett 2012.

Statens pensjonsfond

Statens pensjonsfond består av Statens pensjonsfond utland og Statens pensjonsfond Norge. Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres i sin helhet til Statens pensjonsfond utland. Nettoinntektene fra petroleumsvirksomheten i 2012 anslås å bli 386,8 mrd. kroner. Det er 35,1 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2012.

Samlet overføring fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettet er i Saldert budsjett 2012 satt til 120,2 mrd. kroner. Det oljekorrigerede underskuddet for 2012 anslås nå til 111,3 mrd. kroner, som er en reduksjon på 8,9 mrd. kroner.

Anslaget for det oljekorrigerede underskuddet i 2012 er fortsatt usikkert. I nysalderingsproposisjonen vil det bli fremmet oppdaterte anslag for det oljekorrigerede budsjettunderskuddet i 2012 og eventuelt forslag om endret overføring fra Statens pensjonsfond utland til statskassen i 2012.

Kapitalen i Statens pensjonsfond utland anslås nå til 3 793 mrd. kroner ved utløpet av 2012, mens kapitalen i Statens pensjonsfond Norge anslås til 138 mrd. kroner. Samlet anslås dermed kapitalen i Statens pensjonsfond til 3 931 mrd. kroner ved utløpet av 2012.

Tabell 7.4 Statens pensjonsfond. Inntekter og utgifter 2012

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Endring fra Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	351 691	35 099	386 790
- Overført til statskassen	120 247	-8 902	111 346
+ Renteinntekter og utbytte fra Statens pensjonsfond	114 300	-5 500	108 800
= Overskudd i Statens pensjonsfond	345 743	38 501	384 244

Kilde: Finansdepartementet

7.1.5 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

Statsbudsjettet gjøres opp i balanse etter tilbakeføring fra Statens pensjonsfond utland. Statsbudsjettets finansieringsbehov vil derfor være knyttet til netto utlån og gjeldsavdrag på tidligere opptatte lån utenom overføringer til Statens pensjonsfond

utland. I Saldert budsjett 2012 ble brutto finansieringsbehov anslått til -57,9 mrd. kroner. Brutto finansieringsbehov anslås nå til -47,1 mrd. kroner. Endringen fra Saldert budsjett 2012 skyldes i hovedsak økte utlån under eksportfinansieringsordningen som forvaltes av Eksportkreditt Norge AS.

Tabell 7.5 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Endring fra Saldert budsjett 2012	Anslag på regnskap 2012
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføringer fra Statens pensjonsfond utland)	1 237 501	40 518	1 278 019
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	1 357 748	31 616	1 389 364
3. Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)	-120 247	8 902	-111 346
4. Overføring fra Statens pensjonsfond utland	120 247	-8 902	111 346
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0	0	0
6. Utlån, gjeldsavdrag mv.	95 539	12 690	108 229
7. Tilbakebetalinger mv. utenom lånetransaksjoner til Statens pensjonsfond utland	153 402	1 973	155 375
8. Utlån mv., netto (6-7)	-57 863	10 717	-47 146
9. Samlet finansieringsbehov - av kontantbeholdning og lånemidler (8-5)	-57 863	10 717	-47 146

Kilde: Finansdepartementet

7.2 Statsregnskapet medregnet folketrygden for første halvår 2012

Dette avsnittet gir en oversikt over statsregnskapet per 30. juni 2012. Regnskapstallene er sammenstilt med Saldert budsjett 2012. Tabellene i avsnittet viser også hvor stor andel av bevilgningen i Saldert budsjett 2012 som er regnskapsført. Anslagsendringer og bevilgninger som er vedtatt etter at budsjettet ble saldert i Stortinget i fjor høst, inngår

således ikke i andelen av bevilgninger som er regnskapsført.

7.2.1 Statsbudsjettets utgifter og inntekter

Statsregnskapet medregnet folketrygden viser at det per 30. juni 2012 er regnskapsført utgifter på 693,4 mrd. kroner. Det utgjør 47,7 pst. av bevilgningene. Tabell 7.6 viser hvordan beløpet fordeler seg på utgiftsarter.

Tabell 7.6 Statsbudsjettets utgifter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Regnskap per 30.06.2012	Regnskap i pst. av bevilgning
Driftsutgifter	148 713	67 915	45,7
Nybygg, anlegg mv.	54 159	23 307	43,0
Overføringer til andre	1 154 877	537 105	46,5
Utlån, gjeldsavdrag mv.	95 539	65 083	68,1
Sum utgifter	1 453 287	693 410	47,7

Kilde: Kilde: Finansdepartementet

De totale inntektene medregnet lånetransaksjoner utgjør 803,9 mrd. kroner i perioden 1. januar - 30. juni 2012. Det tilsvarer 53,2 pst. av budsjetterte

inntekter. Tabell 7.7 viser hvordan inntektene fordeler seg etter art.

Tabell 7.7 Statsbudsjettets inntekter

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Regnskap per 30.06.2012	Regnskap i pst. av bevilgning
Driftsinntekter	128 986	95 232	73,8
Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.	19 360	10 480	54,1
Skatter, avgifter og andre overføringer	1 209 403	580 065	48,0
Tilbakebetalinger mv.	153 402	118 107	77,0
Sum inntekter	1 511 150	803 883	53,2

Kilde: Finansdepartementet

7.2.2 Petroleumsvirksomhetens utgifter og inntekter

Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten utgjør 209,6 mrd. kroner i perioden 1. januar - 30.

juni 2012. Det tilsvarer 59,6 pst. av budsjettert netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten.

Tabell 7.8 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Regnskap per 30.06.2012	Regnskap i pst. av bevilgning
Inntekter SDØE	135 600	97 552	71,9
- Utgifter SDØE	25 000	12 321	49,3
- Fjerningsutgifter på kontinentalsokkelen	2	0	0
+ Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	227 740	110 444	48,5
+ Aksjeutbytte fra Statoil ASA	13 353	13 887	104,0
= Netto kontantstrøm	351 691	209 561	59,6

Kilde: Finansdepartementet

7.2.3 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

Regnskapet per 30. juni 2012 viser et brutto finansieringsbehov på -53,0 mrd. kroner.

Tabell 7.9 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2012	Regnskap per 30.06.2012	Regnskap i pst. av bevilgning
Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføringer fra Statens pensjonsfond utland)	1 237 501	685 777	55,4
Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	1 357 748	628 327	46,3
Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)	-120 247	57 450	-47,8
Overføring fra Statens pensjonsfond utland	120 247	-57 450	-47,8
Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0	0	0
Utlån, gjeldsavdrag mv.	95 539	65 083	68,1
Tilbakebetalinger mv. utenom lånetransaksjoner til Statens pensjonsfond utland	153 402	118 107	77,0
Utlån mv., netto (6-7)	-57 863	-53 023	91,6
Samlet finansieringsbehov - av kontantbeholdning og lånemidler (8-5)	-57 863	-53 023	91,6

Kilde: Finansdepartementet

For nærmere detaljer vedrørende statsregnskapet for første halvår 2012 vises det til tabellene i vedlegg 2.

8 Utviklingstrekk på statsbudsjettets utgiftsside i perioden 2004-2012

8.1 Innledning

I dette kapitlet omtales utgiftsutviklingen innenfor ulike formål i perioden 2004-2012 målt i faste 2012-priser. Beregningene tar utgangspunkt i tall fra statsregnskapet og det er i hovedsak korrigert for endringer i statsbudsjettets inndeling. Beregningen er basert på kontoplanen for 2012, jf. nærmere omtale av datagrunnlaget og beregningsmetoden i boks 8.1.

Endringer i statsbudsjettets utgifter fra et år til et annet reflekterer dels nye politiske prioriteringer og dels endrede utbetalinger til å videreføre etablerte regelstyrte overføringsordninger eller andre lovfestede forpliktelser. I tillegg til bevilgninger over statsbudsjettet er skatter og avgifter vik-

tige virkemidler i det årlige budsjettopplegget. Utviklingen i statens utgifter kan derfor gi et misvisende uttrykk for utviklingen og prioriteringen av områder der skatte- og avgiftspolitikken er viktig for de totale rammevilkårene. Enkeltområder kan videre vise sterk eller svak utgiftsvekst som følge av demografiske endringer og lovfestede forpliktelser som pensjons- og trygdeutbetalinger. Beregningsmåten som benyttes for å omgjøre tallene til faste priser, kan også påvirke resultatene av analysen.

Beregningene av realvekst gir uttrykk for ressursbruken og ikke på resultatet av politikken. På enkelte områder kan det skje store forbedringer uten økt ressursbruk, mens det på andre områder kan være motsatt.

Boks 8.1 Datagrunnlaget for beregningene

Grunnlagsdataene i dette avsnittet er hentet fra offisielle regnskaper og budsjetter hvor det ikke er korrigert for de regnskapsmessige konsekvensene av funksjonsendringer mellom departementene, omlegginger i budsjetteringspraksis og omorganiseringer av statlige virksomheter. Videre kan det i enkelte tilfeller, på grunn av store overførte beløp mellom budsjettårene, merinntektsfullmakter o.l., være misvisende å sammenligne budsjettet i ett år med regnskapstall for foregående år. Det er derfor gjort en del korreksjoner i datamaterialet. Dette medfører at det for enkelte områder ikke er samsvar mellom de tallene som er brukt her og de som finnes i andre offisielle dokumenter.

Alle beløp er oppgitt i faste 2012-priser. For årene 2004-2011 er det tatt utgangspunkt i regnskapstall, mens 2012-tallene er budsjettets stilling inkludert tilleggsbevilgninger i 1. halvår 2012. Realveksten er beregnet ved hjelp av en rekke prisindekser hentet fra Statistisk sentralbyrås nasjonalregnskapstall og Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene. De ulike prisindeksene er valgt for å gi et best mulig uttrykk for utgiftsveksten gitt sammensetningen av utgifter på de ulike formålsgruppene. Deflatorene som er benyttet i beregningene er imidlertid relativt brede, og kan således ikke være presise for enkeltområder. Tallene for realvekst vil i disse tilfellene ikke gi et fullt ut dekkende uttrykk for ressursinnsatsen de enkelte år målt i faste priser. Videre vil ikke utgiftsendringer som skyldes endrede realpriser komme til uttrykk i slike fastprisberegninger.

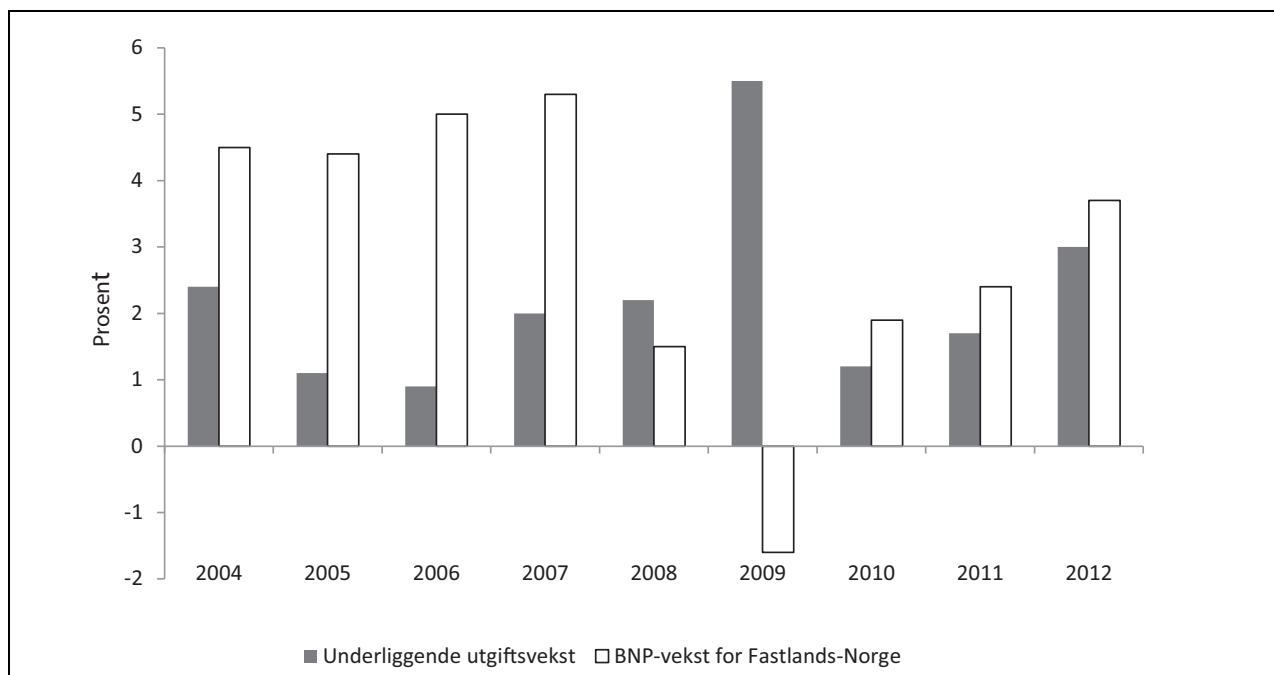
For noen bevilgninger har det vært nødvendig å foreta en skjønnsmessig gruppering. Lånetransaksjoner er holdt utenfor beregningene. Det er i hovedsak korrigert for endringer i kontoplanen. Endringer i regnskapsføring og finansieringsmåte er korrigert i de tilfeller hvor grunnlagsdata er tilgjengelig. Det gjelder f.eks. overgang til nettobudsjettering og omdanning av statlige virksomheter.

Ettersom velferdsordninger som barnehage, grunnskole, primærhelsetilbud og eldreomsorg i hovedsak finansieres av kommunene, vil beregningene for disse områdene ikke gi et helhetlig uttrykk for den offentlige ressursbruken. Det er ikke gjort forsøk på å fordele rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner på de enkelte utgiftsformålene. Fra 2011 er de øremerkede tilskuddene til barnehager innlemmet i rammetilskuddene til kommunesektoren. Det innebærer at den sterke veksten i utgiftene til barnehager ikke lenger framkommer i realvekstberegningene for familie- og forbrukerformål.

I de senere år er det foretatt større endringer i oppgavefordelingen mellom staten og kommunene/fylkeskommunene, særlig på samferdselsområde som del av forvaltningsreformen. Det har også vært en reduksjon av skattenes andel av samlede inntekter for kommunene/fylkeskommunene de siste årene. Disse endringene er det i hovedsak ikke korrigert for i beregningene.

8.2 Utgiftsveksten i perioden 2004-2012 fordelt på formål

Figur 8.1 viser BNP-veksten for Fastlands-Norge og statsbudsjettets reelle, underliggende utgiftsvekst i perioden 2004-2012. Som det går fram av figuren var BNP-veksten for Fastlands-Norge særlig sterk i årene fra 2004 til 2007. I denne perioden var den reelle veksten i statsbudsjettets utgifter vesentlig lavere enn veksten i BNP for Fastlands-Norge. Som følge av finanskrisen og det markerte tilbakeslaget i norsk og internasjonal økonomi, falt veksten i Fastlands-Norge fra om lag 5,3 pst. i 2007 til om lag 1,5 pst. i 2008. Fra 2008 til 2009 falt BNP for Fastlands-Norge med om lag 1,6 pst. Etter det kraftige konjunkturomslaget i 2008 ble det iverksatt en rekke tiltak for å dempe tilbakeslaget i økonomien og for å stimulere sysselsettingen. Den reelle, underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter fra 2008 til 2009 var på hele 5,5 pst. Siden sommeren 2009 har det igjen vært god vekst i norsk økonomi. For 2012 anslås det nå en vekst på 3,7 pst., mens den reelle, underliggende utgiftsveksten fra 2011 til 2012 anslås noe lavere enn dette.

Figur 8.1 Reell, underliggende utgiftsvekst på statsbudsjettet og BNP-vekst for Fastlands-Norge. Regnskap 2004-2011. Anslag på regnskap 2012

Kilde: Finansdepartementet, Statistisk sentralbyrå

Tabell 8.1 og figur 8.2 viser årlig realvekst oppgitt i prosent fordelt på politikkområder. Figur 8.3 viser utgiftenes størrelse i 2012.

Tabell 8.1 Bevilgninger over statsbudsjettet i mrd. kroner fordelt på politikkområder i faste 2012-priser (2004, 2008 og 2012) og gjennomsnittlig årlig realvekst 2004-2012 i prosent

Politikkområde	Gjennomsnittlig årlig realvekst					
	2004	2008	2012	2004-2008	2008-2012	2004-2012
Fellesadministrasjon	20,5	22,3	22,5	2,1	0,3	1,2
Internasjonal bistand (ekskl. flyktninger i Norge)	16,7	23,3	26,4	8,7	3,2	5,9
Militært forsvar og sivil beredskap	43,7	39,1	42,6	-2,7	2,2	-0,3
Justissektoren	19,2	20,6	23,7	1,8	3,6	2,7
Utdanning og forskning	48,5	49,4	52,2	0,4	1,4	0,9
Kirke og kultur	8,6	10,4	12,0	4,9	3,6	4,3
Trygder, pensjoner og arbeidsliv	300,7	305,5	342,3	0,4	2,9	1,6
Helse og sosialomsorg	127,1	138,6	153,5	2,2	2,6	2,4
<i>Spesialisthelsetjenesten</i>	87,3	98,6	106,8	3,1	2,0	2,5
<i>Helse og sosial utenom spesialisthelsetjenesten</i>	39,7	40,0	46,6	0,2	3,9	2,0
Familie og forbruker	48,9	45,5	47,2	-1,8	0,9	-0,5
Miljøvern og fornybar energi	5,2	7,0	11,0	7,8	11,9	9,8
Næringsstøtte og distriktspolitikk	34,0	31,9	32,4	-1,6	0,4	-0,6
Samferdsel	22,5	22,7	32,2	0,2	9,1	4,5
Petroleumsvirksomheten	19,3	22,7	27,0	4,1	4,5	4,3
Rammetilskudd til kommunesektoren	104,9	130,2	159,2	-	-	-
Renter på statsgjeld	16,8	17,7	14,9	-	-	-

Kilde: Finansdepartementet

Området fellesadministrasjon omfatter blant annet utgifter til Stortinget, Kongehuset og de departementene og underliggende etatene som har karakter av fellesadministrasjon. Eksempler på store utgiftsposter på dette området er utgifter til skatte- og avgiftsadministrasjon og deltakelse i internasjonale organisasjoner. I tillegg er tilskuddet til Svalbardbudsjettet inkludert her, selv om disse utgiftene gjelder en rekke formål. Statlig byggeaktivitet og Statsbygg er også inkludert i denne gruppen. Grunnet igangsettelse og avslutning av byggeprosjekter vil utgiftene til statlig byggevirkosomhet kunne variere betydelig mellom enkeltår. I perioden 2004-2008 økte utgiftene til fellesadministrasjon med en gjennomsnittlig årlig vekst på 2,1 pst. Dette må særlig ses i lys av at utgiftene til EØS-finansieringsordningene økte kraftig mot slut-

ten av denne perioden. I perioden 2008-2012 har gjennomsnittlig årlig vekst i utgiftene til fellesadministrasjon vært 0,3 pst.

Utgiftene til internasjonal bistand (ekskl. til flyktninger i Norge) har i perioden 2008-2012 økt med 5,9 pst. per år i gjennomsnitt. Det har vært et mål at bistanden skal utgjøre 1 pst. av bruttonasjonalinntekt (BNI). Dette målet ble nådd i budsjettforslaget for 2009, og også i Saldert budsjett 2012 utgjorde bistandsutgiftene 1 pst. av anslått BNI. Den kraftige veksten i BNI over perioden har gjort det nødvendig å prioritere en betydelig realvekst i utgiftene til bistand for å nå denne målsettingen. I årene 2004-2008 økte utgiftene med gjennomsnittlig 8,7 pst. per år, mens den gjennomsnittlige utgiftsveksten har vært lavere de senere årene. Dette må ses i lys av en svakere utvikling i BNI-

veksten i siste del av perioden som følge av den internasjonale finanskrisen.

Deler av utgiftene til tiltak for flyktninger i Norge er godkjent som utviklingshjelp (ODA), og utgiftsføres over Utenriksdepartementets budsjett (kap. 167). Det faktiske ansvaret for disse tiltakene ligger imidlertid hos andre departementer (Justis- og beredskapsdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet). Utgiftene til disse tiltakene føres over disse departementenes budsjetter og inntektsføres samtidig som en overføring fra Utenriksdepartementet. Flyktningutgiftene i Norge er derfor ikke inkludert i tallene for internasjonal bistand i tabell 8.1, selv om de inkluderes i det Norge rapporterer som ODA-godkjent bistand i tråd med OECDs kriterier. Utgiftene til flyktningtiltak i Norge gikk ned i årene etter 2004, men har deretter økt betydelig.

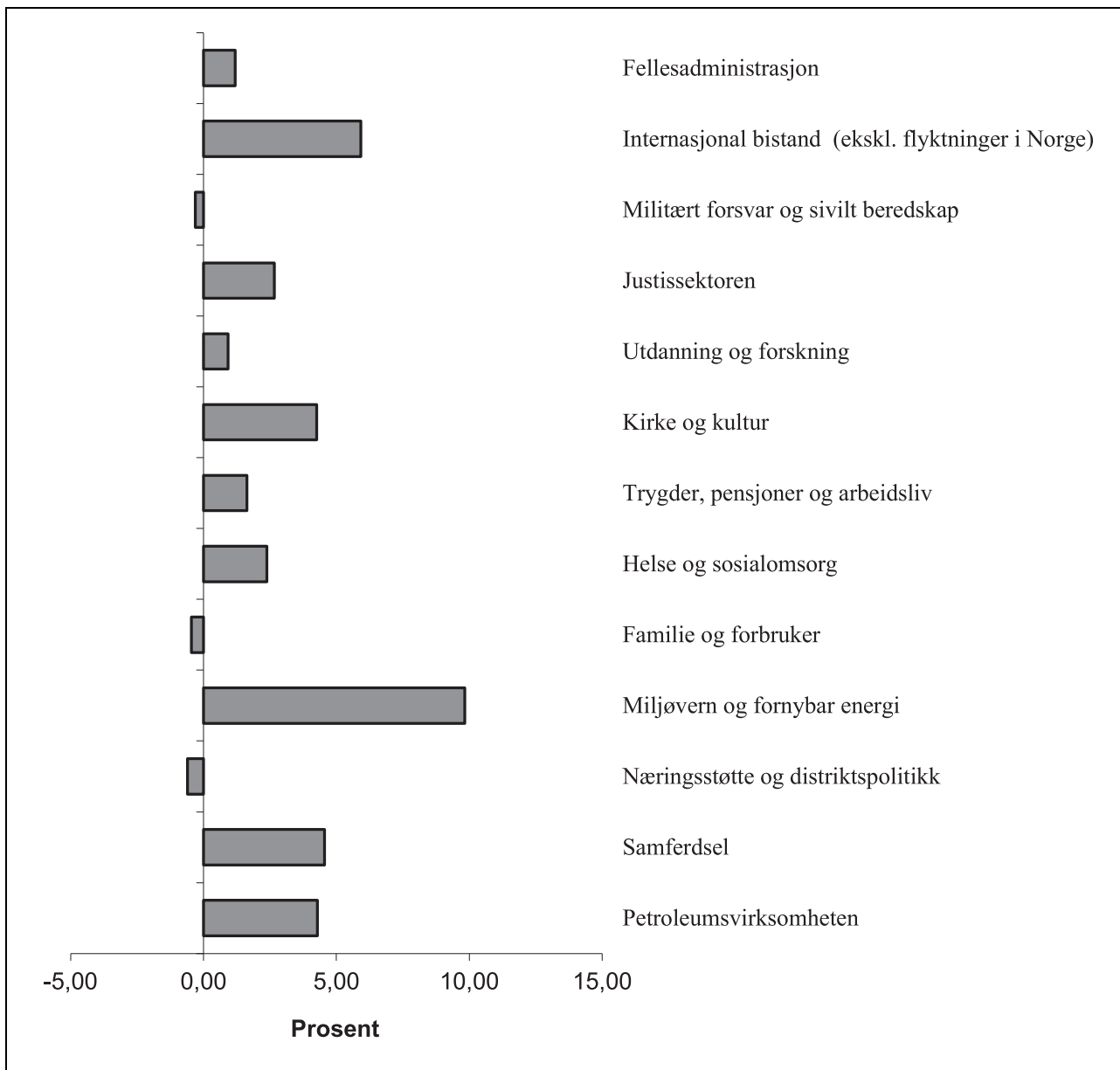
Utgiftene til militært forsvar og sivil beredskap har gått noe ned i perioden 2004-2012 sett under ett. Utgiftene til militært forsvar i Norge utgjør mesteparten av denne kategorien. Fra 2004 til 2008 ble utgiftene til militært forsvar i Norge redusert med om lag 3,1 pst. per år, mens det i den siste delen av perioden har vært en gjennomsnittlig vekst i utgiftene på om lag 2,5 pst. per år. Dette må ses i lys av oppfølgingen av langtidsplanen for Forsvaret for perioden 2009-2012.

Innenfor justissektoren har utgiftene økt med om lag 2,7 pst. per år i gjennomsnitt over hele perioden. Både politi og påtalemyndighet, domstolene og kriminalomsorgen har hatt betydelig vekst i utgiftene i perioden 2004-2012. Gjennomsnittlig årlig vekst innenfor justissektoren har imidlertid vært høyere i perioden 2008-2012 (3,6 pst.) enn i perioden 2004-2008 (1,8 pst.). I siste periode har

også utbyggingen av Nødnett bidratt til den økte veksten i utgiftene.

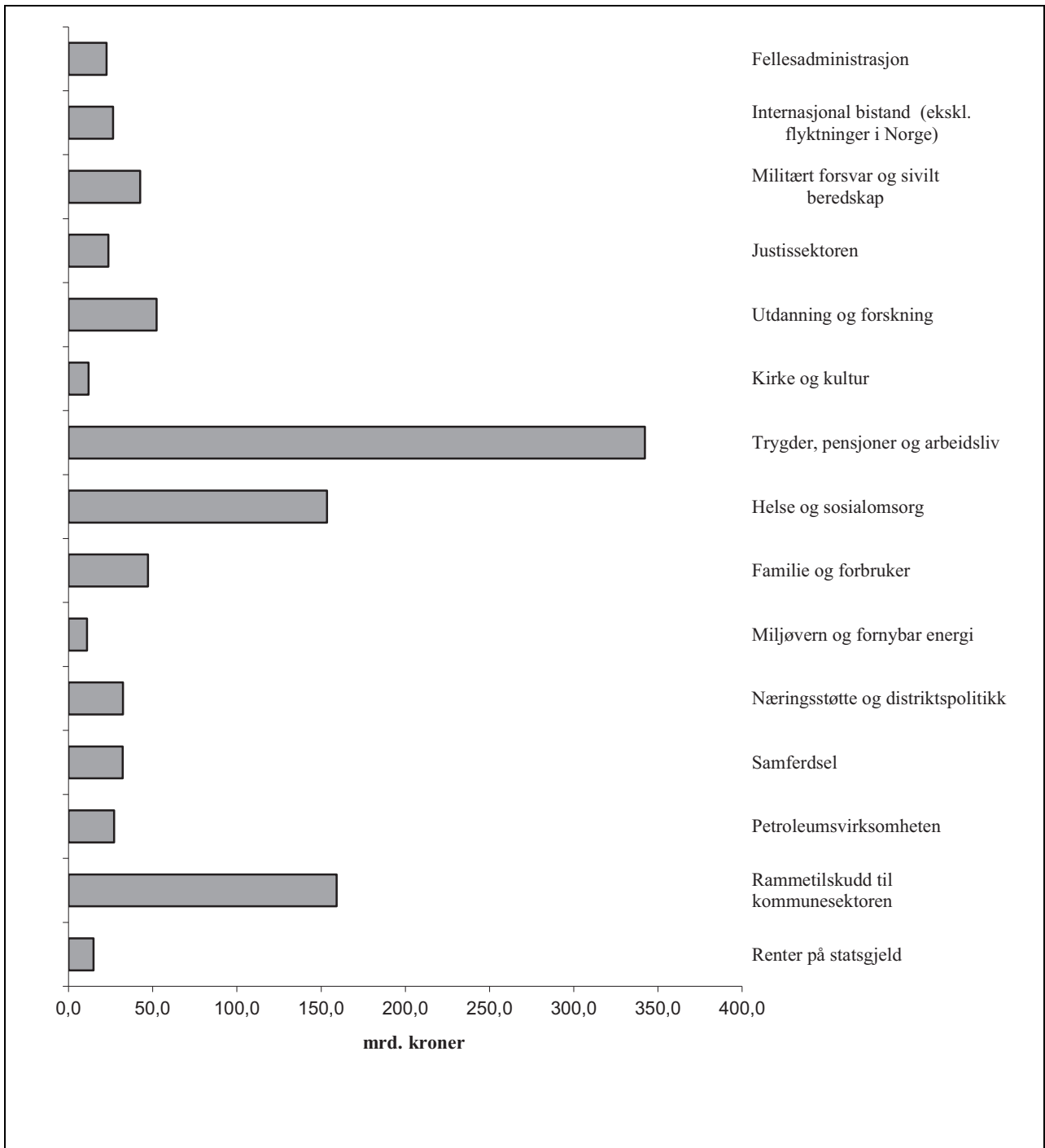
Utgiftene i kategorien utdanning og forskning gjelder i all hovedsak bevilgninger på Kunnskapsdepartementets budsjett. I perioden 2004-2012 økte utgiftene med gjennomsnittlig 0,9 pst. per år. Det er særlig økte tilskudd til grunnopplæringen som bidrar til å forklare utgiftsveksten innenfor dette området. Til dette formålet har det vært en gjennomsnittlig vekst på 3,0 pst. per år for hele perioden sett under ett. Utgiftene til høyere utdanning har hatt en gjennomsnittlig vekst på 0,4 pst. per år. Samlet har utgiftene til studiestøtte gått ned fra 2004 til 2008, men deretter økt de senere årene. I perioden 2004-2012 sett under ett har gjennomsnittlig årlig vekst i utgiftene til studiestøtte vært 0,3 pst. Forskningsbevilgninger på andre departementers budsjetter inngår i hovedsak i øvrige politikkområder. Som mål på samlet ressursbruk innenfor forskningssektoren gir derfor tallene benyttet her begrenset informasjon. NIFU publiserer årlig en oversikt over nivået på de samlede bevilgningene til forskning og utvikling (FoU) på statsbudsjettet og utviklingen over tid. Basert på NIFUs analyser og Finansdepartementets anslag for Skattefunnordningen, har det vært en gjennomsnittlig realvekst i samlede FoU-bevilgninger i perioden 2005-2012 på 3,7 pst. per år.

Innenfor politikkområdet kirke og kultur har utgiftene økt med gjennomsnittlig 4,3 pst. per år. Økningen skyldes i hovedsak at utgiftene til kulturformål har økt med 5,1 pst. per år i gjennomsnitt. I første del av perioden skyldes deler av denne veksten etableringen av kompensasjonsordningen for merverdiavgift i forbindelse med innføring av merverdiavgift på tjenester. Mot slutten av perioden må veksten ses i sammenheng med økte bevilgninger for å gjennomføre Kulturløftet.

Figur 8.2 Årlig realvekst fordelt på politikkområder i perioden 2004-2012

Kilde: Finansdepartementet

Figur 8.3 Statsbudsjettets utgifter i 2012

Kilde: Finansdepartementet

Kategorien trygder, pensjoner og arbeidsliv omfatter utgifter til Statens pensjonskasse, Arbeids- og velferdsetaten, alderspensjon, ytelser til uførhet, arbeidsavklaringspenger, sykepenger og enkelte andre pensjoner, samt utgifter til arbeidsmarkedstiltak, dagpenger og tiltak for å bedre arbeidsmiljøet. Området er det største utgiftsområdet på statsbudsjettet. Utgiftene som

inngår i denne kategorien økte med i gjennomsnitt 1,6 pst. per år i perioden 2004-2012. Ettersom utgiftene samlet sett er store, har utviklingen innenfor dette politikkområdet likevel bidratt vesentlig til den samlede veksten i statsbudsjettets utgifter. Utgiftsnivået i 2012 er knapt 42 mrd. kroner høyere enn i 2004 målt i 2012-priser. Av dette utgjør økte utgifter til alderspensjon i folketrygden alene

knapt 37 mrd. kroner. Den høye veksten i perioden 2008-2012 må ses i sammenheng både med at større kull nå pensjoneres og at det fra 1. januar 2011 ble mulig å ta ut alderspensjonen fra fylte 62 år.

Helse og sosialomsorg består i hovedsak av utgifter til sykehusdrift, tiltak innen psykisk helsevern og på rusfeltet, statlig helseadministrasjon, medisiner, tiltak for eldre og funksjonshemmede, samt utgifter på innvandrings- og integreringsområdet. Siden 2004 har utgiftene i gjennomsnitt økt med om lag 2,4 pst. årlig. Utgiftene til spesialisthelsetjenesten har i perioden 2004-2012 hatt en gjennomsnittlig årlig vekst på 2,5 pst. Utgiftene til formålet utgjør om lag 2/3 av utgiftene innenfor kategorien helse- og sosialomsorg. Utgiftene til tiltak for eldre og funksjonshemmede har gått ned i perioden 2004-2012. At handlingsplanen for eldreomsorgen ble avsluttet i 2003, innebærer at utgiftene til tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser falt de første årene i perioden. I siste del av perioden bidrar det nye investeringstilskuddet til at utgiftene til dette formålet igjen har økt. Utgiftene til legemidler øker over hele perioden. Utgiftene på innvandrings- og integreringsområdet økte i gjennomsnitt med 2,8 pst. per år fra 2004 til 2012. Utgiftsnivåene varierer imidlertid mye i løpet av perioden, blant annet som følge av variasjon i antallet asylsøkere de enkelte årene. De største utgiftspostene på innvandrings- og integreringsområdet er drift av statlige asylmottak og integreringstilskudd til kommunene.

Området familie og forbruker omfatter blant annet utgifter til barnetrygd, kontantstøtte, foreldrepenger, støtte til boligformål, statlig barnevern samt forbrukerpolitiske tiltak. Det har vært en betydelig reduksjon i utgiftene til barnetrygd og kontantstøtte, mens det har vært økte utgifter til barnevernet. Utgiftene til foreldrepenger øker også gjennom perioden, noe som bl.a. skyldes utvidede rettigheter. Fra 2011 er de øremerkede tilskuddene til drift av barnehager innlemmet i rammetilskuddet til kommunene. Dette bidrar til å redusere utgiftsnivået innenfor området familie og forbruker. Den sterke veksten i utgiftene til barnehager de senere årene framkommer derfor heller ikke. Medregnet utgiftene til barnehager som er innlemmet i rammetilskuddet til kommunene, utgjør de samlede bevilgningene til barnehageformål 30,3 mrd. kroner i 2012. Dette er 20,2 mrd. kroner mer enn i 2004 målt i løpende priser, og innebærer en årlig gjennomsnittlig realvekst på om lag 10,3 pst.

Miljøvern og fornybar energi består av utgifter til miljøtiltak under Miljøverndepartementet. Videre omfatter kategorien energi- og vassdragfor-

valtning (utenom petroleum), energiomlegging, klimatiltak og utgifter til forskning på budsjettområdene til Miljøverndepartementet og Olje- og energidepartementet, samt utgifter til kjøp av klimakvoter over Finansdepartementets budsjett. Utgiftene i denne kategorien har i perioden 2004-2012 hatt en gjennomsnittlig vekst på 9,8 pst. per år. Det har vært en særlig sterk vekst i andre halvdel av perioden, med en årlig vekst på 11,9 pst. Dette skyldes blant annet at det er bevilget betydelige midler til energiomlegging og klimatiltak på Olje- og energidepartementets budsjettområde. Dette gjelder blant annet økte utgifter til CO₂-håndtering og overføringer til Energifondet. Det har også vært en markert økning i utgiftene til miljøtiltak over Miljøverndepartementets budsjett. Miljøpolitikken føres i tillegg i stor grad også ved hjelp av skatter, avgifter og regulering, slik at utgiftene alene ikke gir et fullstendig uttrykk for de samlede politiske prioriteringene innen dette området.

Næringsstøtte og distriktpolitikk inkluderer bl.a. støtte og administrasjon knyttet til primærnæringene, sjøfart, handel og industri, tiltak for næringsutvikling, Innovasjon Norge, eksportstøtte inkl. støtte til skipsbygging og næringsbasert forskning. Utgiftene innenfor denne kategorien har gått ned med gjennomsnittlig om lag 0,6 pst. per år fra 2004 til 2012. Store deler av nedgangen skyldes reduserte utgifter over statsbudsjettet til jordbruksavtalen i perioden 2004 til 2008. Jordbrukspolitikken føres med flere virkemidler enn de direkte tilskuddene. Målprisene og jordbruksfradraget er økt vesentlig de senere årene. I perioden 2006-2012 har jordbruksavtalene lagt til rette for en nominell inntektsvekst på om lag 77 pst. per årsverk. Utviklingen innenfor enkelte andre ordninger har bidratt til økte utgifter. Dette gjelder bl.a. tilskudd gjennom Innovasjon Norge, tilskuddet til sysselsetting av sjøfolk og eksportstøtte.

Utgiftene til samferdsel økte i gjennomsnitt med 4,5 pst. per år i perioden 2004-2012 sett under ett. Oppfølging av Nasjonal transportplan 2010-2019 bidrar særlig til økte utgifter til veg og jernbane i siste del av perioden. Også utgiftene til annen kollektivtrafikk har økt sterkt.

Petroleumsvirksomheten omfatter utgifter til forvaltning av petroleumsvirksomheten, statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) og utgifter i forbindelse med disponering av innretninger på kontinentalsokkelen. Utgiftene til petroleumsvirksomheten har i perioden 2004-2012 hatt en gjennomsnittlig vekst på 4,3 pst. per år. Utgiftene til petroleumsvirksomheten varierer til dels betydelig mellom årene. Dette skyldes store forskjeller

i utgiftene til SDØE, som utgjør rundt 97 pst. av bevilgningene innenfor kategorien. Det er særlig investeringsutgiftene som varierer mye.

I tabellen framkommer tall for rammetilskuddene til kommuner og fylkeskommuner. Ettersom rammetilskudd kun er én av flere finansieringskilder for kommuner og fylkeskommuner, er det ikke beregnet realvekst for dette området. Videre kan rammetilskuddene endres betydelig mellom år som følge av innlemming av øremerkede tilskudd og fastsettelsen av skattørene for kommunene og fylkeskommunene. Kommuneøkonomien omtales utførlig i den årlige kommuneproposisjonen og av Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi.

Utgiftene til renter av statsgjelden varierer i hovedsak som følge av endringer i rentenivået.

Tallene ovenfor viser at det i perioden 2004-2008 var en særlig sterk vekst i utgiftene til internasjonal bistand og miljøvern og forbybar energi. Utgiftene til militært forvar og sivil beredskap, familie og forbruker og næringsstøtte og distriktspolitikk ble redusert.

For perioden 2008-2012 viser tallene vekst i utgiftene innenfor alle kategoriene. Innenfor områdene miljøvern og fornybar energi og samferdsel har veksten vært særlig høy sammenlignet med de andre formålene.

For perioden 2005-2012 anslås den gjennomsnittlige, årlige realveksten i kommunesektorens samlede inntekter til 2,7 pst. Til sammenligning anslås den gjennomsnittlige årlige inntektsveksten i perioden fra 1990 til 2005 til 2,2 pst., jf. nærmere omtale i kap. 3 i Nasjonalbudsjettet 2013.

9 Økonomistyring i staten

I Gul bok orienteres det årlig om Finansdepartementets tiltak for å fremme resultatorientert styring, effektiv ressursutnyttelse og god økonomistyring i staten. Departementet vil i 2013 fortsette arbeidet med utvikling av rammeverket for statlig styring med utgangspunkt i økonomiregelverket. Tilbudet av økonomitjenester til statlige virksomheter vil også bli videreutviklet.

9.1 Regelverket for økonomistyring i staten

Økonomiregelverket for staten fastsetter standarder og prinsipper for statlig styring, økonomistyring, regnskapsførsel og betalingsformidling. Det omfatter krav til den interne styringen i virksomheter og til departementenes overordnede styring og oppfølging av virksomhetene (etatsstyring). I tillegg omfatter regelverket forvaltning av tilskudd, stønader og garantier, samt generelle krav til oppfølging av statlige eierinteresser i selskaper.

Reglement for økonomistyring i staten og Finansdepartementets bestemmelser om økonomistyring i staten trådte i kraft 1. januar 2004. Regelverket har senere blitt justert på enkelte punkter, senest 8. juni 2010.

Finansdepartementet har et tvergående og overordnet ansvar for økonomistyringen i statsforvaltningen. I dette ligger det et ansvar for at regelverket er hensiktsmessig, og at departementene og virksomhetene har et tilstrekkelig tilbud om kompetansebygging og systemstøtte. Ansvar for økonomistyringen i departementene og i deres underliggende virksomheter ligger hos den enkelte statsråd.

9.2 Direktoratet for økonomistyring

Senter for statlig økonomistyring skiftet i november 2011 navn til Direktoratet for økonomistyring (DFØ). Direktoratet er statens ekspertorgan for økonomi- og virksomhetsstyring i staten og skal legge til rette for hensiktsmessige fellesløsninger og god styring i statlige virksomheter. DFØ har et bredt kurstilbud innen statlig virksomhets- og økonomistyring. Disse kursene gir veiledning om hvordan statlige virksomheter kan tilpasse seg de krav som regelverket setter.

DFØ forvalter hoveddelen av økonomiregelverket på vegne av Finansdepartementet, og har fullmakt til å behandle unntakssøknader. I 2011 ble det innvilget 19 unntak av 24 behandlede søknader. Samlet var det 57 gyldige unntak ved inngangen til 2012, hvorav 33 gjaldt valutakonto. Antall søknader i 2011 var noe høyere enn i 2010. Veksten i antall unntakssøknader skyldes flere unntak knyttet til valutakonti og flere søknader om å fornye unntak etter hvert som tidligere tillatelser foreldes.

9.3 Etatsstyring

Kapittel 1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten gjelder departementenes styring av underliggende virksomheter. Denne delen av regelverket forvaltes av Finansdepartementet.

Departementet ga i november 2011 ut en egen veileder i etatsstyring. Kurstilbudet om etatsstyring gjennomføres i samarbeid mellom DFØ og Finansdepartementet.

Som et ledd i arbeidet med å videreutvikle rammeverket for etatsstyring vil Finansdepartementet bygge opp en bredt sammensatt faggruppe med deltakelse fra departementene. Formålet med faggruppen er å legge til rette for dialog, erfaringsutveksling og faglig utvikling. Finansdepartementet vil prioritere dette tiltaket i 2013.

9.4 Statens konsernsystemer

Statsregnskapet

DFØ har det operative ansvaret for statsregnskapet. Basert på rapportering fra statlige virksomheter utarbeider DFØ månedlige bevilgningsregnskap til departementene for deres budsjettkapitler. Ved årets slutt utarbeider DFØ et endelig bevilgningsregnskap og et kapitalregnskap som inngår i stortingsmeldingen om statsregnskapet (Meld. St. 3).

Statsregnskapet benyttes også av Riksrevisjonen, og det inngår når Statistisk sentralbyrå (SSB) utarbeider ulike statistikker om offentlige finanser.

Finansdepartementet legger vekt på åpenhet om statsregnskapet gjennom året. DFØ publiserer månedlige regnskapstall på internett. I tillegg publiseres bevilgningshistorikk for den enkelte

budsjettpost med referanse til proposisjoner, innstillinger og vedtak i Stortinget.

Rammeavtaler om kontoholds- og betalings-tjenester

Betalingsformidlingen for statlige virksomheter skjer gjennom statens konsernkontoordning. Ordningen gjelder for departementene og underliggende virksomheter, og dekker statens behov for betalingstjenester og likviditetsforvaltning. Videre sikrer ordningen at statens midler daglig samles i Norges Bank. Finansdepartementet har på vegne av staten inngått en avtale om et konsernkontosystem i Norges Bank. DFØ har etter fullmakt fra Finansdepartementet inngått rammeavtaler med enkelte banker om betalingstjenester og kontohold. Rammeavtalene sikrer at virksomhetene får tilgang til tidsmessige og gode betalingstjenester hos bankene. Avtalene forenkler anskaffelsesprosessen for virksomhetene.

DFØ inngikk i 2010 nye rammeavtaler for staten med DnB NOR bank ASA, Nordea Bank Norge ASA og Alliansesamarbeidet Sparebank 1 DA. Det er også inngått tilleggsavtaler for valutakonti med alle bankene. En tilleggsavtale om utbetalinger knyttet til statslån ble inngått med DNB NOR Bank ASA. En tilleggsavtale for kontantkort er under utarbeiding.

Rammeavtalene av 29. juni 2010 løper fra dato avtaleverket er inngått og fram til 31. desember 2013. Etter dette tidspunktet har DFØ rett til å forlenge avtaleverket med ett år.

Ny standard kontoplan i staten fra 2014

Finansdepartementet og DFØ har i perioden 2010 til 2012 utarbeidet og forberedt innføring av en ny standard kontoplan for statlige virksomheter. Kontoplanen er inndelt i tre nivåer. Detaljeringen av informasjonen øker for hvert nivå.

Til nå har ikke virksomhetenes bruk av kontoplan vært regulert, ut over at det er krav til rapportering av underposter for driftsutgiftene. Med ny kontoplan oppnås en standardisering på virksomhetsnivå samtidig som kontoplanen gir langt mer informasjon enn dagens underposter.

Standard kontoplan gir en felles struktur for inndeling av virksomhetenes utgifter, inntekter og balansekonti gruppert etter art. Art er betegnelsen på type ressurs som er brukt, eller type inntekt. Eksempler på dette er utgifter til lønn og godtgjørelser, utgifter til kjøp av tjenester, utgifter til leie av lokaler og inntekter fra salg, gebyrer, utlån mv.

Formålet med en felles, standard kontoplan for statlige virksomheter er å legge til rette for sam-

menlikninger internt i virksomheter og mellom ulike virksomheter. Videre skal den gi økt informasjon om utgifts- og inntektsstrukturen i virksomheten, og det vil kunne bidra til å øke kvaliteten på virksomhetsregnskapene.

En felles struktur med standard kodesett (konto) gir også muligheter for bedre og mer detaljert regnskapsinformasjon for staten samlet sett. Det vil først være mulig å aggregere informasjon for staten samlet når alle virksomheter har tatt i bruk den nye kontoplanen.

Denne informasjonen kan da brukes til å sammenstille informasjonen på tvers av kapitler og poster. Det vil være aktuelt å presentere slik tilleggsinformasjon i vedleggstabeller i stortingsmeldingen om statsregnskapet.

En felles, standard kontoplan legger i tillegg til rette for stordriftsfordeler i forvaltningen av den statlige kontoplanen (herunder veiledning og kompetanseutvikling).

Etter en bred høring ble kontoplanen fastsatt som en frivillig ordning for statlige virksomheter fra 1. januar 2011. DFØ har i 2012 fortsatt arbeidet med tilrettelegging og bruk av denne kontoplanen. Det er etablert en standardisert innføringsmetode der også behovene til store statlige virksomheter og større tilskuddsordninger blir ivarett.

DFØ gir puljevis innføringsbistand til statlige virksomheter som har ønsket å gå over til ny kontoplan.

Finansdepartementet varslet i Gul bok 2012 at dersom erfaringen med den pågående innføringen av standard kontoplan for de første kullene ikke tilsa noe annet, ville departementet fastsette denne kontoplanen som obligatorisk fra 2014. DFØ har i sitt arbeid med kontoplanen ikke identifisert erfaringer eller problemer som krever en justering av kontoplanen for å kunne gjøre den obligatorisk for statlige virksomheter.

Ut fra erfaringene så langt, og basert på tilråding fra DFØ, har Finansdepartementet besluttet at standard kontoplan fastsettes som obligatorisk med virkning fra 1. januar 2014. Statlige virksomheter skal etter dette tidspunktet rapportere til statsregnskapet på grunnlag av både statsbudsjettets inndeling i kapitler og poster og ny standard kontoplan.

Kontoplanen gjøres gjeldende for alle departementer og statlige virksomheter som er en del av staten som juridisk person. Nærmere retningslinjer om bruk av kontoplanen, herunder bestemmelser om eventuelle overgangsordninger, vil gå fram av et eget rundskriv om fastsettelse og bruk av standard kontoplan for statlige virksomheter, ref. nåværende R-102/2011. Rundskrivet vil foreligge mot slutten av 2012.

9.5 Videreutvikling av regelverket

Kartlegging av kompetansesituasjonen i staten

I tildelingsbrevet til DFØ for 2012 har direktoratet fått i oppdrag å kartlegge og analysere kompetansesituasjonen i staten på direktoratets fagområde. Formålet med analysen, som skal foreligge innen utløpet av 2012, er å avdekke behov for kompetanseheving og legge grunnlaget for å prioritere mellom ulike kompetansetiltak. Kartleggingen omfatter også arbeidet med etatsstyring i departementene.

Kartleggingen vil få betydning for videreutvikling av kurs- og kompetansetilbudet i DFØ i 2013.

Nye standarder for årsrapport og årsregnskapsoppstilling på virksomhetsnivå i staten

Årsrapport og årsregnskap er den sentrale kilden for informasjon om resultatet av aktivitetene i statlige virksomheter. Det er i dag stor variasjon i struktur og omfang på den årlige rapporteringen fra statlige virksomheter. I Danmark, Sverige og Finland er kravene til innholdet i årsrapporter i statsforvaltningen standardiserte og mer detaljerte enn i Norge.

Økonomiregelverket inneholder ikke detaljerte retningslinjer eller mal for oppstilling og presentasjon av statlige virksomhetsregnskap som avlegges etter kontantprinsippet. Rapportering av resultater skal ta utgangspunkt i tildelingsbrevet til virksomheten.

Finansdepartementet mener at det er behov for å etablere en standard for presentasjon av årsrapport og årsregnskap i staten.

Den nye obligatoriske kontoplanen fra 2014 vil være et viktig grunnlag for en slik standard for årsregnskap.

Det er allerede utarbeidet en mal for årsregnskap i virksomheter som i samråd med sitt overordnede departement har valgt å føre virksomhetsregnskapet i henhold til de anbefalte, men ikke obligatoriske statlige regnskapsstandardene (SRS). De fleste virksomheter i staten bruker imidlertid fortsatt kontantprinsippet.

I samarbeid med DFØ har Finansdepartementet derfor utarbeidet et utkast til mal for årsrapport, årsregnskap og oppstillinger for statlige virksomheter. Forslaget sendes på bred høring innen utgangen av 2012. Det legges opp til at valgt løsning gjøres obligatorisk fra regnskapsåret 2014 dersom ikke høringen tilsier noe annet.

Formålet er å øke kvaliteten på resultatrapporteringen i statsforvaltningen uten å øke rapporte-

ringsomfanget. Årsrapport og årsregnskap skal gi helhetlig informasjon om statlige virksomheters resultater og ressursbruk. Departementenes behov for relevant styringsinformasjon vil dermed være dekket. Riksrevisjonen, media og samfunnet for øvrig vil også være viktige målgrupper for denne informasjonen.

Bruk av periodiseringsprinsippet i statlige virksomheter

Fra 1. januar 2010 ble det fastsatt anbefalte, men ikke obligatoriske regnskapsstandarder for statlige virksomheter som i samråd med overordnet departement benytter andre føringsprinsipper enn kontantprinsippet i sitt interne virksomhetsregnskap. DFØ forvalter disse statlige regnskapsstandardene (SRS), og bistår virksomheter som ønsker å ta dem i bruk. Virksomhetene rapporterer fortsatt til statsregnskapet etter kontantprinsippet.

Finansdepartementet har bestemt at hvert departement skal ha oversikt over hvilke regnskapsprinsipper som departementet og underliggende virksomheter benytter i sine virksomhetsregnskap. Departementene skal ha slik informasjon oppdatert og tilgjengelig for årlig rapportering. DFØ sammenstiller denne informasjonen. Fra regnskapsåret 2011 er det publisert en oversikt på direktoratets hjemmesider. Ved inngangen til 2012 var det 62 statlige virksomheter som brukte SRS.

Nye standarder i Riksrevisjonen

Riksrevisjonen har våren 2012 informert departementene om at revisjonen fra og med regnskapsåret 2012 vil bli utført i henhold til internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI) fastsatt av International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) og tilpasset norske forhold. Dette rammeverket omfatter standarder for finansiell revisjon, etterlevelserevisjon og forvaltningsrevisjon.

Finansdepartementet mener at de nye revisjonsstandardene vil bidra til klargjøring og dermed en styrket dialog mellom Riksrevisjonen og den enkelte statlige virksomhet. Samtidig kan det være utfordrende at nye standarder for revisjon tas i bruk samtidig med implementering av ny standard kontoplan i virksomhetsregnskapene, og før statlige standarder er ferdig utarbeidet.

Etablering av nye standarder for årsregnskap på virksomhetsnivå vil på den annen side virke klargjørende for bruken av de nye revisjonsstandardene.

Ny veileder i intern kontroll

I de senere år har det blitt lagt økt vekt på intern kontroll både i privat og offentlig sektor. Økonomiregelverket legger vekt på ledelsens ansvar for å etablere en tilfredsstillende intern kontroll i virksomheten. DFØ vil i 2013 utgi en veileder i intern kontroll tilpasset statlige virksomheter.

9.6 Grunnlag for gode beslutninger

Samfunnsøkonomiske analyser, ekspertutvalget

Samfunnets ressurser er knappe. Samfunnsøkonomiske analyser er et verktøy til å belyse konsekvensene av ressursbruk i offentlig sektor. Analysene kan brukes på ulike offentlige tiltak, herunder investeringer, regelendringer og programmer. Hovedformålet med en samfunnsøkonomisk analyse er å klarlegge og synliggjøre konsekvensene av tiltak. Samfunnsøkonomiske analyser er dermed en måte å systematisere informasjon på. Analysene inngår særlig i beslutningsgrunnlaget for nye tiltak.

I Norge ble den første veilederen på området utarbeidet i regi av Finansdepartementet i 1978 under navnet «Programanalyse». På 1990-tallet ble det gjennomført nye faglige utredninger av «Kostnadsberegningutvalget», og dette arbeidet ledet til NOU 1997:27 Nytte-kostnadsanalyser og NOU 1998:16 Veiledning i bruk av lønnsomhetsvurderinger i offentlig sektor. Finansdepartementets veiledning i samfunnsøkonomiske analyser ble utgitt i 2000 på bakgrunn av dette utredningsarbeidet.

Det er viktig at rammeverket er faglig oppdatert. Finansdepartementet reviderte veilederen i samfunnsøkonomiske analyser i 2005. Sentrale elementer i gjennomgangen var justeringer av retningslinjene for fastsettelse av kalkulasjonsrente og presentasjon av flere eksempler. I tillegg ble veilederen mer pedagogisk og brukervennlig. I 2010 ga Direktoratet for økonomistyring ut en håndbok i samfunnsøkonomiske analyser.

Siden revisjonen i 2005 har det nasjonalt og internasjonalt vært en faglig utvikling på området nytte-kostnadsanalyser. På bakgrunn av dette nedsatte Regjeringen et ekspertutvalg for å gjennomgå enkelte sider ved rammeverket for samfunnsøkonomiske analyser i staten på ny. Et viktig tema i denne revisjonen er samfunnsvirkninger som endres gjennom analyseperioden og kommer langt fram i tid, og usikkerhet som er forbundet med dette.

NOU 2012: 16 Samfunnsøkonomiske analyser, som ble overlevert til finansministeren 3. oktober 2012, tilrår ulike endringer av rammeverket for

samfunnsøkonomiske analyser. Utredningen sendes på høring.

Ekstern kvalitetssikring av store statlige investeringer

I 2000 ble det innført en ordning med kvalitetssikring av kostnadsoverslaget og styringsunderlaget for alle statlige investeringsprosjekter med en anslått kostnad over 500 mill. kroner. Det ble gjort unntak for Statens direkte økonomiske engasjement. Fra 1. januar 2003 ble det i tillegg gjort unntak for helseforetakene. Fra 2005 ble ordningen utvidet til også å gjelde konseptvalget. Kvalitetssikringen utføres etter dette i to trinn:

- Kvalitetssikring av konseptvalget ved fullført forstudie (KS 1)
- Kvalitetssikring av kostnadsoverslag og styringsunderlag ved fullført forprosjekt, eller i detaljprosjekteringsfasen for enkelte prosjekter (KS 2)

Kvalitetssikringen utføres av særlig kvalifiserte, private virksomheter som etter konkurranse er tildelt rammeavtale med Finansdepartementet. Det ble 4. mars 2011 inngått ny rammeavtale med fem ulike foretakskonstellasjoner for tidsrommet fram til 31. desember 2012 med opsjon på to års forlengelse. Opsjonen ble utløst innen fristen 1. oktober 2012. Etter dette vil rammeavtalen av 4. mars 2011 gjelde fram til 31. desember 2014.

Denne rammeavtalen viderefører ordningen med KS 1 og KS 2 med noen endringer og presiseringer:

- Terskelverdien på 500 mill. kroner, som hadde stått uendret siden 2000, er økt til 750 mill. kroner. Dette er imidlertid ikke til hinder for at kvalitetssikring kan gjennomføres også for prosjekter med lavere kostnadsoverslag.
- Det kan gis unntak fra KS 1 for prosjekter som ikke har vesentlige konseptuelle sider, og unntak fra KS 2 for prosjekter der risikoen antas å være liten.
- Som følge av forvaltningsreformen er fylkesvegnettet betydelig utvidet. Prosjekter på fylkesvegnettet som ligger over terskelverdien og helt eller delvis skal finansieres med bompenger, skal kvalitetssikres. Vedkommende fylkeskommune vil bli involvert.
- Planlegging etter plan- og bygningsloven bør iverksettes først etter at regjeringen har valgt konseptuell løsning (etter fullført KS 1).
- På bakgrunn av erfaringene med KS 1 er kravene til mulighetsstudiene og til føringene for forprosjektfasen utvidet.

- På bakgrunn av erfaringene med KS 2 er kravene til kostnadsestimering og kontraktsstrategi utvidet.

Under den gjeldende rammeavtalen av 4. mars 2011 er det startet opp rundt 50 oppdrag, hvorav sluttrapport er levert for rundt 30 av oppdragene.

Investeringsprosjektene og kvalitetssikringsarbeidet har siden 2002 vært fulgt opp av et eget tverrfaglig forskningsprogram – Concept-programmet. Dette er organisatorisk forankret ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet i Trondheim.

Utredningsinstruksen

Undersøkelser fra Direktoratet for IKT og forvaltning (Difi) viser at saksbehandlingen og utredningsarbeidet i statsforvaltningen bør forbedres, blant annet knyttet til samfunnsøkonomiske analyser, utredning av alternative løsninger og redegjørelser for økonomiske, administrative og faglige konsekvenser. Utredningsinstruksen er et viktig virkemiddel i denne sammenhengen. Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet vil vurdere tiltak for å sikre at det foreligger gode konsekvensvurderinger før beslutninger fattes. Finansdepartementet vil være i dialog med Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet om dette.

10 Flerårige budsjettkonsekvenser 2014-2016

10.1 Bakgrunn

Budsjettframskrivingene for perioden 2014-2016 skal vise de samlede budsjettmessige konsekvensene av Regjeringens budsjettforslag for 2013. Framskrivningene skal gi et nøkternt og realistisk bilde av de framtidige konsekvensene av Regjeringens forslag til statsbudsjett for neste år. Politiske ambisjoner om framtidige satsinger, ulike målsettinger og varslede tiltak som ikke er en del av Regjeringens budsjettforslag for 2013, omfattes ikke av budsjettframskrivingene. Slike omtales i stedet i avsnitt 10.5.

Hensikten med å vise de framtidige budsjettkonsekvensene av Regjeringens budsjettopplegg er først og fremst å legge til rette for en realistisk prioritering i tråd med de politiske målsettingene og de økonomiske utsiktene. Sammenstilt med forventet utvikling i avkastningen av Statens pensjonsfond utland, vil de flerårige framskrivingene gi et utgangspunkt for å vurdere handlingsrommet i budsjettpolitikken de nærmeste årene. Eventuelle nye satsinger og videre opptrapping av igangsatte planer må innpasses innenfor dette handlingsrommet.

10.2 Grunnlaget for beregning av flerårige budsjettkonsekvenser

Budsjettframskrivingene skal være helhetlige i den forstand at utgifts- og inntektsutviklingen i perioden 2014-2016 skal vurderes for alle poster i statsbudsjettet.

Det legges til grunn følgende hovedprinsipper:

- Utgifter til regelstyrte ordninger skal framskrives med de utgiftskonsekvenser som følger av regelverket. Det tas hensyn til blant annet den demografiske utviklingen og virkningen av eventuelle regelverksendringer som foreslås gjort gjeldende i budsjettåret.
- Utgifter til store, enkeltstående investeringer framskrives i takt med forutsatt framdriftsplan.
- På områder der flere enkeltinvesteringer inngår i en større investeringsramme slik som i Forsvaret og under Samferdselsdepartementet, videreføres rammen på uendret reelt nivå. For Statsbygg anses alle byggeprosjekter som enkeltstå-

ende investeringer hvor utgiftene framskrives i tråd med rasjonell framdrift.

- Det korrigeres for engangsutgifter og engangsinntekter i budsjettforslaget for kommende år. Tiltak på utgifts- eller inntektssiden som forutsettes iverksatt et stykke ut i kommende budsjettår, framskrives med helårsvirkning.
- Øvrige utgifter og inntekter videreføres i hovedsak på uendret reelt nivå.

10.3 Nærmere om ulike bevilgningstyper

Nedenfor omtales kort de ulike elementene som vurderes i forbindelse med framskrivingen av flerårige budsjettkonsekvenser.

Regelstyrte ordninger

Utgifter til regelstyrte ordninger er i hovedsak definert ved at bevilgningene har stikkordet "overslagsbevilgning". Utgifter under folketrygden utgjør en vesentlig del av disse. Andre store ordninger hvor utbetalingene i hovedsak følger av regelverket, er bevilgningene til innsatsstyrt finansiering av helseforetak, barnetrygd, utdanningsstøtte gjennom Statens lånekasse for utdanning og pensjonsutbetalinger fra Statens pensjonskasse.

De regelstyrte utgiftene framskrives på grunnlag av forventninger om utbetalingene forutsatt uendret regelverk og forventet demografisk utvikling. Konsekvenser av regelverksendringer som foreslås gjort gjeldende i budsjetteringsåret, innarbeides også.

Investeringer

Samlede investeringsbevilgninger under postgruppen 30-49 utgjør om lag 63 mrd. kroner i statsbudsjettet for 2013, hvorav de største er investeringer i riksveger, jernbane, Forsvaret og bygg i regi av Statsbygg. Investeringer i petroleumssektoren er holdt utenfor.

Mange investeringer går over flere år, og utgiftene kan variere betydelig mellom år. Typisk vil vedtak om igangsetting av et nytt byggeprosjekt medføre en begrenset startbevilgning det første året og vesentlig økte bevilgninger senere år.

Statsbyggs enkeltprosjekter inngår i en samlet investeringsramme. Som hovedregel legges det til grunn at denne rammen justeres på bakgrunn av forventet framdrift for igangsatte byggeprosjekter. Dette vil også gjelde andre investeringsprosjekter som finansieres over statsbudsjettet, for eksempel IT-prosjekter. Investeringer i veger og jernbane på Samferdselsdepartementets budsjett som inngår i Nasjonal transportplan 2010-2019, og investeringer som gjelder Forsvaret, vurderes innenfor samlede rammer. Det legges ikke til grunn justeringer av disse rammene i budsjettframskrivingene.

Bevilgningene på postene 30-49 gir ikke et fullstendig uttrykk for statens samlede investeringsaktivitet. Investeringer i helseforetakene finansieres for eksempel med tilskudd over statsbudsjettet, mens deler av vegutbyggingen finansieres med bompenger utenfor statsbudsjettet.

Engangseffekter og helårsvirkninger

Salg av eiendommer, innbetaling fra fond, auksjonering av konsesjoner og ekstraordinære utbytte-

betalinger kan gi store inntekter som normalt ikke kan videreføres på samme nivå for senere år. Det er tatt hensyn til slike engangseffekter i framskrivingene.

Enkelte nye tiltak iverksettes med virkning sent i budsjettåret, slik at budsjetteffekten påfølgende år blir større. Et eksempel på dette kan være bevilgninger til utdanningstiltak som skal følge skoleåret med oppstart i august, og som får helårsvirkning året etter. For andre ordninger kan innfasingen vare over flere år.

10.4 Budsjettkonsekvenser 2014-2016

Tabell 10.1 nedenfor oppsummerer framskrivingene av statsbudsjettets utgifter i perioden 2014-2016, eksklusive dagpenger, petroleumsvirksomheten, renter og lånetransaksjoner. Tabellen viser at de antatte flerårige budsjettkonsekvensene av forslaget til statsbudsjett for 2013 vil innebære en vesentlig vekst i utgiftene i perioden.

Tabell 10.1 Flerårige budsjettkonsekvenser, endringer i forhold til Gul bok 2013, utgifter

	Mill. 2013-kroner		
	2014	2015	2016
Utgiftsøkninger totalt	13 580	23 016	28 749
Utgiftsøkninger i folketrygden	11 537	22 594	33 315
Utgiftsøkninger ekskl. folketrygden	2 043	422	-4 566

Kilde: Finansdepartementet

Tallene i tabellen er endringer målt i 2013-priser i forhold til Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2013. De uttrykker altså ikke endringer i forhold til foregående budsjettår.

Oversikten viser en vekst i utgiftene på 13,6 mrd. kroner fra 2013 til 2014, 9,4 mrd. kroner fra 2014 til 2015 og 5,7 mrd. kroner fra 2015 til 2016. Denne utviklingen kan i all hovedsak tilskrives den forventede veksten i folketrygdens utgifter. Videreføring av gjeldende regelverk i folketrygden tilsier at utgiftene her vil øke med 33,3 mrd. kroner over treårsperioden.

Utenom folketrygden anslås utgiftene i 2016 4,6 mrd. kroner lavere enn i 2013. Utgiftene utenom folketrygden anslås samlet sett å øke med 2 mrd. kroner fra 2013 til 2014, mens de reduseres med 1,6 mrd. kroner fra 2014 til 2015 og med ytterligere 5 mrd. kroner fra 2015 til 2016. Økningen i utgifter utenom folketrygden i første del av perioden har flere årsaker. Utgiftene til EØS-finan-

sieringsordningene forventes å øke kraftig fram mot 2015, for så å bli redusert. Utbyggingen av Nødnett skal fullføres i 2015 og gir dermed fra da av vesentlig lavere utgifter. Belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i byområdene forutsettes å øke med 250 mill. kroner i 2014. Utgiftene til CO₂-håndtering på Mongstad antas å øke i 2014 for så å bli redusert. Andre bevilgningsforslag for 2013 medfører lavere utgifter gjennom hele perioden 2014-2016. Dette gjelder blant annet byggeprosjekter under Statsbygg gitt den nåværende porteføljen av prosjekter, investeringslån til de regionale helseforetakene og deltakelse i internasjonale romprogrammer. Framskrivningene er mer usikre desto lengre framover i tid de føres.

I tabell 10.2 er budsjettframskrivingene fordelt mellom utgiftsartene driftsutgifter, nybygg og anlegg (investeringer) og overføringer til andre. Som nevnt ovenfor, er det særlig utgiftene til folke-

trygdens regelstyrte stønadsordninger som bidrar til økte utgifter de nærmeste årene. I tabell 10.2 inngår disse utgiftene i utgiftsarten overføringer til andre. I budsjettframskrivningene reduseres utgiftene til nybygg og anlegg fra 2015 selv om det foreslås å sette i gang enkelte nye investeringsprosjekter i 2013. Dette skyldes i stor grad at det i framskrivningene er lagt til grunn at investeringsprosjekter som utfases, i hovedsak ikke erstattes av nye investeringsprosjekter. Driftsutgiftene øker noe i 2014, mens de reduseres i

2015 og 2016. Dette skyldes blant annet ovennevnte antakelse om at utgiftene til CO₂-håndtering på Mongstad vil øke i 2014 for så å bli redusert. Det legges også til grunn at utgiftene til vedlikehold av redningshelikoptre og kompensasjonsordningen for veteraner vil synke gjennom hele perioden. I motsatt retning trekker en betydelig økning i tilskuddet til Statens pensjonskasse som følge av forventet vekst i utgiftene til alderspensjon.

Tabell 10.2 Flerårige budsjettkonsekvenser etter utgiftsart 2014-2016, ekskl. petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2013

	Mill. 2013-kroner		
	2014	2015	2016
Driftsutgifter	299	-12	-779
Nybygg, anlegg mv.	26	-2 024	-3 700
Overføringer til andre	13 254	25 052	33 228
Sum	13 580	23 016	28 749

På inntektssiden er det langt færre tiltak som antas å ha budsjettmessige konsekvenser i årene framover. Totalt anslås det at inntektene under departementene øker med i overkant av 0,6 mrd. kroner fra 2013 til 2016, med vekst i de to første årene og nedgang i det siste. Det er i hovedsak økt avkastning fra det nye Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging som følge av et kapitalinnskudd i fondet på 10 mrd. kroner i 2013, samt økte utbytteinntekter fra Statnett, som bidrar til økte inntekter. Økte inntekter fra brukerbetaling mv. for Nødnett, utbytte fra Kommunalbanken og avdrag på investeringslån fra helseforetakene trekker i samme retning. Inntekter fra skatter og avgifter er ikke medregnet.

Samlet viser tallene dermed økte utgifter og reduserte inntekter på departementenes budsjetter på til sammen 13,5 mrd. kroner fra 2013 til 2014. Ytterligere budsjettsvekkelse i 2015 og 2016 utgjør henholdsvis 9,1 mrd. kroner og 6 mrd. kroner i forhold til året før.

Med uendret skatte- og avgiftssystem øker skatte- og avgiftsinntektene over tid som følge av vekst i skattegrunnlagene. For de nærmeste årene anslås den underliggende veksten i skattegrunnlagene å styrke budsjettet med om lag 18 mrd. kroner per år.

Ifølge retningslinjene for budsjettpolitikken skal bruken av petroleumsinntekter over tid følge

utviklingen i forventet realavkastning av kapitalen i Statens pensjonsfond utland. Med fortsatt vekst i Statens pensjonsfond utland vil avkastningen øke også i årene framover. Regjeringen foreslår en bruk av petroleumsinntekter i 2013 som er noe under forventet fondsavkastning. Veksten i fondsavkastningen er anslått til i størrelsesorden 9 mrd. kroner i gjennomsnitt per år de nærmeste årene. Det vil dermed være rom for å bruke noe mer oljepenger de neste årene, og fortsatt ligge noe under 4-prosentbanen. Det understrekes at disse tallene er usikre, samt at bruken av petroleumsinntekter også de nærmeste årene må tilpasses den økonomiske utviklingen. Budsjettpolitikken på mellomlang sikt er nærmere omtalt i kapittel 3 i Meld. St. 1 (2012-2013) *Nasjonalbudsjettet 2013*.

Framskrivningene i dette avsnittet legger til grunn uendret aktivitet i offentlig tjenesteproduksjon, herunder sysselsetting. Framskrivningene omfatter dermed ikke utgiftøkningene blant annet for helse- og omsorgstjenester som følger av at det blir flere eldre. Det er heller ikke tatt hensyn til opptrappingsplaner og oppfølging av varslede satsinger som ikke er en del av Regjeringens budsjettforslag for 2013, jf. omtale i avsnitt 10.5. Ved vurderingen av handlingsrommet i årene framover må det også tas hensyn til at usikkerheten i anslagene øker jo lengre fram i tid en kommer.

Tabell 10.3 Flerårige budsjettkonsekvenser, utgifter 2014-2016, ekskl. petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2013

	Mill. 2013-kroner		
	2014	2015	2016
<i>Utenriksdepartementet</i>	<i>1 331</i>	<i>2 002</i>	<i>38</i>
EØS-finansieringsordningene	1 472	2 143	179
Sikkerhetstiltak i utenriksforvaltningen	-140	-140	-140
Øvrige endringer, netto	-1	-1	-1
<i>Kunnskapsdepartementet</i>	<i>478</i>	<i>863</i>	<i>1 016</i>
Forsøk, lærertetthet	220	220	220
Universiteter og høyskoler	206	271	323
Statens lånekasse for utdanning	38	382	469
Øvrige endringer, netto	14	-10	4
<i>Kulturdepartementet</i>	<i>86</i>	<i>83</i>	<i>-13</i>
Sjakk-OL	50	-10	-10
Ungdoms-OL	36	93	-3
<i>Justis- og beredskapsdepartementet</i>	<i>400</i>	<i>-239</i>	<i>-1 114</i>
Nødnett	484	101	-774
Vedlikehold av dagens redningshelikoptre	1	-159	-159
Politiet	109	109	109
EFFEKT-programmet	-30	-56	-56
Øvrige endringer, netto	-164	-233	-233
<i>Kommunal- og regionaldepartementet</i>	<i>944</i>	<i>1 202</i>	<i>1 1476</i>
Rammetilskuddet til kommunene, barnehage og grunnopplæring	356	356	356
Ressurskrevende tjenester	294	604	929
Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirker	106	198	162
Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjem	205	66	-255
Øvrige endringer, netto	-16	-23	-44
<i>Arbeidsdepartementet</i>	<i>9 110</i>	<i>18 056</i>	<i>27 300</i>
Tilskudd til Statens pensjonskasse	283	677	1 032
Pensjoner utenfor folketrygden	-413	-652	-599
Alderspensjon	8 666	16 948	24 681
Uførepensjon	254	655	1 222
Arbeidsavklaringspenger	407	814	1 251
Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	135	275	435
Øvrige endringer, netto	-223	-662	-724
<i>Helse- og omsorgsdepartementet</i>	<i>332</i>	<i>1 574</i>	<i>2 781</i>
Investeringslån til helseforetakene	-1 014	-1 085	-1 417
Refusjon, spesialisthelsetjenester mv.	249	469	694
Refusjon, legemidler mv.	811	1 621	2 578

Tabell 10.3 fortsetter

	Mill. 2013-kroner		
	2014	2015	2016
Refusjon av egenbetaling	132	263	395
Refusjon, helsetjenester i kommunene mv.	223	446	686
Øvrige endringer, netto	-69	-140	-155
<i>Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet</i>	<i>1 019</i>	<i>1 896</i>	<i>2 578</i>
Foreldrepenger	725	1 370	1 800
Barnetrygd og kontantstøtte	135	255	405
Integreringstilskudd	251	404	505
Øvrige endringer, netto	-92	-133	-132
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>	<i>-305</i>	<i>-441</i>	<i>-718</i>
Internasjonal romvirksomhet	-182	-225	-349
Internasjonaliseringsiltak (108-ordningen)	-61	-85	-132
Program for miljøteknologi	-117	-117	-117
Øvrige endringer, netto	55	-14	-120
<i>Fiskeri- og kystdepartementet</i>	<i>654</i>	<i>544</i>	<i>-75</i>
Isgående forskningsfartøy	654	544	-75
<i>Landbruks- og matdepartementet</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Samferdselsdepartementet</i>	<i>207</i>	<i>17</i>	<i>-112</i>
Belønningsordningen for kollektivtrafikk	250	250	250
Trafikkavtale med NSB	20	-110	-220
Hurigruten (Bergen-Kirkenes)	-18	-36	-55
Øvrige endringer, netto	-45	-87	-87
<i>Miljøverndepartementet</i>	<i>-161</i>	<i>-258</i>	<i>-288</i>
Nasjonalparkplanen	-172	-222	-222
Øvrige endringer, netto	11	-36	-66
<i>Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet</i>	<i>-583</i>	<i>-1 665</i>	<i>-2 071</i>
Byggeprosjekter innenfor husleieordningen	-143	-1 069	-1 285
Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	-36	-166	-332
Statsbygg, driftsutgifter	-227	-227	-227
Departementenes servicesenter	-99	-99	-99
Øvrige endringer, netto	-79	-104	-128
<i>Finansdepartementet</i>	<i>-37</i>	<i>-14</i>	<i>-225</i>
Stortinget – kjøp av leiligheter	-51	-51	-51
EDAG	40	84	-77
Øvrige IKT-prosjekter	-71	-92	-136
Kjøp av klimavoter	45	45	45
Øvrige endringer, netto	0	1	-6
<i>Forsvarsdepartementet</i>	<i>-186</i>	<i>-250</i>	<i>-296</i>
Forsvarsbygg – sikring av lokaler	-182	-182	-182
Kompensasjonsordning for veteraner	0	-64	-110

Tabell 10.3 fortsetter

	Mill. 2013-kroner		
	2014	2015	2016
Øvrige endringer, netto	-4	-4	-4
<i>Olje- og energidepartementet</i>	<i>290</i>	<i>-354</i>	<i>-1 198</i>
CO ₂ -håndtering	228	-391	-1 235
Overføring til Energifondet	180	180	180
Øvrige endringer, netto	-118	-143	-143
<i>Totalsum, utgifter</i>	<i>13 580</i>	<i>23 016</i>	<i>28 749</i>

Kilde: Finansdepartementet

Nedenfor omtales nærmere de ulike forholdene som framkommer i tabellen.

Utgiftsveksten i folketrygden

Utgiftene til folketrygdens regelstyrte stønadsordninger eksklusive dagpenger, forventes å øke med gjennomsnittlig om lag 11 mrd. kroner hvert år i treårsperioden 2014-2016, tilsvarende en samlet vekst på 33,3 mrd. kroner.

Veksten drives først og fremst av økte utgifter til alderspensjon. Utbetalingene til alderspensjon anslås å øke med 24,6 mrd. kroner i løpet av treårsperioden. Dette skyldes både at antallet alderspensjonister øker og at de nye pensjonistene har høyere opptjent pensjon enn gjennomsnittet for de eksisterende alderspensjonistene.

Utgiftene til uførepensjon ventes å øke med 1,2 mrd. kroner i løpet av treårsperioden. Framskrivninger basert på den demografiske utviklingen, gitt konstante uttaksrater i hver aldersgruppe, tilsier fortsatt noe vekst i antall uførepensjonister fram til 2016. Veksten anslås likevel lavere enn de seneste årene. Dette skyldes i stor grad de store kullene som går til alderspensjon. Utgiftene til arbeidsavklaringspenger ventes å øke med 1,3 mrd. kroner i løpet av treårsperioden. Anslagene er basert på samme demografiske framskrivninger som for uførepensjon. Volumvekst innen ortopediske hjelpemidler står for om lag halvparten av den forventede utgiftsveksten til grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv. fram til 2016.

Utgiftene til foreldrepengeperioden på Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets budsjett forventes å øke med 1,8 mrd. kroner i løpet av perioden. Utgiftsveksten følger hovedsakelig av Regjeringens forslag til utvidelse av foreldrepengeperioden og fedrekvoten fra 1. juli 2013, samt at det forventes noe vekst i antall barn under ett år i årene framover.

Basert på utviklingen de siste årene, anslås den underliggende veksten under programområde 30 Stønad ved helsetjenester på Helse- og omsorgsdepartementets budsjett til 4,4 mrd. kroner i perioden 2014-2016. Av dette gjelder 2,6 mrd. kroner utgifter til legemidler og sykepleieartikler. Utgiftene til refusjon for egenandeler forventes å øke med 0,4 mrd. kroner, mens utgiftene til tannhelsetjenester og andre spesialisthelsetjenester vil øke med knapt 0,7 mrd. kroner fra 2014 til 2016. I samme periode forventes utgiftene til refusjon for helsetjenester i kommunene å øke med 0,7 mrd. kroner, hvorav knapt 0,5 mrd. kroner gjelder allmennlegehjelp og 0,1 mrd. kroner gjelder fysioterapi. Utgiftsveksten skyldes forventet økt bruk av ordningene.

EØS-finansieringsordningene

EØS/EFTA-landene har forpliktet seg til å stille til disposisjon til sammen 1,8 mrd. euro for EØS-finansieringsordningene i perioden 2009-2014, hvorav Norges andel utgjør om lag 97 pst. Det tar noe tid før de enkelte prosjektene under ordningene kommer til utbetaling, og det er forventet en kraftig vekst i utbetalingene fram mot 2015.

Sikkerhetstiltak i utenriksforvaltningen

Regjeringen foreslår å bevilge 140 mill. kroner i 2013 til sikkerhetstiltak i Utenriksdepartementet og ved utenriksstasjonene. Tiltakene skal gjennomføres i 2013, og utgiftene reduseres derfor med 140 mill. kroner fra og med 2014.

Forsøk med høyere lærertetthet

Regjeringen foreslår å bevilge 157 mill. kroner til en fireårig tilskuddsordning som et forsøk med flere lærere på ungdomstrinnet fra 1. august 2013.

Helårseffekten av tiltaket innebærer økte bevilgninger på 220 mill. kroner fra og med 2014.

Universiteter og høyskoler

Det ble opprettet 2 200 nye studieplasser i 2011 og 1 000 nye studieplasser i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2012. I de påfølgende årene blir det lagt inn midler til innføring av nye kull slik at bevilgningene til studieplasser i treårsperioden 2014-2016 vil øke utover i perioden. Økt studentopptak i 2009 bidrar av samme grunn til en mindre økning også de påfølgende årene. Samlet innebærer dette økte utgifter på om lag 425 mill. kroner i 2016. Merutgifter i Statens lånekasse for utdanning kommer i tillegg og er omtalt under. Anslagene er usikre og inkluderer ikke den resultatbaserte komponenten i finansieringssystemet som avhenger av studentenes faktiske avlagte studiepoeng.

I motsatt retning trekker justering av andre utgifter, blant annet knyttet til utstyrsmidler til ferdigstilte byggeprosjekter. Dette medfører at samlet utgiftsvekst i universitets- og høyskolesektoren beløper seg til henholdsvis 206, 271 og 323 mill. kroner i årene 2014, 2015 og 2016.

Statens lånekasse for utdanning

Flere studenter ved universitetene og høyskolene, blant annet som følge av opprettelsen av nye studieplasser de senere årene, bidrar til å øke utgiftene blant annet til avsetning til utdanningsstipend og rentestøtte for Statens lånekasse for utdanning. Utgiftene til rentestøtte øker også som følge av antatt stigende rente i perioden. Samlet forventes utgiftene til Statens lånekasse for utdanning å øke med om lag 470 mill. kroner over treårsperioden.

Ungdoms-OL og sjakk-OL

Regjeringen foreslår å bevilge 25,6 mill. kroner i 2013 til ungdoms-OL som skal arrangeres på Lillehammer i 2016. Tilskuddet til ungdoms-OL forventes å øke med 36 mill. kroner i 2014, og med 93 mill. kroner i 2015. I 2013-budsjettet foreslås det et tilskudd til sjakk-OL på 10 mill. kroner. Tilskuddet forventes å øke med 50 mill. kroner i 2014, som er det året arrangementet vil bli avholdt i Tromsø.

Nødnett

Utbyggingstiden for landsdekkende Nødnett er forlenget med ett år. Utbyggingen skal fullføres i 2015, og utgiftene til investeringer i utbyggingen reduseres dermed fra og med 2016.

Vedlikehold av dagens redningshelikoptre

Det er lagt opp til et styrket vedlikehold av dagens redningshelikoptre slik at beredskapen kan opprettholdes fram til nye redningshelikoptre er på plass. Utgiftene ventes å være på om lag samme nivå i 2014, for så å bli redusert med om lag 160 mill. kroner fra og med 2015.

Politiet

Utgiftene til politiet øker i årene fra og med 2014. Økningen skyldes i hovedsak utgifter til økt bemanning. I budsjettforslaget for 2013 foreslår Regjeringen 150 mill. kroner til ansettelser av politihøgskolestudenter som blir ferdig utdannet sommeren 2013. Dette vil medføre økte utgifter fra og med 2014. I motsatt retning trekker reduserte utgifter til IKT-tiltak i politiet fra og med 2014.

EFFEKT-programmet

EFFEKT-programmet er et investeringsprogram for felles IKT-systemløsninger i utlendingsforvaltningen. Det tas sikte på at siste prosjekt innenfor programmet ferdigstilles i 2013. Utgiftene til investeringer reduseres som følge av dette. I tillegg er det lagt til grunn at driftsutgiftene i utlendingsforvaltningen reduseres som følge av programmet. Tallene inkluderer ikke mulige budsjettkonsekvenser av at redusert saksbehandlingstid for asylsaker kan legge til rette for kortere oppholdstid i mottak.

Rammetilskudd kommuner, barnehage og grunnopplæring

Rammetilskuddet til kommunene forventes å øke med til sammen 356 mill. kroner fra og med 2014 som følge av helårseffekter av tiltak innen barnehage og grunnopplæring som iverksettes i 2013. Dette gjelder 77 mill. kroner til maksimalpris i barnehage, 80 mill. kroner til økonomisk likeverdig behandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager, 96 mill. kroner til valgfag på 9. trinn og 103 mill. kroner til kulturskoetilbud i skolefritidsordningen.

Ressurskrevende tjenester

Overføringer til kommunene til toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester forventes å øke med om lag 300 mill. kroner hvert av de tre neste årene. Basert på utviklingen de senere årene er det lagt til grunn en årlig vekst i antall mottakere på 4,2 pst. og en realvekst i utgiftene per tjenestemottaker på 0,8 pst.

Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirker

Utgiftene til rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirker øker noe utover i perioden. Dette skyldes i hovedsak forventet renteutvikling i årene framover samt at investeringsrammen for skole- og svømmeanlegg økes med 1 mrd. kroner i 2013.

Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser

I 2013 kan det med Regjeringens budsjettforslag gis tilsagn om ytterligere 1 750 sykehjemsplasser og omsorgsboliger gjennom ordningen med investeringstilskudd for slike. Utgiftene til investeringstilskudd øker noe i 2014 som følge av innfasingen av nye enheter i 2013. I framskrivingene er det ikke lagt til grunn nye tilsagn i 2014–2016. I påfølgende år forventes dermed reduserte utgifter til investeringstilskudd ettersom allerede påbegynte prosjekter fases ut. Det forventes noe økte utgifter til rente- og avdragskompensasjon knyttet til de gjennomførte opptrappingsplanene for eldreomsorg og psykisk helse, i hovedsak som følge av forventet renteutvikling i årene framover. Samlet sett innebærer dette at utgiftene sammenlignet med 2013 øker med 205 mill. kroner i 2014 og 66 mill. kroner i 2015, mens de reduseres med 255 mill. kroner i 2016.

Tilskudd til Statens pensjonskasse

Det forventes en økning i utgiftene til Statens pensjonskasse på 1 mrd. kroner fram mot 2016. Utgiftene øker hovedsakelig som følge av forventet vekst i utgiftene til alderspensjon.

Pensjoner utenfor folketrygden

Utgiftene til pensjoner utenfor folketrygden forventes å gå ned i treårsperioden. Utgiftene til krigspensjon (for militære og sivile) og pensjonstrygden for sjømenn forventes å bli lavere som følge av færre mottakere. Utgiftene til avtalefestet pensjon (AFP) blir lavere på kort sikt som følge av at det ble innført ny AFP i privat sektor fra 1. januar 2011, der AFP ble et livsvarig påslag i folketrygdens alderspensjon.

Investeringer i de regionale helseforetakene

Investeringer i helseforetakene finansieres gjennom basisbevilgningen til de regionale helseforetakene, samt investeringslån. Regjeringen foreslår i 2013-budsjettet å bevilge 40 mill. kroner i investeringslån til nytt sykehus ved Helse Finnmark i Kir-

kenes. Fra tidligere år er det innvilget investeringslån til nytt sykehus i Østfold, Haukeland universitetssykehus, Universitetssykehuset i Nord-Norge i Tromsø, Nordlandssykehuset i Bodø og Vesterålen, St. Olavs hospital i Trondheim og Oslo universitetssykehus. Prosjektene har fastsatte samlede lånerammer, og utbetalingene vil variere med prosjektenes framdrift. Det legges til grunn at utgiftene reduseres gjennom hele perioden. Anslaget for utgiftene til investeringslån vil over tid motsvares av inntekter når lånene betales tilbake.

Barnetrygd og kontantstøtte

Utgiftene til barnetrygd og kontantstøtte forventes å øke gjennom treårsperioden som følge av at det forventes flere barn i de aktuelle aldersgruppene.

Integreringstilskudd

De siste årene er flere flyktninger blitt bosatt enn tidligere, og det ser ut til at antallet vil bli høyt også i 2013. På denne bakgrunn anslås utgiftene til integreringstilskuddet å øke med 505 mill. kroner fram mot 2016.

Internasjonale romprogrammer

Utgifter til deltakelse i internasjonale romprogrammer påvirkes av framdriften og levetiden til prosjektene. Utbetalinger til programmer i den europeiske romfartsorganisasjonen ESA forventes å gå ned etter hvert som forpliktelser inngått tidligere år utfases. Endret framdrift og utfasing fører til lavere utbetalinger til EUs romprogrammer.

Internasjonaliseringstiltak (108-ordningen)

Kompensasjonen til Eksportfinans ASA for forvaltning av 108-ordningen reduseres ettersom nye lån under ordningen nå gis av Eksportkreditt Norge AS på vegne av staten.

Miljøteknologiprogrammet

Miljøteknologiprogrammet er et treårig program som ble påbegynt i 2011. Programmet fases derfor ut fra 2014.

Isgående forskningsfartøy

Det foreslås en startbevilgning i 2013 på 75 mill. kroner til bygging av et nytt isgående forskningsfartøy. Samlet kostnadsramme for prosjektet er 1 423 mill. kroner og fartøyet forventes ferdigstilt i 2015.

Belønningsordningen for kollektivtrafikk

Stortinget vedtok i forbindelse med behandling av Meld. St. 21 (2011–2012) *Norsk klimapolitikk* at bevilgningene til belønningsordningen for bedre kollektivtransport og mindre bilbruk i byområdene skulle økes med 250 mill. kroner i 2013 og 250 mill. kroner i 2014. Bevilgningsøkingen i 2013 er fulgt opp i Regjeringens budsjettforslag. Det legges på bakgrunn av Stortingets vedtak til grunn en ytterligere økning i 2014.

Trafikkavtale med NSB

I henhold til avtalen mellom staten og NSB for kjøp av persontransport med tog i perioden 2012–2017 vil beløpet for statens kjøp av persontransport øke noe fra 2013 til 2014. Utbetalingsprofilen er fallende fra 2014.

Hurtigruten (Bergen-Kirkenes)

Avtalen med Hurtigruten om kjøp av sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes i perioden 2012–2020 har fallende utbetalingsprofil, noe som gir lavere utgifter utover i avtaleperioden.

Nasjonalparkplanen

De siste utbetalingene til gjennomføring av nasjonalparkplanen forventes å skje i 2014.

Byggeprosjekter

Framskrivningen av videreføring og igangsetting av byggeprosjekter innenfor husleieordningen til Statsbygg viser reduserte utgifter på 1,3 mrd. kroner fra 2013 til 2016. Utgiftsreduksjonen fra 2014 skyldes at igangsatte byggeprosjekter vil bli ferdigstilt de nærmeste årene. Utgiftene til byggeprosjekter utenfor husleieordningen forventes å synke med omlag 0,3 mrd. kroner i samme periode, gitt den nåværende porteføljen av byggeprosjekter. Det er ikke innarbeidet økte utgifter til gjenoppbygging av regjeringskvartalet i budsjettframskrivningene, men det må påregnes betydelige utgifter til dette i årene som kommer.

Lokaler og fellestjenester for departementene

Statsbyggs driftsutgifter reduseres fra og med 2014 som følge av at arbeidet med sikring i regjeringskvartalet og i midlertidige departementslokaler etter angrepet 22. juli 2011 avsluttes i 2013. Utgiftene til Departementenes servicesenter reduseres fra og med 2014, blant annet som følge av at

utgiftene til vektere, anskaffelser og vedlikehold etter angrepet mot regjeringskvartalet reduseres.

Elektronisk dialog med arbeidsgivere (EDAG)

Det foreslås bevilget 125 mill. kroner på Finansdepartementets budsjettområde (Skatteetaten og Statistisk sentralbyrå) til videreføring av IKT-prosjektet EDAG i 2013. I tillegg foreslås det bevilget 28,9 mill. kroner til prosjektet under Arbeidsdepartementet (Arbeids- og velferdsetaten). Planlagt gjennomføring av prosjektet tilsier at utgiftene på Finansdepartementets budsjettområde vil øke med om lag 40 mill. kroner årlig fra 2013 til 2015. I 2016, etter at prosjektet skal være ferdigstilt, trekkes investeringsutgiftene ut av budsjettet, og anslåtte driftsutgifter på 48 mill. kroner legges inn. Utgiftene i 2016 på Finansdepartementets budsjettområde blir dermed 77 mill. kroner lavere enn i 2013.

Stortinget – kjøp av leiligheter

Det foreslås bevilget 51 mill. kroner til kjøp av leiligheter for Stortinget i 2013. Beløpet trekkes ut av budsjettet i 2014.

Forsvarsbygg – sikring av lokaler

Det er satt i gang arbeider med sikring av Statsministerens kontors og Forsvarsdepartementets lokaler med en kostnadsramme på 330 mill. kroner. For 2012 ble det bevilget 148 mill. kroner til dette formålet. Resten av behovet, 182 mill. kroner, foreslås bevilget i 2013. Det er lagt til grunn at beløpet ikke videreføres til senere år.

Kompensasjonsordning for veteraner fra utenlandsoperasjoner

Utbetalingene i henhold til den særskilte kompensasjonsordningen for skadede veteraner fra utenlandsoperasjoner antas å bli redusert med 64 mill. kroner i 2015 og med 110 mill. kroner i 2016. Anslagene er usikre.

CO₂-håndtering

Budsjettbehovet til planlegging av fullskala CO₂-håndtering på Mongstad forventes å øke fra 2013 til 2014. Deretter reduseres utgiftene fram mot investeringsbeslutning i 2016. Bevilgningen til investeringer i teknologisenteret på Mongstad fases ut fra og med 2014. Samtidig forventes utgiftene til lånebetjening og drift ved senteret å bli redusert fram mot 2016.

Overføring til Energifondet

Som følge av kapitalinnskudd på 10 mrd. kroner i det nye Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging i 2013 anslås det at avkastningen som føres over til Energifondet isolert sett vil øke med om lag 200 mill. kroner i 2014. Samtidig reduseres bevilgningen til fondet med 20 mill. kroner som følge av at Regjeringens miljøteknologiprogram avsluttes i 2013.

Inntekter

På inntektssiden er det vesentlig færre poster som endrer seg utover i perioden. Inntektene øker med i underkant av 0,6 mrd. kroner fra 2013 til 2014 og med ytterligere 0,3 mrd. kroner i 2015, før de så reduseres med 0,2 mrd. kroner fra 2015 til 2016. Skatter og avgifter er ikke medregnet i tallene.

Tabell 10.4 Flerårige budsjettkonsekvenser, inntekter 2014–2016, ekskl. skatter og avgifter, petroleumsvirksomhet, renter og lånetransaksjoner. Endringer i forhold til Gul bok 2013

	Mill. 2013-kroner		
	2014	2015	2016
<i>Justis- og beredskapsdepartementet</i>	71	173	178
Brukerbetaling mv. for Nødnett	64	166	171
Gebyrlegging av notarialforretninger mv.	7	7	7
<i>Kommunal- og regionaldepartementet</i>	66	94	121
Utbytte Kommunalbanken	66	94	121
<i>Arbeidsdepartementet</i>	-24	-43	-55
Folketrygden	-20	-35	-45
Øvrige endringer, netto	-4	-8	-10
<i>Helse- og omsorgsdepartementet</i>	39	82	82
Avdrag på investeringslån	39	82	82
<i>Finansdepartementet</i>	-27	-27	-27
Stortinget, salg av leiligheter	-20	-20	-20
Avkastning fra Finansmarkedsfondet	-7	-7	-7
<i>Olje- og energidepartementet</i>	429	590	325
Økt avkastning fra klima- og energifond	200	200	200
Statnett SF, utbytte	183	354	261
Avdrag på lån til TCM DA	36	36	-146
Oljedirektoratet gebyrinntekter	10	0	10
<i>Øvrige departementer</i>	4	23	25
Totalsum, inntekter	558	892	649

Kilde: Finansdepartementet

Brukerbetaling mv. for Nødnett

Etter hvert som landsdekkende utbygging av Nødnett fullføres, vil brukerbetalingerne og refusjonene til Justis- og beredskapsdepartementet øke før de stabiliserer seg.

Utbytte Kommunalbanken

Staten mottar utbytte fra Kommunalbanken. Det er anslått at utbyttet vil øke noe i årene fremover som følge av høyere egenkapital i banken.

Avdrag fra regionale helseforetak

Investeringer i helseforetakene finansieres gjennom basisbevilgningen til de regionale helseforetakene, samt investeringslån. Det tildeles lån til enkeltprosjektene med fastsatte samlede lånerammer. Etter at prosjektene ferdigstilles, betales lånene tilbake og avdragene inntektsføres. Det legges til grunn at flere prosjekter vil bli ferdigstilt de neste årene og at innbetalte avdrag vil øke i årene fram til 2016.

Økt avkastning Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging

Som følge av kapitalinnskudd på 10 mrd. kroner i det nye Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging i 2013 anslås det at avkastningen fra fondet vil øke med om lag 200 mill. kroner i 2014.

Utbytte Statnett

Utbyttet fra Statnett forventes å øke i 2014 og 2015 for deretter å bli noe lavere i 2016. Økningen i 2014 og 2015 skyldes hovedsakelig forventning om høyere tariffinntekter i kombinasjon med at driftsutgiftene i ligger på et stabilt nivå. Nedgangen i 2016 skyldes forventninger om høyere kostnader.

Avdrag på lån til TCM DA

Statens utgifter til investering i teknologisenteret for CO₂-rensing på Mongstad (TCM DA) finansieres gjennom lån som bevilges over streken i statsbudsjettet. I 2013 vil det tilbakebetales 1 096 mill. kroner, og tilbakebetalingene forventes å øke i 2014 for deretter å reduseres i 2016. Statens kjøp av tjenester fra testsenteret skal imidlertid dekke både driftsutgifter og statens andel av tilbakebetalingene av lån, slik at utgiftene knyttet til testsenteret vil være større enn inntektene fra avdrag på lån.

10.5 Større planer og satsinger mv. som ikke inngår i budsjettframskrivingene

I framskrivingene tas det kun med framtidige konsekvenser av vedtak som er innarbeidet i Regjeringens budsjettforslag til Stortinget. Politiske målsettinger som er kommet til uttrykk i for eksempel intensjonserklæringer, stortingsmeldinger, flertallsmerknader i Stortinget mv., men som ikke er innarbeidet i Regjeringens budsjettforslag, er ikke tatt med i tallmaterialet. Enkelte av disse målsettingene er forholdsvis konkrete når det gjelder framtidige bevilgningsbehov. Av slike utgiftssatsinger

kan nevnes Kulturløftet og Omsorgsplan 2015. Utenom pensjonsutgiftene i folketrygden, er heller ikke økte utgifter som følger av demografiske endringer tatt med i framskrivingene. Dette gjelder blant annet utgiftsøkninger til helse- og omsorgstjenester som følger av at det blir flere eldre.

Regjeringen vil videreføre maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehager nominelt uendret inntil prisen er redusert til 1 750 kroner målt i faste 2005-kroner. Tidspunkt for måloppnåelse og nivået på årlige bevilgninger vil blant annet avhenge av prisstigningen.

Vedtatte endringer i § 14 i barnehageloven, jf. Innst. O. nr. 103 (2008-2009), innebærer at godkjente ikke-kommunale barnehager skal behandles likeverdig med kommunale barnehager når det gjelder offentlig tilskudd. Med Regjeringens budsjettforslag for 2013 økes minimumstilskuddet til ikke-kommunale barnehager til 94 pst. av gjennomsnittlig offentlig finansiering av kommunale barnehager. Realisering av målet om full likeverdig behandling vil medføre ytterligere bevilgningsøkninger i årene fremover.

Regjeringen har som mål at 1 pst. av statsbudsjettets utgifter skal benyttes til kulturformål innen 2014. Å gjennomføre Kulturløftet innen 2014 tilsier isolert sett at bevilgningene til kulturformål økes med om lag 600 mill. kroner i 2014. Anslaget er basert på at statsbudsjettets utgifter videreføres reelt uendret fra 2013.

Regjeringen har videre en målsetting om å endre fordelingen av overskuddet fra Norsk Tipping AS, den såkalte "tippenøkkelen", i perioden 2014-2015. Målsettingen innebærer at inntektene på statsbudsjettet fra tippenøkkelen reduseres med om lag 600 mill. kroner i perioden 2014-2015. Anslaget er basert på nåværende prognoser for overskuddet til Norsk Tipping AS.

Stortinget har vedtatt at det skal anskaffes inntil 16 nye redningshelikoptre innenfor en kostnadsramme på 16,8 mrd. kroner. Det er lagt opp til at nye redningshelikoptre skal fases inn i perioden 2016-2020.

I langtidsplanen for Forsvaret for perioden 2013-2016 er det lagt til grunn at forsvarsbevilgningene skal økes med 1,5 mrd. kroner i 2015 og ytterligere 1,5 mrd. kroner i 2016, som en del av finansieringen av nye kampfly med baseutbygging. Levering av fly vil skje over flere år fram til 2024. Antall kampfly som skal anskaffes er i langtidsplanen angitt til mellom 46 og 52 fly. Dersom 52 fly anskaffes, er anskaffelsen forventet å koste til sammen 68 mrd. kroner medregnet baseutbygging. Av dette er det lagt til grunn at 28 inntil mrd. kroner vil bli bevilget i tillegg til ordinær forsvarsramme.

Regjeringen har lagt fram Omsorgsplan 2015 med blant annet en egen kompetanse- og rekrutteringsplan, satsing på omsorgsforskning, tilskudd til utbygging av omsorgsplasser og til dagaktivitetsplasser for demente i kommunene. I 2008 ble det opprettet et nytt investeringstilskudd for sykehjemsplasser og omsorgsboliger med heldøgns helse- og omsorgstjeneste. I 2008–2012 er det bevilget midler for å kunne gi tilsagn om investeringstilskudd til samlet 9 500 nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Regjeringen foreslår at det i 2013 skal kunne gis tilsagn til ytterligere 1 750 sykehjemsplasser og omsorgsboliger gjennom tilskuddsordningen. Det legges til grunn en målsetting om at det skal gis investeringstilskudd til 12 000 sykehjemsplasser og omsorgsboliger i perioden 2008–2015.

I St.meld. nr. 16 (2008-2009) Nasjonal Transportplan 2010-2019 (NTP) framgår økonomiske rammer for Statens vegvesen, Jernbaneverket og Kystverket for perioden 2010-2019. Når bevilgninger knyttet til forslag om opphevelse av merverdiavgiftsfritaket for omsetning av tjenester som gjelder offentlig veg og baneanlegg holdes utenfor, foreslår Regjeringen i 2013 bevilgninger til NTP-formål på til sammen 30,3 mrd. kroner. Regjeringen vil våren 2013 legge fram stortingsmelding om ny Nasjonal Transportplan, og vil der komme tilbake til økonomiske rammer for Statens vegvesen, Jernbaneverket og Kystverket for perioden 2014-2023.

Regjeringen varslet i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2012 at den vil foreslå å etablere en CO₂-kompensasjonsordning for industrien. I Prop. 1 S (2012-2013) for Miljøverndepartementet er det redegjort for innretningen av en slik ordning. Det jobbes videre med å fastsette nærmere regelverk for ordningen og notifisering til Eftas overvåkningsorgan ESA. Basert på dagens kvoteprisnivå vil ordningen grovt anslått kunne få en årlig kostnad på 500 mill. kroner. Omfanget av ordningen vil imidlertid kunne variere fra år til år avhengig av utviklingen i kvoteprisen.

I framskrivingene over er det lagt til grunn at kommunesektorens inntekter og overføringene til helseforetakene videreføres reelt uendret fra 2013. I perioden 2005-2011 anslås den årlige realveksten i kommunesektorens samlede inntekter til om lag 2,8 pst., mens det har vært en reell vekst i driftsbevilgningene til helseforetakene på om lag 1,6 pst. per år. Det må forventes at det innenfor begge disse områdene vil være behov for økte ressurser i framtiden, blant annet for å ivareta oppgaver som følge av en aldrende befolkning.

Disse eksemplene illustrerer at oppfølging av varslede satsinger i tråd med målsettingene vil kreve betydelige bevilgningsøkninger. Samtidig er handlingsrommet i budsjettpolitikken begrenset, jf. også omtalen av budsjettpolitikken på mellomlang sikt i Meld. St. 1 (2012-2013) *Nasjonalbudsjettet 2013*.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under
et fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om
statsbudsjettet 2013.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om statsbudsjettet 2013 i samsvar med et vedlagt forslag.

**Forslag
til vedtak om statsbudsjettet for
budsjettåret 2013**

I
Oversikt over utgifter og inntekter i statsbudsjettet for budsjetterminen 2013

i 1000 kroner

Utgifter					
	Samlede utgifter	Drifts - utgifter	Nybygg, anlegg mv.	Overføringer til andre	Utlån, gjelds-avdrag mv.
Det kongelige hus	194 207	18 381	-	175 826	-
Regjering	310 950	310 950	-	-	-
Stortinget og underliggende institusjoner	1 684 550	1 346 250	166 300	172 000	-
Høyesterett	85 084	85 084	-	-	-
Utenriksdepartementet	35 967 972	4 880 308	222 992	29 966 812	897 860
Kunnskapsdepartementet	43 587 993	3 282 366	24 528	40 281 099	-
Kulturdepartementet	9 715 421	1 675 435	34 812	8 005 174	-
Justis- og beredskapsdepartementet	29 827 577	25 873 504	1 276 992	2 677 081	-
Kommunal- og regionaldepartementet	158 811 427	409 255	1 000	158 401 172	-
Arbeidsdepartementet	54 934 202	21 760 071	982 960	11 191 171	21 000 000
Helse- og omsorgsdepartementet	121 314 499	4 407 393	18 417	116 887 189	1 500
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	32 905 363	6 898 795	10 500	25 996 068	-
Nærings- og handelsdepartementet	6 278 489	1 883 439	10 700	4 384 350	-
Fiskeri- og kystdepartementet	4 824 027	3 343 897	765 160	714 970	-
Landbruks- og matdepartementet	17 101 191	1 585 498	9 773	15 505 920	-
Samferdselsdepartementet	38 902 000	15 201 700	16 658 900	7 041 400	-
Miljøverndepartementet	5 441 678	2 805 090	635 226	2 001 362	-
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	6 277 076	4 314 772	634 461	1 327 843	-
Finansdepartementet	108 876 500	9 121 800	217 700	32 993 000	66 544 000
Forsvarsdepartementet	42 223 799	30 840 715	10 780 729	602 355	-
Olje- og energidepartementet	16 973 471	2 541 621	10 000	4 421 850	10 000 000
Ymse utgifter	14 600 000	14 600 000	-	-	-
Statsbankene	124 511 894	655 564	226 227	12 417 118	111 212 985
Statlig petroleumsvirksomhet	28 001 800	1 800	28 000 000	-	-
Statens forretningsdrift	1 838 911	-21 390	1 860 301	-	-
Folketrygden	369 335 808	-	-	369 335 808	-
Statens pensjonsfond utland	373 185 200	-	-	373 185 200	-
Sum utgifter	1 647 711 089	157 822 298	62 547 678	1 217 684 768	209 656 345
			Statsbudsjettet folketrygden ikke medregnet	Folketrygden	Statsbudsjettet medregnet folketrygden
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføringer fra Statens pensjonsfond utland)			1 047 054 762	267 336 655	1 314 391 417
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)			1 068 718 936	369 335 808	1 438 054 744
Driftsutgifter			157 822 298	-	157 822 298
Nybygg anlegg mv.			62 547 678	-	62 547 678
Overføringer til andre			475 163 760	369 335 808	844 499 568
Overføringer til Statens pensjonsfond utland			373 185 200	-	373 185 200
3. Overskudd før lånetransaksjoner før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)			-21 664 174	-101 999 153	-123 663 327
4. Overføring fra Statens pensjonsfond utland			123 663 327	-	123 663 327
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)			101 999 153	-101 999 153	-

i 1 000 kroner

Inntekter					
	Samlede inntekter	Drifts-inntekter	Inntekter i samband med nybygg, anlegg mv.	Skatter, avgifter og andre overføringer	Tilbakebetalinger mv.
Skatt på formue og inntekt	252 485 000	-	-	252 485 000	-
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	265 200 000	-	-	265 200 000	-
Tollinntekter	2 760 000	-	-	2 760 000	-
Merverdiavgift	236 000 000	-	-	236 000 000	-
Avgifter på alkohol	12 450 000	-	-	12 450 000	-
Avgifter på tobakk	7 650 000	-	-	7 650 000	-
Avgifter på motorvogner	33 630 000	-	-	33 630 000	-
Andre avgifter	45 731 214	-	-	45 731 214	-
Sum skatter og avgifter	855 906 214	-	-	855 906 214	-
Renter av statens forretningsdrift	105 864	-	-	105 864	-
Øvrige inntekter av statens forretningsdrift	1 781 834	500	1 770 034	11 300	-
Sum inntekter av statens forretningsdrift	1 887 698	500	1 770 034	117 164	-
Renter fra statsbankene	7 393 534	-	-	7 393 534	-
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	8 671 134	-	-	8 671 134	-
Utbytte ekskl. Statoil	14 837 555	-	-	14 837 555	-
Renteinntekter og utbytte (eksl. statens forretningsdrift og Statoil)	30 902 223	-	-	30 902 223	-
Inntekter under departementene	24 508 282	16 727 752	286 294	7 494 236	-
Overføring fra Norges Bank	-	-	-	-	-
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	-	-	-	-	-
Sum andre inntekter	24 508 282	16 727 752	286 294	7 494 236	-
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	157 400 000	129 000 000	22 000 000	6 400 000	-
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	229 900 000	-	-	229 900 000	-
Aksjeutbytte fra Statoil	13 887 000	-	-	13 887 000	-
Sum petroleumsinntekter	401 187 000	129 000 000	22 000 000	250 187 000	-
Tilbakebetalinger	84 934 994	-	-	-	84 934 994
Statens pensjonsfond utland	123 663 327	-	-	123 663 327	-
Sum inntekter	1 522 989 738	145 728 252	24 056 328	1 268 270 164	84 934 994
			Statsbudsjettet Folke-trygden ikke medregnet	Folke-trygden	Statsbudsjettet medregnet Folke-trygden
Låntransaksjoner:					
6. Utlån gjeldsavdrag, aksjetegning mv. i alt			209 656 345	-	209 656 345
Utlån til statsbanker			111 212 985	-	111 212 985
Gjeldsavdrag			66 544 000	-	66 544 000
Andre utlån, aksjetegning mv.			31 899 360	-	31 899 360
7. Tilbakebetalinger mv.			84 934 994	-	84 934 994
8. Utlån mv. (netto) (6 - 7)			124 721 351	-	124 721 351
9. Samlet finansieringsbehov - av kontantbeholdning og lånemidler (8 - 5)			22 722 198	101 999 153	124 721 351

Kap. Post	Kroner	Kroner
Utgifter:		
Det kongelige hus		
1 H.M. Kongen og H.M. Dronningen:		
1 Apanasje	10 032 000	
50 Det kongelige hoff	<u>158 606 000</u>	168 638 000
2 H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen:		
1 Apanasje	8 349 000	
50 H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessens stab mv.	<u>17 220 000</u>	25 569 000
Sum Det kongelige hus		<u>194 207 000</u>
Regjering		
20 Statsministerens kontor:		
1 Driftsutgifter	<u>91 450 000</u>	91 450 000
21 Statsrådet:		
1 Driftsutgifter	<u>147 800 000</u>	147 800 000
24 Regjeringsadvokaten:		
1 Driftsutgifter	54 800 000	
21 Spesielle driftsutgifter	<u>16 900 000</u>	71 700 000
Sum Regjering		<u>310 950 000</u>
Stortinget og underliggende institusjoner		
41 Stortinget:		
1 Driftsutgifter	793 600 000	
32 Kjøp av leiligheter, <i>kan overføres</i>	51 000 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	115 300 000	
70 Tilskudd til partigruppene	158 600 000	
72 Tilskudd til Det Norske Nobelinstituttets bibliotek	1 400 000	
73 Kontingenter, internasjonale delegasjoner	<u>12 000 000</u>	1 131 900 000
42 Ombudsmannsnemnda for Forsvaret:		
1 Driftsutgifter	<u>6 600 000</u>	6 600 000
43 Stortingets ombudsmann for forvaltningen:		
1 Driftsutgifter	<u>54 350 000</u>	54 350 000
44 Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste:		
1 Driftsutgifter	<u>10 100 000</u>	10 100 000
51 Riksrevisjonen:		
1 Driftsutgifter	<u>481 600 000</u>	481 600 000
Sum Stortinget og underliggende institusjoner		<u>1 684 550 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Høyesterett			
61	Høyesterett:		
1	Driftsutgifter	85 084 000	85 084 000
	Sum Høyesterett		<u>85 084 000</u>
Utenriksdepartementet			
Administrasjon av utenriktjenesten			
100	Utenriksdepartementet:		
1	Driftsutgifter	1 821 686 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 222 000	
45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	156 492 000	
70	Erstatning av skader på utenlandske ambassader	907 000	
71	Diverse tilskudd	24 260 000	
72	Hjelp til norske borgere i utlandet som ikke er sjømenn	154 000	
90	Lån til norske borgere i utlandet som ikke er sjømenn	360 000	2 016 081 000
103	Regjeringens fellesbevilgning for representasjon:		
1	Driftsutgifter	47 503 000	47 503 000
104	Kongefamiliens offisielle reiser til utlandet:		
1	Driftsutgifter	8 981 000	8 981 000
	Sum administrasjon av utenriktjenesten		<u>2 072 565 000</u>
Utenriksformål			
115	Kultur-, norgesfremme- og informasjonsformål:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	27 363 000	
70	Tilskudd til kultur-, norgesfremme- og informasjonsformål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	69 331 000	96 694 000
116	Deltaking i internasjonale organisasjoner:		
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	1 249 041 000	1 249 041 000
117	EØS-finansieringsordningene:		
75	EØS-finansieringsordningen 2009-2014, <i>kan overføres</i>	1 028 000 000	
76	Den norske finansieringsordningen 2009-2014, <i>kan overføres</i>	869 000 000	1 897 000 000
118	Nordområdetiltak m.v.:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	30 295 000	
70	Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	320 324 000	
71	Støtte til utvikling av samfunn, demokrati og menneskerettigheter mv., <i>kan overføres</i>	58 831 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
76	Tilskudd til internasjonale klima- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	35 022 000	444 472 000
	Sum utenriksformål		<u>3 687 207 000</u>
Administrasjon av utviklingshjelpen			
140	Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen:		
1	Driftsutgifter	1 172 700 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>21 500 000</u>	1 194 200 000
141	Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad):		
1	Driftsutgifter	<u>216 500 000</u>	216 500 000
144	Fredskorpset:		
1	Driftsutgifter	<u>44 200 000</u>	44 200 000
	Sum administrasjon av utviklingshjelpen		<u>1 454 900 000</u>
Bilateral bistand			
150	Bistand til Afrika:		
78	Regionbevilgning for Afrika, <i>kan overføres</i>	<u>2 158 300 000</u>	2 158 300 000
151	Bistand til Asia:		
72	Bistand til Afghanistan og Pakistan, <i>kan overføres</i>	649 500 000	
78	Regionbevilgning for Asia, <i>kan overføres</i>	<u>290 000 000</u>	939 500 000
152	Bistand til Midtøsten og Nord-Afrika:		
78	Regionbevilgning for Midtøsten og Nord-Afrika, <i>kan overføres</i>	<u>540 000 000</u>	540 000 000
153	Bistand til Latin-Amerika:		
78	Regionbevilgning for Latin-Amerika, <i>kan overføres</i>	<u>200 500 000</u>	200 500 000
	Sum bilateral bistand		<u>3 838 300 000</u>
Globale ordninger			
160	Sivilt samfunn og demokratiutvikling:		
1	Driftsutgifter	33 500 000	
70	Sivilt samfunn, <i>kan overføres</i>	1 423 000 000	
71	Tilskudd til frivillige organisasjoners opplysningsarbeid, <i>kan overføres</i>	91 000 000	
72	Demokratistøtte/partier, <i>kan overføres</i>	8 000 000	
73	Kultur, <i>kan overføres</i>	106 000 000	
75	Internasjonale organisasjoner og nettverk, <i>kan overføres</i>	182 500 000	
77	Uttekslingsordninger gjennom Fredskorpset, <i>kan overføres</i>	<u>160 000 000</u>	2 004 000 000
161	Næringsutvikling:		
70	Næringsutvikling, <i>kan overføres</i>	204 000 000	
75	NORFUND - tapsavsetting	282 500 000	
95	NORFUND - grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland	<u>897 500 000</u>	1 384 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
162	Overgangsbistand (gap):		
70	Overgangsbistand (gap), <i>kan overføres</i>	420 000 000	420 000 000
163	Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter:		
70	Naturkatastrofer, <i>kan overføres</i>	500 000 000	
71	Humanitær bistand, <i>kan overføres</i>	2 313 600 000	
72	Menneskerettigheter, <i>kan overføres</i>	337 100 000	3 150 700 000
164	Fred, forsoning og demokrati:		
70	Fred, forsoning og demokratiltak, <i>kan overføres</i>	648 200 000	
71	ODA-godkjente land på Balkan, <i>kan overføres</i>	395 000 000	
72	Utvikling og nedrustning, <i>kan overføres</i>	175 000 000	
73	Andre ODA-godkjente OSSE-land, <i>kan overføres</i>	340 000 000	1 558 200 000
165	Forskning, kompetanseheving og evaluering:		
1	Driftsutgifter	143 000 000	
45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	45 000 000	
70	Forskning og høyere utdanning, <i>kan overføres</i>	333 000 000	
71	Faglig samarbeid, <i>kan overføres</i>	350 000 000	871 000 000
166	Miljø og bærekraftig utvikling mv.:		
1	Driftsutgifter	51 700 000	
70	Ymse tilskudd, <i>kan overføres</i>	5 042 000	
71	Internasjonale prosesser og konvensjoner mv., <i>kan overføres</i>	33 000 000	
72	Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling, <i>kan overføres</i>	168 400 000	
73	Klima- og skogsatsingen, <i>kan overføres</i>	2 932 500 000	
74	Fornybar energi, <i>kan overføres</i>	1 407 300 000	4 597 942 000
167	Flyktningtiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA):		
21	Spesielle driftsutgifter	1 270 658 000	1 270 658 000
168	Kvinner og likestilling:		
70	Kvinner og likestilling, <i>kan overføres</i>	307 000 000	307 000 000
169	Globale helse- og vaksineinitiativ:		
70	Vaksine og helse, <i>kan overføres</i>	1 690 000 000	
71	Andre helse- og aidstiltak, <i>kan overføres</i>	295 000 000	
72	Det globale fond for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria (GFATM), <i>kan overføres</i>	450 000 000	2 435 000 000
	Sum globale ordninger		17 998 500 000

Multilateral bistand

170	FN-organisasjoner mv.:		
70	FNs utviklingsprogram (UNDP)	760 000 000	
71	FNs befolkningsfond (UNFPA)	402 000 000	
72	FNs barnefond (UNICEF)	1 020 000 000	
73	Verdens matvareprogram (WFP), <i>kan overføres</i>	170 000 000	
74	FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR)	300 000 000	
75	FNs organisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA)	150 000 000	
76	Tilleggsmidler via FN-systemet mv., <i>kan overføres</i>	860 500 000	
77	FNs aidsprogram (UNAIDS), <i>kan overføres</i>	185 000 000	
78	Bidrag andre FN-organisasjoner mv., <i>kan overføres</i>	311 000 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
79 Ekspertes, juniorekspertes og FNs fredskorps, <i>kan overføres</i>	75 000 000	
81 Tilskudd til internasjonal landbruksforskning, <i>kan overføres</i>	150 000 000	
82 FNs organisasjon for kvinners rettigheter og likestilling (UN Women), <i>kan overføres</i>	95 000 000	4 478 500 000
171 Multilaterale finansinstitusjoner:		
70 Verdensbanken, <i>kan overføres</i>	814 000 000	
71 Regionale banker og fond, <i>kan overføres</i>	772 500 000	
72 Samfinansiering via finansinstitusjoner, <i>kan overføres</i>	559 500 000	2 146 000 000
172 Gjeldslette og gjeldsrelaterte tiltak:		
70 Gjeldslette, betalingsbalansestøtte og kapasitetsbygging, <i>kan overføres</i>	292 000 000	292 000 000
Sum multilateral bistand		<u>6 916 500 000</u>
Sum Utenriksdepartementet		<u>35 967 972 000</u>

Kunnskapsdepartementet

Administrasjon

200 Kunnskapsdepartementet:		
1 Driftsutgifter	250 674 000	
21 Spesielle driftsutgifter	11 652 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 624 000	264 950 000
Sum administrasjon		<u>264 950 000</u>

Grunnoplæringen

220 Utdanningsdirektoratet:		
1 Driftsutgifter	264 874 000	
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	3 988 000	
70 Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	51 890 000	320 752 000
221 Foreldreutvalgene for grunnopplæringen og barnehagene:		
1 Driftsutgifter	14 322 000	14 322 000
222 Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat:		
1 Driftsutgifter	88 090 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 378 000	89 468 000
223 Sametinget:		
50 Tilskudd til Sametinget	37 723 000	37 723 000
224 Senter for IKT i utdanningen:		
1 Driftsutgifter	52 207 000	
21 Spesielle driftsutgifter	37 358 000	89 565 000
225 Tiltak i grunnopplæringen:		
1 Driftsutgifter	157 002 000	
60 Tilskudd til landslinjer	184 495 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
62	Tilskudd til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv	21 578 000	
63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, <i>kan overføres</i>	52 919 000	
64	Tilskudd til opplæring av unge asylsøkere og barn av asylsøkere	125 316 000	
66	Tilskudd til leirskoleopplæring	43 982 000	
67	Tilskudd til opplæring i finsk	7 958 000	
68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	238 984 000	
69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	231 297 000	
70	Tilskudd til opplæring av lærlinger og lærekanidater med spesielle behov	37 486 000	
71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	10 336 000	
72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram og organisasjoner	5 296 000	
73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	10 363 000	
74	Tilskudd til organisasjoner	29 669 000	1 156 681 000
226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 157 790 000	
50	Nasjonale sentre i grunnopplæringen	62 236 000	
60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	37 204 000	
62	Tilskudd for økt lærertetthet	157 000 000	
70	Tilskudd til NAROM	7 409 000	
71	Tilskudd til vitensentre	35 353 000	
72	Tilskudd til utviklingsprosjekter i grunnopplæringen	2 000 000	1 458 992 000
227	Tilskudd til særskilte skoler:		
60	Tilskudd til Moskvaskolen og Murmanskskolen	2 044 000	
61	Tilskudd til voksenopplæring i Andebu kommune	4 644 000	
62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	5 533 000	
70	Tilskudd til Den franske skolen i Oslo	6 880 000	
71	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide videregående skole	23 783 000	
72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	29 995 000	
73	Tilskudd til opplæring i Kenya	1 186 000	
74	Tilskudd til Signo og Briskeby	40 009 000	114 074 000
228	Tilskudd til private skoler mv.:		
70	Private grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 397 510 000	
71	Private videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 297 475 000	
72	Private skoler godkjent etter kap. 4 i voksenopplæringsloven, <i>overslagsbevilgning</i>	133 667 000	
73	Private grunnskoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	97 338 000	
74	Private videregående skoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	23 619 000	
75	Private skoler for funksjonshemmede elever, <i>overslagsbevilgning</i>	207 412 000	
76	Andre private skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	43 457 000	
77	Den tyske skolen i Oslo, <i>overslagsbevilgning</i>	12 137 000	
78	Kompletterende undervisning	41 894 000	
79	Toppidrett	27 228 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
80	Privatskoleorganisasjoner	668 000	
81	Elevutveksling til utlandet	1 720 000	3 284 125 000
229	Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører:		
1	Driftsutgifter	22 458 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 070 000	23 528 000
230	Statlig spesialpedagogisk støttesystem:		
1	Driftsutgifter	622 509 000	
21	Spesielle driftsutgifter	56 435 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 203 000	687 147 000
	Sum grunnopplæringen		<u>7 276 377 000</u>
Barnehager			
231	Barnehager:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i>	166 148 000	
50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	14 647 000	
51	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	8 006 000	
61	Investeringsstilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	10 000 000	
63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	126 015 000	
64	Tilskudd til midlertidige lokaler, <i>overslagsbevilgning</i>	6 500 000	331 316 000
	Sum barnehager		<u>331 316 000</u>
Voksenopplæring m.m.			
252	EUs program for livslang læring:		
70	Tilskudd	242 402 000	242 402 000
253	Folkehøyskoler:		
70	Tilskudd til folkehøyskoler	712 579 000	
71	Tilskudd til Folkehøyskolerådet	4 380 000	
72	Tilskudd til nordiske folkehøyskoler	1 247 000	718 206 000
254	Tilskudd til voksenopplæring:		
70	Tilskudd til studieforbund	189 054 000	
71	Tilskudd til nettskoler	15 169 000	
72	Tilskudd til Studiesenteret Finnsnes	4 128 000	
73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	11 600 000	219 951 000
255	Tilskudd til freds- og menneskerettssentre:		
70	Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter	27 604 000	
71	Falstadsenteret	16 487 000	
72	Stiftelsen Arkivet	6 600 000	
73	Nansen Fredssenter	5 490 000	
74	Narviksenteret	2 180 000	
75	Det europeiske Wergelandsenteret	7 365 000	
76	Raftostiftelsen	2 130 000	67 856 000
256	Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk:		
1	Driftsutgifter	49 384 000	
21	Spesielle driftsutgifter	15 962 000	65 346 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
257	Program for basiskompetanse i arbeidslivet:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	5 325 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	86 563 000	91 888 000
258	Tiltak for livslang læring:		
1	Driftsutgifter	5 376 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 1</i>	47 592 000	52 968 000
	Sum voksenopplæring m.m.		<u>1 458 617 000</u>

Høyere utdanning og fagskoleutdanning

260	Universiteter og høyskoler:		
50	Statlige universiteter og høyskoler	26 451 926 000	
70	Private høyskoler	1 087 015 000	27 538 941 000
270	Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter:		
71	Tilrettelegging for internasjonal mobilitet	15 627 000	
74	Tilskudd til velferdsarbeid	74 817 000	
75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	250 223 000	340 667 000
276	Fagskoleutdanning:		
72	Annen fagskoleutdanning	71 236 000	71 236 000
280	Felles enheter:		
1	Driftsutgifter	69 296 000	
50	Senter for internasjonalisering av utdanning	55 088 000	
51	Drift av nasjonale fellesoppgaver	107 337 000	
71	Tilskudd til UNIS	112 217 000	
72	Tilskudd til UNINETT	24 759 000	
73	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	23 097 000	391 794 000
281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	149 450 000	
45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	11 253 000	
50	Tilskudd til Norges forskningsråd	79 258 000	
70	Andre overføringer, <i>kan nyttes under post 1</i>	91 432 000	
73	Tilskudd til internasjonale programmer	18 296 000	
78	Tilskudd til Universitets- og høyskolerådet	15 222 000	364 911 000
	Sum høyere utdanning og fagskoleutdanning		<u>28 707 549 000</u>

Forskning

283	Meteorologiformål:		
50	Meteorologisk institutt	280 801 000	
72	Internasjonale samarbeidsprosjekter	55 662 000	336 463 000
284	De nasjonale forskningsetiske komiteene:		
1	Driftsutgifter	16 300 000	16 300 000
285	Norges forskningsråd:		
52	Forskningsformål	1 311 868 000	
53	Overordnede forskningspolitiske prioriteringer	897 203 000	
54	Forskningsinfrastruktur av nasjonal, strategisk interesse	289 240 000	
55	Administrasjon	275 300 000	2 773 611 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
287	Forskningsinstitutter og andre tiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	11 114 000	
53	NUPI	4 342 000	
56	Ludvig Holbergs forskningspris	9 400 000	
57	Basisbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter	185 003 000	
60	Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning	219 000 000	
71	Tilskudd til andre private institusjoner	34 752 000	
73	Niels Henrik Abels matematikkpris	13 206 000	476 817 000
288	Internasjonale samarbeidstiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter	7 060 000	
72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	201 765 000	
73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	1 694 267 000	
74	Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi, <i>kan overføres</i>	21 760 000	
75	UNESCO-kontingent	18 141 000	
76	UNESCO-formål	3 000 000	1 945 993 000
	Sum forskning	<u>5 549 184 000</u>	
	Sum Kunnskapsdepartementet		<u>43 587 993 000</u>

Kulturdepartementet

Administrasjon

300	Kulturdepartementet:		
1	Driftsutgifter	115 715 000	
21	Spesielle driftsutgifter	4 434 000	120 149 000
	Sum administrasjon m.m.		<u>120 149 000</u>

Samfunns- og frivillighetsformål

310	Tilskudd til trossamfunn m.m.:		
70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	229 960 000	
75	Tilskudd til private kirkebygg, <i>kan overføres</i>	9 297 000	
78	Ymse faste tiltak	5 723 000	244 980 000
314	Kultur og samfunn:		
60	Tilskudd til livssynsnøytrale sermonirom	10 000 000	
71	Kultur og næringsprosjekter	8 798 000	
72	Kultursamarbeid i nordområdene	3 433 000	
78	Ymse faste tiltak	35 932 000	
79	Til disposisjon	3 423 000	61 586 000
315	Frivillighetsformål:		
21	Forskning og utredning	9 449 000	
70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	948 208 000	
71	Tilskudd til frivilligsentraler	114 468 000	
72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	51 933 000	
74	Frivillighetsregister, <i>kan overføres</i>	3 104 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
78	Ymse faste tiltak	5 039 000	
82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	63 891 000	
84	Ungdoms-OL	25 600 000	
85	Sjakk-OL	10 000 000	1 231 692 000
	Sum samfunns- og frivillighetsformål		<u>1 538 258 000</u>
Kulturformål			
320	Allmenne kulturformål:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 77</i>	129 495 000	
21	Forskning og utredning, <i>kan overføres</i>	5 682 000	
51	Fond for lyd og bilde	31 537 000	
52	Norges forskningsråd	5 072 000	
53	Sametinget	72 702 000	
55	Norsk kulturfond-ettårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 56</i>	46 375 000	
56	Norsk kulturfond-flerårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 55</i>	23 087 000	
60	Kulturkort for ungdom	3 900 000	
73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	195 500 000	
74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, <i>kan overføres</i>	228 716 000	
75	Kulturprogram, <i>kan overføres</i>	11 339 000	
77	Prosjekt- og utviklingstiltak på museums- og arkivfeltet, <i>kan nyttes under post 1</i>	36 027 000	
78	Ymse faste tiltak	27 444 000	
79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	6 534 000	
82	Nobels fredssenter	28 538 000	
84	Pilegrimssatsing	5 490 000	857 438 000
321	Kunstnerformål:		
1	Driftsutgifter	15 395 000	
72	Stipend basert på gjennomført kunstutdanning, <i>overslagsbevilgning</i>	13 374 000	
73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	137 145 000	
74	Garantiinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	109 946 000	
75	Vederlagsordninger	155 232 000	431 092 000
322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom:		
1	Driftsutgifter	15 263 000	
50	Kunst i offentlige rom	27 382 000	
55	Norsk kulturfond	33 852 000	
72	Knutepunktinstitusjoner	6 125 000	
73	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design	272 827 000	
75	Offentlig rom, arkitektur og design	36 485 000	
78	Ymse faste tiltak	43 491 000	435 425 000
323	Musikkformål:		
1	Driftsutgifter	160 067 000	
55	Norsk kulturfond-ettårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 56</i>	155 367 000	
56	Norsk kulturfond-flerårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 55</i>	31 429 000	
70	Nasjonale institusjoner	253 675 000	
71	Region-/landsdelsinstitusjoner	216 684 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
72	Knutepunktinstitusjoner	76 917 000	
74	Landsdelsmusikere i Nord-Norge	18 846 000	
78	Ymse faste tiltak	103 799 000	1 016 784 000
324	Scenekunstformål:		
1	Driftsutgifter	73 734 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	60 446 000	
55	Norsk kulturfond- ettårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 56</i>	96 417 000	
56	Norsk kulturfond- flerårig prosjekttilskudd, <i>kan nyttes under post 55</i>	16 176 000	
70	Nasjonale institusjoner	997 270 000	
71	Region-/landsdelsinstitusjoner	433 489 000	
72	Knutepunktinstitusjoner	3 856 000	
73	Region- og distriktsopera	48 862 000	
78	Ymse faste tiltak	141 948 000	1 872 198 000
326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 77</i>	513 943 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	24 710 000	
55	Norsk kulturfond	164 316 000	
72	Knutepunktinstitusjoner	2 715 000	
73	Noregs Mållag	3 861 000	
74	Det Norske Samlaget	12 914 000	
75	Språkteknologi og Det Norske Akademis store ordbok	20 473 000	
76	Ibsenpris m.m.	5 403 000	
77	Prosjekt- og utviklingstiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	16 902 000	
78	Ymse faste tiltak	58 555 000	
80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	49 838 000	873 630 000
328	Museums- og andre kulturvernformål:		
55	Norsk kulturfond	10 224 000	
70	Det nasjonale museumsnettverket	959 294 000	
78	Ymse faste tiltak	34 382 000	1 003 900 000
329	Arkivformål:		
1	Driftsutgifter	322 231 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	17 593 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 102 000	
78	Ymse faste tiltak	9 582 000	359 508 000
	Sum kulturformål		<u>6 849 975 000</u>

Medieformål

334	Film- og medieformål:		
1	Driftsutgifter	153 402 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 282 000	
50	Filmfondet, <i>kan nyttes under post 71</i>	436 501 000	
51	Audiovisuelle produksjoner	10 333 000	
71	Filmtiltak m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	27 900 000	
73	Regional filmsatsing	53 451 000	
75	Medieprogram, <i>kan overføres</i>	25 427 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
78	Ymse faste tiltak	28 421 000	
79	Til disposisjon	1 000 000	744 717 000
335	Mediestøtte:		
71	Produksjonstilskudd	307 946 000	
73	Medieforskning og etterutdanning	13 350 000	
75	Tilskudd til samiske aviser	24 138 000	
76	Tilskudd til minoritetspråklige publikasjoner	845 000	
77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 916 000	348 195 000
337	Kompensasjon for kopiering til privat bruk:		
70	Kompensasjon	43 823 000	43 823 000
339	Lotteri- og stiftelsestilsynet:		
1	Driftsutgifter	62 915 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 389 000	70 304 000
	Sum medieformål		1 207 039 000
	Sum Kulturdepartementet		9 715 421 000

Justis- og beredskapsdepartementet

Administrasjon

400	Justis- og beredskapsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	373 192 000	
23	Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	20 700 000	
50	Norges forskningsråd	17 942 000	
71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	8 545 000	420 379 000
	Sum administrasjon		420 379 000

Rettsvesen

410	Tingrettene og lagmannsrettene:		
1	Driftsutgifter	1 704 309 000	
21	Spesielle driftsutgifter	41 294 000	1 745 603 000
411	Domstoladministrasjonen:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	72 889 000	72 889 000
413	Jordskiftedomstolene:		
1	Driftsutgifter	214 252 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 979 000	223 231 000
414	Forliksråd og andre domsutgifter:		
1	Driftsutgifter	151 878 000	
21	Spesielle driftsutgifter	37 414 000	189 292 000
	Sum rettsvesen		2 231 015 000

Kriminalomsorg

430	Kriminalomsorgens sentrale forvaltning:		
1	Driftsutgifter	3 537 965 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i>	82 285 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	23 055 000	
60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	102 304 000	
70	Tilskudd	23 719 000	3 769 328 000
432	Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS):		
1	Driftsutgifter	167 684 000	167 684 000
	Sum kriminalomsorg		<u>3 937 012 000</u>

Politi og påtalemyndighet

440	Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i>	10 372 686 000	
21	Spesielle driftsutgifter	205 170 000	
22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	7 595 000	
23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	74 533 000	
60	Tilskudd til kommuner til SLT-tiltak	5 160 000	
70	Tilskudd	26 641 000	
71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	4 399 000	
73	Tilskudd til EUs yttergrensefond	116 644 000	10 812 828 000
441	Oslo politidistrikt:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i>	2 059 343 000	2 059 343 000
442	Politihøgskolen:		
1	Driftsutgifter	545 688 000	545 688 000
445	Den høyere påtalemyndighet:		
1	Driftsutgifter	150 130 000	150 130 000
446	Den militære påtalemyndighet:		
1	Driftsutgifter	7 598 000	7 598 000
448	Grensekommisæreren:		
1	Driftsutgifter	6 278 000	6 278 000
	Sum politi og påtalemyndighet		<u>13 581 865 000</u>

Redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap

451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap:		
1	Driftsutgifter	635 041 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	4 833 000	
70	Overføringer til private	5 561 000	645 435 000
452	Sentral krisehåndtering:		
1	Driftsutgifter	14 304 000	14 304 000
455	Redningstjenesten:		
1	Driftsutgifter	864 143 000	
21	Spesielle driftsutgifter	17 413 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	358 800 000	
71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	19 610 000	
72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	95 334 000	1 355 300 000
456	Direktoratet for nødkommunikasjon:		
1	Driftsutgifter	339 746 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	895 137 000	1 234 883 000
	Sum redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap		<u>3 249 922 000</u>
Andre virksomheter			
460	Spesialenheten for politisaker:		
1	Driftsutgifter	<u>39 369 000</u>	39 369 000
466	Særskilte straffesaksutgifter m.m.:		
1	Driftsutgifter	<u>989 150 000</u>	989 150 000
467	Norsk Lovtidend:		
1	Driftsutgifter	<u>3 324 000</u>	3 324 000
468	Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker:		
1	Driftsutgifter	<u>14 903 000</u>	14 903 000
469	Vergemålsordningen:		
1	Driftsutgifter	143 774 000	
21	Spesielle driftsutgifter	<u>32 800 000</u>	176 574 000
	Sum andre virksomheter		<u>1 223 320 000</u>
Fri rettshjelp, erstatninger, konfliktråd m.m.			
470	Fri rettshjelp:		
1	Driftsutgifter	6 438 000	
70	Fri sakførsel	517 059 000	
71	Fritt rettsråd	158 545 000	
72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	<u>31 293 000</u>	713 335 000
471	Statens erstatningsansvar:		
71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	117 599 000	
72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>20 453 000</u>	138 052 000
472	Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre:		
1	Driftsutgifter	45 641 000	
70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>388 902 000</u>	434 543 000
473	Statens sivilrettsforvaltning:		
1	Driftsutgifter	<u>39 414 000</u>	39 414 000
474	Konfliktråd:		
1	Driftsutgifter	<u>76 815 000</u>	76 815 000
475	Bobehandling:		
1	Driftsutgifter	74 459 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>8 770 000</u>	83 229 000
	Sum fri rettshjelp, erstatninger, konfliktråd m.m.		<u>1 485 388 000</u>
Svalbardbudsjettet			
480	Svalbardbudsjettet:		
50	Tilskudd	<u>145 738 000</u>	145 738 000
	Sum Svalbardbudsjettet		<u>145 738 000</u>

Kap. Post	Kroner	Kroner
Beskyttelse og innvandring		
490 Utlendingsdirektoratet:		
1 Driftsutgifter	762 093 000	
21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	1 571 838 000	
22 Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	48 215 000	
23 Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling og migrasjon, <i>kan overføres</i>	7 218 000	
60 Tilskudd til vertskommuner for statlige mottak for asylsøkere og flyktninger	246 394 000	
70 Økonomiske ytelser til beboere i asylmottak	452 807 000	
71 Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i mottak og informasjon til au pairer	17 462 000	
72 Retur av asylsøkere med avslag og tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i>	134 661 000	
73 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak, <i>kan nyttes under kap. 821 post 60</i>	6 741 000	
75 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i>	13 568 000	3 260 997 000
491 Utlendingsnemnda:		
1 Driftsutgifter	278 015 000	
21 Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	13 926 000	291 941 000
Sum beskyttelse og innvandring	<u>3 552 938 000</u>	
Sum Justis- og beredskapsdepartementet		<u>29 827 577 000</u>

Kommunal- og regionaldepartementet

Administrasjon m.m.

500 Kommunal- og regionaldepartementet:		
1 Driftsutgifter	161 155 000	
21 Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag, <i>kan overføres</i>	9 000 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 000 000	
50 Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	15 750 000	186 905 000
Sum administrasjon m.m.		<u>186 905 000</u>

Distrikts- og regionalpolitikk

551 Regional utvikling og nyskaping:		
60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	1 525 950 000	
61 Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift, <i>kan overføres</i>	557 700 000	2 083 650 000
552 Nasjonalt samarbeid for regional utvikling:		
21 Kunnskapsutvikling, informasjon, mv., <i>kan overføres</i>	14 200 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
62	Nasjonale tiltak for lokal samfunnsutvikling, <i>kan overføres</i>	30 000 000	
72	Nasjonale tiltak for regional utvikling, <i>kan overføres</i>	520 200 000	564 400 000
554	Kompetansesenter for distriktsutvikling:		
1	Driftsutgifter	32 000 000	32 000 000
	Sum distrikts- og regionalpolitikk		2 680 050 000

Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.

571	Rammetilskudd til kommuner:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	18 900 000	
60	Innbyggertilskudd	109 678 586 000	
61	Distriktstilskudd Sør-Norge	373 080 000	
62	Nord-Norge- og Namdalstilskudd	1 446 422 000	
63	Småkommunetilskudd	929 742 000	
64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572 post 64</i>	2 175 000 000	
66	Veksttilskudd	60 233 000	
67	Storbytilskudd	401 506 000	115 083 469 000
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner:		
60	Innbyggertilskudd	27 316 533 000	
62	Nord-Norge-tilskudd	577 270 000	
64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571 post 64</i>	509 000 000	28 402 803 000
575	Ressurskrevende tjenester:		
60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	5 850 000 000	5 850 000 000
579	Valguttgifter:		
1	Driftsutgifter	47 700 000	47 700 000
	Sum rammeoverføringer til kommunesektoren mv.		149 383 972 000

Bolig, bomiljø og bygg

580	Bostøtte:		
70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	2 970 000 000	2 970 000 000
581	Bolig- og bomiljøtiltak:		
21	Kunnskapsutvikling og -formidling	4 500 000	
61	Husleietilskudd	2 500 000	
70	Boligetablering i distriktene	20 600 000	
74	Tilskudd til bolig-, by- og områdeutvikling, <i>kan overføres</i>	29 400 000	
75	Tilskudd til etablering i egen bolig	354 300 000	
76	Tilskudd til utleieboliger, <i>kan overføres</i>	433 800 000	
77	Kompetansetilskudd til bærekraftig bolig- og byggkvalitet, <i>kan overføres</i>	23 800 000	
78	Boligsosialt kompetansetilskudd, <i>kan overføres</i>	70 700 000	
79	Tilskudd til tilpasning av bolig	172 500 000	1 112 100 000
582	Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg:		
60	Rentekompensasjon - skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres</i>	439 700 000	
61	Rentekompensasjon - kirkebygg, <i>kan overføres</i>	49 200 000	488 900 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
585	Husleietvistutvalget:		
1	Driftsutgifter	22 300 000	22 300 000
586	Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser:		
63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag	1 013 900 000	
64	Investeringsstilskudd, <i>kan overføres</i>	847 800 000	1 861 700 000
587	Direktoratet for byggkvalitet:		
1	Driftsutgifter	67 000 000	
22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling	32 500 000	
70	Tilskudd til Lavenergiprogrammet	6 000 000	105 500 000
	Sum bolig, bomiljø og bygg		<u>6 560 500 000</u>
	Sum Kommunal- og regionaldepartementet		<u>158 811 427 000</u>

Arbeidsdepartementet

Administrasjon

600	Arbeidsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	177 830 000	177 830 000
601	Utredningsvirksomhet, forskning m.m.:		
21	Spesielle driftsutgifter	60 770 000	
22	Tiltak mot ufrivillig deltid, <i>kan overføres</i>	26 620 000	
50	Norges forskningsråd	125 720 000	
70	Tilskudd	24 990 000	
72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.	12 090 000	250 190 000
	Sum administrasjon		<u>428 020 000</u>

Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken

604	Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	7 540 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	735 500 000	743 040 000
605	Arbeids- og velferdsetaten:		
1	Driftsutgifter	10 451 600 000	
21	Spesielle driftsutgifter	28 800 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	241 430 000	
70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykemeldte, <i>kan overføres</i>	201 735 000	10 923 565 000
606	Trygderetten:		
1	Driftsutgifter	65 278 000	65 278 000
	Sum administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken		<u>11 731 883 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Pensjoner mv. under Statens pensjonskasse			
611	Pensjoner av statskassen:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	18 800 000	18 800 000
612	Tilskudd til Statens pensjonskasse:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	8 579 000 000	
70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	95 000 000	8 674 000 000
613	Arbeidsgiveravgift til folketrygden:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	977 000 000	
70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	11 000 000	988 000 000
614	Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse:		
1	Driftsutgifter	64 000 000	
70	Tap/avskrivninger	2 000 000	
90	Utlån, <i>overslagsbevilgning</i>	21 000 000 000	21 066 000 000
615	Yrkesskadeforsikring:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	81 000 000	81 000 000
616	Gruppelivsforsikring:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	182 000 000	182 000 000
	Sum pensjoner mv. under Statens pensjonskasse		<u>31 009 800 000</u>
Tiltak for bedre levekår mv.			
621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering:		
21	Spesielle driftsutgifter	60 620 000	
63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	163 330 000	
70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	56 190 000	
74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	10 530 000	290 670 000
	Sum tiltak for bedre levekår mv.		<u>290 670 000</u>
Arbeidsmarked			
634	Arbeidsmarkedstiltak:		
21	Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	89 600 000	
76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	6 244 470 000	
77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	1 053 530 000	
78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	63 000 000	7 450 600 000
635	Ventelønn:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	125 000 000	125 000 000
	Sum arbeidsmarked		<u>7 575 600 000</u>
Arbeidsmiljø og sikkerhet			
640	Arbeidstilsynet:		
1	Driftsutgifter	490 400 000	
21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	10 300 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 300 000	505 000 000
642 Petroleumstilsynet:		
1 Driftsutgifter	212 100 000	
21 Spesielle driftsutgifter	23 000 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 730 000	236 830 000
643 Statens arbeidsmiljøinstitutt:		
50 Statstilskudd	104 850 000	104 850 000
646 Pionerdykkere i Nordsjøen:		
72 Tilskudd, <i>kan overføres</i>	3 150 000	3 150 000
648 Arbeidsretten, Riksmekleren m.m.:		
1 Driftsutgifter	16 315 000	
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	1 898 000	
70 Tilskudd til faglig utvikling	4 000 000	22 213 000
649 Treparts bransjeprogrammer:		
21 Spesielle driftsutgifter - Treparts bransjeprogrammer	10 600 000	10 600 000
Sum arbeidsmiljø og sikkerhet		<u>882 643 000</u>

Kontantytelser

660 Krigspensjon:		
70 Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	146 000 000	
71 Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	367 000 000	513 000 000
664 Pensjonstrygden for sjømenn:		
70 Tilskudd	212 586 000	212 586 000
666 Avtalefestet pensjon (AFP):		
70 Tilskudd	1 880 000 000	1 880 000 000
667 Supplerende stønad til personer over 67 år:		
70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	410 000 000	410 000 000
Sum kontantytelser		<u>3 015 586 000</u>
Sum Arbeidsdepartementet		<u>54 934 202 000</u>

Helse- og omsorgsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet mv.

700 Helse- og omsorgsdepartementet:		
1 Driftsutgifter	186 088 000	186 088 000
702 Beredskap:		
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	35 171 000	
70 Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	3 419 000	38 590 000
703 Internasjonalt samarbeid:		
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	54 863 000	
70 Tilskudd, <i>kan overføres</i>	14 781 000	69 644 000
Sum helse- og omsorgsdepartementet mv.		<u>294 322 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Folkehelse			
710	Nasjonalt folkehelseinstitutt:		
1	Driftsutgifter	606 396 000	
21	Spesielle driftsutgifter	579 641 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	18 417 000	1 204 454 000
711	Ernæring og mattrygghet:		
1	Driftsutgifter	20 458 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	11 824 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	1 074 000	
74	Skolefrukt, <i>kan overføres</i>	18 984 000	52 340 000
712	Bioteknologinemnda:		
1	Driftsutgifter	8 720 000	8 720 000
715	Statens strålevern:		
1	Driftsutgifter	77 130 000	
21	Spesielle driftsutgifter	44 264 000	121 394 000
716	Statens institutt for rusmiddelforskning:		
1	Driftsutgifter	41 875 000	41 875 000
718	Rusmiddelforebygging:		
21	Spesielle driftsutgifter	96 498 000	
63	Rusmiddeltiltak, <i>kan overføres</i>	15 957 000	
70	Andre tilskudd, <i>kan overføres</i>	105 271 000	217 726 000
719	Annet folkehelsearbeid:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 79</i>	78 107 000	
60	Kommunetilskudd, <i>kan overføres</i>	6 459 000	
70	Smittevern mv., <i>kan overføres</i>	16 998 000	
73	Fysisk aktivitet, <i>kan overføres</i>	34 575 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	8 098 000	144 237 000
	Sum folkehelse		1 790 746 000
Helseforvaltning			
720	Helsedirektoratet:		
1	Driftsutgifter	986 676 000	
21	Spesielle driftsutgifter	168 311 000	
22	Elektroniske resepter, <i>kan overføres</i>	44 783 000	
70	Refusjon helsehjelp i utlandet	24 000 000	1 223 770 000
721	Statens helsetilsyn:		
1	Driftsutgifter	91 686 000	
21	Spesielle driftsutgifter	12 390 000	104 076 000
722	Norsk pasientskadeerstatning:		
1	Driftsutgifter	147 477 000	
70	Advokatutgifter	32 904 000	
71	Særskilte tilskudd	76 916 000	257 297 000
723	Pasientskadenemnda:		
1	Driftsutgifter	48 043 000	48 043 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
724 Statens autorisasjonskontor for helsepersonell:		
1 Driftsutgifter	37 159 000	37 159 000
725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten:		
1 Driftsutgifter	165 147 000	165 147 000
726 Statens helsepersonellnemnd:		
1 Driftsutgifter	8 125 000	8 125 000
728 Klagenemnda for behandling i utlandet og Preimplantasjonsdiagnostikknemnda:		
1 Driftsutgifter	3 199 000	3 199 000
729 Pasient- og brukerombud:		
1 Driftsutgifter	58 831 000	58 831 000
Sum helseforvaltning		<u>1 905 647 000</u>
Spesialisthelsetjenester		
732 Regionale helseforetak:		
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 891 000	
70 Særskilte tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75</i>	372 058 000	
72 Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres</i>	47 683 089 000	
73 Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i>	16 738 286 000	
74 Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres</i>	12 663 461 000	
75 Basisbevilgning Helse Nord RHF, <i>kan overføres</i>	11 225 820 000	
76 Innsatsstyrt finansiering, <i>overslagsbevilgning</i>	16 563 768 000	
77 Poliklinisk virksomhet mv., <i>overslagsbevilgning</i>	3 134 246 000	
78 Forskning og nasjonale kompetansetjenester, <i>kan overføres</i>	945 952 000	
79 Raskere tilbake, <i>kan overføres</i>	530 975 000	
82 Investeringslån, <i>kan overføres</i>	2 009 931 000	
83 Opptrekksrenter for lån fom. 2008, <i>overslagsbevilgning</i>	83 000 000	
91 Opptrekksrenter for lån tom. 2007, <i>overslagsbevilgning</i>	1 500 000	111 960 977 000
733 Rehabilitering og rehabilitering:		
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	18 828 000	
70 Behandlingsreiser til utlandet	86 936 000	
72 Kjøp av opptrening mv., <i>kan overføres</i>	9 447 000	
79 Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	17 112 000	132 323 000
734 Særskilte tilskudd til psykiske helse og rustiltak:		
1 Driftsutgifter Kontrollkomisjonene	39 135 000	
21 Spesielle driftsutgifter	15 798 000	
70 Tvinget psykisk helsevern for pasienter som ikke har bosted i riket	2 329 000	
71 Tvingen omsorg for psykisk utviklingshemmede	71 878 000	
72 Utviklingsområder innen psykisk helsevern og rus	45 987 000	175 127 000
Sum spesialisthelsetjenester		<u>112 268 427 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Legemidler			
750	Statens legemiddelverk:		
1	Driftsutgifter	227 716 000	227 716 000
751	Legemiddeltiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 320 000	
70	Tilskudd	63 003 000	75 323 000
	Sum legemidler		303 039 000
Helse- og omsorgstjenester i kommunene			
761	Omsorgstjeneste:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	128 045 000	
60	Kommunale kompetansetiltak, <i>kan overføres</i>	202 215 000	
61	Vertskommuner	952 588 000	
62	Dagaktivitetstilbud, <i>kan overføres</i>	254 800 000	
66	Brukerstyrt personlig assistanse	87 129 000	
67	Utviklingstiltak	111 087 000	
71	Frivillig arbeid mv.	31 245 000	
72	Landsbystiftelsen	67 778 000	
73	Særlige omsorgsbehov	21 060 000	
75	Andre kompetansetiltak	9 872 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	13 833 000	1 879 652 000
762	Primærhelsetjeneste:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	29 561 000	
50	Samisk helse	6 036 000	
60	Forebyggende helsetjenester	57 225 000	
61	Fengselshelsetjeneste	130 858 000	
62	Øyeblikkelig hjelp, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 732 postene 70 og 76</i>	270 192 000	
63	Allmennlegetjenester	123 144 000	
70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	44 657 000	
71	Frivillig arbeid mv.	6 254 000	
73	Forebygging uønskede svangerskap og abort, <i>kan overføres</i>	26 675 000	
74	Stiftelsen Amathea	15 868 000	710 470 000
763	Rustiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	61 199 000	
61	Kommunalt rusarbeid, <i>kan overføres</i>	86 029 000	
71	Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	176 148 000	
72	Kompetansesentra mv.	87 287 000	410 663 000
764	Psykisk helse:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	89 118 000	
60	Psykisk helsearbeid, <i>kan overføres</i>	226 179 000	
72	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	377 758 000	
73	Vold og traumatisk stress, <i>kan overføres</i>	107 482 000	800 537 000
769	Utredningsvirksomhet mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	32 918 000	
70	Utredningsvirksomhet mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	3 511 000	36 429 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
Sum helse- og omsorgstjenester i kommunene		<u>3 837 751 000</u>
Tannhelse		
770 Tannhelsetjenester:		
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	19 674 000	
70 Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	<u>143 808 000</u>	<u>163 482 000</u>
Sum tannhelse		<u>163 482 000</u>
Kunnskap og kompetanse		
780 Forskning:		
50 Norges forskningsråd mv.	<u>302 518 000</u>	302 518 000
781 Forsøk og utvikling mv.:		
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	63 828 000	
70 Norsk Helsenet SF	79 727 000	
79 Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	<u>64 675 000</u>	208 230 000
782 Helseregistre:		
21 Spesielle driftsutgifter	17 029 000	
70 Tilskudd	<u>34 787 000</u>	51 816 000
783 Personell:		
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	30 471 000	
61 Turnustjeneste	129 138 000	
79 Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	<u>28 912 000</u>	188 521 000
Sum kunnskap og kompetanse		<u>751 085 000</u>
Sum Helse- og omsorgsdepartementet		<u>121 314 499 000</u>
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet		
Administrasjon		
800 Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet:		
1 Driftsutgifter	156 459 000	
21 Spesielle driftsutgifter	<u>12 173 000</u>	<u>168 632 000</u>
Sum administrasjon		<u>168 632 000</u>
Integrering og mangfold		
820 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet:		
1 Driftsutgifter	<u>179 187 000</u>	179 187 000
821 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:		
21 Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	46 273 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 500 000	
50 Norges Forskningsråd	6 390 000	
60 Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	<u>5 090 852 000</u>	

Kap. Post		Kroner	Kroner
61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	314 268 000	
62	Kommunale innvandrertiltak	172 823 000	
70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	1 860 000	
71	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	51 094 000	
72	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	2 523 000	
73	Tilskudd	2 253 000	5 698 836 000
822	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:		
21	Spesielle driftsutgifter, opplæring i norsk og samfunnskunnskap, <i>kan overføres</i>	28 092 000	
22	Norskprøver for voksne innvandrere	12 933 000	
60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 648 676 000	1 689 701 000
823	Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene:		
1	Driftsutgifter	6 644 000	6 644 000
	Sum integrering og mangfold		7 574 368 000
Tiltak for familie, likestilling og ikke-diskriminering			
840	Krisetiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter	3 408 000	
61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	72 240 000	
70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	35 058 000	110 706 000
841	Samliv og konfliktløsning:		
21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	12 332 000	
22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	4 861 000	
23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	6 856 000	
70	Tilskudd til samlivstiltak, <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	4 627 000	28 676 000
842	Familievern:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	214 938 000	
21	Spesielle driftsutgifter	16 403 000	
70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	138 404 000	369 745 000
843	Likestillings- og diskrimineringsnemnda:		
1	Driftsutgifter	4 519 000	4 519 000
844	Kontantstøtte:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	878 000 000	878 000 000
845	Barnetrygd:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	14 985 000 000	14 985 000 000
846	Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50</i>	32 135 000	
50	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	2 923 000	
60	Tilskudd til likestillingsarbeid i kommunal sektor	1 900 000	
70	Tilskudd	20 980 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner	
72	Tiltak for lesbiske og homofile	10 059 000	
73	Tilskudd til likestillingssentre	5 824 000	
79	Tilskudd til internasjonalt familie- og likestillingsarbeid, <i>kan overføres</i>	7 966 000	81 787 000
847	Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	15 515 000	
70	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner	171 894 000	
71	Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	20 229 000	
72	Tilskudd	14 000 000	221 638 000
849	Likestillings- og diskrimineringsombudet:		
50	Basisbevilgning	54 140 000	54 140 000
	Sum tiltak for familie, likestilling og ikke-diskriminering		16 734 211 000
Tiltak for barn og ungdom			
850	Barneombudet:		
1	Driftsutgifter	13 625 000	13 625 000
852	Adopsjonsstøtte:		
70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	15 865 000	15 865 000
853	Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker:		
1	Driftsutgifter	162 500 000	162 500 000
854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	70 773 000	
50	Forskning og utvikling	25 274 000	
60	Kommunalt barnevern	464 755 000	
61	Utvikling i kommunene	26 446 000	
65	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 100 000 000	
71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	31 555 000	
72	Tilskudd til forskning og utvikling i barnevernet	57 444 000	1 776 247 000
855	Statlig forvaltning av barnevernet:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	3 685 960 000	
21	Spesielle driftsutgifter	19 113 000	
22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	1 666 047 000	
60	Tilskudd til kommunene, <i>kan nyttes under post 1</i>	186 067 000	5 557 187 000
856	Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere:		
1	Driftsutgifter	197 703 000	197 703 000
857	Barne- og ungdomstiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	7 556 000	
60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	64 333 000	
70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	112 328 000	
71	Utviklingsarbeid, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 809 000	
79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	34 499 000	222 525 000
858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	224 474 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
21	Spesielle driftsutgifter	19 082 000	
22	Reguleringspremie til KLP og fylkeskommunale pensjonskasser		275 615 000
859	EUs ungdomsprogram:	32 059 000	
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 702 000	7 702 000
	Sum tiltak for barn og ungdom		8 228 969 000

Forbrukerpolitikk

860	Forbrukerrådet:		
50	Basisbevilgning	105 653 000	
51	Markedsportaler	12 244 000	117 897 000
862	Positiv miljømerking:		
70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	6 200 000	6 200 000
865	Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 571 000	
70	Tilskudd	2 000 000	
79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	4 814 000	14 385 000
866	Statens institutt for forbruksforskning:		
50	Basisbevilgning	28 799 000	28 799 000
867	Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet:		
1	Driftsutgifter	8 199 000	8 199 000
868	Forbrukerombudet:		
1	Driftsutgifter	23 703 000	23 703 000
	Sum forbrukerpolitikk		199 183 000
	Sum barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet		32 905 363 000

Nærings- og handelsdepartementet

Administrasjon

900	Nærings- og handelsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	198 344 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	44 845 000	
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	20 500 000	
72	Tilskudd til beredskapsordninger	3 550 000	
73	Tilskudd til Ungt Entreprenørskap	12 400 000	
75	Tilskudd til særskilte prosjekter	20 000 000	299 639 000
	Sum administrasjon		299 639 000

Infrastruktur og rammebetingelser

901	Styret for det industrielle rettsvern:		
1	Driftsutgifter	235 400 000	235 400 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
902 Justervesenet:		
1 Driftsutgifter	114 100 000	
21 Spesielle driftsutgifter	<u>2 300 000</u>	116 400 000
903 Norsk akkreditering:		
1 Driftsutgifter	<u>35 500 000</u>	35 500 000
904 Brønnøysundregistrene:		
1 Driftsutgifter	314 800 000	
22 Forvaltning av Altinn-løsningen, <i>kan overføres</i>	<u>258 500 000</u>	573 300 000
905 Norges geologiske undersøkelse:		
1 Driftsutgifter	184 800 000	
21 Spesielle driftsutgifter	<u>73 800 000</u>	258 600 000
906 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard:		
1 Driftsutgifter	19 700 000	
30 Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	<u>10 700 000</u>	30 400 000
909 Tiltak for sysselsetting av sjøfolk:		
73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>1 600 000 000</u>	1 600 000 000
910 Sjøfartsdirektoratet:		
1 Driftsutgifter	<u>358 150 000</u>	358 150 000
913 Standardisering:		
70 Tilskudd	<u>28 000 000</u>	28 000 000
914 Klagenemnda for industrielle rettigheter:		
1 Driftsutgifter	<u>4 500 000</u>	4 500 000
Sum infrastruktur og rammebetingelser		<u>3 240 250 000</u>
Forskning, innovasjon og internasjonalisering		
920 Norges forskningsråd:		
50 Tilskudd	<u>1 413 900 000</u>	1 413 900 000
922 Romvirksomhet:		
50 Norsk Romsenter	53 300 000	
70 Kontingent i European Space Agency (ESA)	146 400 000	
71 Internasjonal romvirksomhet	306 900 000	
72 Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	35 400 000	
73 EUs romprogrammer	195 700 000	
74 Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, <i>kan overføres</i>	<u>13 500 000</u>	751 200 000
924 Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer:		
70 Tilskudd	<u>100 000 000</u>	100 000 000
929 Norsk Designråd:		
70 Tilskudd	<u>38 000 000</u>	38 000 000
934 Internasjonaliseringstiltak:		
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	13 000 000	
73 Støtte ved kapitalvareeksport	<u>359 000 000</u>	372 000 000
937 Svalbard Reiseliv AS:		
71 Tilskudd	<u>2 100 000</u>	2 100 000
Sum forskning, innovasjon og internasjonalisering		<u>2 677 200 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Statlig eierskap			
950	Forvaltning av statlig eierskap:		
21	Spesielle driftsutgifter	25 700 000	25 700 000
953	Kings Bay AS:		
70	Tilskudd	27 500 000	27 500 000
960	Raufoss ASA:		
71	Refusjon for miljøtiltak	8 200 000	8 200 000
	Sum statlig eierskap		<u>61 400 000</u>
	Sum Nærings- og handelsdepartementet		<u>6 278 489 000</u>
Fiskeri- og kystdepartementet			
Administrasjon			
1000	Fiskeri- og kystdepartementet:		
1	Driftsutgifter	128 540 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	39 200 000	
71	Tilskudd til kystkultur, <i>kan overføres</i>	9 500 000	177 240 000
1001	Deltakelse i internasjonale organisasjoner:		
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	10 580 000	10 580 000
	Sum administrasjon		<u>187 820 000</u>
Forskning og innovasjon			
1020	Havforskningsinstituttet:		
1	Driftsutgifter	343 760 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	365 650 000	
70	Erstatningsutbetaling	6 000 000	715 410 000
1021	Drift av forskningsfartøyene:		
1	Driftsutgifter	130 350 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	74 150 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	75 000 000	279 500 000
1022	NIFES:		
1	Driftsutgifter	61 910 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	88 720 000	150 630 000
1023	Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU:		
50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	207 200 000	
51	Tilskudd Veterinærinstituttet	43 600 000	
52	Basisbevilgning forskningsinstitutter	122 600 000	
70	Tilskudd til sjømat- og rekrutteringstiltak, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	5 700 000	
72	Tilskudd Nofima, <i>kan overføres</i>	77 870 000	
74	Tilskudd marin bioteknologi mv., <i>kan overføres</i>	32 800 000	
75	Tilskudd Akvariet i Bergen	3 730 000	503 500 000
	Sum forskning og innovasjon		<u>1 649 040 000</u>

Kap. Post	Kroner	Kroner
Fiskeri- og havbruksforvaltning		
1030	Fiskeridirektoratet:	
1	Driftsutgifter	369 000 000
21	Spesielle driftsutgifter	5 100 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 700 000
		375 800 000
1050	Diverse fiskeriformål:	
71	Sosiale tiltak, <i>kan overføres</i>	2 000 000
72	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	14 150 000
74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	2 140 000
75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	50 000 000
79	Informasjon ressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	900 000
	Sum fiskeri- og havbruksforvaltning	444 990 000
Kystforvaltning		
1062	Kystverket:	
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i>	1 632 530 000
21	Spesielle driftsutgifter	60 800 000
30	Nyanlegg og større vedlikehold, <i>kan overføres</i>	497 910 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	190 550 000
60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg, <i>kan overføres</i>	60 000 000
70	Tilskudd Redningsselskapet	56 200 000
		2 497 990 000
1070	Samfunnet Jan Mayen og Loran-C:	
1	Driftsutgifter	44 187 000
	Sum kystforvaltning	2 542 177 000
	Sum Fiskeri- og kystdepartementet	4 824 027 000
Landbruks- og matdepartementet		
Administrasjon m.m.		
1100	Landbruks- og matdepartementet:	
1	Driftsutgifter	143 763 000
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 033 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold - ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 655 000
50	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold - forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	263 000
	Sum administrasjon m.m.	147 714 000
		147 714 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Matpolitikk			
1112	Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på mat-området:		
50	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Veterinærinstituttet	85 022 000	
51	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Bioforsk	60 699 000	
52	Støtte til fagsentrene, Bioforsk	17 269 000	162 990 000
1115	Mattilsynet:		
1	Driftsutgifter	1 201 166 000	
22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	9 323 000	
23	eSporingsløsningen, <i>kan overføres</i>	3 099 000	
71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 131 000	1 214 719 000
	Sum matpolitikk		<u>1 377 709 000</u>
Forskning og innovasjon			
1137	Forskning og innovasjon:		
50	Forskningsaktivitet, Norges forskningsråd	233 893 000	
51	Basisbevilgninger m.m., Norges forskningsråd	187 774 000	
53	Omstillingsmidler instituttsektoren mv.	4 231 000	425 898 000
	Sum forskning og innovasjon		<u>425 898 000</u>
Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak			
1138	Støtte til organisasjoner m.m.:		
70	Støtte til organisasjoner, <i>kan overføres</i>	24 737 000	
71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid - organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	5 350 000	30 087 000
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer:		
70	Tilskudd til miljø- og ressurstiltak, <i>kan overføres</i>	17 293 000	
71	Tilskudd til genressursforvaltning, <i>kan overføres</i>	21 620 000	38 913 000
1141	Kunnskapsutvikling m.m. innen miljø- og næringsstiltak i landbruket:		
50	Næringsøkonomisk dokumentasjon og analyse	23 906 000	
52	Kunnskapsutvikling og kunnskapsformidling om arealressurser, skog og landskap	98 104 000	122 010 000
1143	Statens landbruksforvaltning:		
1	Driftsutgifter	180 411 000	
60	Tilskudd til veterinærdekning	130 154 000	
70	Tilskudd til beredskap i kornsektoren, <i>kan overføres</i>	373 000	
72	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	302 000	
73	Tilskudd til erstatninger m.m. ved tiltak mot dyre- og plantesykdommer, <i>overslagsbevilgning</i>	45 610 000	
75	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	1 000 000	357 850 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1144	Regionale og lokale tiltak i landbruket:		
77	Regionale og lokale tiltak i landbruket, <i>kan overføres</i>	6 810 000	6 810 000
1147	Reindriftsforvaltningen:		
1	Driftsutgifter	44 203 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 118 000	
70	Tilskudd til fjellstuer	725 000	
71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	9 198 000	
82	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i>	2 500 000	63 744 000
1148	Naturskade - erstatninger:		
71	Naturskade, erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	117 200 000	117 200 000
1149	Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket:		
51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 379 000	
71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	2 286 000	
72	Tilskudd til økt bruk av tre, <i>kan overføres</i>	28 000 000	
73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, <i>kan overføres</i>	42 000 000	75 665 000
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:		
1	Driftsutgifter	2 500 000	
50	Fondsavsetninger	1 433 653 000	
70	Markedsregulering, <i>kan overføres</i>	209 400 000	
71	Tilskudd til erstatninger m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	40 000 000	
73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	2 338 900 000	
74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	8 341 500 000	
77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	235 590 000	
78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 608 854 000	14 210 397 000
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen:		
51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	34 100 000	
72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	6 100 000	
75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	62 400 000	
79	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 900 000	104 500 000
1161	Statskog SF - forvaltningsdrift:		
70	Tilskudd til forvaltningsdrift	13 091 000	
75	Oppsyn i statsallmenninger	9 603 000	22 694 000
	Sum næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak		15 149 870 000
	Sum Landbruks- og matdepartementet		17 101 191 000

Samferdselsdepartementet

Administrasjon m.m.

1300	Samferdselsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	139 800 000	
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	32 600 000	
71	Tilskudd til trafikkisikkerhetsformål mv.	32 100 000	
72	Tilskudd til samferdselsberedskap	2 700 000	207 200 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1301	Forskning og utvikling mv.:		
21	Utredninger vedrørende miljø, trafikksikkerhet mv.	16 300 000	
50	Samferdselsforskning, <i>kan overføres</i>	142 000 000	
72	Tilskudd til miljøvennlig transport, Transnova-prosjektet, <i>kan overføres</i>	77 200 000	235 500 000
	Sum administrasjon m.m.		<u>442 700 000</u>

Luftfartsformål

1310	Flytransport:		
70	Kjøp av innenlandske flyruter, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1311 post 71</i>	<u>673 000 000</u>	673 000 000
1311	Tilskudd til regionale flyplasser:		
71	Tilskudd til ikke-statlige flyplasser, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1310 post 70</i>	<u>30 900 000</u>	30 900 000
1313	Luftfartstilsynet:		
1	Driftsutgifter	<u>189 800 000</u>	189 800 000
1314	Statens havarikommisjon for transport:		
1	Driftsutgifter	<u>62 500 000</u>	62 500 000
	Sum luftfartsformål		<u>956 200 000</u>

Vegformål

1320	Statens vegvesen:		
23	Drift og vedlikehold av riksveger, trafikant- og kjøretøytilsyn m.m., <i>kan overføres, kan nyttes under post 29, post 30, post 31 og post 72</i>	8 844 500 000	
26	Vegtilsyn	15 500 000	
29	Vederlag til OPS-prosjekter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23 og post 30</i>	411 000 000	
30	Riksveginvesteringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23, post 29, post 31 og post 72</i>	9 115 800 000	
31	Rassikring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i>	966 400 000	
35	Vegutbygging i Bjørvika, <i>kan overføres</i>	101 400 000	
36	E16 over Filefjell, <i>kan overføres</i>	173 900 000	
37	E6 vest for Alta, <i>kan overføres</i>	202 900 000	
61	Rentekompensasjon for transporttiltak i fylkene	140 000 000	
62	Tilskudd til rassikring på fylkesvegnettet, <i>kan overføres</i>	550 800 000	
72	Kjøp av riksvegferjetjenester, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23 og post 30</i>	<u>525 100 000</u>	21 047 300 000
	Sum vegformål		<u>21 047 300 000</u>

Særskilte transporttiltak

1330	Særskilte transporttiltak:		
60	Særskilt tilskudd til kollektivtransport, <i>kan overføres</i>	758 900 000	
70	Kjøp av sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes	<u>773 900 000</u>	1 532 800 000
	Sum særskilte transporttiltak		<u>1 532 800 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Jernbaneformål			
1350	Jernbaneverket:		
23	Drift og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i>	5 186 700 000	
25	Drift og vedlikehold av Gardermobanen, <i>kan overføres</i>	98 000 000	
30	Investeringer i linjen, <i>kan overføres, kan nyttes under post 23</i>	5 261 000 000	
31	Nytt dobbeltspor Oslo-Ski, <i>kan overføres</i>	827 000 000	11 372 700 000
1351	Persontransport med tog:		
70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres</i>	2 921 300 000	2 921 300 000
1354	Statens jernbanetilsyn:		
1	Driftsutgifter	58 700 000	
21	Spesielle driftsutgifter - tilsyn med tau- og kabelbaner og park- og tivolianlegg	15 000 000	73 700 000
	Sum jernbaneformål		<u>14 367 700 000</u>
Post og telekommunikasjoner			
1370	Posttjenester:		
70	Kjøp av post- og banktjenester	353 000 000	353 000 000
1380	Post- og teletilsynet:		
1	Driftsutgifter	163 900 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 500 000	
70	Tilskudd til telesikkerhet og -beredskap, <i>kan overføres</i>	27 900 000	202 300 000
	Sum post og telekommunikasjoner		<u>555 300 000</u>
	Sum Samferdselsdepartementet		<u>38 902 000 000</u>
Miljøverndepartementet			
Fellesoppgaver, regional planlegging, forskning, internasjonalt arbeid m.m.			
1400	Miljøverndepartementet:		
1	Driftsutgifter	255 387 000	
21	Spesielle driftsutgifter	106 203 000	
61	Framtidens byer og bærekraftig byutvikling, <i>kan overføres</i>	37 000 000	
62	Den naturlige skolesekken	3 500 000	
65	Groruddalen, <i>kan overføres</i>	32 000 000	
70	Frivillige miljøorganisasjoner og allmenntilgjengelige miljøstiftelser	51 213 000	
71	Internasjonale organisasjoner	50 783 000	
74	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	31 150 000	
79	Tilskudd til kulturminneforvaltning	11 539 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
81	Tilskudd til byutvikling og lokalt miljøvern, <i>kan overføres</i>	14 557 000	597 332 000
1410	Miljøvernforskning og miljøovervåking:		
21	Miljøovervåking og miljødata	176 671 000	
50	Basisbevilgninger til miljøforskningsinstituttene	163 998 000	
51	Forskningsprogrammer m.m.	190 718 000	
53	Internasjonalt samarbeid om miljøvern- forskning	6 564 000	
54	Artsprosjektet mv.	30 000 000	
70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	29 288 000	
72	Tilskudd til GenØk - Senter for biosikkerhet	14 900 000	
73	Infrastrukturtiltak til miljøinstituttene	9 114 000	621 253 000
	Sum fellesoppgaver, regional planlegging, forskning, internasjonalt arbeid m.m.		1 218 585 000

Naturens mangfold og friluftsliv

1425	Vilt- og fisketiltak:		
1	Driftsutgifter	15 000 000	
21	Spesielle driftsutgifter	32 100 000	
70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	9 800 000	
71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	28 500 000	85 400 000
1426	Statens naturoppsyn:		
1	Driftsutgifter	134 207 000	
21	Spesielle driftsutgifter	9 297 000	
30	Tiltak i verneområder, <i>kan overføres</i>	65 693 000	209 197 000
1427	Direktoratet for naturforvaltning:		
1	Driftsutgifter	212 715 000	
21	Spesielle driftsutgifter	167 827 000	
22	Statlige vannmiljøtiltak	173 500 000	
30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	44 080 000	
32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	9 600 000	
34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	222 000 000	
35	Statlig erverv, nytt skogvern, <i>kan overføres</i>	231 091 000	
60	Tilskudd til lokalt utviklingsfond	6 000 000	
70	Tilskudd til vannmiljøtiltak, <i>kan overføres</i>	30 500 000	
71	Forvaltningstiltak i verdensarvsområder, <i>kan overføres</i>	16 600 000	
72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	150 755 000	
73	Forebyggende og konfliktdempende tiltak i rovviltforvaltningen, <i>kan overføres</i>	64 600 000	
74	Tilskudd til friluftslivstiltak, <i>kan overføres</i>	21 693 000	
75	Internasjonale avtaler og medlemskap	1 144 000	
76	Nasjonalparksentre og andre naturinformasjons- sentre, <i>kan overføres</i>	43 700 000	
78	Friluftsområder, interkommunale friluftsråd og landsomfattende samarbeidsorgan for friluftsliv, <i>kan overføres</i>	66 595 000	
81	Verdiskapingsprogrammet for naturarven, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	15 330 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
82	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte naturtyper, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	33 089 000	
83	Naturfaglige organisasjoner	3 673 000	1 514 492 000
	Sum naturens mangfold og friluftsliv		<u>1 809 089 000</u>
Kulturminner og kulturmiljø			
1429	Riksantikvaren:		
1	Driftsutgifter	126 029 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 72 og 73</i>	36 935 000	
50	Tilskudd til Samisk kulturminnearbeid	3 195 000	
72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	270 362 000	
73	Brannsikring og beredskapstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	10 953 000	
74	Fartøyvern, <i>kan overføres</i>	43 712 000	
75	Internasjonalt samarbeid, <i>kan overføres</i>	1 100 000	
77	Verdiskapingsarbeid på kulturminneområdet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	8 264 000	
78	Tilskudd til sikring og forvaltning av arkeologiske kulturminner, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	8 500 000	509 050 000
1432	Norsk kulturminnefond:		
50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	61 440 000	61 440 000
	Sum kulturminner og kulturmiljø		<u>570 490 000</u>
Klima og forurensning			
1441	Klima- og forurensningsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	370 594 000	
21	Spesielle driftsutgifter	19 473 000	
22	Statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	2 025 000	
39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 69 og 79</i>	17 162 000	
69	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 79</i>	26 250 000	
71	Grunnstøtte til frivillige miljøorganisasjoner og informasjon og kompetanseformidling om produksjon og forbruk	2 188 000	
74	Miljømerking, miljøvennlig forbruk og forbruksinformasjon	1 120 000	
75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	281 320 000	
76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	50 000 000	
79	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 69</i>	14 837 000	784 969 000
1445	Miljøvennlig skipsfart:		
21	Spesielle driftsutgifter	4 132 000	4 132 000
1447	Miljøhensyn i offentlige innkjøp:		
21	Spesielle driftsutgifter	14 000 000	14 000 000
1448	Radioaktiv forurensning i det ytre miljø:		
1	Driftsutgifter	12 512 000	12 512 000
	Sum klima og forurensning		<u>815 613 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Kart, geodata og eiendomsinformasjon			
1465	Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur:		
1	Driftsutgifter	224 504 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	450 890 000	
30	Geodesiobservatoriet i Ny-Ålesund, <i>kan overføres</i>	45 600 000	720 994 000
	Sum kart, geodata og eiendomsinformasjon		<u>720 994 000</u>
Nord- og polarområdene			
1471	Norsk Polarinstitut:		
1	Driftsutgifter	195 712 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	61 124 000	
50	Stipend	498 000	257 334 000
1472	Svalbard miljøvernfond:		
50	Overføringer til Svalbard miljøvernfond	12 320 000	12 320 000
1474	Fram - Nordområdesenter for klima- og miljøforskning:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under postene 50 og 70</i>	4 253 000	
50	Tilskudd til statlige mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 01 og 70</i>	20 000 000	
70	Tilskudd til private mottakere, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 01 og 50</i>	13 000 000	37 253 000
	Sum nord- og polarområdene		<u>306 907 000</u>
	Sum Miljøverndepartementet		<u>5 441 678 000</u>
Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet			
Administrasjon mv.			
1500	Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet:		
1	Driftsutgifter	188 174 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	33 831 000	
22	Forskning, <i>kan overføres</i>	19 944 000	241 949 000
1502	Tilskudd til kompetanseutvikling:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	3 000 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	12 500 000	15 500 000
1503	Midler til opplæring og utvikling av tillitsvalgte:		
70	Tilskudd	149 934 000	149 934 000
	Sum administrasjon mv.		<u>407 383 000</u>
Fylkesmannsembetene			
1510	Fylkesmannsembetene:		
1	Driftsutgifter	1 426 594 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	169 977 000	1 596 571 000
	Sum fylkesmannsembetene		<u>1 596 571 000</u>

Fellestjenester i regjeringskvartalet

1520	Departementenes servicesenter:		
1	Driftsutgifter	579 406 000	
22	Fellesutgifter i regjeringskvartalet	124 993 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	87 970 000	792 369 000
	Sum fellestjenester i regjeringskvartalet		<u>792 369 000</u>

Partistøtte

1530	Tilskudd til de politiske partier:		
1	Driftsutgifter	2 985 000	
70	Tilskudd til de politiske partiers sentrale organisasjoner	245 413 000	
71	Tilskudd til de politiske partiers kommunale organisasjoner	32 156 000	
73	Tilskudd til de politiske partiers fylkesorganisasjoner	70 236 000	
75	Tilskudd til de politiske partiers fylkesungdomsorganisasjoner	19 965 000	
76	Tilskudd til de politiske partiers sentrale ungdomsorganisasjoner	7 459 000	378 214 000
	Sum partistøtte		<u>378 214 000</u>

Samiske formål

1533	Sametinget:		
50	Sametinget	259 460 000	
54	Avkastning av Samefolkets fond	2 535 000	261 995 000
1534	Tilskudd til samiske formål:		
50	Samisk høgskole	5 800 000	
51	Divvun	5 419 000	
72	Samisk språk, informasjon m.m.	5 330 000	16 549 000
1535	Galdu - Kompetansesenteret for urfolks rettigheter:		
1	Driftsutgifter	3 319 000	3 319 000
1536	Internasjonalt reindriftssenter:		
1	Driftsutgifter	4 378 000	4 378 000
	Sum samiske formål		<u>286 241 000</u>

Nasjonale minoriteter

1540	Nasjonale minoriteter:		
60	Tiltak for rom, <i>kan overføres</i>	5 800 000	
70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	7 751 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
71	Avkastning av Romanifolkets/taternes kultur- fond	3 550 000	17 101 000
	Sum nasjonale minoriteter		17 101 000
Konkurransopolitikk			
1550	Konkurransetilsynet:		
1	Driftsutgifter	85 998 000	
23	Klagenemnda for offentlige anskaffelser	9 961 000	95 959 000
	Sum konkurransepolitikk		95 959 000
Forvaltningsutvikling og IKT-politikk			
1560	Direktoratet for forvaltning og IKT:		
1	Driftsutgifter	177 969 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	53 848 000	
22	Betaling av elektronisk ID til private leveran- dører	6 737 000	
23	Elektronisk ID og digital postkasse, <i>kan overføres</i>	112 331 000	350 885 000
1561	IKT-politikk:		
22	Samordning av IKT-politikken, <i>kan overføres</i>	13 027 000	
71	Tilskudd til fri programvare	4 500 000	
72	Tilskudd til forebyggende informasjonssikring	6 860 000	
73	Tilskudd til digital kompetanse	2 108 000	
74	Tilskudd til IKT-standardisering	700 000	27 195 000
1562	Internasjonalt IKT-samarbeid og utviklings- program:		
1	Driftsutgifter	4 430 000	
70	Tilskudd til internasjonale program, <i>kan over- føres</i>	33 753 000	38 183 000
	Sum forvaltningsutvikling og IKT-politikk		416 263 000
Personvern			
1570	Datatilsynet:		
1	Driftsutgifter	37 753 000	37 753 000
1571	Personvernemnda:		
1	Driftsutgifter	1 833 000	1 833 000
	Sum personvern		39 586 000
Bygge- og eiendomsopolitikk			
1580	Byggeprosjekter utenfor husleieordningen:		
30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	57 000 000	
31	Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	18 500 000	
33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	388 400 000	
36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	13 840 000	477 740 000
1581	Eiendommer til kongelige formål:		
1	Driftsutgifter	24 128 000	
30	Større rehabiliteringsprosjekter, <i>kan overføres</i>	37 940 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 811 000	72 879 000
1582 Utvikling av Fornebuområdet:		
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	300 000	
30 Investeringer, Fornebu, <i>kan overføres</i>	5 000 000	5 300 000
1584 Eiendommer utenfor husleieordningen:		
1 Driftsutgifter	19 258 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 000 000	34 258 000
Sum bygge- og eiendomspolitikk		<u>590 177 000</u>
Den norske kirke		
1590 Kirkelig administrasjon:		
1 Driftsutgifter	215 374 000	
21 Spesielle driftsutgifter	29 412 000	
71 Tilskudd til kirkelige formål	232 178 000	
75 Trosopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	213 936 000	
79 Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000	691 400 000
1591 Presteskapet:		
1 Driftsutgifter	905 344 000	
21 Spesielle driftsutgifter	6 404 000	911 748 000
1592 Nidaros domkirke m.m.:		
1 Driftsutgifter	54 064 000	54 064 000
Sum den norske kirke		<u>1 657 212 000</u>
Sum Fornyings-, administrasjons- og kirke- departementet		<u>6 277 076 000</u>
Finansdepartementet		
Finansadministrasjon		
1600 Finansdepartementet:		
1 Driftsutgifter	313 500 000	
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	52 200 000	
70 Forskning og allmennopplysning om finans- markedet	12 200 000	377 900 000
1602 Finanstilsynet:		
1 Driftsutgifter	321 800 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 000 000	333 800 000
1605 Direktoratet for økonomistyring:		
1 Driftsutgifter	330 700 000	
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	19 300 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	28 400 000	378 400 000
1608 Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjekt- styring:		
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	16 400 000	16 400 000
Sum finansadministrasjon		<u>1 106 500 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Skatte- og avgiftsadministrasjon			
1610	Toll- og avgiftsetaten:		
1	Driftsutgifter	1 479 100 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>54 700 000</u>	1 533 800 000
1618	Skatteetaten:		
1	Driftsutgifter	4 487 300 000	
21	Spesielle driftsutgifter	150 000 000	
22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	275 200 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>96 500 000</u>	5 009 000 000
	Sum skatte- og avgiftsadministrasjon		<u>6 542 800 000</u>
Offisiell statistikk			
1620	Statistisk sentralbyrå:		
1	Driftsutgifter	521 600 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	201 200 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>10 000 000</u>	732 800 000
	Sum offisiell statistikk		<u>732 800 000</u>
Andre formål			
1632	Kompensasjon for merverdiavgift:		
61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>overslagsbevilgning</i>	18 500 000 000	
72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>1 670 000 000</u>	20 170 000 000
1634	Statens innkrevingsentral:		
1	Driftsutgifter	278 100 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>16 100 000</u>	294 200 000
1638	Kjøp av klimakvoter:		
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 700 000	
21	Kvotekjøp, generell ordning, <i>kan overføres</i>	<u>630 000 000</u>	638 700 000
1645	Statens finansfond:		
70	Tilskudd til drift	<u>10 600 000</u>	10 600 000
	Sum andre formål		<u>21 113 500 000</u>
Statsgjeld, renter og avdrag mv.			
1650	Statsgjeld, renter mv.:		
1	Driftsutgifter	36 700 000	
89	Renter og provisjon mv. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>12 800 200 000</u>	12 836 900 000
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning:		
98	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>66 544 000 000</u>	<u>66 544 000 000</u>

Kap. Post	Kroner	Kroner
Sum statsgjeld, renter og avdrag mv.		79 380 900 000
Sum Finansdepartementet		<u>108 876 500 000</u>
Forsvarsdepartementet		
1700 Forsvarsdepartementet:		
1 Driftsutgifter	378 016 000	
73 Forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	<u>25 840 000</u>	403 856 000
1710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg:		
1 Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	3 060 316 000	
46 Ekstraordinært vedlikehold, <i>kan overføres</i>	62 980 000	
47 Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i>	<u>1 780 467 000</u>	4 903 763 000
1716 Forsvarets forskningsinstitutt:		
51 Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	<u>174 445 000</u>	174 445 000
1719 Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet:		
1 Driftsutgifter	237 931 000	
43 Til disposisjon for Forsvarsdepartementet, <i>kan overføres</i>	18 000 000	
71 Overføringer til andre, <i>kan overføres</i>	65 935 000	
78 Norges tilskudd til NATOs driftsbudsjett, <i>kan overføres</i>	<u>240 000 000</u>	561 866 000
1720 Felles ledelse og kommandoapparat:		
1 Driftsutgifter	<u>3 112 185 000</u>	3 112 185 000
1723 Nasjonal sikkerhetsmyndighet:		
1 Driftsutgifter	<u>176 772 000</u>	176 772 000
1725 Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben:		
1 Driftsutgifter	2 022 720 000	
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	133 000 000	
70 Renter låneordning, <i>kan overføres</i>	<u>5 670 000</u>	2 161 390 000
1731 Hæren:		
1 Driftsutgifter	<u>5 607 269 000</u>	5 607 269 000
1732 Sjøforsvaret:		
1 Driftsutgifter	<u>3 610 045 000</u>	3 610 045 000
1733 Luftforsvaret:		
1 Driftsutgifter	<u>4 298 998 000</u>	4 298 998 000
1734 Heimevernet:		
1 Driftsutgifter	<u>1 093 503 000</u>	1 093 503 000
1735 Etterretningstjenesten:		
21 Spesielle driftsutgifter	<u>1 115 214 000</u>	1 115 214 000
1740 Forsvarets logistikkorganisasjon:		
1 Driftsutgifter	<u>2 044 686 000</u>	2 044 686 000
1760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg:		
1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760, post 45</i>	881 538 000	
44 Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	31 923 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1761, post 45</i>	6 998 359 000	
48 Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	67 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
75	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760, post 44</i>	88 135 000	8 066 955 000
1761	Nye kampfly med baseløsning:		
1	Driftsutgifter	70 000 000	
45	Større utstyranskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 781 000 000	
47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i>	41 000 000	1 892 000 000
1790	Kystvakten:		
1	Driftsutgifter	1 001 965 000	1 001 965 000
1791	Redningshelikoptertjenesten:		
1	Driftsutgifter	573 382 000	573 382 000
1792	Norske styrker i utlandet:		
1	Driftsutgifter	1 162 524 000	1 162 524 000
1795	Kulturelle og allmenntilgode formål:		
1	Driftsutgifter	260 651 000	
72	Overføringer til andre	2 330 000	262 981 000
	Sum Forsvarsdepartementet		42 223 799 000

Olje- og energidepartementet

Administrasjon

1800	Olje- og energidepartementet:		
1	Driftsutgifter	160 376 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72</i>	36 845 000	
71	Tilskudd til Norsk Oljemuseum	10 700 000	
72	Tilskudd til olje- og energiformål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	1 000 000	208 921 000
	Sum administrasjon		208 921 000

Petroleum

1810	Oljedirektoratet:		
1	Driftsutgifter	239 500 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	203 100 000	
45	Større utstyranskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 000 000	446 600 000
	Sum petroleum		446 600 000

Energi og vannressurser

1820	Norges vassdrags- og energidirektorat:		
1	Driftsutgifter	468 000 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	73 000 000	
22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 60 og 72</i>	145 300 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
45 Større utstørsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
60 Tilskudd til flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 72</i>	14 000 000	
70 Tilskudd til museums- og kulturminnetiltak, <i>kan overføres</i>	9 000 000	
72 Tilskudd til flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 60</i>	32 000 000	
73 Tilskudd til utjevning av overføringstariffer, <i>kan overføres</i>	120 000 000	867 300 000
Sum energi og vannressurser		<u>867 300 000</u>
Energiomlegging og utvikling av energi- og klimateknologi		
1825 Energiomlegging og utvikling av energi- og klimateknologi:		
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	22 500 000	
50 Overføring til Energifondet	1 016 000 000	
95 Kapitalinnskudd	10 000 000 000	11 038 500 000
Sum energiomlegging og utvikling av energi- og klimateknologi		<u>11 038 500 000</u>
Teknologi og internasjonalisering		
1830 Forskning:		
22 Forvaltningsrettet forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	28 000 000	
50 Norges forskningsråd	728 000 000	
70 Internasjonale samarbeids- og utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	12 950 000	768 950 000
1832 Internasjonalisering:		
70 Internasjonalisering, <i>kan overføres</i>	21 700 000	21 700 000
1833 CO ₂ -håndtering:		
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 165 000 000	
50 Overføring til fond for CLIMIT	80 800 000	
70 Administrasjon, Gassnova SF	93 000 000	
71 Forskningstjenester TCM DA, <i>kan overføres</i>	1 882 000 000	
72 Lån, TCM DA, <i>kan overføres</i>	73 000 000	
73 Tilskudd, CO ₂ -håndtering, internasjonalt, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	7 000 000	3 300 800 000
Sum teknologi og internasjonalisering		<u>4 091 450 000</u>
Statlig petroleumsvirksomhet		
1870 Petoro AS:		
70 Administrasjon	290 700 000	
71 Unitisering, <i>kan overføres</i>	30 000 000	320 700 000
Sum statlig petroleumsvirksomhet		<u>320 700 000</u>
Sum Olje- og energidepartementet		<u>16 973 471 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Ymse utgifter			
2309	Tilfeldige utgifter:		
1	Driftsutgifter	14 600 000 000	14 600 000 000
	Sum ymse utgifter		<u>14 600 000 000</u>
Statsbankene			
2410	Statens lånekasse for utdanning:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i>	311 764 000	
45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	203 027 000	
50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	5 411 062 000	
70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 969 578 000	
71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	659 984 000	
72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	846 018 000	
73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	440 520 000	
74	Tap på utlån	322 500 000	
76	Startstipend for kvotestudenter, <i>overslagsbevilgning</i>	8 056 000	
90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>20 229 985 000</u>	31 402 494 000
2412	Husbanken:		
1	Driftsutgifter	331 000 000	
21	Spesielle driftsutgifter	12 800 000	
45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	23 200 000	
71	Tap på utlånsvirksomhet	21 000 000	
72	Rentestøtte	13 000 000	
90	Lån fra Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>19 543 000 000</u>	19 944 000 000
2415	Innovasjon Norge, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak:		
75	Marint verdiskapingsprogram, <i>kan overføres</i>	<u>40 000 000</u>	40 000 000
2421	Innovasjon Norge:		
50	Innovasjon - prosjekter, fond	233 200 000	
70	Bedriftsutvikling og administrasjon	338 500 000	
71	Reiseliv, nettverks- og kompetanseprogrammer, <i>kan overføres</i>	401 200 000	
72	Forsknings- og utviklingskontrakter, <i>kan overføres</i>	285 000 000	
73	Tilskudd til innkjøpskonsortium for kjøp av kraft, <i>kan overføres</i>	5 200 000	
76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	260 300 000	
78	Administrasjonsstøtte for distriktsrettede såkornfond	4 000 000	
90	Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>42 550 000 000</u>	44 077 400 000
2426	SIVA SF:		
70	Tilskudd	48 000 000	
90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i>	140 000 000	
95	Egenkapital	<u>250 000 000</u>	438 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
2429	Eksportkreditt Norge AS:		
70	Tilskudd	110 000 000	
90	Utlån	<u>28 500 000 000</u>	<u>28 610 000 000</u>
	Sum statsbankene		<u>124 511 894 000</u>
Statlig petroleumsvirksomhet			
2440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:		
30	Investeringer	<u>28 000 000 000</u>	28 000 000 000
2442	Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>1 800 000</u>	<u>1 800 000</u>
	Sum statlig petroleumsvirksomhet		<u>28 001 800 000</u>
Statens forretningsdrift			
2445	Statsbygg:		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter	-3 747 018 000	
	2 Driftsutgifter	2 035 148 000	
	3 Avskrivninger	692 000 000	
	4 Renter av statens kapital	81 300 000	
	5 Til investeringsformål	924 594 000	
	6 Til reguleringsfondet	<u>-23 248 000</u>	-37 224 000
30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>		138 100 000
32	Prosjektering og igangsetting av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i>		178 900 000
33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		735 100 000
34	Videreføring av kurantprosjekter, <i>kan overføres</i>		624 448 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		70 000 000
49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>	<u>70 000 000</u>	1 779 324 000
2460	Garanti-instituttet for eksportkreditt:		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter, refusjon av driftsutgifter fra risikoavsetningsfond	-130 000 000	
	2 Driftsutgifter, overslagsbevilgning	<u>130 000 000</u>	<u>0</u>
2465	Statens kartverk:		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter	-1 054 000 000	
	2 Driftsutgifter, overslagsbevilgning	1 039 090 000	
	3 Avskrivninger	12 538 000	
	4 Renter av statens kapital	<u>2 372 000</u>	0
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		<u>12 000 000</u>
2470	Statens pensjonskasse:		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter, overslagsbevilgning	-573 690 000	
	2 Driftsutgifter, overslagsbevilgning	432 330 000	
	3 Avskrivninger	117 732 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
	4 Renter av statens kapital	21 392 000	
	5 Til investeringsformål	18 070 000	15 834 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		45 587 000
2490	NVE Anlegg:		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter	-60 000 000	
	2 Driftsutgifter	54 300 000	
	3 Avskrivninger	4 900 000	
	4 Renter av statens kapital	800 000	0
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		2 000 000
	Sum Statens forretningsdrift		<u>1 838 911 000</u>

Folketrygden

Stønad ved fødsel og adopsjon

2530	Foreldrepenger:		
70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	17 200 000 000	
71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	358 200 000	
72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	420 000 000	
73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	85 000 000	18 063 200 000
	Sum stønad ved fødsel og adopsjon		<u>18 063 200 000</u>

Arbeidsliv

2540	Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	65 000 000	65 000 000
2541	Dagpenger:		
70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	11 300 000 000	11 300 000 000
2542	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.:		
70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	705 000 000	705 000 000
	Sum arbeidsliv		<u>12 070 000 000</u>

Sosiale formål

2620	Stønad til enslig mor eller far:		
70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 428 000 000	
72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	370 000 000	
73	Utdanningsstønad	55 000 000	
75	Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	300 000	
76	Forskuttering av underholdsbidrag	785 000 000	3 638 300 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
2650	Sykepenger:		
70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	33 280 000 000	
71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 720 000 000	
72	Omsorgs- og pleiepengar ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	550 000 000	
73	Tilskudd til tilretteleggingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	300 208 000	
75	Feriepengar av sykepengar, <i>overslagsbevilgning</i>	1 810 000 000	37 660 208 000
2651	Arbeidsavklaringspengar:		
70	Arbeidsavklaringspengar, <i>overslagsbevilgning</i>	36 164 800 000	
71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	465 000 000	
72	Legeerklæringer	350 000 000	36 979 800 000
2655	Uførhet:		
70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	23 110 000 000	
71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	35 830 000 000	
72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	2 249 000 000	
75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	114 000 000	
76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	66 000 000	61 369 000 000
2661	Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.:		
70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 770 000 000	
71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 740 000 000	
73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	145 000 000	
74	Tilskudd til biler	740 000 000	
75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 731 600 000	
76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	245 000 000	
77	Ortopediske hjelpemidler	1 160 000 000	
78	Høreapparater	500 000 000	9 031 600 000
2670	Alderdom:		
70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	55 295 000 000	
71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	101 130 000 000	
72	Ventetilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	13 000 000	
73	Særtilllegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i>	5 770 000 000	162 208 000 000
2680	Etterlatte:		
70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 210 000 000	
71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	970 000 000	
72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	93 000 000	
74	Utdanningsstønad	500 000	
75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	6 000 000	2 279 500 000
2686	Gravferdsstønad:		
70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	200 000 000	200 000 000
2690	Diverse utgifter:		
70	Sykestønadsutgifter i utlandet	330 000 000	
77	Pasienter fra gjensidighetsland mv.	130 000 000	460 000 000
	Sum sosiale formål		313 826 408 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Stønad ved helsetjenester			
2711	Spesialisthelsetjeneste mv.:		
70	Spesialisthjelp	1 619 000 000	
71	Psykologhjelp	220 500 000	
72	Tannlegehjelp	1 850 000 000	
76	Private laboratorier og røntgeninstitut	639 000 000	4 328 500 000
2751	Legemidler mv.:		
70	Legemidler	8 481 000 000	
71	Legeerklæringer	5 000 000	
72	Medisinsk forbruksmateriell	1 724 000 000	10 210 000 000
2752	Refusjon av egenbetaling:		
70	Egenandelstak 1	4 149 000 000	
71	Egenandelstak 2	167 000 000	4 316 000 000
2755	Helsetjenester i kommunene mv.:		
62	Fastlønnsordning fysioterapeuter, <i>kan nyttes under post 71</i>	290 000 000	
70	Allmennlegehjelp	3 941 200 000	
71	Fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i>	1 765 500 000	
72	Jordmorhjelp	50 000 000	
73	Kiropraktorbehandling	138 000 000	
75	Logopedisk og ortoptisk behandling	97 000 000	6 281 700 000
2756	Helsehjelp i utlandet:		
70	Helsehjelp i utlandet	10 000 000	10 000 000
2790	Andre helsetiltak:		
70	Bidrag	230 000 000	230 000 000
	Sum Stønad ved helsetjenester		25 376 200 000
	Sum Folketrygden		369 335 808 000
Statens pensjonsfond utland			
2800	Statens pensjonsfond utland:		
50	Overføring til fondet	373 185 200 000	373 185 200 000
	Sum Statens pensjonsfond utland		373 185 200 000
Totale utgifter:			1 647 711 089 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Inntekter:			
Inntekter under departementene			
Regjering			
3021	Statsrådet:		
1	Leieinntekter	300 000	300 000
3024	Regjeringsadvokaten:		
1	Erstatning for utgifter i rettsaker	13 400 000	13 400 000
	Sum Regjering		<u>13 700 000</u>
Stortinget og underliggende institusjoner			
3041	Stortinget:		
1	Salgsinntekter	7 540 000	
3	Leieinntekter	1 660 000	
40	Salg av leiligheter	20 000 000	29 200 000
3051	Riksrevisjonen:		
1	Refusjon innland	2 100 000	
2	Refusjon utland	650 000	2 750 000
	Sum Stortinget og underliggende institusjoner		<u>31 950 000</u>
Utenriksdepartementet			
3100	Utenriksdepartementet:		
1	Diverse gebyrer ved utenriksstasjonene	14 899 000	
2	Gebyrer for utlendingssaker ved utenriksstasjonene	102 433 000	
5	Refusjon spesialutsendinger mv.	7 068 000	
90	Tilbakebetaling av nødlån fra utlandet	318 000	124 718 000
	Sum Utenriksdepartementet		<u>124 718 000</u>
Kunnskapsdepartementet			
3220	Utdanningsdirektoratet:		
1	Inntekter ved oppdrag	3 715 000	
2	Salgsinntekter mv.	1 090 000	4 805 000
3222	Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat:		
2	Salgsinntekter mv.	4 732 000	4 732 000
3224	Senter for IKT i utdanningen:		
1	Inntekter fra oppdrag mv.	1 500 000	1 500 000
3225	Tiltak i grunnopplæringen:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	42 858 000	42 858 000
3229	Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører:		
2	Salgsinntekter mv.	1 582 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
61	Refusjon fra fylkeskommuner	1 035 000	2 617 000
3230	Statlig spesialpedagogisk støttesystem:		
1	Inntekter ved oppdrag	56 435 000	
2	Salgsinntekter mv.	14 146 000	70 581 000
3256	Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk:		
1	Inntekter ved oppdrag	10 336 000	
2	Salgsinntekter mv.	318 000	10 654 000
3280	Felles enheter:		
2	Salgsinntekter mv.	1 211 000	1 211 000
3281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler:		
2	Salgsinntekter mv.	10 000	10 000
3287	Forskningsinstitutter og andre tiltak:		
87	Avkastning - Regionale forskningsfond	219 000 000	
91	Fondskapital - Ludvig Holbergs minnefond	200 000 000	419 000 000
3288	Internasjonale samarbeidstiltak:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 492 000	4 492 000
	Sum Kunnskapsdepartementet		562 460 000

Kulturdepartementet

3300	Kulturdepartementet:		
1	Ymse inntekter	72 000	72 000
3320	Allmenne kulturformål:		
1	Ymse inntekter	1 416 000	1 416 000
3322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom:		
1	Ymse inntekter	113 000	113 000
3323	Musikkformål:		
1	Ymse inntekter	28 678 000	28 678 000
3324	Scenekunstformål:		
1	Ymse inntekter	113 000	
2	Billett- og salgsinntekter m.m.	24 100 000	24 213 000
3326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål:		
1	Ymse inntekter	8 630 000	8 630 000
3329	Arkivformål:		
1	Ymse inntekter	5 545 000	
2	Inntekter ved oppdrag	17 593 000	23 138 000
3334	Film- og medieformål:		
1	Ymse inntekter	10 116 000	
2	Inntekter ved oppdrag	8 282 000	
70	Gebyr	10 000 000	28 398 000
3339	Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser:		
1	Spilleoverskudd fra Norsk Tipping AS	604 500 000	
2	Gebyr-lotterier	6 821 000	
4	Gebyr-stiftelser	264 000	
7	Inntekter ved oppdrag	7 389 000	618 974 000
	Sum Kulturdepartementet		733 632 000

Justis- og beredskapsdepartementet

3400	Justis- og beredskapsdepartementet:		
1	Diverse inntekter	93 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
2 Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 098 000	1 191 000
3410 Rettsgebyr:		
1 Rettsgebyr	186 339 000	
3 Diverse refusjoner	1 598 000	187 937 000
3413 Jordskiftedomstolene:		
1 Saks- og gebyrinntekter	14 668 000	
2 Sideutgifter	9 064 000	23 732 000
3430 Kriminalomsorgens sentrale forvaltning:		
2 Arbeidsdriftens inntekter	83 725 000	
3 Andre inntekter	15 159 000	
4 Tilskudd	2 068 000	100 952 000
3432 Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS):		
3 Andre inntekter	673 000	673 000
3440 Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten:		
1 Gebyr - pass og våpen	261 600 000	
2 Refusjoner mv.	304 363 000	
3 Salgsinntekter	63 373 000	
4 Gebyr - vaktelskap	11 207 000	
6 Gebyr - utlendingssaker	117 410 000	
7 Gebyr - sivile gjøremål	670 021 000	1 427 974 000
3441 Oslo politidistrikt:		
2 Refusjoner	26 669 000	
3 Salgsinntekter	224 000	
5 Personalbarnehage	5 572 000	32 465 000
3442 Politihøgskolen:		
2 Diverse inntekter	11 975 000	
3 Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvings-senter	16 000 000	27 975 000
3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap:		
1 Gebyr	130 106 000	
3 Diverse inntekter	23 130 000	153 236 000
3455 Redningstjenesten:		
1 Refusjoner	22 413 000	22 413 000
3456 Direktoratet for nødkommunikasjon:		
1 Brukerbetaling	75 709 000	
2 Variable refusjoner	14 000 000	
3 Faste refusjoner	6 850 000	96 559 000
3469 Vergemålsordningen:		
1 Vergemåls-/representantordning, ODA-godkjente utgifter	4 300 000	4 300 000
3470 Fri rettshjelp:		
1 Tilkjente saksomkostninger m.m.	3 450 000	3 450 000
3473 Statens sivilrettsforvaltning:		
1 Diverse inntekter	5 000	5 000
3474 Konfliktråd:		
2 Refusjoner	2 406 000	2 406 000
3490 Utlendingsdirektoratet:		
1 Retur av asylsøkere med avslag og tilbakeven- ding for flyktninger, ODA-godkjente utgifter	122 136 000	
2 Gebyr for nødvisum	120 000	
3 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	13 432 000	
4 Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter	772 156 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
5 Refusjonsinntekter	10 650 000	
6 Gjenbosetting av flyktninger - støttetiltak, ODA-godkjente utgifter	6 741 000	925 235 000
Sum Justis- og beredskapsdepartementet		<u>3 010 503 000</u>
Kommunal- og regionaldepartementet		
3585 Husleietvistutvalget:		
1 Gebyrer	900 000	900 000
3587 Direktoratet for byggkvalitet:		
4 Gebyrer, sentral godkjenning foretak	31 800 000	31 800 000
Sum Kommunal- og regionaldepartementet		<u>32 700 000</u>
Arbeidsdepartementet		
3605 Arbeids- og velferdsetaten:		
1 Administrasjonsvederlag	22 365 000	
6 Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	22 000 000	44 365 000
3614 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse:		
1 Gebyrinntekter, lån	45 000 000	
90 Tilbakebetaling av lån	9 000 000 000	9 045 000 000
3615 Yrkesskadeforsikring:		
1 Premieinntekter	154 000 000	154 000 000
3616 Gruppelivsforsikring:		
1 Premieinntekter	87 000 000	87 000 000
3634 Arbeidsmarkedstiltak:		
85 Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkeds-tiltak	200 000	200 000
3635 Ventelønn mv.:		
1 Refusjon statlig virksomhet mv.	45 000 000	
85 Innfordring av feilutbetaling av ventelønn	1 500 000	46 500 000
3640 Arbeidstilsynet:		
1 Diverse inntekter	1 200 000	
4 Kjemikaliekontroll, gebyrer	5 900 000	
5 Tvangsmulkt	2 125 000	
7 Byggesaksbehandling, gebyrer	19 117 000	
8 Refusjon utgifter regionale verneombud	10 300 000	38 642 000
3642 Petroleumstilsynet:		
2 Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	850 000	
3 Gebyr tilsyn	46 850 000	47 700 000
Sum Arbeidsdepartementet		<u>9 463 407 000</u>
Helse- og omsorgsdepartementet		
3710 Nasjonalt folkehelseinstitutt:		
2 Diverse inntekter	192 030 000	
3 Vaksinesalg	99 300 000	291 330 000
3711 Ernæring og mattrygghet:		
2 Diverse inntekter	407 000	407 000
3715 Statens strålevern:		
2 Diverse inntekter	41 061 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
4 Gebyrinntekter	4 334 000	
5 Oppdragsinntekter	5 529 000	50 924 000
3716 Statens institutt for rusmiddelforskning:		
2 Diverse inntekter	3 427 000	3 427 000
3718 Rusmiddelforebygging:		
4 Gebyrinntekter	1 652 000	1 652 000
3720 Helsedirektoratet:		
2 Diverse inntekter	2 643 000	
3 Refusjon helsehjelp i utlandet	24 000 000	
4 Gebyrinntekter	3 131 000	29 774 000
3722 Norsk pasientskadeerstatning:		
2 Diverse inntekter	1 281 000	
50 Premie fra private	17 900 000	19 181 000
3723 Pasientskadenemnda:		
50 Premie fra private	500 000	500 000
3724 Statens autorisasjonskontor for helsepersonell:		
4 Gebyrinntekter	28 040 000	28 040 000
3725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten:		
2 Diverse inntekter	136 000	136 000
3732 Regionale helseforetak:		
80 Renter på investeringslån	447 000 000	
85 Avdrag på investeringslån fom. 2008	186 000 000	
86 Driftskreditter	370 000 000	
90 Avdrag på investeringslån tom. 2007	689 000 000	1 692 000 000
3750 Statens legemiddelverk:		
2 Diverse inntekter	2 170 000	
4 Registreringsgebyr	120 355 000	
6 Refusjonsgebyr	2 733 000	125 258 000
Sum Helse- og omsorgsdepartementet		<u>2 242 629 000</u>

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

3821 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:		
1 Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter	87 472 000	
2 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, ODA-godkjente utgifter	19 024 000	106 496 000
3822 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:		
1 Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter	96 567 000	96 567 000
3842 Familievern:		
1 Diverse inntekter	615 000	615 000
3846 Familie- og likestillingspolitisk forskning, opplysningsarbeid mv.:		
1 Prosjektinntekter	517 000	517 000
3855 Statlig forvaltning av barnevernet:		
1 Diverse inntekter	13 404 000	
2 Barnetrygd	3 703 000	
60 Kommunale egenandeler	928 136 000	945 243 000
3856 Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere:		

Kap. Post		Kroner	Kroner
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	104 874 000	104 874 000
3858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet:		
1	Diverse inntekter	433 000	433 000
3859	EUs ungdomsprogram:		
1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 300 000	2 300 000
	Sum Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet		1 257 045 000
Nærings- og handelsdepartementet			
3900	Nærings- og handelsdepartementet:		
2	Ymse inntekter	145 000	145 000
3901	Styret for det industrielle rettsvern:		
5	Inntekt av informasjonstjenester	7 000 000	
7	Inntekter knyttet til NPI	5 000 000	
8	Gebyrer immaterielle rettigheter	44 500 000	56 500 000
3902	Justervesenet:		
1	Gebyrinntekter	65 100 000	
3	Inntekter fra salg av tjenester	12 000 000	
4	Oppdragsinntekter	2 300 000	79 400 000
3903	Norsk akkreditering:		
1	Gebyrinntekter og andre inntekter	28 400 000	28 400 000
3904	Brønnøysundregistrene:		
1	Gebyrinntekter	468 000 000	
2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	30 000 000	
3	Refusjoner og inntekter knyttet til forvaltning av Altinn-løsningen	55 000 000	553 000 000
3905	Norges geologiske undersøkelse:		
1	Oppdragsinntekter	29 400 000	
2	Tilskudd til samfinansieringsprosjekter	44 400 000	73 800 000
3906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard:		
1	Leie av bergrettigheter og eiendommer	200 000	
2	Behandlingsgebyrer	500 000	700 000
3910	Sjøfartsdirektoratet:		
1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR	144 000 000	
2	Maritime personellsertifikater	12 000 000	
3	Diverse inntekter	5 000 000	
4	Gebyrer for skip i NIS	41 000 000	
6	Overtredelsesgebyrer	5 800 000	207 800 000
3914	Klagenemnda for industrielle rettigheter:		
1	Gebyrer	500 000	500 000
3950	Forvaltning av statlig eierskap:		
96	Salg av aksjer	25 000 000	25 000 000
3961	Selskaper under NHDs forvaltning:		
70	Garantiprovisjon, Statkraft SF	2 112 000	
71	Garantiprovisjon, Eksportfinans ASA	9 000 000	11 112 000
	Sum Nærings- og handelsdepartementet		1 036 357 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
Fiskeri- og kystdepartementet		
4000	Fiskeri- og kystdepartementet:	
1	10 000	10 000
4020	Havforskningsinstituttet:	
3	365 650 000	365 650 000
4021	Drift av forskningsfartøyene:	
1	74 150 000	74 150 000
4022	NIFES:	
1	88 720 000	88 720 000
4023	Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU:	
90	4 284 000	4 284 000
4030	Fiskeridirektoratet:	
1	105 000	
4	10 000	
5	18 405 000	
6	900 000	
22	5 110 000	24 530 000
4062	Kystverket:	
2	10 384 000	10 384 000
4070	Samfunnet Jan Mayen og Loran-C:	
7	5 037 000	5 037 000
	<u>572 765 000</u>	<u>572 765 000</u>
Landbruks- og matdepartementet		
4100	Landbruks- og matdepartementet:	
1	106 000	106 000
4112	Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet:	
30	18 893 000	18 893 000
4115	Mattilsynet:	
1	124 692 000	
2	5 253 000	129 945 000
4143	Statens landbruksforvaltning:	
1	37 718 000	37 718 000
4147	Reindriftsforvaltningen:	
1	38 000	38 000
4150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:	
85	59 520 000	59 520 000
4162	Statskog SF - Forvaltning av statlig eierskap:	
90	50 000 000	50 000 000
	<u>296 220 000</u>	<u>296 220 000</u>
Samferdselsdepartementet		
4300	Samferdselsdepartementet:	
1	2 300 000	2 300 000
4312	Oslo Lufthavn AS:	
90	444 400 000	444 400 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
4313	Luffartstilsynet:		
1	Gebyrinntekter	140 400 000	140 400 000
4320	Statens vegvesen:		
1	Salgsinntekter m.m.	166 600 000	
2	Diverse gebyrer	306 700 000	
3	Refusjoner fra forsikringsselskaper	31 800 000	505 100 000
4322	Svinesundsforbindelsen AS:		
90	Avdrag på lån	25 000 000	25 000 000
4350	Jernbaneverket:		
1	Kjørevegsavgift	28 300 000	
2	Salg av utstyr og tjenester mv.	247 100 000	
6	Videresalg av elektrisitet til togdrift	281 200 000	
7	Betaling for bruk av Gardermobanen	98 000 000	654 600 000
4354	Statens jernbanetilsyn:		
1	Gebyrer for tilsyn med tau- og kabelbaner og park- og tivolianlegg	15 000 000	15 000 000
4380	Post- og teletilsynet:		
1	Diverse gebyrer	154 400 000	
51	Fra reguleringsfondet	10 000 000	164 400 000
	Sum Samferdselsdepartementet		1 951 200 000

Miljøverndepartementet

4400	Miljøverndepartementet:		
2	Ymse inntekter	370 000	
3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	1 523 000	1 893 000
4426	Statens naturoppsyn:		
1	Oppdrag og andre ymse inntekter	664 000	664 000
4427	Direktoratet for naturforvaltning:		
1	Ymse inntekter	642 000	
9	Internasjonale oppdrag	13 250 000	
54	Gebyrer	4 298 000	18 190 000
4429	Riksantikvaren:		
2	Refusjoner og diverse inntekter	3 700 000	
9	Internasjonale oppdrag	1 100 000	4 800 000
4432	Norsk kulturminnefond:		
90	Fondskapital	1 400 000 000	1 400 000 000
4441	Klima- og forurensningsdirektoratet:		
2	Inntekter, statlig ordning for frivillig kjøp av klimakvoter	2 161 000	
4	Gebyrer	35 259 000	
5	Leieinntekter	354 000	
6	Gebyrer, fylkenes miljøvernnavdelinger	22 000 000	
7	Gebyrinntekter (Kvotesystemet)	10 600 000	
9	Internasjonale oppdrag	6 155 000	76 529 000
4465	Statens kartverk, arbeid med tinglysning og nasjonal geografisk infrastruktur:		
1	Gebyrinntekter tinglysning, borettslag	59 000 000	
2	Gebyrinntekter tinglysning, fast eiendom	604 000 000	663 000 000
4471	Norsk Polarinstitutt:		
1	Salgs- og utleieinntekter	9 699 000	
3	Inntekter fra diverse tjenesteyting	53 456 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
21 Inntekter, Antarktis	11 940 000	75 095 000
Sum Miljøverndepartementet		<u>2 240 171 000</u>
Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet		
4510 Fylkesmannsembetene:		
1 Inntekter ved oppdrag	169 933 000	169 933 000
4520 Departementenes Servicesenter:		
2 Ymse inntekter	21 932 000	
3 Brukerbetaling for tilleggstjenester fra departementene	72 834 000	94 766 000
4533 Sametinget:		
51 Avkastning av Samefolkets fond	2 535 000	2 535 000
4540 Nasjonale minoriteter:		
71 Avkastning av Romanifolkets/taternes kulturfond	3 550 000	3 550 000
4550 Konkurransetilsynet:		
4 Klagegebyr	1 980 000	1 980 000
4560 Direktoratet for forvaltning og IKT:		
3 Diverse inntekter	6 500 000	
4 Internasjonale oppdrag	2 130 000	
5 Tilbakebetaling fra kommuner for elektronisk ID	300 000	
6 Tilbakebetaling fra tjenesteeiere for elektronisk ID og digital postkasse	1 550 000	10 480 000
4581 Eiendommer til kongelige formål:		
1 Ymse inntekter	148 000	148 000
4584 Eiendommer utenfor husleieordningen:		
2 Ymse inntekter	3 035 000	3 035 000
4590 Kirkelig administrasjon:		
2 Ymse inntekter	12 169 000	
3 Inntekter ved oppdrag	29 412 000	41 581 000
4591 Presteskapet:		
2 Ymse inntekter	14 879 000	
3 Inntekter ved oppdrag	6 404 000	21 283 000
4592 Nidaros domkirke m.m.:		
2 Ymse inntekter	16 876 000	
3 Leieinntekter m.m.	3 343 000	20 219 000
Sum Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet		<u>369 510 000</u>
Finansdepartementet		
4600 Finansdepartementet:		
2 Diverse refusjoner	2 000 000	
85 Avkastning fra Finansmarkedsfondet	7 400 000	
95 Fondskapital	206 700 000	216 100 000
4602 Finanstilsynet:		
3 Prospektkontrollgebyrer	10 000 000	
86 Vinningsavståelse og overtredelsesgebyr	500 000	10 500 000
4605 Direktoratet for økonomistyring:		
1 Økonomitjenester	44 900 000	44 900 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
4610	Toll- og avgiftsetaten:		
1	Særskilt vederlag for tolltjenester	6 400 000	
2	Andre inntekter	2 400 000	
3	Refunderte pante- og tinglysingsgebyr	2 000 000	
4	Diverse refusjoner	3 100 000	
11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	32 100 000	
85	Overtredelsesgebyr - valutadeklarering	5 000 000	51 000 000
4618	Skatteetaten:		
1	Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr	75 000 000	
2	Andre inntekter	6 600 000	
5	Gebyr for utleggsforretninger	23 000 000	
7	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	1 500 000	106 100 000
4620	Statistisk sentralbyrå:		
1	Salgsinntekter	300 000	
2	Oppdragsinntekter	201 200 000	
85	Tvangsmulkt	10 000 000	211 500 000
4634	Statens innkrevingsentral:		
2	Refusjoner	35 700 000	
85	Misligholdte lån i Statens lånekasse for utdanning	240 000 000	
86	Bøter, inndragninger mv.	1 300 000 000	
87	Trafikantsanksjoner	70 000 000	
88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret	200 000 000	1 845 700 000
4638	Salg av klimavoter:		
1	Salgsinntekter	345 000 000	345 000 000
	Sum Finansdepartementet		<u>2 830 800 000</u>

Forsvarsdepartementet

4700	Forsvarsdepartementet:		
1	Driftsinntekter	238 000	238 000
4710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg:		
1	Driftsinntekter	3 909 425 000	
47	Salg av eiendom	163 601 000	4 073 026 000
4720	Felles ledelse og kommandoapparat:		
1	Driftsinntekter	54 343 000	54 343 000
4723	Nasjonal sikkerhetsmyndighet:		
1	Driftsinntekter	2 771 000	2 771 000
4725	Fellesinstitusjoner og -inntekter under Forsvarsstaben:		
1	Driftsinntekter	60 192 000	60 192 000
4731	Hæren:		
1	Driftsinntekter	61 642 000	61 642 000
4732	Sjøforsvaret:		
1	Driftsinntekter	50 787 000	50 787 000
4733	Luftforsvaret:		
1	Driftsinntekter	171 363 000	171 363 000
4734	Heimevernet:		
1	Driftsinntekter	5 623 000	5 623 000
4740	Forsvarets logistikkorganisasjon:		
1	Driftsinntekter	127 577 000	127 577 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
4760		
	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg:	
1	1 000 000	
48	67 000 000	68 000 000
4790		
	Kystvakten:	
1	1 009 000	1 009 000
4791		
	Redningshelikoptertjenesten:	
1	511 148 000	511 148 000
4792		
	Norske styrker i utlandet:	
1	10 368 000	10 368 000
4795		
	Kulturelle og allmennyttige formål:	
1	9 057 000	9 057 000
4799		
	Militære bøter:	
86	500 000	500 000
	<u>5 207 644 000</u>	
Olje- og energidepartementet		
4800		
	Olje- og energidepartementet:	
3	1 502 000	
70	1 250 000	2 752 000
4810		
	Oljedirektoratet:	
1	14 700 000	
2	69 400 000	
3	10 700 000	94 800 000
4820		
	Norges vassdrags- og energidirektorat:	
1	65 500 000	
2	73 000 000	
40	16 800 000	155 300 000
4825		
	Energiomlegging og utvikling av energi- og klimateknologi:	
85	996 000 000	996 000 000
4829		
	Konsesjonsavgiftsfondet:	
50	149 000 000	149 000 000
4833		
	CO ₂ -håndtering:	
80	165 000 000	
85	91 800 000	
86	1 096 000 000	1 352 800 000
	<u>2 750 652 000</u>	
Ymse inntekter		
5309		
	Tilfeldige inntekter:	
29	50 000 000	50 000 000
5310		
	Statens lånekasse for utdanning:	
4	24 000 000	
29	25 616 000	
89	88 850 000	
90	8 015 109 000	
93	2 945 883 000	11 099 458 000
5312		
	Husbanken:	
1	13 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
11	Tilfeldige inntekter	8 000 000	
90	Avdrag	<u>9 999 000 000</u>	10 020 000 000
5325	Innovasjon Norge:		
50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000 000	
70	Låneprovisjoner	55 900 000	
90	Avdrag på utestående fordringer	42 400 000 000	
91	Tilbakeført kapital, såkornfond	<u>10 000 000</u>	42 470 900 000
5326	SIVA SF:		
70	Låne- og garantiprovisjoner	6 600 000	
90	Avdrag på utestående fordringer	<u>220 000 000</u>	226 600 000
5329	Eksportkreditt Norge AS:		
70	Gebyrer m.m.	25 000 000	
90	Avdrag på utestående fordringer	<u>3 300 000 000</u>	3 325 000 000
5341	Avdrag på utestående fordringer:		
95	Avdrag på lån til andre stater	200 000	
98	Avdrag på egenbeholdning statsobligasjoner	<u>6 000 000 000</u>	6 000 200 000
	Sum ymse inntekter		<u>73 192 158 000</u>
	Sum inntekter under departementene		<u>107 920 221 000</u>

Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet

5440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:		
24	Driftsresultat:		
1	Driftsinntekter	192 700 000 000	
2	Driftsutgifter	-32 700 000 000	
3	Lete- og feltutviklingsutgifter	-2 600 000 000	
4	Avskrivninger	-22 000 000 000	
5	Renter av statens kapital	<u>-6 400 000 000</u>	129 000 000 000
30	Avskrivninger	22 000 000 000	
80	Renter av statens kapital	<u>6 400 000 000</u>	157 400 000 000
	Sum inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet		<u>157 400 000 000</u>

Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.

5445	Statsbygg:		
39	Avsetning til investeringsformål	<u>924 594 000</u>	924 594 000
5446	Salg av eiendom, Fornebu:		
40	Salgsinntekter, Fornebu	<u>200 000</u>	200 000
5460	Garanti-instituttet for eksportkreditt:		
71	Tilbakeføring fra Gammel alminnelig ordning	10 700 000	
72	Tilbakeføring fra Gammel særordning for utviklingsland	600 000	
91	Avdrag på lån til byggelånsgarantiordningen	<u>100 000</u>	11 400 000
5470	Statens pensjonskasse:		
30	Avsetning til investeringsformål	<u>18 070 000</u>	18 070 000
5490	NVE Anlegg:		
1	Salg av utstyr mv.	<u>500 000</u>	500 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift:		
30 Avskrivninger	827 170 000	827 170 000
Sum avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.		1 781 934 000
Skatter og avgifter		
5501 Skatter på formue og inntekt:		
70 Toppskatt mv.	35 400 000 000	
72 Fellesskatt	213 900 000 000	
73 Skatt av opparbeidede forpliktelser i rederiene	1 335 000 000	250 635 000 000
5506 Avgift av arv og gaver:		
70 Avgift	1 850 000 000	1 850 000 000
5507 Skatt og avgift på utvinning av petroleum:		
71 Ordinær skatt på formue og inntekt	86 200 000 000	
72 Særskatt på oljeinntekter	138 300 000 000	
74 Arealavgift mv.	2 000 000 000	226 500 000 000
5508 Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen:		
70 CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	3 400 000 000	3 400 000 000
5511 Tollinntekter:		
70 Toll	2 570 000 000	
71 Auksjonsinntekter fra tollkvoter	190 000 000	2 760 000 000
5521 Merverdiavgift:		
70 Merverdiavgift	236 000 000 000	236 000 000 000
5526 Avgift på alkohol:		
70 Avgift på alkohol	12 450 000 000	12 450 000 000
5531 Avgift på tobakkvarer mv.:		
70 Avgift på tobakkvarer mv.	7 650 000 000	7 650 000 000
5536 Avgift på motorvogner mv.:		
71 Engangsavgift	21 460 000 000	
72 Årsavgift	9 700 000 000	
73 Vektårsavgift	340 000 000	
75 Omregistreringsavgift	2 130 000 000	33 630 000 000
5537 Avgifter på båter mv.:		
71 Avgift på båtmotorer	165 000 000	165 000 000
5538 Veibruksavgift på drivstoff:		
70 Veibruksavgift på bensin	6 450 000 000	
71 Veibruksavgift på autodiesel	10 700 000 000	17 150 000 000
5541 Avgift på elektrisk kraft:		
70 Avgift på elektrisk kraft	7 050 000 000	7 050 000 000
5542 Avgift på mineralolje mv.:		
70 Grunnavgift på mineralolje mv.	1 250 000 000	
71 Avgift på smøreolje mv.	99 000 000	1 349 000 000
5543 Miljøavgift på mineralske produkter mv.:		
70 CO ₂ -avgift	4 730 000 000	
71 Svovelaavgift	47 000 000	4 777 000 000
5546 Avgift på sluttbehandling av avfall:		
70 Avgift på sluttbehandling av avfall	48 000 000	48 000 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
5547 Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier:		
70 Trikloretten (TRI)	1 000 000	
71 Tetrakloretten (PER)	3 000 000	4 000 000
5548 Miljøavgift på visse klimagasser:		
70 Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	263 000 000	263 000 000
5549 Avgift på utslipp av NO _x :		
70 Avgift på utslipp av NO _x	130 000 000	130 000 000
5550 Miljøavgift på plantevernmidler:		
70 Miljøavgift på plantevernmidler	50 000 000	50 000 000
5551 Avgift knyttet til mineralvirksomhet:		
70 Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum	1 500 000	
71 Avgift knyttet til undersøkelses- og utvinningsrett av mineraler etter mineralloven	10 000 000	11 500 000
5555 Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.:		
70 Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.	1 260 000 000	1 260 000 000
5556 Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.:		
70 Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	1 905 000 000	1 905 000 000
5557 Avgift på sukker mv.:		
70 Avgift på sukker mv.	206 000 000	206 000 000
5559 Avgift på drikkevareemballasje:		
70 Grunnavgift på engangsemballasje	927 000 000	
71 Miljøavgift på kartong	87 000 000	
72 Miljøavgift på plast	57 000 000	
73 Miljøavgift på metall	138 000 000	
74 Miljøavgift på glass	66 000 000	1 275 000 000
5565 Dokumentavgift:		
70 Dokumentavgift	8 000 000 000	8 000 000 000
5568 Sektoravgifter under Kulturdepartementet:		
71 Årsavgift-stiftelser	19 784 000	
72 Vederlag TV2	10 333 000	
73 Refusjon - Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	36 046 000	
74 Avgift-forhåndskontroll av kinofilm	5 500 000	71 663 000
5571 Sektoravgifter under Arbeidsdepartementet:		
70 Petroleumstilsynet - sektoravgift	74 000 000	74 000 000
5572 Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet:		
70 Legemiddelomsetningsavgift	69 000 000	
71 Vinmonopolavgift	37 100 000	
72 Avgift utsalgssteder utenom apotek	4 900 000	
73 Legemiddelkontrollavgift	69 322 000	180 322 000
5574 Sektoravgifter under Nærings- og handelsdepartementet:		
71 Avgifter immaterielle rettigheter	145 000 000	145 000 000
5575 Sektoravgifter under Fiskeri- og kystdepartementet:		
70 Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	29 618 000	
71 Kontrollavgift fiskeflåten	6 000 000	
73 Årsavgift Merkerregisteret	9 550 000	
74 Sektoravgifter Kystverket	763 641 000	808 809 000
5576 Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet:		
71 Totalisatoravgift	125 000 000	125 000 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
5578	Sektoravgifter under Miljøverndepartementet:	
70	12 320 000	
71	77 600 000	
72	16 300 000	106 220 000
5580	Sektoravgifter under Finansdepartementet:	
70	323 800 000	323 800 000
5583	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser:	
70	252 900 000	252 900 000
		820 606 214 000
Renter og utbytte mv.		
5603	Renter av statens kapital i statens forretningsdrift:	
80	105 864 000	105 864 000
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer:	
80	1 002 200 000	
81	300 000	
82	1 097 200 000	
83	30 000 000	
84	201 700 000	
85	3 265 800 000	
86	400 000	
87	38 700 000	
89	45 400 000	5 681 700 000
5607	Renter av boliglansordningen i Statens pensjonskasse:	
80	1 145 000 000	1 145 000 000
5610	Renter av lån til Nofima AS:	
80	1 034 000	1 034 000
5611	Aksjer i NSB AS:	
85	176 000 000	176 000 000
5613	Renter fra SIVA SF:	
80	29 600 000	29 600 000
5614	Renter fra Garanti-instituttet for eksportkreditt:	
80	100 000	100 000
5615	Husbanken:	
80	3 601 000 000	3 601 000 000
5616	Kommunalbanken AS:	
85	252 800 000	252 800 000
5617	Renter fra Statens lånekasse for utdanning:	
80	3 377 934 000	3 377 934 000
5618	Aksjer i Posten Norge AS:	
85	217 000 000	217 000 000
5619	Renter av lån til Oslo Lufthavn AS:	
80	157 800 000	157 800 000
5622	Aksjer i Avinor AS:	
85	438 000 000	438 000 000
5624	Renter av Svinesundsforbindelsen AS:	
80	32 000 000	32 000 000
5625	Renter og utbytte fra Innovasjon Norge:	
80	380 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	5 000 000	
85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	18 000 000	
86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa	500 000	403 500 000
5629	Renter fra Eksportkreditt Norge AS:		
80	Renter	1 020 000 000	1 020 000 000
5631	Aksjer i AS Vinmonopolet:		
85	Statens overskuddsandel	38 500 000	
86	Utbytte	2 000	38 502 000
5651	Aksjer i selskaper under Landbruks- og matdepartementet:		
85	Utbytte	5 000 000	5 000 000
5652	Statskog SF - Renter og utbytte:		
80	Renter	19 800 000	
85	Utbytte	30 000 000	49 800 000
5656	Aksjer i selskaper under NHDs forvaltning:		
85	Utbytte	13 622 853 000	13 622 853 000
5680	Innskuddskapital i Statnett SF:		
85	Utbytte	38 000 000	38 000 000
5685	Aksjer i Statoil ASA:		
85	Utbytte	13 887 000 000	13 887 000 000
5693	Utbytte av aksjer i diverse selskaper mv.:		
85	Utbytte fra Folketrygdfondet	900 000	900 000
	Sum renter og utbytte mv.		44 281 387 000

Folketrygden

5700	Folketrygdens inntekter:		
71	Trygdeavgift	110 700 000 000	
72	Arbeidsgiveravgift	154 500 000 000	265 200 000 000
5701	Diverse inntekter:		
2	Diverse inntekter	570 000 000	
3	Hjelpemiddelsentraler m.m.	35 805 000	
71	Refusjon ved yrkesskade	960 150 000	
73	Refusjon fra bidragspliktige	340 000 000	
74	Refusjon medisinsk behandling	20 000 000	
80	Renter	1 700 000	1 927 655 000
5704	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs:		
2	Dividende	150 000 000	150 000 000
5705	Refusjon av dagpenger:		
1	Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	55 000 000	
3	Refusjon for dagpenger fra EØS-land	4 000 000	59 000 000
	Sum Folketrygden		267 336 655 000

Statens pensjonsfond utland

5800	Statens pensjonsfond utland:		
50	Overføring fra fondet	123 663 327 000	123 663 327 000
	Sum Statens pensjonsfond utland		123 663 327 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Statslånemidler			
5999	Statslånemidler:		
90	Lån	<u>124 721 351 000</u>	<u>124 721 351 000</u>
	Sum Statslånemidler		<u>124 721 351 000</u>
Totale inntekter:			<u>1 647 711 089 000</u>

Folketrygden

II

Stortinget samtykker i at statstilskudd til finansiering av folketrygden, jf. folketrygdlovens § 23-10, gis med 101 999 153 000 kroner, hvorav 16 935 100 000 kroner gis til dekning av utgifter som fullt ut skal dekkes ved tilskudd fra staten, jf. § 23-10 tredje ledd.

Utenriksdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2013 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 100 post 01	kap. 3100 postene 02 og 05
kap. 118 post 71	kap. 3118 post 06
kap. 140 post 01	kap. 3140 post 05

2. overskride bevilgningen under kap. 166 Miljø og bærekraftig utvikling mv., post 70 Ymse tilskudd mot tilsvarende inntekter under kap. 3166 Miljø og bærekraftig utvikling mv., post 01 Salgsinntekter fra salg av bostandseiendommer som er finansiert over bostandsbudsjettet, og som ikke er avskrevet i forhold til innlemmelse i husleieordningen. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved beregning av overførbart beløp under kap. 166 Miljø og bærekraftig utvikling mv., post 70 Ymse tilskudd.

gere i utlandet som ikke er sjømenn, ved behov for bistand fra aktuelle transportselskaper ved evakuering av norske borgere i kriserammede land. Fullmakten gjelder i de tilfeller og på de betingelser som gjelder for denne typen bistand.

V

Agio/Disagio

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2013 gis fullmakt til å utgiftsføre/inntektsføre uten bevilgning kursgevinst og -tap som følge av justering av midlene ved utenriksstasjonene under kap. 100/3100 Utenriksdepartementet og kap. 140/3140 Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen, post 89 Agio/Disagio.

III

Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2013 kan omdisponere inntil 2 mill. kroner per tiltak fra kap. 166 Miljø og bærekraftig utvikling mv., post 70 Ymse tilskudd til øvrige ODA-godkjente bevilgninger. Beslutning om bruk av midler utover dette og inntil 6 mill. kroner treffes av Kongen.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2013 kan overskride bevilgningen under kap. 100 Utenriksdepartementet, post 90 Lån til norske bor-

VI

Bruk av opptjente rentemidler

Stortinget samtykker i at opptjente renter på tilskudd som er utbetalt fra Norge til tematisk støtte, multi-bi-prosjekter, samarbeidsprosjekter, stat-til-stat-bistand, støtte til internasjonale og lokale ikke-statlige aktører, kan benyttes til tiltak som avtales mellom Utenriksdepartementet og den enkelte mottaker.

*Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger*VII
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2013 kan gi tilsagn om:

1. støtte utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
117		EØS-finansieringsordningene	
	75	EØS-finansieringsordningen 2009-2014	5 237,3 mill. kroner
	76	Den norske finansieringsordningen 2009-2014	4 432,2 mill. kroner
161		Næringsutvikling	
	70	Næringsutvikling	350,0 mill. kroner
165		Forskning, kompetanseheving og evaluering	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	392,0 mil. kroner
166		Miljø og bærekraftig utvikling mv.	
	73	Klima- og skogsatsingen	632,0 mill. kroner

2. tilskudd til utvikling av en vaksine mot pneumokokkbakterien innenfor initiativet Advance Market Commitments for Vaccines (AMC) med inntil USD 57 mill. i perioden 2009-2017 over kap. 169 Globale helse- og vaksineinitiativ.
 3. tilskudd til International Finance Facility for Immunisation II (IFFIm II) med inntil 1 500 mill. kroner i perioden 2010-2020 over kap. 169 Globale helse- og vaksineinitiativ, samt fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene og bruke tilskudd som sikkerhet for lån.
 4. tilskudd til den globale vaksinealliansen GAVI med inntil 2 689,9 mill. kroner i perioden 2013-2015 over kap. 169 Globale helse- og vaksineinitiativ.
1. gi garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar for inntil 50 mill. kroner for å minske norske importørers risiko ved direkte import fra utviklingsland, jf. kap. 161 Næringsutvikling.

IX

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2013 kan inngå avtaler om forsikringsansvar for utstillinger ved visningsinstitusjoner i utlandet innenfor en totalramme på inntil 3 000 mill. kroner. Forsikringsansvaret omfatter tap og skade under transport, lagring og i visningsperioden.

X

Toårige budsjettvedtak

Stortinget samtykker i at Norge kan slutte seg til toårige budsjettvedtak i FAO, WHO, ILO, UNIDO, OECD, WTO, IAEA, IEA, Havbunnsmyndigheten, Den internasjonale havrettsdomstolen, Rwanda-domstolen, Jugoslaviadomstolen og for regulært bidrag til FN.

VIII
Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2013 kan:

Andre fullmakter

XI

Ettergivelse av fordringer

Stortinget samtykker i at Kongen i 2013 kan ettergi statlige fordringer på utviklingsland i samsvar med kriteriene i handlingsplanen av 2004 Om gjelds-

lette for utvikling for inntil 500 mill. kroner under Garantiinstituttet for Eksportkredits gamle portefølje (gammel alminnelig ordning og den gamle særordningen for utviklingsland). Fordringene verdsettes til faktisk utestående beløp på ettergivelsestidspunktet.

XII

Utbetaling av tilskudd

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2013 gis unntak fra bestemmelsene i stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av gitte bevilgninger på følgende måte:

1. Utbetalinger av norske medlemskapskontingenter, pliktige bidrag og andre bidrag til internasjonale organisasjoner Norge er medlem av, kan foretas i henhold til regelverket til den enkelte organisasjon.
2. Utbetalinger av tilskudd til utviklingsformål kan foretas en gang i året dersom avtaler om samfinansiering med andre givere innenfor utviklingssamarbeidet tilsier det.

XIII

Bruk av gjeldsbrev og raskere trekk på gjeldsbrev

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2013 kan:

1. fravike bevilgningsreglementet § 3 annet ledd ved utstedelse av gjeldsbrev i forbindelse med kapitalpåfyllinger under Det internasjonale utviklingsfondet, Det asiatiske utviklingsfondet, Det afrikanske utviklingsfondet, Den globale miljøfasiliteten og Felles fond for råvarer, samt ved overføring av midler til Den brasilianske utviklingsbanken vedrørende klima- og skogsatsingen i Brasil.
2. fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 for å inngå avtale med mottakere om raskere trekk på gjeldsbrev enn utbetalingsbehovet tilsier ved kapitalpåfyllinger under Det internasjonale utviklingsfondet, Det afrikanske utviklingsfondet og Det asiatiske utviklingsfondet.

XIV

Deltakelse i kapitaløkninger i internasjonale utviklingsbanker og fond

Stortinget samtykker i at:

1. Norge i forbindelse med den femte kapitaløkningen i Den asiatiske utviklingsbanken bidrar med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen USD 11 617 150. Innbetalingen foretas

i løpet av årene 2010–2014, og belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 71 Regionale banker og fond.

2. Norge deltar i den sjette generelle kapitaløkningen i Den afrikanske utviklingsbanken med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen SDR 30 340 000. Innbetalingen foretas i løpet av årene 2011-2018, og belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 71 Regionale banker og fond.
3. Norge deltar i den niende kapitaløkningen i Den interamerikanske utviklingsbanken med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen USD 2 907 287. Innbetalingen foretas i løpet av årene 2011-2015, og belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 71 Regionale banker og fond.
4. Norge deltar i den fjerde kapitaløkningen i Den internasjonale bank for rekonstruksjon og utvikling (IBRD) med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen USD 20 476 585. Innbetalingen foretas i løpet av årene 2011-2015, og belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 70 Verdensbanken.
5. I forbindelse med endring av stemmefordelingen i Den internasjonale bank for rekonstruksjon og utvikling (IBRD) foretas det en justering av aksjeandelene til medlemslandene gjennom en selektiv kapitaløkning. Norge deltar i den åttende selektive kapitaløkningen i forbindelse med endring av stemmevekten i Den internasjonale bank for rekonstruksjon og utvikling (IBRD) med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen USD 4 393 527. Innbetalingen foretas i løpet av årene 2011-2014, og belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 70 Verdensbanken.
6. Norge deltar i den 12. kapitalpåfyllingen av Det afrikanske utviklingsfondet (AfDF) med en andel på 1 500 mill. kroner for perioden 2011–2013, innbetalt i tre like årlige bidrag. Innbetalingene belastes kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner, post 71 Regionale banker og fond.

Kunnskapsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2013 kan:

1.

overskride bevilgningen på	mot tilsvarende merinntekt under
Kap. 200 post 01	Kap. 3200 post 02
Kap. 220 post 01	Kap. 3220 post 02
Kap. 222 post 01	Kap. 3222 post 02
Kap. 224 post 01	Kap. 3224 post 01
Kap. 229 post 01	Kap. 3229 postene 02 og 61
Kap. 230 post 01	Kap. 3230 post 02
Kap. 256 post 01	Kap. 3256 post 02
Kap. 280 post 01	Kap. 3280 post 02
Kap. 281 post 01	Kap. 3281 post 02
Kap. 287 post 60	Kap. 3287 post 87
Kap. 2410 post 01	Kap. 5310 post 03

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet på postene 21 mot tilsvarende merinntekter.
3. bruke inntekter fra salg av eiendommer ved universitetene til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskingsformål ved den samme virksomheten.
4. gi Norges forskningsråd fullmakt til å kjøpe og avhende eiendommer. Salgsinntekter blir ført til eiendomsfondet til Forskningsrådet.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2013 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme (i mill. kroner)
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	30
226		Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter	20
270		Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	184

2. gi tilsagn om å utbetale utdanningsstøtte for første halvår 2014 (andre halvdel av undervisningsåret 2013–14) etter de satsene som blir fastsatt andre halvår 2013 (første halvdel av undervisningsåret 2013–14), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, postene 70 Utdanningsstipend, 71 Andre stipend, 72 Rentestøtte og 90 Økt lån og rentegjeld, samt kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning post 80 Renter.

3. gi tilsagn om å omgjøre lån til stipend første halvår 2014 (andre halvdel av undervisningsåret 2013–14) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2013 (første halvdel av undervisningsåret 2013–14), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 50 Avsetning til utdanningsstipend.

Andre fullmakter

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen skal betale 390 kroner dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og 800 kroner ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale 800 kroner per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og 1 600 kroner ved senere forsøk.
2. Kunnskapsdepartementet i 2013 kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a) opprette nye selskap og delta i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
 - b) bruke overskudd av oppdragsvirksomhet til kapitalinnskudd ved opprettelse av nye selskap eller ved deltagelse i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
 - c) bruke utbytte fra selskap som virksomheten har kjøpt aksjer i eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.
 - d) bruke inntekt fra salg av aksjer i selskap som virksomheten har ervervet med overskudd fra oppdragsvirksomhet eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.
3. maksimalgrensen for foreldrebetaling for et hel-dags ordinært barnehagetilbud blir fastsatt til 2 330 kroner per måned og 25 630 kroner per år fra 1. januar 2013, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.
4. Kunnskapsdepartementet i 2013 kan gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å inngå avtaler om leveranser til å gjennomføre moderniseringen i Statens lånekasse for utdanning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold. Fullmakten gjelder innenfor en samlet kostnadsramme for prosjektet på 851,9 mill. kroner, jf. Budsjettinnst. S. nr. 12 (2007–2008) og St.prp. nr. 1 (2007–2008) for Kunnskapsdepartementet.

Kulturdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2013 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 300 post 01	kap. 3300 post 01
kap. 320 post 01	kap. 3320 postene 01 og 03
kap. 322 post 01	kap. 3322 post 01
kap. 323 post 01	kap. 3323 post 01

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 324 post 01	kap. 3324 post 01
kap. 326 post 01	kap. 3326 post 01
kap. 329 post 01	kap. 3329 post 01
kap. 334 post 01	kap. 3334 post 01
kap. 339 post 01	kap. 5568 post 73

2. overskride bevilgningen under kap. 324 Scenekunstformål, post 21 Spesielle driftsutgifter med et beløp som tilsvarer alle merinntektene på kap. 3324, post 02 Billett- og salgsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på post 21.
3. overskride bevilgningene under post 21 Spesielle driftsutgifter under kap. 329, kap. 334, og kap. 339 med et beløp som tilsvarer alle merinntektene på hhv. kap. 3329, post 02 Inntekter ved oppdrag, kap. 3334, post 02 Inntekter ved oppdrag og kap. 3339, post 07 Inntekter ved oppdrag. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på post 21.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2013 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
320	Allmenne kulturformål	
	73 Nasjonale kulturbygg	475,3 mill. kroner
322	Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom	
	50 Kunst i offentlige rom	40,2 mill. kroner
328	Museums- og andre kulturvernformål	
	78 Ymse faste tiltak	7,4 mill. kroner

IV
Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2013 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med større utstillinger i Norge av kunstverk både i utenlandsk og norsk eie innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

Andre fullmakter

V
Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2013:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på

staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner og kap. 324 Scenekunstformål, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.

2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de nordnorske knutepunktinstitusjonene med unntak av Nordnorsk Kunstmuseum, fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70

- pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom, post 72 Knutepunktinstitusjoner og kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner.
3. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til de øvrige knutepunktinstitusjonene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 60 pst. på staten og 40 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikkformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 324 Scenekunstformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner, kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, post 72 Knutepunktinstitusjoner og kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål, post 70 Det nasjonale museumsnettverket.
 4. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 324 Scenekunstformål, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2013 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være

- 0,60 kroner. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfelle.
2. avgiften pr. videogram for omsetning i næring til Norsk kino- og filmfond være 3,50 kroner.
 3. avgiften for forhåndkontroll av kinofilm være en grunnavgift på 23 kroner per minutt film og en oppsetningsavgift på 700 kroner per premiereoppsetning. Oppsetningsavgiften gjelder antall oppsetninger ut over 15 oppsetninger.
 4. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 482 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

VII

Fordeling av Norsk Tipping AS' overskudd

Stortinget samtykker i at fordelingen av Norsk Tipping AS' overskudd fra og med 2015 endres slik at 64 pst. skal fordeles til idrettsformål, 18 pst. til kulturformål og 18 pst. til samfunnsnyttige eller humanitære organisasjoner som ikke er tilknyttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité. Midlene til kulturformål skal fordeles av Kongen.

Justis- og beredskapsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2013 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 61 post 01	kap. 3061 post 03
kap. 400 post 01	kap. 3400 post 01
kap. 410 post 01	kap. 3410 post 03
kap. 411 post 01	kap. 3411 post 03
kap. 413 post 01	kap. 3413 post 01
kap. 413 post 21	kap. 3413 post 02
kap. 430 post 01	kap. 3430 postene 03 og 04
kap. 430 post 21	kap. 3430 post 02
kap. 432 post 01	kap. 3432 post 03
kap. 440 post 01	kap. 3440 postene 02, 03, 04 og 06
kap. 441 post 01	kap. 3441 postene 02, 03 og 05

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 442 post 01	kap. 3442 post 02 og 03
kap. 451 post 01	kap. 3451 post 03 og 06
kap. 455 post 01	kap. 3455 post 01
kap. 456 post 01	kap. 3456 post 02
kap. 456 post 45	kap. 3456 post 02
kap. 473 post 01	kap. 3473 post 01
kap. 474 post 01	kap. 3474 post 02
kap. 490 post 01	kap. 3490 post 05
kap. 491 post 01	kap. 3491 post 01

2. overskride bevilgningen under kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 01 Driftsutgifter, med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av sivilforsvarsanlegg og fast eiendom. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

III EFFEKT-programmet

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2013 kan overskride bevilgningen under kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med inntil 12,1 mill. kroner, mot tilsvarende innsparing under kap. 440 Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten, post 01 Driftsutgifter og kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 01 Driftsutgifter.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2013 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten	
	01	Driftsutgifter	40 mill. kroner

V Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2013 kan gi tilsagn om støtte utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	
490		Utlendingsdirektoratet	
	71	Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i mottak og informasjon til au pairer	3 mill. kroner
	72	Retur av asylsøkere med avslag og tilbakevending for flyktninger	50 mill. kroner

VI

Videreføring av bobehandling

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2013 kan bestemme at det under ordningen med utgifter til fortsatt bobehandling

pådras forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

Andre fullmakter

VII

Nettobudsjetteringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2013 kan:

1. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet, samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling
3. trekke salgsomkostninger ved salg av faste eiendommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.
4. trekke politiets direkte utgifter til oppbevaring, tilsyn og salg av beslag fra salgsinntekten, før det overskytende inntektsføres under kap. 5309 Tilfeldige inntekter, post 29 Ymse.

VIII

Avhending av sivilforsvarsanlegg

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2013 kan overdra sivilforsvarsanlegg til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

IX

Midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2013 kan inngå avtaler om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger med varighet utover 2013. Dersom behovet for mottaksplasser for asylsøkere og flyktninger blir større enn antatt i statsbudsjettet for 2013, samtykker Stortinget i at Justis- og beredskapsdepartementet kan øke antall plasser i statlige mottak innenfor gjeldende rammer for etablering og drift av det statlige mottaksapparatet, selv om det medfører et bevilgningsmessig merbehov over kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, post 60 Tilskudd til vertskommuner for statlige mottak for asylsøkere og flyktninger eller post 70 Økonomiske ytelser til beboere i asylmottak.

X

Stortingets rettferdsvederlagsordning

Stortingets utvalg for rettferdsvederlag får fullmakt til å tilstå rettferdsvederlag av statskassen med inntil 250 000 kroner for hver enkelt søknad, dog slik at grensen er 500 000 kroner for HIV-ofre og 300 000 kroner for tidligere barn i barnehjem, offentlige fosterhjem og spesialskoler. Søknader der utvalget anbefaler å innvilge erstatning som er høyere enn nevnte beløp, fremmes for Stortinget til avgjørelse. Det samme gjelder søknader som etter utvalgets vurdering reiser spørsmål av særlig prinsipiell art.

Kommunal- og regionaldepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2013 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 01	kap. 3500 post 01
kap. 554 post 01	kap. 3554 post 01
kap. 585 post 01	kap. 3585 post 01
kap. 587 post 01	kap. 3587 post 04
kap. 2412 post 01	kap. 5312 post 01

III

Forskudd på rammetilskudd

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i statsbudsjettet for 2013 kan utgiftsføre uten bevilgning:

1. inntil 350 mill. kroner på kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 90 Forskudd på ram-

metilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2014 til kommuner.

2. inntil 50 mill. kroner på kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2014 til fylkeskommuner.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2013 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
551		Regional utvikling og nyskaping	
	61	Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	100,0 mill. kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	74	Tilskudd til bolig-, by- og områdeutvikling	19,6 mill. kroner
	76	Tilskudd til utleieboliger	366,1 mill. kroner
	77	Kompetansetilskudd til bærekraftig bolig- og byggkvalitet	25,3 mill. kroner
	78	Boligsosialt kompetansetilskudd	98,4 mill. kroner
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
	64	Investeringsstilskudd	2 671,05 mill. kroner

V

Investeringsramme skole- og svømmeanlegg

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2013 kan gi nye tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 1 mrd. kroner over kap. 582 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg,

post 60 Rentekompensasjon – skole- og svømmeanlegg.

VI

Husbankens låneramme

Stortinget samtykker i at Husbanken i 2013 kan gi tilsagn om lån for 20 mrd. kroner. Lånene vil bli utbetalt i 2013 og senere år.

Arbeidsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2013 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 600 post 01	kap. 3600 post 02
kap. 601 post 21	kap. 3601 post 02
kap. 605 post 01	kap. 3605 postene 01, 04, 05 og 06
kap. 605 post 21	kap. 3605 post 02
kap. 621 post 21	kap. 3621 post 02
kap. 640 post 01	kap. 3640 postene 01, 06 og 07
kap. 640 post 21	kap. 3640 post 08
kap. 642 post 01	kap. 3642 postene 06 og 07
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 02

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2013 kan:

1. omdisponere inntil 40 mill. kroner av bevilgningen på kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 01 Driftsutgifter.
2. omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen på kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig tilrettelagt arbeid til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.
3. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap.

605 Arbeids- og velferdsetaten, post 01 Driftsutgifter.

4. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 45 Større nyanskaffelser og vedlikehold og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2013 kan overskride bevilgningen under kap. 2470 Statens pensjonskasse, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med inntil 10 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2013 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere	2 538,8 mill. kroner
	77	Varig tilrettelagt arbeid	695,6 mill. kroner

Andre fullmakter

VI

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2013 kan ettergi rente- og avdragsfrie lån gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette blir vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

VII

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Arbeidsdepartementet i 2013 kan nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, postene 01, 21 og 45, refusjoner av kommunenes andel av utgifter til opprettelse og drift av NAV-kontorer.

Folketrygden

Andre fullmakter

II
Folketrygdytelser

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2013 skal følgende ytelser etter folketrygden utgjøre¹:

		kroner
1a.	Grunnstønad for ekstraavgifter ved uførhet etter lovens § 6-3 (laveste sats)	7 716
1b.	Ved ekstraavgifter utover laveste sats, kan grunnstønaden forhøyes til	11 796
1c.	eller til	15 468
1d.	eller til	22 788
1e.	eller til	30 888
1f.	eller til	38 580
2a-1.	Hjelpestønad til uføre som må ha hjelp i huset ^{2 3}	12 864
2a-2.	Hjelpestønad etter lovens § 6-4 til uføre som må ha tilsyn og pleie ⁴	13 836
2b.	Forhøyet hjelpestønad etter lovens § 6-5 til uføre under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie ⁴	27 672
2c.	eller til	55 344
2d.	eller til	83 016
3.	Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	21 336
4.	Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-11 og 17-9 ⁵	
	for første barn	43 812
	for to barn	57 168
	for tre og flere barn	64 776

¹ Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

² Stønad til hjelp i huset gjelder tilfeller før 1. januar 1992.

³ Fra 1. januar 1997 skilles det mellom stønad til hjelp i huset og stønad til særskilt tilsyn og pleie.

⁴ Gjelder også ved uførhet som skyldes yrkesskade, jf. lovens § 12-18.

⁵ Fra 1. januar 2004 dekkes 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønaden er inntektsprøvet.

Helse- og omsorgsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2013 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 700, post 01	kap. 3700, post 02
kap. 703, postene 21 og 70	kap. 3703, post 03
kap. 710, post 01	kap. 3710, post 02
kap. 710, post 21	kap. 3710, postene 02 og 03
kap. 711, post 01	kap. 3711, post 02
kap. 715, postene 01 og 21	kap. 3715, postene 02, 04 og 05
kap. 716, post 01	kap. 3716, post 02
kap. 720, postene 01 og 21	kap. 3720, postene 02 og 04
kap. 720, post 70	kap. 3720, post 03
kap. 721, post 01	kap. 3721, postene 02 og 04
kap. 722, post 01	kap. 3722, postene 02 og 50
kap. 723, post 01	kap. 3723, post 50
kap. 724, post 01	kap. 3724, post 04
kap. 725, post 01	kap. 3725, post 02
kap. 750, post 01	kap. 3750, post 02

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser ut over gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2013 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
710		Nasjonalt folkehelseinstitutt	
	21	Spesielle driftsutgifter	180 mill. kroner

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2013 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
761		Omsorgstjeneste	
	79	Andre tilskudd	1 mill. kroner

*Andre fullmakter*V
Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. investeringslån og driftskredittrammen til regionale helseforetak aktiveres i statens kapitalregnskap.
2. det av avgiftspliktig omsetning for legemiddelgrossister i 2013 skal betales avgift svarende til 0,55 pst.
3. statens andel i 2013 av driftsoverskuddet til AS Vinmonopolet fastsettes til 50 pst. av resultatet i 2012 før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger:*II
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet i 2013 kan:

Overskride bevilgningen på	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 820 post 01	kap. 3820 post 01
kap. 823 post 01	kap. 3823 post 01
kap. 842 post 01	kap. 3842 post 01
kap. 855 post 01	kap. 3855 postene 01, 02 og 60
kap. 856 post 01	kap. 3856 post 01
kap. 858 post 01	kap. 3858 post 01
kap. 859 post 01	kap. 3859 post 01
kap. 868 post 01	kap. 3868 post 01

Andre fullmakter

III

Sats for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2013 i medhold av lov av 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan utbetale barnetrygd med 11 640 kroner per barn per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstonad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0-3 år har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gis per enslig forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0-3 år vedkommende faktisk forsørger.

Stønadsmottakere bosatt i Finnmark og Nord-Troms (Karlsøy, Kvæningen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord) får et tillegg i

barnetrygden på 3 840 kroner per barn per år, det såkalte finnmarkstillegget.

Finnmarkstillegget skal også utbetales for barn i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon i de aktuelle kommunene.

Stønadsmottakere bosatt på Svalbard får et tillegg i barnetrygden på 3 840 kroner per barn per år, det såkalte svalbardtillegget.

IV

Sats for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2013 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan utbetale kontantstøtte med følgende beløp:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i prosent av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13-18 måneder i kroner per måned	Kontantstøtte per barn i alderen 19-23 måneder i kroner per måned
Ikke bruk av barnehageplass	100	5 000	3 303
Til og med 19 timer	50	2 500	1 652
20 timer eller mer	0	0	0

For adopterte barn kan det utbetales kontantstøtte med høy sats de første seks månedene etter at stønadperioden for fulle foreldrepenger er

utløpt, jf. kontantstøtteleven § 10. De neste fem månedene kan det utbetales kontantstøtte med lav sats.

V

Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2013 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14-17 kan utbetale:

Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	35 263 kroner per barn
--------------------------------------	------------------------

Nærings- og handelsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 postene 01 og 21	kap. 3900 post 02
kap. 901 post 01	kap. 3901 postene 05, 07 og 08
kap. 902 post 01	kap. 3902 postene 01 og 03
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 04
kap. 903 post 01	kap. 3903 post 01
kap. 904 post 01	kap. 3904 post 02
kap. 904 post 22	kap. 3904 post 03
kap. 905 post 21	kap. 3905 postene 01 og 02
kap. 910 post 01	kap. 3910 post 03

III

Utbetaling under garantiordninger (trekkfullmakter)

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan foreta utbetalinger til Garanti-instituttet for eksportkreditt uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under byggelånsgarantiordningen overstiger inne-

stående likvide midler tilknyttet ordningen, men slik at saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen ikke overstiger 600 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garanti-instituttet for eksportkreditt, post 91 Utbetaling iflg. trekkfullmakt – byggelånsgarantiordning.

IV
Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.
2. overskride bevilgningen under kap. 960 Raufoss ASA, post 71 Refusjon for miljøtiltak, innenfor gitt garantiramme på 124 mill. kroner.
3. overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 96 Aksjer, for å opprettholde statens eierandel gjennom deltakelse i egenkapitalutvidelser i henholdsvis Yara International ASA og Kongsberg Gruppen ASA. Fullmakten er begrenset til emisjoner på inntil 10 prosent av aksjekapitalen og hvor verdien av statens andel av emisjonen ikke overstiger 3 mrd. kroner.
4. overskride bevilgningen under kap. 2429 Eksportkreditt Norge AS, post 90 Utlån, til utbetaling av lån under den statlige eksport-

finansieringsordningen, men slik at utlån i 2013 ikke overstiger 60 mrd. kroner.

V

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan:

1. utgifts-/inntektsføre ut-/innbetalinger knyttet til garantiansvar overfor Eksportfinans ASA uten bevilgning, under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 70 Utbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA, og kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap, post 87 Innbetaling – garantiordning, Eksportfinans ASA, innenfor gitt garantiramme på 750 mill. kroner.
2. utgiftsføre kjøp av aksjer i Norsk Hydro ASA uten bevilgning under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 96 Aksjer. Fullmakten gjelder for kjøp som gir staten en eierandel på opp til 39,9 prosent.
3. utgiftsføre/inntektsføre uten bevilgning valutakursgevinst og valutakurstap i eksportfinansieringsordningen under kap. 2429 Eksportkreditt Norge AS, post 89 Agio, og kap. 5329 Eksportkreditt Norge AS, post 89 Disagio.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

VI
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd	37,5 mill. kroner
2421		Innovasjon Norge	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter	100,0 mill. kroner

2. gi tilsagn om tilskudd på 27,11 mill. euro i tillegg til eksisterende bevilgning for å delta i de frivillige programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 49,08 mill. euro.

VII

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning i forbindelse med kjøp av utredninger og lignende

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger og lignende ut over bevilgning under kap. 900 Nærings- og handelsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

VIII
Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan gi:

1. Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 40 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 178 mill. kroner.
2. Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 135 000 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning. Garantivirkomheten skal finne sted innenfor de rammer som «Arrangement on Officially Supported Export Credits» setter. Alminnelig garantiordning skal drives i balanse på lang sikt. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.
3. Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 3 150 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland, men likevel slik at rammen ikke overskrider sju ganger det til enhver tid innestående beløp på ordningens grunnfond. Garantivirkomheten skal finne sted innenfor de rammer som «Arrangement on Officially Supported Export Credits» setter. Virksomheten skal drives i balanse på lang sikt, gitt bevilgninger til grunnfondet. Nærings- og handelsdepartementet kan i samråd med Utenriksdepartementet gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.
4. Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 5 000 mill. kroner ved byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien. Ordningen skal drives i balanse på lang sikt. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.

5. Garanti-instituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme på 20 000 mill. kroner ved etablering av langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri. Nærings- og handelsdepartementet kan gi utfyllende bestemmelser om gjennomføringen av dette vedtaket.

IX
Dekning av forsikringstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 000 000 euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirkomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

X
Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 500 mill. kroner.
2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 2 500 mill. kroner.
3. gi Eksportkreditt Norge AS fullmakt til å gi tilsagn om lån i tråd med selskapets og eksportfinansieringsordningens formål uten en øvre ramme.

XI
Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til miljøtiltak

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken.

*Andre fullmakter*XII
Fullmakt om såkornfond opprettet mellom 1997 og 2000

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan gi Innovasjon Norge full-

makt til, ved overveiende sannsynlighet for konkurs i et av såkornfondene opprettet mellom 1997 og 2000, å:

1. konvertere hele eller deler av statens ansvarlig lån til egenkapital.

2. nedskrive deler av statens ansvarlige lån.
3. godkjenne salg av et såkornfond.
4. godkjenne endringer i et fonds administrative lokalisering.

XIII

Fullmakter vedrørende Norsk Romsenter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan gi Norsk Romsenter fullmakt til å:

1. selge andeler i selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler, og kjøpe andeler i nye selskaper.
2. benytte utbytte fra selskaper hvor institusjonen forvalter eierandeler og inntekter fra salg av andeler i slike selskaper til romrelatert virksomhet, herunder kjøp av andeler i nye selskaper.

XIV

Fullmakt til å bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan bortfeste hjemfalte gruveeiendommer til museale formål vederlagsfritt.

XV

Endring i statlige eierposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2013 kan:

1. selge aksjene i SAS AB i forbindelse med en industriell løsning.
2. selge aksjene i Secora AS eller fusjonere selskapet med en industriell aktør.
3. redusere eierskapet i Entra Eiendom AS ned mot 33,4 prosent i forbindelse med et nedsalg og/eller børsnotering av selskapet.
4. redusere eierskapet i Cermaq ASA ned mot 34 prosent gjennom utvanning som del av en industriell løsning.

Fiskeri- og kystdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2013 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 1000 post 21	kap. 4000 post 04
kap. 1020 post 21	kap. 4020 post 03
kap. 1021 post 21	kap. 4021 post 01
kap. 1022 post 21	kap. 4022 post 01
kap. 1030 post 21	kap. 4030 post 22
kap. 1062 postene 01 og 45	kap. 4062 post 02 og kap. 5575 post 74
kap. 1070 post 01	Kap. 4070 post 07

2. nytte inntil 10 mill. kroner av salgsinntekter fra salg av ikke næringsaktive fiskerihavner under kap. 4062, post 02, til følgende formål under kap. 1062, post 30:
 - a) dekning av salgsomkostninger forbundet med salget
 - b) oppgradering og vedlikehold av fiskerihavner under kap. 1062, post 30.

III

Fullmakt til overskridelser

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2013 kan overskride bevilgningen under kap. 1062 Kystverket, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 70 mill. kroner per aksjon dersom det er nødvendig å sette i verk tiltak mot akutt forurensning uten opphold og før Kongen kan gi slikt samtykke.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV
Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2013 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1062		Kystverket	
	30	Nyanlegg og større vedlikehold	588,4 mill. kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3,0 mill. kroner

V
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2013 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1062		Kystverket	
	60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg	20 mill. kroner

VI
Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2013 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å reetablere en garantiavtale med Norges Råfisklag i 2013, på følgende vilkår:

1. Samlet ramme for garantiavtalen kan være på inntil 320 mill. kroner, hvorav Innovasjon Norge kan forplikte for inntil 240 mill. kroner.
2. Tapsavsetning skal være en tredjedel av Innovasjon Norges andel av garantiavtalen, og dekkes innenfor tidligere bevilget tapsavsetning.
3. Ubenyttede tapsavsetninger innbetales til statskassen etter utløpet av den utvidede avtaleperioden 31. desember 2013.

VII
Fullmakt til overskridelse mot etterfølgende inntekter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2013 kan overskride bevilgningen under kap. 1020, post 21, kap. 1021, post 21 og kap. 1022, post 21 i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene i 2014 under henholdsvis kap. 4020, post 03, kap. 4021, post 01 og kap. 4022, post 01. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2014 under de nevnte utgiftsbevilgninger, skal regnes med alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.

Landbruks- og matdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*II
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2013 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1100 post 01	kap. 4100 post 01
kap. 1115 post 01	kap. 4115 post 02
kap. 1143 post 01	kap. 4143 post 01
kap. 1147 post 01	kap. 4147 post 01

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Store utstyrskjøp og vedlikehold, med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom. Ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III
Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2013 kan overskride bevilgningen under kap. 1147 Statens reindriftsforvaltning, post 01 Driftsutgifter, med inntil 0,5 mill. kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

*Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger*IV
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2013 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade, erstatninger	52 mill. kroner

*Andre fullmakter*V
Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2013 kan

- selge innkjøpt og opprinnelig statseiendom for inntil 16 mill. kroner.
- selge eiendom på Kjeller i Skedsmo kommune og benytte salgsinntekter til å dekke utgifter i tilknytning til eiendommen.

Samferdselsdepartementet

Samferdselsdepartementets alminnelige fullmakter

Andre fullmakter

II

Salg og bortfeste av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2013 kan selge og bortfeste fast eiendom inntil en verdi av 50 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle.

Luftfartsformål

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

III

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2013 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1313 post 01	kap. 4313 post 02

Vegformål

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

IV

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2013 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1320 postene 23, 30 og 72	kap. 4320 postene 01, 02 og 03

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V

Fullmakt til forskuttering

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2013 kan inngå avtaler om forskuttering av midler til vegformål utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 30 Riksveginvesteringer, post 31 Rassikring, post 36 E16 over Filefjell og post 37 E6 vest for Alta, likevel slik at samlede, løpende refusjonsforpliktelser ikke overstiger 5 800 mill. kroner. Forskutteringene skal refunderes uten kompensasjon for renter og prisstigning.

VI

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser knyttet til investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2013 kan:

1. gjennomføre de investeringsprosjektene som er omtalt i merknadene til kap. 1320 Statens vegvesen i Prop. 1 S (2012–2013) innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.
2. forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 30 Riksveginvesteringer, post 31 Rassikring, post 36 E16 over Filefjell og post 37 E6 vest

for Alta, for investeringsprosjekter som ikke er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, likevel slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 1 900 mill. kroner.

VII

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for vedlikeholdsarbeider

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2013 kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 23 Drift og vedlikehold av riksveger, trafikant- og kjøretøytilsyn m.m., slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 5 300 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som forfaller hvert år ikke overstiger 2 300 mill. kroner.

VIII

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for riksvegferjedriften

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2013 kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 72 Kjøp av riksvegferjetjenester, slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 3 800 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som forfaller hvert år ikke overstiger 500 mill. kroner.

IX

Investeringsramme transporttiltak i fylkene

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2013 kan gi tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 2 000 mill. kroner over kap. 1320 Statens vegvesen, post 61 Rentekompensasjon for transporttiltak i fylkene.

Jernbaneformål

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

X

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2013 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 1350 postene 23 og 30	Kap. 4350 postene 01, 02 og 06
Kap. 1350 post 25	Kap. 4350 post 07
Kap. 1350 post 30	Kap. 4350 post 37
Kap. 1354 post 21	Kap. 4354 post 01

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

XI

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2013 kan bestille materiell utover gitte bevilgninger, likevel slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1350		Jernbaneverket	
	23, 25 og 30	Drift, vedlikehold og investeringer	800 mill. kroner

XII
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2013 kan gi tilskudd utover gitt bevilgning, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1350		Jernbaneverket	
	30	Investeringer i linjen	10 mill. kroner

XIII

Fullmakt til forskuttering

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2013 kan inngå avtaler om forskuttering av midler til jernbaneformål utover gitt bevilgning på kap. 1350 Jernbaneverket, post 30 Investeringer i linjen, likevel slik at samlede, løpende refusjonsforpliktelser ikke overstiger 200 mill. kroner. Forskutteringene skal refunderes uten kompensasjon for renter og prisstigning.

XIV

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser knyttet til investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2013 kan:

- gjennomføre de investeringsprosjektene som er omtalt i merknadene til kap. 1350 Jernbaneverket i Prop. 1 S (2012–2013) innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.

- forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1350 Jernbaneverket, post 30 Investeringer i linjer og post 31 Nytt dobbeltspor Oslo-Ski, for investeringsprosjekter som ikke er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, likevel slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 400 mill. kroner.

XV

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for vedlikeholdsarbeider

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2013 kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1350 Jernbaneverket, post 23 Drift og vedlikehold og post 25 Drift og vedlikehold av Gardermobanen, slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 2 500 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som forfaller hvert år ikke overstiger 600 mill. kroner.

Andre fullmakter

XVI

Restverdisikring for eksisterende materiell, oppgraderinger av eksisterende materiell og investeringer i nytt materiell

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet, for det materiellet som inngår i statens rammeavtale med NSB AS, i 2013 kan:

- gi NSB AS en restverdigaranti for bokførte verdier på inntil 4 955 mill. kroner.
- gi NSB AS ytterligere restverdigaranti på oppgraderinger og nyinvesteringer innenfor en ramme på inntil 1 085 mill. kroner.

Post og telekommunikasjoner*Andre fullmakter*

XVIII

Overføringer til og fra reguleringsfondet

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2013 kan overføre inntil 10 mill. kroner til eller fra Post- og teletilsynets reguleringsfond.

Andre fullmakter

XIX
Oslopakke 3

Stortinget samtykker i at:

1. Fjellinjen AS i 2013 får fullmakt til å ta opp lån på inntil 450 mill. kr i tråd med vilkårene i omtalen under programkategori 21.30 Vegformål i Prop. 1 S (2012-2013).

2. Fjellinjen AS får tillatelse til å kreve inn bompenger til delvis finansiering av Oslopakke 3. Vilkårene framgår av denne proposisjonen.
3. Samferdselsdepartementet får fullmakt til å inngå revidert avtale med Fjellinjen AS, og fastsette nærmere regler for innkrevningen.

Miljøverndepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2013 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1400 post 01	kap. 4400 post 02
Kap. 1426 post 01	Kap. 4426 post 01
kap. 1427 post 21	kap. 4427 postene 09 og 54
kap. 1429 post 01	kap. 4429 postene 02 og 09
kap. 1441 post 01	kap. 4441 postene 04, 05, 06 og 09
kap. 1441 post 22	kap. 4441 post 02
kap. 1465 post 01	kap. 4465 post 01
kap. 1471 post 01	kap. 4471 postene 01 og 03
kap. 1471 post 21	kap. 4471 post 21
kap. 1472 post 50	kap. 5578 post 70

2. overskride bevilgningen under kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med et beløp som tilsvarende regnskapsførte inntekter fra salg av anleggsmidler under kap. 5465 Statens kartverk, post 49 Salg av anleggsmidler. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved utregning av overført beløp.

lom kap. 1465 Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur, post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, og kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

IV
Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2013 kan fravike spesifikasjonene under kap. 2465 Statens kartverk, post 24 Driftsresultat, ved bruk av reguleringsfondet.

III
Omdisponeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2013 kan omdisponere inntil 10 mill. kroner mel-

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V
Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2013 kan foreta bestillinger:

1. av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1426		Statens naturoppsyn	
	30	Tiltak i verneområder	7,0 mill. kroner
1465		Statens kartverk	
	30	Geodesiobservatoriet i Ny-Ålesund	150,4 mill. kroner

2. av kartgrunnlag ut over gitt bevilgning under kap. 1465 Statens kartverk, arbeid med tinglysing og nasjonal geografisk infrastruktur, post 21 Spesielle driftsutgifter, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 90 mill. kroner.

VI
Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2013 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1427		Direktoratet for naturforvaltning	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	55,00 mill. kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	9,90 mill. kroner
	34	Statlige erverv, nasjonalparker	37,00 mill. kroner
	35	Statlige erverv, nytt skogvern	116,40 mill. kroner
	76	Nasjonalparksentre og andre naturinformasjonssentre	2,00 mill. kroner
	79	Kompensasjon ved flytting av oppdrettsanlegg	2,25 mill. kroner
1429		Riksantikvaren	
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	35,00 mill. kroner
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	2,00 mill. kroner
	74	Fartøyvern	12,00 mill. kroner

VII
Fullmakt til å inngå forpliktelser

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2013 kan pådra forpliktelser for fremtidige år til å kjøpe inn materiell og til å gi tilsagn om tilskudd ut

over gitt bevilgning under kap. 1441 Klima- og forurensningsdirektoratet, postene 39, 69 og 79 Oppryddingstiltak, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger 25 mill. kroner.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets alminnelige fullmakter*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet i 2013 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1510 post 21	kap. 4510 post 01
kap. 1520 post 01	kap. 4520 postene 02 og 03
kap. 1535 post 01	kap. 4535 post 02
kap. 1536 post 01	kap. 4536 post 02
Kap. 1550 post 23	Kap. 4550 post 04
Kap. 1560 post 01	Kap. 4560 postene 03 og 04
Kap. 1560 post 21	Kap. 4560 post 03
kap. 1560 post 22	kap. 4560 post 05
kap. 1560 post 23	kap. 4560 post 06
kap. 1584 post 01	kap. 4584 post 02
kap. 1590 post 01	kap. 4590 post 02
kap. 1590 post 21	kap. 4590 post 03
kap. 1591 post 01	kap. 4591 post 02
kap. 1591 post 21	kap. 4591 post 03
kap. 1592 post 01	kap. 4592 postene 02 og 03

Andre fullmakter

III

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet i 2013 kan nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1510 Fylkesmannsembetene, post 21 Spesielle driftsutgifter, refusjoner av utgifter til fellestjenester der Fylkesmannen samordner utgiftene.

Bygge- og eiendomsfullmakter*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

IV

Fullmakter til overskridelse

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet i 2013 kan:

1. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30-49, med inntil 175 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.
2. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30-49, med beløp som tilsvarer inntekter fra salg av eiendommer, og medregne ubrukte inntekter fra salg av eiendom ved beregning av overført beløp.

V

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2013 kan omdisponere:

1. under kap. 1580 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, mellom postene 30-45.
2. under kap. 1581 Eiendommer til kongelige formål, fra post 01 til post 45.

3. under kap. 1584 Eiendommer utenfor husleieordningen, fra post 01 til post 45.
4. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30, 31, 33, 45 og 49.
5. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 32 og 34, samt post 49 i de tilfeller det er aktuelt å kjøpe en eiendom som ledd i gjennomføringen av et kurantprosjekt

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

VI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til investeringsprosjekt

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet i 2013 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å gjennomføre de byggeprosjektene og andre investeringsprosjekter som er omtalt under kap. 1580 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, kap. 1581 Eiendommer til kongelige formål, kap. 1582 Utvikling av Fornebuområdet, og kap. 2445 Statsbygg i Prop. 1 S (2012–2013), innenfor de kostnadsrammene som der er oppgitt.

VII

Fullmakter i forbindelse med kurantprosjektordningen

Stortinget samtykker i at Fornyings-, administrasjons og kirke departementet i 2013 kan:

1. under kap. 2445 Statsbygg, post 32, Prosjektering og igangsetting av kurantprosjekter, sette i gang byggeprosjekt uten at disse er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, når leietakeren har de husleiemidlene det er behov for innenfor gjeldende budsjettammer.
2. under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av kurantprosjekter og post 34 Videreføring av kurantprosjekt, pådra staten forpliktelser utover budsjettåret innenfor en samlet ramme på 1 500 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser i forbindelse med gjennomføringen av byggeprosjektene.

Andre fullmakter

VIII

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. Fornyings- administrasjons- og kirke departementet i 2013 kan:
 - a) godskrive det enkelte bygge- og eiendomsprosjektet med innbetalt dagmulkt, konvensjonalbot og erstatning for misligholdt entreprise, ved at innbetalingen blir postert i statsregnskapet på vedkommende investeringspost som utgiftsreduksjon.
 - b) godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom som forvaltes av Statsbygg eller av statlige etater som ikke har egen salgsfullmakt, for inntil 500 mill. kroner totalt i budsjettåret.
 - c) godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler

fra reguleringsfondet for inntil 150 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle, og for inntil 300 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49 Kjøp av eiendom.

- d) overdra statlige spesialskolleieendommer til underpris eller vederlagsfritt til kommuner og fylkeskommuner, dersom ansvaret for skoledriften blir overtatt av kommunen eller fylkeskommunen.
- e) gjøre bortfeste, salg og makeskifte av eiendommer som det er behov for ved disponering av statens eiendommer på Fornebu for inntil 100 mill. kroner.
- f) korrigere Statsbyggs balanse i de tilfellene hvor prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg blir overført til

- andre budsjettkapittel eller prosjektene ikke blir realisert.
- g) avhende statlig fast eiendom til barnehageformål direkte til kommuner til markedspris.
2. Kongen i 2013 kan avhende statlig eiendom til lavere pris enn markedspris der særlige hensyn tilsier det.

Finansdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2013 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1600 post 21	kap. 4600 post 02
kap. 1602 post 01	kap. 4602 post 03
kap. 1605 post 01	kap. 4605 post 01
kap. 1610 post 01	kap. 4610 postene 01 og 04
kap. 1618 post 01	kap. 4618 post 02
kap. 1634 post 01	kap. 4634 post 02

2. overskride bevilgningen til oppdragsvirksomhet på kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarer alle merinntektene på kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 02 Oppdragsinntekter. Ubrukte merinntekter kan regnes med ved utregning av overførbart beløp på posten.

Driftsutgifter, for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for regjeringen.

2. Finansdepartementet i 2013 kan overskride bevilgningen på kap. 1638 Kjøp av klimakvoter, post 01 Driftsutgifter, til dekning av honorarer, transaksjonskostnader og utgifter til faglig bistand i forbindelse med salg av klimakvoter.
3. Finansdepartementet i 2013 kan overskride bevilgningen på kap. 1638 Kjøp av klimakvoter, post 21 Kvotekjøp, generell ordning, med et beløp som tilsvarer inntekter fra salg av klimakvoter som er regnskapsført på kap. 4638 Salg av klimakvoter, post 02 Salg av innkjøpte kvoter.

III

Fullmakter til overskridelse

Stortinget samtykker i at:

1. Statsministerens kontor i 2013 kan overskride bevilgningen på kap. 21 Statsrådet, post 01

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2013 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1602		Finanstilsynet	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	10 mill. kroner
1610		Toll- og avgiftsetaten	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	40 mill. kroner
1618		Skatteetaten	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	30 mill. kroner
1634		Statens innkrevingsentral	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	5 mill. kroner

V Kjøp av klimakvoter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2013 kan inngå avtaler om kjøp av klimakvoter ved bruk av Kyoto-mekanismene innenfor en samlet ramme på 1 000 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser under kap. 1638 Kjøp av klimakvoter, post 21 Kvotekjøp, generell ordning.

VI Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at:

1. det i 2013 kan gjennomføres de investeringsprosjektene som er omtalt i Prop. 1 S (2012–2013) under kap. 41 Stortinget, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, innenfor den kostnadsrammen som der er angitt.
2. Finansdepartementet i 2013 kan gjennomføre de investeringsprosjektene som er omtalt i Prop. 1 S (2012–2013) under kap. 1618 Skatteetaten, post 22 Større IT-prosjekter, innenfor de kostnadsrammer som der er angitt.

VII Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2013 kan gi garantier for:

1. grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar som ikke må overstige 1 243 659 651 euro.
2. lån fra Den nordiske investeringsbank vedrørende ordningen med prosjektinvesteringsslån innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 340 991 000 euro.
3. miljølån gjennom Den nordiske investeringsbank innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke må overstige 63 500 000 euro.

VIII Fullmakt til fortsatt bobehandling

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet for 2013 kan bestemme at det under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 25,2 mill. kroner. Utbetalinger dekkes av bevilgningene under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 01 Driftsutgifter, og kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Andre fullmakter

IX Fullmakt til å korrigere uoppklarte differanser og feilposter i tidligere års statsregnskap

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2013 i enkeltsaker kan korrigere uoppklarte diffe-

ranser i regnskapene og feilposter i statsregnskapet som gjelder tidligere års regnskaper, ved postering over konto for forskyvninger i balansen i statsregnskapet i det inneværende års regnskap. Fullmakten gjelder inntil 1 mill. kroner.

X
Nettbudsjetteringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2013 kan:

1. trekke direkte utgifter i forbindelse med auksjonssalg fra salgsinntektene før det oversky-

tende inntektsføres under kap. 4610 Toll- og avgiftsetaten, post 02 Andre inntekter.

2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 1618 Skatteetaten, post 01 Driftsutgifter, refusjoner av fellesutgifter og liknende der Skatteetaten framleier lokaler.

Forsvarsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2013 kan:

1. benytte alle merinntekter til å overskride enhver utgiftsbevilgning under Forsvarsdepartementet, med følgende unntak:
 - a) inntekter fra militære bøter kan ikke benyttes som grunnlag for overskridelse.

b) inntekter ved salg av større materiell kan benyttes med inntil 75 pst. til overskridelse av bevilgningen under kapittel 1760 Nyan-skaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

2. ta med ubrukte merinntekter ved utregning av overførbart beløp.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III
Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2013 kan:

1. foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1720		Felles ledelse og kommandoapparat	
	01	Driftsutgifter	30 mill. kroner
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben	
	01	Driftsutgifter	80 mill. kroner
1731		Hæren	
	01	Driftsutgifter	600 mill. kroner
1732		Sjøforsvaret	
	01	Driftsutgifter	100 mill. kroner
1733		Luftforsvaret	
	01	Driftsutgifter	600 mill. kroner
1734		Heimevernet	
	01	Driftsutgifter	825 mill. kroner
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon	

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
	01	Driftsutgifter	300 mill. kroner
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	
	01	Driftsutgifter	125 mill. kroner
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel	115 mill. kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	17 000 mill. kroner
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel	165 mill. kroner
1761		Nye kampfly med baseløsning	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 500 mill. kroner
1790		Kystvakten	
	01	Driftsutgifter	2 900 mill. kroner
1791		Redningshelikoptertjenesten	
	01	Driftsutgifter	75 mill. kroner
1792		Norske styrker i utlandet	
	01	Driftsutgifter	55 mill. kroner
1795		Kulturelle og allmenntilgittige formål	
	01	Driftsutgifter	2 mill. kroner

2. gi Forsvarets forskningsinstitutt fullmakt til å ha økonomiske forpliktelser på inntil 60 mill. kroner ut over det som dekkes av egne avsetninger.

IV Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2013 kan gi tilsagn om økonomisk støtte ut over bevilgningen, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1700		Forsvarsdepartementet	
	73	Forskning og utvikling	40 mill. kroner

Andre fullmakter

V

Nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2013 kan trekke salgsomkostninger ved salg av materiell og fast eiendom fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kapittel 4760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg, post 45 Store nyanskaffelser og vedlikehold og kapittel 4710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg, post 47 Salg av eiendom.

VI

Personell

Stortinget samtykker i at:

1. Forsvarsdepartementet i 2013 kan fastsette lengden på førstegangstjenesten, repetisjonstjenesten og heimevernstjenesten slik det går frem av Prop. 1 S (2012–2013).
2. enheter oppsatt med frivillig heimevernspersonell kan overføres til forsvarsgrener og fellesinstitusjoner, og benyttes i operasjoner i utlandet.

VII

Investeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2013 kan:

1. starte opp nye investeringsprosjekter, herunder større bygg- og eiendomsprosjekter, som er presentert som nye prosjekter i Prop. 1 S (2012–2013), innenfor de kostnadsrammer som der er omtalt.
2. endre tidligere godkjente prosjekter som anført i Prop. 1 S (2012–2013), herunder endrede kostnadsrammer.
3. starte opp og gjennomføre materiellinvesteringer og byggeprosjekter av lavere kategori.
4. nytte bevilgningen på den enkelte investeringspost, hhv. post 44, 45, 47 og 48 fritt mellom formål, bygg- og eiendoms kategorier, anskaffelser og prosjekter som presentert i Prop. 1 S (2012–2013).
5. gjennomføre konsept- og definisjonsfasen av planlagte materiellanskaffelser.

igangsette planlegging og prosjektering av bygge-, anleggs- og innredningsprosjekter innenfor rammen av bevilgningen på de respektive poster.

1. inkludere gjennomføringskostnader i investeringsprosjektene for eiendom, bygg og anlegg på post 46 og post 47.

VIII

Fullmakter vedrørende fast eiendom

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2013 kan:

1. avhende fast eiendom uansett verdi til markedspris når det ikke foreligger annet statlig behov for eiendommen. Eiendommene skal normalt legges ut for salg i markedet, men kan selges direkte til fylkeskommuner eller kommuner til markedspris, innenfor EØS-avtalens bestemmelser. Dersom eiendommene er aktuelle for friluft- eller kulturformål, kan de selges på samme vilkår til Statskog SF hvis ikke fylkeskommuner eller kommuner ønsker å kjøpe eiendommene.
2. avhende fast eiendom til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

IX

Tidspunkt for belastning av utgiftsbevilgninger

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2013 kan belaste utgiftsbevilgninger for bestillinger gjennom NSPA (NATO Support Agency), andre internasjonale organisasjoner eller andre lands myndigheter fra det tidspunkt materiell blir bestilt, selv om levering først skjer senere i budsjettåret eller i et etterfølgende budsjettår.

Olje- og energidepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2013 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1800 post 21	kap. 4800 post 03
kap. 1810 post 21	kap. 4810 post 02
kap. 1820 post 21	kap. 4820 post 02
kap. 1820 post 22	kap. 4820 post 40
kap. 2490 post 45	kap. 5490 post 01

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kongen i 2013 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 1800 Olje- og energidepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorar og utgifter til faglig bistand ved statlig kjøp/salg av aksjeposter, rådgivning samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i Statoil ASA.
2. godkjenne utøvelse av statens forkjøpsrett ved overdragelser av andeler i utvinningstillatelse på norsk kontinentalsokkel og overskride bevilgningen med inntil 5 mrd. kroner under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2013 kan:

1. utgiftsføre uten bevilgning tilskudd til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen under kap. 2442 Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen, post 70 Tilskudd.
2. utgiftsføre uten bevilgning utlån til Norpipe Oil AS på inntil 25 mill. kroner under kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, post 90 Lån til Norpipe Oil AS.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2013 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt udekket ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1825		Energiomlegging og utvikling av energi- og klimateknologi	
	50	Overføring til Energifondet	400 mill. kroner

VI

Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2013 kan:

1. pådra seg forpliktelser utover gitte bevilgninger innenfor følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 mill. kroner
1810		Oljedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 mill. kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	22	Flom- og skredforebygging	50 mill. kroner
	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging	10 mill. kroner
	72	Tilskudd til flom- og skredforebygging	20 mill. kroner
1830		Forskning	
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling	10 mill. kroner
1833		CO ₂ -håndtering	
	70	Administrasjon, Gassnova SF	20 mill. kroner
1870		Petoro AS	
	70	Administrasjon	35 mill. kroner
	71	Unitisering	15 mill. kroner

2. pådra staten forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 1833 CO₂-håndtering, post 21 Spesielle driftsutgifter, knyttet til skadeløserklæring i avtaler som berører planlegging og forberedelse av fullskala CO₂-håndtering på Mongstad.

VII Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2013 kan gi Gassco AS garanti innenfor en samlet ramme på inntil 1 mrd. kroner for skader og tap ved mottaksterminalene på kontinentet som har oppstått som følge av forsettelige handlinger hos ledende personell i Gassco AS.

VIII Forpliktelser under avsetningsinstruksen og øvrige driftsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2013 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, knyttet til:

1. løpende forretningsvirksomhet i interessentskapene, samt deltakelse i annen virksomhet som har tilknytning til leting og utvinning av petroleum.
2. avsetning av statens petroleum etter avsetningsinstruksen gitt Statoil ASA.

IX Utbyggingsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Kongen i 2013 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, hvor øvre grense for SDØE sin forholdsmessige andel for det enkelte prosjekt/fase utgjør 5 mrd. kroner knyttet til deltakelse i:

1. utbyggingsprosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel.
2. utviklingsprosjekter under Gassled.

X Forpliktelser før plan for utbygging og drift og for anlegg og drift er behandlet

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2013 kan godkjenne at staten pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten knyttet til kon-

traktsmessige forpliktelser i fasen før plan for utbygging og drift er godkjent eller før tillatelse til anlegg og drift er gitt, herunder forpliktelser knyttet til en pre-interessentskapsfase.

XI Forpliktelser knyttet til petroleumsvirksomhet på islandsk sokkel

Stortinget samtykker i at:

1. Olje- og energidepartementet i 2013 ved eventuell norsk statlig deltakelse og forberedelse til deltakelse i petroleumsvirksomhet på islandsk sokkel, kan:
 - a) pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger innenfor en total økonomisk ramme på 1,5 mrd. kroner under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, til utgifter som påløper i regnskapene for utvinningstillatelser eller transportanlegg som skal fordeles mellom deltakerne i utvinningstillatelsene etter deltakerandel.
 - b) utgiftsføre uten bevilgning i statsregnskapet for 2013 under kap. 1870 Petoro AS, post 96 Aksjer i Petoro Iceland AS, med inntil 2 mill. kroner til å yte innskuddskapital ved etableringen av et norsk aksjeselskap direkte, eller indirekte eid av den norske stat, med filial på Island som rettighetshaver for utvinningstillatelser og deltaker i aktuelle interessentskap på islandsk kontinentalsokkel.
 - c) utgiftsføre uten bevilgning i statsregnskapet 2013 under kap. 1870 Petoro AS, post 72 Administrasjon, Petoro Iceland AS, med inntil 1 mill. kroner til nødvendige utgifter knyttet til forberedelse, etablering og drift av nevnte aksjeselskap med filial.
2. Petoro AS ved eventuell norsk statlig deltakelse og forberedelse til deltakelse i petroleumsvirksomhet på islandsk sokkel, kan stille ubegrenset morselskapsgaranti overfor islandske myndigheter for forpliktelser som filialen av selskapets datterselskap pådrar seg som rettighetshaver i tildelte utvinningstillatelser på Island.

Andre fullmakter

XII

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Kongen i 2013 kan godkjenne prosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer per prosjekt utgjør 10 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

XIII

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2013 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Kongen har fått fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

XIV

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2013 kan godkjenne overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE i utvinningstillatelser der det antas at samlede utvinnbare ressurser i forekomstene er mindre enn 10 mill. tonn oljeekvivalenter.

XV

Overdragelse og samordning av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2013 i tråd med forutsetningene i St.prp.

nr. 41 (2003-2004) kan godkjenne at Petoro AS kan delta i:

1. overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler i interessentskap hvor en rettighetshaver velger å tre ut av interessentskapet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.
2. forenklet samordning av utvinningstillatelser med SDØE-andeler.
3. ny/endret plan for utbygging og drift av forekomster innenfor et samordnet område med SDØE-deltakelse.
4. overdragelse av deltakerandeler for å oppnå fortsatt harmonisering av deltakerandeler i utvinningstillatelser som er samordnet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.

XVI

Overdragelse av andeler i rørledninger til Gassled

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2013 kan godkjenne nødvendige transaksjoner for overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE for å innlemme rørledninger med SDØE-andel i Gassled. Statens andel i Gassled skal justeres for å gjenspeile innlemmelsen.

XVII

Opphevelse av generalforsamlingsklausulen

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og erstattes av en vetorett i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriftens § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.

XVIII

Lån til TCM DA

Stortinget samtykker i at lån til TCM DA aktiveres i statens kapitalregnskap.

XIX

Opphevelse av vedtak om brukernes innflytelse i Statnett SF gjennom direkte representasjon i styret

Stortingets vedtak av 8. november 1991 hvor Stortinget ber Regjeringen sikre brukernes innflytelse i Statnett gjennom direkte representasjon i styret, oppheves.

Vedlegg 1**Statsbudsjettet**

Tabell 1.1 Hovedtallene i statsbudsjettet for perioden 2007-2013

Mill. kroner

	Regnskap					Saldert budsjett 2012	Anslag regn- skap 2012	Forslag 2013
	2007	2008	2009	2010	2011			
Driftsutgifter og investeringer ekskl. petroleumsvirksomhet	128 876	140 996	155 050	156 941	165 299	178 251	174 035	192 390
Driftsresultat forretningsdriften	-923	-993	-1 194	-1 402	7	-382	56	-21
Renter av statsgjeld	16 056	17 693	20 237	19 939	17 207	14 888	12 521	12 800
Overføringer til andre	550 116	599 027	669 845	697 337	697 337	788 298	789 960	831 699
Utgifter ekskl. lån og petroleumsvirksomhet	694 025	756 724	843 937	872 815	879 850	981 055	976 572	1 036 868
Inntekter ekskl. lån, oljeskatter og petroleumsvirksomhet	692 583	744 926	747 376	769 745	800 451	860 808	865 227	913 204
Oljekorrigert overskudd	-1 342	-11 797	-96 561	-104 070	-79 399	-120 247	-111 346	-123 663
Overført fra Statens pensjonsfond utland	2 810	8 370	107 221	109 356	84 158	120 247	111 346	123 663
Overskudd før lånetransaksjoner	1 468	-3 427	10 660	5 286	4 759	0	0	0
Oljeskatter	191 153	245 167	168 966	159 168	209 678	227 740	229 005	229 900
Utbytte fra Statoil	14 006	16 940	15 489	12 818	13 352	13 353	13 887	13 887
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	132 287	175 597	120 058	124 117	149 212	135 600	169 900	157 400
Utgifter til statlig petroleumsvirksomhet	21 056	-21 839	-24 719	-20 146	-21 439	-25 002	-26 002	-28 002
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	316 390	415 865	279 794	275 957	350 803	351 690	386 790	373 185
Overskudd før overføring til Statens pensjonsfond utland	315 048	404 068	183 233	171 887	271 404	231 443	275 444	249 522
Utlån og avdrag, brutto	131 801	70 714	256 064	116 719	151 683	95 539	108 229	209 656
Tilbakebetalinger	70 906	48 543	69 075	73 430	83 301	153 402	155 375	84 935
Utlån, netto	60 895	22 171	186 989	43 289	68 382	-57 863	-47 146	124 721
Overskudd før lånetransaksjoner	1 468	-3 427	10 660	5 286	4 759	0	0	0
Samlet finansieringsbehov	59 428	25 598	176 329	38 003	63 623	-57 863	-47 146	124 721

Tabell 1.2 Samlede utgifter etter departement 2007-2013

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ¹	2013 ²
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen, Regjeringen, Stortinget og Høyesterett	1 680	1 843	1 934	1 950	2 018	2 208	2 275
Utenriksdepartementet	24 178	26 785	31 507	33 905	33 148	32 633	35 968
Kunnskapsdepartementet	59 178	60 637	72 134	68 287	42 624	41 103	43 588
Kulturdepartementet	7 314	7 934	9 049	7 910	8 566	8 868	9 715
Justis- og beredskapsdepartementet	17 447	19 004	20 543	26 410	26 654	29 153	29 828
Kommunal- og regionaldepartementet	67 117	73 782	89 682	96 138	141 867	153 955	158 811
Arbeidsdepartementet	24 588	27 821	32 374	45 626	50 027	49 035	54 934
Helse- og omsorgsdepartementet	91 325	100 384	111 487	106 534	113 369	115 077	121 315
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	22 372	23 131	24 136	30 488	31 470	31 700	32 905
Nærings- og handelsdepartementet	9 910	7 582	13 340	20 686	12 693	6 022	6 278
Fiskeri- og kystdepartementet	3 446	3 621	4 345	4 334	4 521	4 511	4 824
Landbruks- og matdepartementet	13 918	14 692	15 215	17 438	16 104	16 607	17 101
Samferdselsdepartementet	24 587	25 984	31 222	28 829	30 843	31 750	38 902
Miljøverndepartementet	3 285	3 500	4 770	4 492	4 756	4 881	5 442
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	16 605	20 045	19 102	6 222	6 336	5 875	6 277
Finansdepartementet	64 834	39 274	187 961	44 471	88 344	40 676	108 877
Forsvarsdepartementet	32 714	34 248	34 665	35 862	40 871	40 526	42 224
Olje- og energidepartementet	11 969	20 348	17 669	10 565	5 554	6 462	16 973
Ymse utgifter	134	227	204	131	105	11 255	14 600
Statsbankene	78 908	67 643	86 965	88 400	90 696	92 635	124 512
Statlig petroleumsvirksomhet	21 056	21 839	24 719	20 146	21 439	25 002	28 002
Statens forretningsdrift	698	926	1 960	1 623	2 629	2 185	1 839
Folketrygden	247 173	265 164	291 900	309 150	329 173	349 477	369 336
Statens pensjonsfond utland	318 831	398 730	277 632	275 957	350 804	351 691	373 185
Utgifter i alt	1 163 267	1 265 143	1 404 514	1 285 555	1 454 607	1 453 287	1 647 711

¹ Saldert budsjett 2012.² Vedlegg 3 Forslag 2013 Prop. 1 S (2012-2013).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forretningsdrift og folketrygden som vises separat.

Tabell 1.3 Driftsutgifter (postene 1-29) etter departement 2007-2013

Departementet ³	Regnskap					Budsjett	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ¹	2013 ²
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen, Regjering, Stortinget og Høyesterett	1 325	1 445	1 525	1 574	1 645	1 685	1 761
Utenriksdepartementet	3 190	3 685	5 728	5 374	4 868	4 960	4 880
Kunnskapsdepartementet	2 842	2 895	3 257	3 335	3 343	3 197	3 282
Kulturdepartementet	2 387	2 561	2 681	1 560	1 572	1 576	1 675
Justis- og beredskapsdepartementet	16 232	17 539	19 439	24 132	24 745	24 998	25 874
Kommunal- og regionaldepartementet	248	241	305	315	363	343	409
Arbeidsdepartementet	11 931	13 511	15 125	20 207	21 942	22 068	21 760
Helse- og omsorgsdepartementet	2 623	2 824	3 837	4 052	4 155	4 110	4 407
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	4 905	5 442	6 166	6 593	6 786	6 616	6 899
Nærings- og handelsdepartementet	1 362	1 488	1 762	1 794	1 793	1 717	1 883
Fiskeri- og kystdepartementet	2 512	2 583	2 945	3 068	3 275	3 171	3 344
Landbruks- og matdepartementet	1 453	1 476	1 544	1 596	1 581	1 536	1 585
Samferdselsdepartementet	11 317	12 287	14 145	13 588	14 356	13 801	15 202
Miljøverndepartementet	1 575	1 748	2 159	2 439	2 687	2 641	2 805
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	11 055	12 572	11 394	3 959	4 180	3 960	4 315
Finansdepartementet	6 935	7 235	7 667	8 188	8 544	8 575	9 122
Forsvarsdepartementet	22 823	23 248	24 462	25 925	31 289	29 890	30 841
Olje- og energidepartementet	1 027	1 616	1 681	1 587	1 696	2 356	2 542
Ymse utgifter	134	227	204	131	105	11 254	14 600
Statsbankene	561	585	603	612	656	638	655
Statlig petroleumsvirksomhet	0	0	0	82	2	2	2
Statens forretningsdrift	-381	-482	-154	-534	7	-382	-21
Folketrygden	0	0	0	0	0	0	0
Utgifter i alt	106 057	114 725	126 473	129 577	139 589	148 712	157 822

¹ Saldert budsjett 2012.² Forslag 2013 Prop. 1 S (2012-2013).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forretningsdrift og folketrygden som vises separat.

Tabell 1.4 Nybygg, anlegg m.v. (postene 30-49) etter departement 2007-2013

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ¹	2013 ²
	Det kongelige hus og Slottsforvaltningen, Regjering, Stortinget og Høyesterett	83	114	89	64	50	187
Utenriksdepartementet	27	41	32	34	45	35	223
Kunnskapsdepartementet	21	31	36	26	56	24	25
Kulturdepartementet	31	24	29	28	25	34	35
Justis- og beredskapsdepartementet	134	315	339	309	331	1 570	1 277
Kommunal- og regionaldepartementet	2	3	2	1	2	1	1
Arbeidsdepartementet	468	1 026	1 239	962	658	442	983
Helse- og omsorgsdepartementet	24	35	23	24	33	18	18
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	35	32	31	26	34	68	11
Nærings- og handelsdepartementet	8	8	11	5	9	72	11
Fiskeri- og kystdepartementet	357	429	582	613	558	662	765
Landbruks- og matdepartementet	4	12	19	16	9	10	10
Samferdselsdepartementet	8 196	8 957	11 533	10 808	11 135	11 852	16 659
Miljøverndepartementet	295	457	496	505	432	503	635
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	1 791	1 838	1 335	788	663	685	634
Finansdepartementet	110	135	152	220	315	235	218
Forsvarsdepartementet	9 182	10 306	9 467	9 261	8 602	10 009	10 781
Olje- og energidepartementet	8	12	10	15	20	10	10
Ymse utgifter	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	40	96	97	109	118	175	226
Statlig petroleumsvirksomhet	19 951	19 998	23 597	18 470	21 437	25 000	28 000
Statens forretningsdrift	1 079	1 408	1 860	2 147	2 623	2 566	1 860
Folketrygden	0	0	0	0	0	0	0
Statens pensjonsfond utland	0	0	0	0	0	0	0
Utgifter i alt	41 847	45 276	50 979	44 432	47 153	54 158	62 548

¹ Saldert budsjett 2012² Forslag 2013 Prop. 1 S (2012-2013).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forretningsdrift og folketrygden som vises separat.

Tabell 1.5 Overføringer til andre (postene 50-89) etter departement 2007-2013

Mill. kroner

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ¹	2013 ²
Det kongelige hus og Slottsforvaltningen Regjering, Stortinget og Høyesterett	273	283	321	313	323	336	348
Utenriksdepartementet	20 620	22 718	25 306	28 022	27 478	26 850	29 967
Kunnskapsdepartementet	46 314	51 711	56 841	59 927	36 224	37 883	40 281
Kulturdepartementet	4 897	5 349	6 338	6 322	6 969	7 258	8 005
Justis- og beredskapsdepartementet	1 081	1 150	765	1 970	1 578	2 585	2 677
Kommunal- og regionaldepartementet	66 813	73 358	89 233	95 811	141 501	153 611	158 401
Arbeidsdepartementet	12 188	13 284	16 010	12 332	11 084	11 325	11 191
Helse- og omsorgsdepartementet	86 066	97 191	107 580	102 451	109 173	110 940	116 887
Barne-, likestillings- og inkluderings- departementet	17 432	17 657	17 939	23 868	24 650	25 016	25 996
Nærings- og handelsdepartementet	3 363	3 707	4 094	4 143	4 197	4 233	4 384
Fiskeri- og kystdepartementet	534	610	818	653	688	677	715
Landbruks- og matdepartementet	12 461	13 203	13 651	14 111	14 514	15 062	15 506
Samferdselsdepartementet	5 064	4 740	5 544	4 432	5 352	6 097	7 042
Miljøverndepartementet	1 214	1 296	1 715	1 548	1 637	1 737	2 002
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	770	583	636	1 475	1 493	1 231	1 328
Finansdepartementet	28 140	31 869	35 192	36 063	33 335	31 865	32 993
Forsvarsdepartementet	708	690	736	676	626	627	602
Olje- og energidepartementet	923	1 584	3 817	3 963	3 837	4 096	4 422
Ymse utgifter	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	10 032	10 575	11 496	10 035	11 546	12 280	12 417
Statlig petroleumsvirksomhet	1 106	1 841	1 122	1 594	0	0	0
Statens forretningsdrift	0	0	150	10	0	0	0
Folketrygden	247 173	265 164	291 900	309 150	329 173	349 476	369 336
Statens pensjonsfond utland	316 389	415 866	279 794	275 957	350 804	351 691	373 185
Utgifter i alt	883 562	1 034 427	970 997	994 827	1 116 182	1 154 877	1 217 685

¹ Saldert budsjett 2012.² Forslag 2013 Prop. 1 S (2012-2013).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forretningsdrift og folketrygden som vises separat

Tabell 1.6 Utlån, gjeldsavdrag m.v. (postene 90-99) etter departement 2007-2013

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013 ²
	Det kongelige hus og Slottsforvaltningen, Regjering, Stortinget og Høyesterett	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	341	341	441	474	757	788	898
Kunnskapsdepartementet	10 000	6 000	12 000	5 000	3 000	0	0
Kultur- og kirkedepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Justis- og beredskapsdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Kommunal- og regionaldepartementet	53	180	142	10	1	0	0
Arbeidsdepartementet	0	0	0	12 124	16 343	15 200	21 000
Helse- og omsorgsdepartementet	2 611	334	48	8	8	9	2
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Nærings- og handelsdepartementet	5 177	2 380	7 472	14 744	6 693	0	0
Fiskeri- og kystdepartementet	43	0	0	0	0	0	0
Landbruks- og matdepartementet	0	0	0	1 715	0	0	0
Samferdselsdepartementet	10	0	0	0	0	0	0
Miljøverndepartementet	200	0	400	0	0	0	0
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	2 989	5 052	5 736	0	0	0	0
Finansdepartementet	29 649	35	144 951	0	46 150	0	66 544
Forsvarsdepartementet	0	4	0	0	353	0	0
Olje- og energidepartementet	10 010	17 136	12 162	5 000	0	0	10 000
Ymse utgifter	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	68 274	56 388	74 769	77 644	78 376	79 542	111 213
Statlig petroleumsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	0	0	104	0	0	0	0
Folketrygden	0	0	0	0	0	0	0
Statens pensjonsfond utland	2 442	-17 136	-2 162	0	0	0	0
Utgifter i alt	131 801	70 714	256 064	116 719	151 683	95 539	209 656

¹ Saldert budsjett 2012.² Forslag 2013 Prop. 1 S (2012-2013).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forretningsdrift og folketrygden som vises separat.

Tabell 1.7 Skatter og avgifter i perioden 2007-2013

Kapittel	Regnskap					Budsjett		
	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ¹	2013 ¹	
5501	Skatter på formue og inntekt	171 612	192 906	190 457	196 959	227 649	227 000	250 635
5506	Avgift av arv og gaver	2 576	1 973	2 431	2 377	1 754	1 850	1 850
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum	187 277	241 483	166 704	156 982	207 453	225 400	226 500
5508	Avgift på utslipp av CO ₂ kontinentalsokkelen	3 385	3 392	2 215	2 166	2 189	2 300	3 400
5509	Avgift på utslipp av NO _x kontinentalsokkelen	491	292	47	20	36	40	0
5511	Tollinntekter	2 126	2 141	2 242	2 522	2 747	2 395	2 760
5521	Merverdiavgift	183 828	190 684	185 178	196 809	208 747	222 300	236 000
5526	Avgifter på alkohol	10 338	10 799	11 241	11 320	11 863	12 450	12 450
5531	Avgift på tobakkvarer	6 822	7 299	7 806	7 436	7 643	8 220	7 650
5536	Avgift på motorvogner m.m.							
	Engangsavgift på motorvogner m.m.	21 694	18 942	15 875	19 715	20 123	21 600	21 460
	Årsavgift	8 110	7 978	8 320	8 665	9 035	9 350	9 700
	Vektårsavgift	353	355	346	334	331	342	340
	Omregistreringsavgift	2 172	2 119	2 296	2 318	2 423	2 350	2 130
	Avgift på bensin	8 157	7 862	7 703	7 389	0	0	0
	Avgift på mineralolje til motorvogn (autodiesel)	6 375	7 216	7 770	8 526	0	0	0
5537	Avgift på båter mv.	358	299	174	202	194	230	165
5538	Veibruksavgift på drivstoff	0	0	0	0	16 117	17 150	17 150
5541	Avgift på elektrisk kraft	5 990	6 319	6 790	7 322	7 337	7 850	7 050
5542	Avgift på mineralolje mv.	744	1 328	1 320	1 476	1 530	1 612	1 349
5543	Miljøavgift på mineralske produkter mv.	4 556	4 542	4 496	4 658	4 849	4 948	4 777
5546	Avgift på sluttbehandling av avfall	684	697	491	279	89	100	48
5547	Avgift på helse og miljøskadelige kjemikalier	5	4	3	2	2	2	4
5548	Miljøavgift på klimagasser	222	249	236	255	258	365	263
5549	Avgift på utslipp av NO _x	716	340	78	67	98	51	130
5550	Miljøavgift på plantevernmiddel	0	0	0	53	64	50	50
5551	Produksjonsavgift på mineraler	0	0	0	2	5	4	12
5555	Sjokolade- og sukkervareavgift	1 083	1 090	1 127	1 165	1 174	1 235	1 260
5556	Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m.	1 025	1 068	1 642	1 736	1 784	1 862	1 905
5557	Avgift på sukker	192	194	197	196	183	200	206
5559	Avgift på drikkevareemballasje	1 151	1 226	1 232	1 261	1 278	1 399	1 275
5565	Dokumentavgift	5 481	5 334	4 954	5 803	6 654	6 800	8 000
5568	Sektoravgift under Kultur- og kirkedep.	12	43	44	18	68	66	72
5571	Sektoravgift under Arbeidsdepartementet	0	0	0	0	0	0	74
5572	Sektoravgift under Helse- og omsorgsdep.	185	236	224	197	177	163	180
5574	Sektoravgift under Nærings- og handelsdep.	0	2	2	0	136	140	145
5575	Sektoravgift under Fiskeri- og kystdep.	46	61	57	822	890	834	809
5576	Sektoravgift under Landbruk- og matdep.	750	837	810	738	794	242	125
5578	Sektoravgift under Miljøverndepartementet	0	0	14	98	101	100	106
5580	Sektoravgift under Finansdep.	167	197	217	250	282	313	324
5582	Sektoravgift under Olje- og energidep.	0	0	9	1	0	0	0
5583	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser	157	186	193	200	192	183	253
5584	Andre avgifter, etterslep utgåtte avgifter	-128	-51	-114	0	0	0	0
5700	Trygdeavgift	75 307	84 228	90 800	91 936	102 437	101 500	110 700
5700	Arbeidsgiveravgift	109 989	121 722	128 088	130 415	138 542	145 200	154 500
	Sum skatter og avgifter inkl. folketrygden	824 008	925 589	853 714	872 692	987 227	1 028 197	1 085 807

¹ Saldert budsjett 2012 og forslag 2013 Prop. 1 S (2012-2013).

Tabell 1.8 Samlede inntekter i perioden 2007-2013

Mill. kroner

	Regnskap					Saldert budsjett 2012	Anslag regn- skap 2012	Forslag 2013
	2007	2008	2009	2010	2011			
Skatter på formue og inntekt	174 188	194 879	192 888	199 335	229 404	228 850	238 435	252 485
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	185 296	205 950	218 888	222 352	240 979	246 700	251 600	265 200
Tollinntekter	2 126	2 141	2 242	2 522	2 747	2 395	2 945	2 760
Merverdiavgift	183 828	190 684	185 178	196 809	208 747	222 300	219 200	236 000
Avgifter på alkohol	10 338	10 799	11 241	11 320	11 863	12 450	11 750	12 450
Avgifter på tobakk	6 822	7 299	7 806	7 436	7 643	8 220	7 430	7 650
Avgifter på motorvogner	46 862	44 472	42 309	46 948	31 912	33 642	33 038	33 630
Andre avgifter	23 395	24 199	24 195	26802	44 255	45 900	43 489	45731
Sum skatter og avgifter	632 855	680 422	684 749	713 524	777 549	800 457	807 887	855 906
Renter av statens forretningsdrift	19	-3	41	48	63	84	85	106
Øvrige inntekter av statens forretningsdrift	2 336	2 026	2 232	2 349	2 590	1 808	1 748	1 782
Sum inntekter av statens forretningsdrift	2 355	2 023	2 273	2 397	2 654	1 892	1 832	1 888
Renter fra statsbankene	8 842	11 053	9 803	7 444	8 079	9 696	8 011	7 394
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	8 675	9 690	9 045	10 781	10 984	9 942	9 002	8 671
Utbytte ekskl. Statoil	15 121	17 388	11 662	5 572	17 900	14 274	13 219	14 838
Sum renteinntekter og utbytte (ekskl. statens forretningsdrift og Statoil).	32 638	38 131	30 510	23 797	36 963	33 912	30 232	30 902
Inntekter under departementene	24 830	24 352	29 845	28 944	34 117	24 546	25 276	24 508
Overføring fra Norges Bank	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum andre inntekter	24 830	24 352	29 845	28 944	34 117	24 546	25 276	24 508
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	132 287	175 597	120 058	124 117	149 212	135 600	169 900	157 400
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	191 153	245 167	168 966	159 168	209 678	227 740	229 005	229 900
Aksjeutbytte fra Statoil	14 006	16 940	15 489	12 818	13 352	13 353	13 887	13 887
Sum petroleumsinntekter	337 446	437 705	304 513	296 104	372 242	376 693	412 792	401 187
Tilbakebetalinger	70 906	48 543	69 075	73 430	83 301	153 402	155 375	84 935
Statens pensjonsfond utland	2 810	8 370	107 221	109 356	84 158	120 247	111 346	123 663
Sum inntekter	1 103 839	1 239 544	1 228 184	1 247 552	1 390 984	1 511 150	1 544 739	1 522 990

Tabell 1.9 Saldert budsjett 2012, utgifter fordelt etter departement og grupper av postnummer

	1000 kroner										
	Samlede utgifter	Statens egne driftsutgifter					Nybygg, anlegg (postnr. 30-49)	Overføringer			
I alt		Driftsutgifter (postnr. 01)	Spesielle driftsutgifter (postnr. 21-23)	Driftsresultat forretningsdriften (postnr. 24)	I alt	Andre statsregnskaper (postnr. 50-59)		Kommuner (postnr. 60-69)	Andre overføringer (postnr. 70-89)		
Det kongelige hus	190640	17725	17725	0	0	0	172915	172915	0	0	0
Regjering	310200	310200	283300	26900	0	0	0	0	0	0	0
Stortinget og underliggende institusjoner	1626400	1276300	1276300	0	0	187000	163100	0	0	163100	0
Høyesterett	80808	80808	80808	0	0	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	32632899	4959853	3416873	1542980	0	35398	26849788	0	0	26849788	787860
Kunnskapsdepartementet	41103151	3196535	1760853	1435682	0	23977	37882639	28603920	1364804	7913915	0
Kulturdepartementet	8867852	1575618	1473052	102566	0	34029	7258205	1087694	19250	6151261	0
Justis- og beredskapsdepartementet	29153144	24998064	22671656	2326408	0	1569884	2585196	125499	340185	2119512	0
Kommunal- og regionaldepartementet	153955296	343454	282990	60464	0	1000	153610842	15000	148838442	4757400	0
Arbeidsdepartementet	49035030	22067657	21728990	338667	0	441956	11325417	216910	184525	10923982	15200000
Helse- og omsorgsdepartementet	115077031	4109942	2534070	1575872	0	18003	110940086	297341	2649030	107993715	9000
Barne-, likestillings- og inkluderingsdep.	31700238	6615787	4626372	1989415	0	67955	25016496	224607	7833576	16958313	0
Nærings- og handelsdepartementet	6022138	1717438	1369738	347700	0	71900	4232800	1410200	0	2822600	0
Fiskeri- og kystdepartementet	4510696	3171393	2527189	644204	0	661917	677386	365560	37320	274506	0
Landbruks- og matdepartementet	16607193	1535641	1524416	11225	0	9553	15061999	1770388	126118	13165493	0
Samferdselsdepartementet	31750100	13800600	604100	13196500	0	11852200	6097300	155500	1206500	4735300	0
Miljøverndepartementet	4881463	2641445	1438276	1203169	0	503284	1736734	420626	6000	1310108	0
Fornyings-, administrasjons- og kirkeped.	5875324	3959809	3464677	495132	0	684764	1230751	246041	5803	978907	0
Finansdepartementet	40675600	8574900	7498700	1076200	0	235300	31865400	0	15400000	16465400	0
Forsvarsdepartementet	40526060	29890445	28892341	998104	0	10008975	626640	188265	1696	436679	0
Olje- og energidepartementet	6462220	2356070	827749	1528321	0	10000	4096150	1814800	14000	2267350	0
Ymse utgifter	11254475	11254475	11254475	0	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	92635358	638167	625767	12400	0	175374	12279733	5269513	0	7010220	79542084
Statlig petroleumsvirksomhet	25002300	2300	0	2300	0	25000000	0	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	2184464	-381895	0	0	-381895	2566359	0	0	0	0	0
Folketrygden	349476455	0	0	0	0	0	349476455	0	265000	349211455	0
Statens pensjonsfond utland	351690700	0	0	0	0	0	351690700	351690700	0	0	0
Sum utgifter	1453287235	148712731	120180417	28914209	-381895	54158828	1154876732	394075479	178292249	582509004	95538944

Tabell 1.10 Forslag for 2013, utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer

	1000 kroner										
	Samlede utgifter	Statens egne driftsutgifter				Nybygg, anlegg (postnr. 30-49)	Overføringer				Utlån gjeldsavgdrag m.v. (postnr. 90-99)
I alt		Driftsutgifter (postnr. 01)	Spesielle driftsutgifter (postnr. 21-23)	Driftsresultat forretningsdriften (postnr. 24)	I alt		Andre statsregnskaper (postnr. 50-59)	Kommuner (postnr. 60-69)	Andreoverføringer (postnr. 70-89)		
Det kongelige hus	194207	18381	18381	0	0	0	175826	175826	0	0	0
Regjering	310950	310950	294050	16900	0	0	0	0	0	0	0
Stortinget og underliggende institusjoner	1684550	1346250	1346250	0	0	166300	172000	0	0	172000	0
Høyesterett	85084	85084	85084	0	0	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	35967972	4880308	3597428	1282880	0	222992	29966812	0	0	29966812	897860
Kunnskapsdepartementet	43587993	3282366	1761942	1520424	0	24528	40281099	30069378	1474469	8737252	0
Kulturdepartementet	9715421	1675435	1562160	113275	0	34812	8005174	1160770	13900	6830504	0
Justis- og beredskapsdepartementet	29827577	25873504	23690521	2182983	0	1276992	2677081	163680	353858	2159543	0
Kommunal- og regionaldepartementet	158811427	409255	330155	79100	0	1000	158401172	15750	153784122	4601300	0
Arbeidsdepartementet	54934202	21760071	21440323	319748	0	982960	11191171	230570	163330	10797271	2100000
Helse- og omsorgsdepartementet	121314499	4407393	2753861	1653532	0	18417	116887189	308554	2653000	113925635	1500
Barne-, likestillings- og inkluderingsdep.	32905363	6898795	4885613	2013182	0	10500	25996068	235423	9142360	16618285	0
Nærings- og handelsdepartementet	6278489	1883439	1465294	418145	0	10700	4384350	1467200	0	2917150	0
Fiskeri- og kystdepartementet	4824027	3343897	2710277	633620	0	765160	714970	373400	60000	281570	0
Landbruks- og matdepartementet	17101191	1585498	1572043	13455	0	9773	15505920	2182293	130154	13193473	0
Samferdselsdepartementet	38902000	15201700	614700	14587000	0	16658900	7041400	142000	1449700	5449700	0
Miljøverndepartementet	5441678	2805090	1550913	1254177	0	635226	2001362	488733	104750	1407879	0
Fornyings-, administrasjons- og kirkedep.	6277076	4314772	3731007	583765	0	634461	1327843	273214	5800	1048829	0
Finansdepartementet	108876500	9121800	7777500	1344300	0	217700	32993000	0	18500000	14493000	66544000
Forsvarsdepartementet	42223799	30840715	29592501	1248214	0	10780729	602355	174445	0	427910	0
Olje- og energidepartementet	16973471	2541621	867876	1673745	0	10000	4421850	1824800	14000	2583050	10000000
Ymse utgifter	14600000	14600000	14600000	0	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	124511894	655564	642764	12800	0	226227	12417118	5644262	0	6772856	111212985
Statlig petroleumsvirksomhet	28001800	1800	0	1800	0	28000000	0	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	1838911	-21390	0	0	-21390	1860301	0	0	0	0	0
Folketrygden	369335808	0	0	0	0	0	369335808	0	290000	369045808	0
Statens pensjonsfond utland	373185200	0	0	0	0	0	373185200	373185200	0	0	0
Sum utgifter	1647711089	157822298	126890643	30953045	-21390	62547678	1217684768	418115498	188139443	611429827	209656345

Vedlegg 2

Bevilgningsregnskapet

Tabell 2.1 Utgifter og inntekter i bevilgningsregnskapet pr. 1. halvår 2012

Utgifter	Mill. kroner				
	Overført fra forrige termin	Budsjettets stilling 2012	Samlet til disposisjon	Regnskap for 1. halvår	Gjenstående beløp
Det kongelige hus	0	191	191	144	46
Regjering	17	327	344	162	182
Stortinget og underliggende institusjoner	62	1 626	1 688	739	949
Høyesterett	0	83	83	40	43
Utenriksdepartementet	1 175	32 647	33 823	13 562	20 261
Kunnskapsdepartementet	391	40 962	41 353	24 559	16 795
Kulturdepartementet	116	8 902	9 018	5 281	3 737
Justis- og beredskapsdepartementet	578	28 093	28 671	13 295	15 377
Kommunal- og regionaldepartementet	1 093	153 731	154 824	87 018	67 806
Arbeidsdepartementet	467	49 707	50 174	27 703	22 472
Helse- og omsorgsdepartementet	179	115 748	115 928	68 357	47 571
Barne- likestillings- og inkluderings- departementet	128	31 995	32 124	15 951	16 173
Nærings- og handelsdepartementet	33 438	6 168	39 606	15 105	24 501
Fiskeri- og kystdepartementet	796	4 526	5 322	2 205	3 117
Landbruks- og matdepartementet	194	16 671	16 865	13 041	3 824
Samferdselsdepartementet	883	32 239	33 122	14 537	18 585
Miljøverndepartementet	433	5 025	5 458	1 942	3 516
Fornyings- administrasjons og kirkedepartementet	335	6 083	6 417	3 016	3 401
Finansdepartementet	706	40 732	41 348	23 320	18 119
Forsvarsdepartementet	2 046	41 924	43 970	20 837	23 133
Olje- og energidepartementet	397	6 574	6 971	3 452	3 518
Ymse utgifter	0	11 254	11 254	41	11 213
Statsbankene	676	104 154	104 830	47 222	57 608
Statlig petroleumsvirksomhet	0	26 002	26 002	12 321	13 681
Statens forretningsdrift	243	2 750	2 992	780	2 212
Folketrygden	96	345 209	345 305	169 689	175 616
Statens pensjonsfond utland	0	351 691	351 691	109 091	242 756
Sum utgifter	44 450	1 465 015	1 509 465	693 410	816 055
Nedgang i diverse beholdninger	0	0	0	0	0
Totalsum	44 450	1 465 015	1 509 465	693 410	816 055

	Budsjettets stilling 2012	Regnskap for 1. halvår	Mill. kroner Gjenstående beløp
Inntekter			
Skatt på formue og inntekt	228 880	144 419	84 461
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	246 719	126 566	120 153
Tollinntekter	2 385	1 326	1 059
Merverdiavgift	222 300	107 988	114 312
Avgifter på alkohol	12 450	5 713	6 737
Avgifter på tobakk	8 220	3 664	4 556
Avgifter på motorvogner	33 642	20 946	12 696
Andre avgifter	45 901	21 363	24 538
Sum skatter og avgifter	800 497	431 985	368 512
Renter av statens forretningsdrift	85	-6	91
Øvrige inntekter av statens forretningsdrift	1 748	445	1 303
Sum inntekter av statens forretningsdrift	1 832	439	1 394
Renter fra statsbankene	8 011	3 852	4 159
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	9 520	5 073	4 447
Aksjeutbytte ekskl. Statoil	13 497	7 523	5 974
Renteinntekter og utbytte (ekskl. statens forretningsdrift og Statoil)	31 028	16 447	14 580
Inntekter under departementene	25 276	15 024	10 252
Overføring fra Norges Bank	0	0	0
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0
Sum andre inntekter	25 276	15 024	10 252
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	162 400	97 552	64 848
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	227 740	110 444	117 296
Aksjeutbytte fra Statoil	13 887	13 887	0
Sum petroleumsinntekter	404 027	221 882	182 145
Tilbakebetalinger	155 375	118 107	37 269
Statens pensjonsfond utland	120 247	0	120 247
Sum inntekter	1 538 283	803 883	734 399

Tabell 2.2 Bevilgningsregnskapet for 1. halvår 2011 og 2012

Utgifter	Mill. kroner									
	Samlede utgifter		Driftsutgifter		Nybygg, anlegg mv.		Overføringertil andre		Utlån, gjelds-avdrag mv.	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Det kongelige hus	138	144	13	13	0	0	125	131	0	0
Regjering	143	162	143	162	0	0	0	0	0	0
Stortinget og underliggende institusjoner	701	739	613	620	12	39	77	79	0	0
Høyesterett	38	40	38	40	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	13 209	13 562	1 583	1 603	17	9	10 852	11 163	757	788
Kunnskapsdepartementet	26 845	24 559	1 541	1 370	4	16	22 301	23 173	3 000	3 000
Kultur- og departementet	5 592	5 281	726	758	8	11	4 858	4 512	0	0
Justis- og beredskapsdep.	13 204	13 295	12 025	12 090	97	113	1 081	1 092	0	0
Kommunal- og regionaldepartementet	80 727	87 018	151	159	0	8	80 576	86 851	0	0
Arbeidsdepartementet	24 192	27 703	10 619	10 933	424	101	5 455	5 792	7 694	10 877
Helse- og omsorgsdepartementet	56 175	68 357	1 787	1 928	5	16	54 383	66 413	0	0
Barne- likestilling og inkluderingsdepartementet	15 287	15 951	3 292	3 236	9	10	11 986	12 706	0	0
Nærings- og handelsdepartementet	2 984	15 105	846	820	4	2	2 134	2 141	0	12 142
Fiskeri- og kystdepartementet	2 127	2 205	1 590	1 598	219	285	318	322	0	0
Landbruks- og matdepartementet	12 393	13 041	736	748	2	13	11 655	12 280	0	0
Samferdselsdepartementet	12 728	14 537	6 509	6 849	3 783	4 777	2 436	2 911	0	0
Miljøverndepartementet	1 932	1 942	1 064	1 104	121	136	747	702	0	0
Fornyings- og administrasjons- og kirke- departementet	2 960	3 016	1 971	2 042	264	380	725	593	0	0
Finansdepartementet	71 419	23 320	4 143	4 143	144	97	20 982	19 061	46 150	0
Forsvarsdepartementet	17 930	20 837	15 390	16 825	2 271	3 713	269	298	0	0
Olje- og energidepartementet	3 345	3 452	801	901	9	2	2 535	2 550	0	0
Ymse utgifter	60	41	60	41	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	49 833	47 222	300	312	67	79	5 484	5 554	43 982	41 277
Statlig petroleumsvirksomhet	10 192	12 321	1	0	10 191	12 321	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	593	780	-651	-400	1 244	1 180	0	0	0	0
Folketrygden	160 155	169 689	0	0	0	0	160 155	169 689	0	0
Statens pensjonsfond utland	66 252	109 091	0	0	0	0	66 252	109 091	0	0
Sum utgifter	651 155	693 410	65 292	67 915	18 895	23 307	465 384	537 105	101 583	65 083
Lånetransaksjoner					Regn- skap 2011	Budsjett- tets stil- ling 2012	Endrin- ger i pst.	Regn- skap 1. halvår 2011	Regn- skap 1. halvår 2012	End- ringer i pst.
1 Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføring fra Statens pensjonsfond utland)					1 223 525	1 262 660	3,2	630 392	685 777	11,6
2 Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld)					1 302 925	1 356 836	4,1	549 572	628 327	11,0
Driftsutgifter					139 589	150 053	7,5	65 292	67 915	8,2
Nybygg, anlegg mv.					47 153	55 466	17,6	18 895	23 307	-4,0
Overføringer til andre					765 379	799 627	4,5	399 132	428 013	6,1
Overføringer til Statens pensjonsfond utland					350 957	351 691	0,3	66 252	109 091	70,5
3 Overskudd før lånetransaksjoner før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)					-79 399	-94 176	-	80 820	57 450	-
4 Overføring fra Statens pensjonsfond utland					84 158	120 247	-	0	0	-
5 Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)					4 758	26 071	-	80 820	57 450	-

Inntekter	Mill. kroner									
	Samlede inntekter		Salgsinntekter		Inntekter i forbindelse med nybygg/anlegg		Skatter, avgifter og andre overføringer		Tilbakebetalinger	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Skatt på formue og inntekt	138 527	144 419	0	0	0	0	138 527	144 419	0	0
Arbeidsgiveravgift og folketrygdavgift	119 453	126 566	0	0	0	0	119 453	126 566	0	0
Tollinntekter	1 104	1 326	0	0	0	0	1 104	1 326	0	0
Merverdiavgift	103 791	107 988	0	0	0	0	103 791	107 988	0	0
Avgifter på alkohol	5 765	5 713	0	0	0	0	5 765	5 713	0	0
Avgifter på tobakk	3 768	3 664	0	0	0	0	3 768	3 664	0	0
Avgifter på motorvogner	20 212	20 946	0	0	0	0	20 212	20 946	0	0
Andre avgifter	21 804	21 363	0	0	0	0	21 804	21 363	0	0
Sum skatter og avgifter	414 424	431 985	0	0	0	0	414 424	431 985	0	0
Renter av statens forretningsdrift	-6	-6	0	0	0	0	-6	-6	0	0
Øvrige inntekter av statens forretningsdrift	705	445	0	0	493	426	212	19	0	0
Sum inntekter av statens forretningsdrift	699	439	0	0	493	426	205	12	0	0
Renter fra statsbankene	4 046	3 852	0	0	0	0	4 046	3 852	0	0
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	5 847	5 073	0	0	0	0	5 847	5 073	0	0
Aksjeutbytte ekskl. Statoil	4 226	7 523	0	0	0	0	4 226	7 523	0	0
Renteinntekter og utbytte (ekskl. statens forretningsdrift og Statoil)	14 119	16 447	0	0	0	0	14 119	16 447	0	0
Inntekter under departementene	21 470	15 024	10 112	10 862	100	130	11 259	4 032	0	0
Overføring fra Norges Bank	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum andre inntekter	21 470	15 024	10 112	10 862	100	130	11 259	4 032	0	0
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	77 825	97 552	66 419	84 370	8 159	9 923	3 248	3 259	0	0
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	88 503	110 444	0	0	0	0	88 503	110 444	0	0
Aksjeutbytte fra Statoil	13 352	13 887	0	0	0	0	13 352	13 887	0	0
Sum petroleumsinntekter	179 680	179 680	66 419	84 370	8 159	9 923	105 103	105 103	0	0
Tilbakebetalinger	46 010	118 107	0	0	0	0	0	0	46 010	118 107
Statens pensjonsfond utland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	676 402	803 883	76 531	95 232	8 752	10 480	545 110	580 065	46 010	118 107
Låntransaksjoner										
6 Utlån, gjeldsavdrag, aksjetegning mv. i alt					151 683	108 179	-28,7	101 583	65 083	74,0
Utlån m.v. til statsbankene					78 376	80 777	3,1	43 982	41 272	5,1
Gjeldsavdrag					46 150	0	-	46 150	0	-
Andre utlån, aksjetegning mv.					27 157	27 402	0,9	11 451	23 812	-30,8
7 Tilbakebetalinger mv.					83 301	155 375	86,5	46 010	118 017	23,4
8 Utlån mv. netto (6-7)					68 382	-47 196	-169,0	55 573	-53 023	163,3
9 Samlet finansieringsbehov dekket av kontantbeholdning og lån(8-5) ¹⁾					63 624	-73 268	-	-25 247	-110 473	-
10 Statslånemidler					63 624	0	-	0	0	-
11 Endring i diverse beholdninger					0	-73268	-	-25 247	-110 473	-

¹⁾ Inkluderer ikke finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten

Vedlegg 3**Virksomheter med særskilte fullmakter
(nettobudsjetterte forvaltningsorganer)**

Finansdepartementet har i samråd med berørte departementer etablert prosedyrer for innrapportering av standardiserte nøkkeltall for nettobudsjetterte virksomheter, jf. omtale i Gul bok 2010, kapittel 9.3. Tabellene 3.1 til 3.3 oppsummerer tall som Finansdepartementet har mottatt fra de berørte departementene. Tabell 3.4 gir en oversikt over aktuelle departementer og tilhørende nettobudsjetterte virksomheter. De enkelte departementene gir i sine fagproposisjoner et mer detaljert tallgrunnlag for sine nettobudsjetterte virksomheter.

Tabellene er en ren oppsummering av tall for enkeltvirksomheter, og det er ikke foretatt noen eliminering av overføringer eller transaksjoner mellom virksomhetene. Som følge av dette vil for

eksempel bevilgninger til Norges Forskningsråd som viderefordes til øvrige nettobudsjetterte virksomheter, framkomme som inntekter fra statlige bevilgninger to ganger i den aggregerte fremstillingen. Videre vil bevilgninger og tildelinger som de nettobudsjetterte virksomhetene mottar fra andre departementer eller statlige virksomheter, og som ikke tilflyter virksomheten direkte over den statlige nettobevilgning (post 50-59), framkomme som inntekter fra statlige bevilgninger i tabellene 3.1 og 3.2 nedenfor. Tallene for 2009 og 2010 er noe endret fra presentasjonen i Gul bok 2012. Dette skyldes tekniske tilpasninger og omgrupperinger hos enkelte av virksomhetene. Justeringene innebærer ikke nettoendringer i tallmaterialet.

Tabell 3.1 Utgifter og inntekter fordelt etter art¹

	Mill. kroner			
	2009	2010	2011	2012
1. Utgifter				
<i>Driftsutgifter</i>				
Lønnsutgifter	19 356	19 420	21 712	22 307
Varer og tjenester	11 553	13 112	11 982	12 435
<i>Sum driftsutgifter</i>	<i>30 909</i>	<i>32 532</i>	<i>33 694</i>	<i>34 742</i>
<i>Investeringsutgifter</i>				
Investeringer, større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	1 481	1 697	1 478	1 621
<i>Sum investeringsutgifter</i>	<i>1 481</i>	<i>1 697</i>	<i>1 478</i>	<i>1 621</i>
<i>Overføringer fra virksomheten²</i>				
Utbetalinger til andre statlige regnskaper	5 213	5 645	5 147	7 263
Andre utbetalinger	2 009	2 018	2 885	844
<i>Sum overføringsutgifter</i>	<i>7 223</i>	<i>7 663</i>	<i>8 031</i>	<i>8 108</i>

Tabell 3.1 fortsetter

	Mill. kroner			
	2009	2010	2011	2012
<i>Finansielle aktiviteter</i>				
Kjøp av aksjer og andeler	10	24	1	0
Andre finansielle utgifter	11	9	4	1
<i>Sum finansielle utgifter</i>	<i>21</i>	<i>32</i>	<i>5</i>	<i>1</i>
Sum utgifter	39 634	41 924	43 208	44 471
2. Inntekter				
<i>Driftsinntekter</i>				
Inntekter fra salg av varer og tjenester	3 269	2 951	3 505	3 375
Inntekter fra avgifter, gebyrer og lisenser	37	31	23	18
Refusjoner	465	619	604	470
Andre driftsinntekter	2 073	2 273	2 713	2 491
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>5 844</i>	<i>5 873</i>	<i>6 845</i>	<i>6 354</i>
<i>Investeringsinntekter</i>				
Salg av varige driftsmidler	15	21	78	77
<i>Sum investeringsinntekter</i>	<i>15</i>	<i>21</i>	<i>78</i>	<i>77</i>
<i>Overføringer til virksomheten</i>				
Inntekter fra statlige bevilgninger ³	33 795	36 017	37 579	38 312
Andre innbetalinger	505	820	287	336
<i>Sum overføringsinntekter</i>	<i>34 300</i>	<i>36 837</i>	<i>37 866</i>	<i>38 648</i>
<i>Finansielle aktiviteter</i>				
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler	3	69	0	0
Andre finansielle innbetalinger	6	4	216	169
<i>Sum finansielle inntekter</i>	<i>9</i>	<i>72</i>	<i>216</i>	<i>169</i>
Sum inntekter	40 168	42 803	45 005	45 247
3. Netto endring i kontantbeholdningen (2-1)⁴	535	879	1 797	776

1 Tabell 3.1 gir et uttrykk for virksomhetenes samlede brutto utgifter og inntekter fordelt etter art for årene 2009, 2010 og 2011, samt summen av virksomhetenes interne budsjetter for 2012. Tallene i tabellen baserer seg på virksomhetenes egen oppstilling av brutto utgifter og inntekter på en standard mal.

2 Overføringer fra Norges Forskningsråd (NFR) utgjør den vesentligste delen av overføringsutgiftene, med samlede overføringer på henholdsvis 6,4 mrd. kroner, 6,6 mrd. kroner og 6,8 mrd. kroner i årene 2009, 2010 og 2011, og estimerte utbetalinger i 2012 på om lag 6,9 mdr. kroner. Budsjettall for overføringer fra NFR er i 2012 ikke spesifisert på henholdsvis utbetalinger til andre statlige regnskaper og andre utbetalinger.

3 Inntekter fra statlige bevilgninger omfatter blant annet bevilgninger fra overordnet fagdepartement, bevilgninger fra andre departementer, bevilgninger fra andre statlige forvaltningsorganer og tildelinger fra NFR. Det vises til innledende kommentarer til tabellene, hvor det framgår at det ikke er foretatt noen eliminering av overføringer eller transaksjoner mellom virksomhetene i oppstillingen.

4 Netto endring i kontantbeholdningen i tabell 3.1, beregnet ut fra sum inntekter med fradrag av sum utgifter, tilsvarer endringen i kontantbeholdningen mellom årene i tabell 3.3.

Tabell 3.2 Inntekter etter inntektskilde¹

	Mill. kroner			
	2009	2010	2011	2012
Inntektskilde				
<i>Bevilgninger til finansiering av statsoppdraget</i>				
Bevilgninger fra fagdepartementet	26 606	27 452	29 266	29 486
Bevilgninger fra andre departement	4 253	4 680	4 614	5 362
Bevilgninger fra andre statlige forvaltningsorganer	565	799	1 033	928
Tildelinger fra Norges forskningsråd	2 403	2 430	2 439	2 699
<i>Sum bevilgninger</i>	<i>33 827</i>	<i>35 362</i>	<i>37 352</i>	<i>38 475</i>
<i>Offentlige og private bidrag</i>				
Bidrag fra kommuner og fylkeskommuner	261	136	166	155
Bidrag fra private	1 258	1 414	1 965	1 895
Tildelinger fra internasjonale organisasjoner	186	284	482	482
<i>Sum bidrag</i>	<i>1 705</i>	<i>1 834</i>	<i>2 613</i>	<i>2 532</i>
<i>Oppdragsinntekter m.v.</i>				
Oppdrag fra statlige virksomheter	952	997	985	1 040
Oppdrag fra kommunale og fylkeskommunale virksomheter	121	118	78	160
Oppdrag fra private	450	445	409	629
Andre inntekter	3 113	4 048	3 567	2 412
<i>Sum oppdragsinntekter m.v.</i>	<i>4 637</i>	<i>5 607</i>	<i>5 040</i>	<i>4 241</i>
Sum inntekter	40 168	42 803	45 005	45 247

1 Tabell 3.2 gir et uttrykk for virksomhetenes samlede inntekter spesifisert etter inntektskilde for årene 2009, 2010 og 2011, samt summen av virksomhetenes interne budsjetter for 2012. Sum inntekter i tabell 3.2 skal samsvare med summen av inntekter i tabell 3.1, og gir supplerende informasjon om hva som er kilden til inntektene. Tallene i tabellen baserer seg på virksomhetenes egen spesifisering av inntektskilder på en standard mal.

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 3.3 Forholdet mellom kontantbeholdning, påløpte kostnader og avsetninger pr. 31.12¹

	Mill. kroner			
	2009	2010	2011	Endring 2010-2011
Kontantbeholdning				
Beholdning på oppgjørskonto i Norges Bank ²	9 971	10 755	12 157	1 402
Beholdning på andre bankkonti	334	389	851	462
Andre kontantbeholdninger	33	72	5	-67
Sum kontanter og kontantekvivalenter	10 337	11 216	13 013	1 797
Avsetninger til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår³				
Feriepenger m.v.	1 696	1 772	1 861	88
Skattetrekk og offentlige avgifter	1 513	1 720	1 661	-59
Gjeld til leverandører	2 202	2 226	2 375	148
Gjeld til oppdragsgivere	-124	-129	-125	4
Annen gjeld som forfaller i neste budsjettår	14	245	259	14
<i>Sum til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår</i>	<i>5 300</i>	<i>5 835</i>	<i>6 030</i>	<i>196</i>
Avsetninger til dekning av planlagte tiltak der kostnadene helt eller delvis vil bli dekket i fremtidige budsjettår				
Prosjekter finansiert av Norges forskningsråd	458	381	423	42
Større påbegynte, flerårige investeringsprosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	693	215	493	278
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	848	1 110	1 160	50
Andre avsetninger til vedtatte, ikke igangsatte formål ⁴	1 269	1 715	2 254	539
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av bevilgninger fra andre departementer	285	375	487	113
<i>Sum avsetninger til planlagte tiltak i fremtidige budsjettår</i>	<i>3 553</i>	<i>3 796</i>	<i>4 818</i>	<i>1 021</i>

Tabell 3.3 fortsetter

	Mill. kroner			
	2009	2010	2011	Endring 2010-2011
Andre avsetninger				
Avsetninger til andre formål/ikke spesifiserte formål	987	1 079	1 552	473
Fri virksomhetskapital	619	544	645	100
<i>Sum andre avsetninger</i>	<i>1 606</i>	<i>1 623</i>	<i>2 196</i>	<i>573</i>
Langsiktig gjeld (netto)				
Langsiktig forpliktelse knyttet til anleggsmidler ⁵	-212	-134	-83	51
Annen langsiktig gjeld	90	96	52	-44
<i>Sum langsiktig gjeld</i>	<i>-122</i>	<i>-38</i>	<i>-31</i>	<i>7</i>
Sum netto gjeld og forpliktelser	10 337	11 216	13 013	1 797

1 Tabell 3.3 viser samlet kontantbeholdning i nettobudsjetterte virksomheter ved utgangen av 2009, 2010 og 2011, og endringen i kontantbeholdningen mellom årene. Tabellen spesifiserer også de formål som kontantbeholdningen er bundet opp i. Tallene i tabellen baserer seg på virksomhetenes egne balanseoppstillinger basert på en standard mal.

2 Samlet bankbeholdning til nettobudsjetterte virksomheter på oppgjørskonto i Norges Bank tilsvarende beholdning bokført i kapitalregnskapets kontogruppe 82, eksklusiv Sametinget (konto 821502) som ikke omfattes av dette sammendraget.

3 Postene på eiendelssiden av balansen er i oppstillingen ikke spesifisert hver for seg, men er tatt med i de relaterte postene på gjeldssiden av balansen. Tallene i tabellen er derfor nettotall, og gruppen avsetninger til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår, inneholder for eksempel også fordringer og andre omløpsmidler.

4 Forskningsprogram under behandling i NFR utgjør en betydelig del av denne avsetningen, med henholdsvis 973 mill. kroner, 1 262 mill. kroner og 1 514 mill. kroner for årene 2009, 2010 og 2011.

5 Negative tall for netto langsiktig forpliktelse knytter seg hovedsakelig til anleggsmidler eiet via fond i Universitet i Oslo og anleggsmidler i NFR.

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 3.4 Oversikt over nettobudsjetterte virksomheter

Overordnet departement/virksomheter	Antall
<i>Kunnskapsdepartementet</i>	
Norges forskningsråd	1
Universiteter	8
Vitenskapelige høyskoler	6
Kunsthøyskoler	2
Statlige høyskoler	21
SIU, Senter for internasjonalisering av høyere utdanning	1
Meteorologisk institutt	1
NOVA, Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring	1
NUPI, Norsk utenrikspolitisk institutt	1
<i>Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet</i>	
Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond	1
<i>Arbeidsdepartementet</i>	
Statens arbeidsmiljøinstitutt	1
<i>Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet</i>	
Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO)	1
Forbrukerrådet	1
Statens institutt for forbruksforskning (SIFO)	1
<i>Nærings- og handelsdepartementet</i>	
Norsk romsenter	1
<i>Landbruks- og matdepartementet</i>	
Bioforsk	1
Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)	1
Norsk institutt for skog og landskap	1
Veterinærinstituttet	1
<i>Forsvarsdepartementet</i>	
Forsvarets forskningsinstitutt (FFI)	1
Sum virksomheter	53

Kilde: Finansdepartementet

Offentlige institusjoner kan bestille flere
eksemplarer fra:
Departementenes servicesenter
Internett: www.publikasjoner.dep.no
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Telefon: 22 24 20 00

Opplysninger om abonnement, løssalg og
pris får man hos:
Fagbokforlaget
Postboks 6050, Postterminalen
5892 Bergen
E-post: offpub@fagbokforlaget.no
Telefon: 55 38 66 00
Faks: 55 38 66 01
www.fagbokforlaget.no/offpub

Publikasjonen er også tilgjengelig på
www.regjeringen.no

Trykk: 07 Aurskog AS 10/2012

